

UNIVERZITET U BEOGRADU. MATEMATIČKI FAKULTET

Mr Mirko Lepović

REŠAVANJE NEKIH HEREDITARNIH PROBLEMA SPEKTRALNE
TEORIJE GRAFOVA

Doktorska disertacija

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA
Dok. Broj 2471 Datum 20. 5. 1991.

BEOGRAD, 1991.

SADRŽAJ RADA

Broj ..... Datum .....

UVOD	.....	Str. i-v
POGLAVLJE I	Određivanje svih konačnih i beskonačnih grafova sa 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule	Str. 1-43
POGLAVLJE II	Maksimalni kanonički grafovi sa 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule	Str. 44-46
POGLAVLJE III	Neki rezultati iz teorije normalnih digrafova	Str. 47-68
POGLAVLJE IV	Određivanje svih sopstvenih normalnih digrafova reda 6 i 7	Str. 69-80
POGLAVLJE V	O grafovima čija energija nije veća od 4	Str. 81-94
POGLAVLJE VI	Neki rezultati o prvoj redukovanoj energiji grafa	Str. 95-102
POGLAVLJE VII	Neki rezultati o drugoj redukovanoj energiji grafa	Str. 103-113
POGLAVLJE VIII	Neki rezultati o trećoj redukovanoj energiji grafa	Str. 114-123
POGLAVLJE IX	Neki rezultati o (k, ℓ) - redukovanoj energiji grafa	Str. 124-130
POGLAVLJE X	Ispitivanje realnosti nula nekih grafovskih polinoma	Str. 131-138
PRILOG A	.....	Str. 139-163
PRILOG B	.....	Str. 164-192
LITERATURA	.....	Str. 193-195

Ovaj doktorski rad pripada Spektralnoj teoriji konačnih i beskonačnih grafova, koja objedinjuje elemente teorije grafova, linearne algebre i opšte spektralne teorije operatora. Pod spektrom (konačnog ili beskonačnog) grafa, podrazumevamo inače spektar odgovarajuće matrice susedstva posmatranog grafa.

Računari su imali suštinsku ulogu u izradi ovog rada. Pre svega prilikom izračunavanja spektara pojedinih grafova, gde je korišćen standardni program "Eigen", zatim kod ispitivanja izomorfnosti grafova i kod postupka za generisanje čitavih klasa grafova i pretraživanja njihovih spektara u cilju određivanja npr. maksimalnih grafova u odgovarajućim klasama.

Ukratko ćemo objasniti prirodu problema posmatranih u ovom radu.

Neka je G proizvoljan konačan povezan graf bez petlji i višestrukih grana. Relacija $H \leq G$ će označavati da je graf H indukovani podgraf grafa G . Za indukovani podgraf obično ćemo pretpostavljati da je takođe povezani graf.

Od najveće važnosti u celom radu biće tzv. teorema preplitanja, koju navodimo bez dokaza.

Teorema 0.1 (Teorema preplitanja) Neka je G graf sa spektrom $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ i neka je H njegov indukovani podgraf sa spektrom $\mu_1 \geq \mu_2 \geq \dots \geq \mu_m$. Tada važe sledeće nejednakosti

$$\lambda_{n-m+i} \leq \mu_i \leq \lambda_i \quad (i = 1, \dots, m).$$

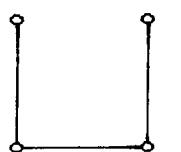
Neka je dalje P izvesna grafovska osobina. Reći ćemo da je osobina P hereditarna, ako iz uslova da graf G ima osobinu P sledi da svaki njegov indukovani podgraf takođe ima ovu osobinu. Većina problema posmatranih u ovom radu jesu hereditarni problemi ili se svode na takve probleme. Takvi su na primer problemi u

poglavljima I, II, V, VI, VIII i IX. Svi problemi posmatrani u ovom radu su inače kompletno rešeni.

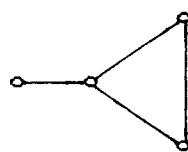
Hereditarni problemi su do sada više puta proučavani u matematičkoj literaturi, od čega navodimo radove [1], [2], [5], [7], [8], [9], [10], [11], [15], [16], [17], [19], [20], [21], [24].

Kod posmatranja bilo kog hereditarnog problema, grafove koji imaju posmatranu osobinu nazivamo dozvoljenim za odgovarajući problem, a ostale grafove nazivamo zabranjenim. Uloga zabranjenih grafova kod generisanja svih dozvoljenih grafova može biti od bitnog značaja, a često je i skup svih minimalnih zabranjenih grafova (minimalnih u smislu relacije $\leq$) u posmatranom problemu konačan. Stoga je i ovaj tzv. metod zabranjenih grafova vrlo bitan kod rešavanja hereditarnih problema. Vrlo često se može mnogo saznati o strukturi izvesnog grafa, ako je poznato da neki drugi konkretan graf ne može biti njegov indukovani podgraf.

Kao ilustraciju navodimo teoremu H. Smith-a (str. 98), iz koje sledi da je povezani graf kompletan multi-partitan graf ako i samo ako ne sadrži nijedan od sledeća dva grafa

G_1

G_2

kao svoj indukovani podgraf.

Ukratko ćemo opisati sadržaj ovog rada po pojedinim poglavljima.

Ceo rad se sastoji iz 10 poglavlja, 2 priloga i spiska literature (str. 193-195).

U poglavlju I (str. 1-43) posmatramo problem određivanja konačnih i beskonačnih grafova sa 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule uključujući i njihove višestrukoštosti. Ovaj problem za $p = 3, 4, 5$ sopstvenih vrednosti posmatrao je A. Torgašev u radovima

[19] i [20]. U ovom poglavlju u određenoj meri poboljšavamo metodu primjenjenu u navedenim radovima A. Torgaševa. Najvažniji rezultat u ovom poglavlju je Lista 1.1 (str. 10-43), koja daje kompletan spisak kanoničkih grafova sa tačno 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule.

U Poglavlju II (str. 44-46) dajemo spisak svih maksimalnih kanoničkih grafova koji imaju 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule. Osim toga, u kratkim crtama je opisan postupak za generisanje kanoničkih grafova sa n nenula sopstvenih vrednosti ($n \in \mathbb{N}$).

U Poglavlju III (str. 47-68) posmatramo sopstvene normalne digrafove, kao jednu vrstu uopštenja običnih grafova. Između ostalog uvodimo definiciju prostih i mešovitih normalnih digrafova i dokazujemo čitav niz osobina takvih digrafova.

U Poglavlju IV (str. 69-80), upotrebom računara, u potpunosti opisujemo sve sopstvene normalne digrafove sa 6 i 7 čvorova. Sličan problem je posmatrao A. Torgašev u radu [22] za normalne digrafove sa 3, 4 i 5 čvorova. Najvažniji rezultat ovog poglavlja su Liste 4.1 (str. 71-72) i 4.2 (str. 73-80), koje respektivno daju kompletan spisak svih normalnih digrafova sa tačno 6 i 7 čvorova.

U poglavlju V (str. 81-94) posmatramo sve povezane grafove čija energija (tj. suma svih pozitivnih sopstvenih vrednosti uključujući takođe njihove višestrukosti) nije veća od 4. U radu [21] A. Torgašev je posmatrao sve povezane grafove čija energija nije veća od 3. Primenjena metoda u ovom poglavlju se u izvesnim detaljima razlikuje od metode koja je data u radu [21]. U Listi 5.1 naveden je potpuni spisak grafova (ukupno 154) čija energija ne prelazi 4, a veća je od 3.

U Poglavlju VI (str. 95-102) opisujemo sve povezane grafove čija prva redukovana energija, tj. suma apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti bez maksimalne, nije veća od 5. Pokazano je da postoji tačno 75 takvih grafova sa tačno jednom pozitivnom sopstvenom vrednošću, i 137 takvih grafova sa više od jedne pozitivne sopstvene vrednosti (Lista 6.1). Osim toga, u Teoremi 6.1 dokazan je i jedan opšti rezultat koji se odnosi na konačnost

skupa svih grafova sa uniformno ograničenom prvom redukovanim energijom.

U Poglavlju VII (str. 103-113) opisujemo sve povezane grafove čija druga redukovanata energija, tj. suma apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti bez minimalne, nije veća od 6. Pokazano je da postoji tačno 91 takvih grafova sa tačno jednom pozitivnom sopstvenom vrednošću, i tačno 315 takvih grafova sa više od jedne pozitivne sopstvene vrednosti (Lista 7.1). Osim toga, u Teoremi 7.1 dokazan je i jedan opšti rezultat koji se odnosi na konačnost skupa svih grafova sa uniformno ograničenom drugom redukovanim energijom.

U Poglavlju VIII (str. 114-123) u potpunosti su opisani svi povezani grafovi čija treća redukovanata energija, tj. suma apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti bez minimalne i maksimalne, nije veća od 2.5. Za razliku od rezultata iz poglavlja VI i VII, dobijeni skup je beskonačan. Osim toga, dokazana je i važna opšta teorema konačnosti (Teorema 8.2) koja se odnosi na skup svih kanoničkih grafova sa uniformno ograničenom trećom redukovanim energijom.

U Poglavlju IX (str. 124-130) uvodimo definiciju k -pozitivne redukovane energije, k - negativne redukovane energije i (k,ℓ) - redukovane energije, i dokazujemo neka osnovna svojstva ovih energija. U Teoremi 9.1 dokazujemo da je za svako $k \in N_0 = N \cup \{0\}$, skup svih grafova sa uniformno ograničenom k - pozitivnom redukovanim energijom uvek konačan. U Teoremi 9.3 dokazan je sličan rezultat za grafove sa uniformno ograničenom k - negativnom redukovanim energijom. U teoremi 9.5 dokazana je slična teorema konačnosti, ali za skup svih kanoničkih grafova sa uniformno ograničenom (k,ℓ) - redukovanim energijom. Odgovarajući skup svih grafova sa uniformno ograničenom ovom vrstom energije je inače uvek beskonačan.

U Poglavlju X (str. 131-138) posmatramo problem realnosti izvesnih grafovskih polinoma $\beta(G,C,x)$ za određene klase grafova. Ovaj problem je u izvesnoj meri razradivan u literaturi, i od velike je važnosti u nekim primenjenim naukama (pre svega u hemiji). Postoji hipoteza da su nule ovog polinoma uvek realne, ali opšti matematički dokaz još nije pronađen. U nedavno

objavljenim radovima [12] i [13] ova hipoteza je dokazana za neke posebne klase grafova. U ovom poglavlju mi dokazujemo ovu hipotezu za jednu klasu grafova koja uopštava grafove iz rada [13]. Kao sporedan rezultat, u Stavu 10.2 dobijena je čitava klasa kospektralnih grafova.

U prilogu A (str. 139-163) dajemo kompletan spisak karakterističnih polinoma svih povezanih grafova čiji je odgovarajući kanonički graf reda n ($2 \leq n \leq 6$).

U prilogu B (str. 164-192) dajemo izvorne programe koje najviše koristimo za rešavanje pojedinih problema u ovom radu. Svi navedeni programi su napisani u mašinskom jeziku MACRO-11 (asembleru), na sistemu DELTA-644.

U najvećem delu rada koristimo sledeće oznake. G je proizvoljan (konačan ili beskonačan) povezani graf. $V(G)$ je skup čvorova grafa G . $E(G)$ je skup grana grafa G . $|G|$ je broj čvorova grafa G , tj. njegov red. Ako je $|G|=n$, tada je $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ njegov spektar, tj. spektar odgovarajuće 0-1 matrice susedstva grafa G .

Sva tvrđenja u ovom radu klasifikovana su inače u obliku stavova, teorema (važnijih stavova) i korolara, čije numeracije tek su odvojeno.

Koristim ovu priliku da se zahvalim mentoru ovog rada, vanrednom profesoru A. Torgaševu na sugestijama, primedbama i nesebičnoj pomoći pri izradi istog rada. Takođe izražavam zahvalnost Akademiku redovnom profesoru D. Cvetkoviću, Akademiku redovnom profesoru I. Gutmanu, kao i docentu M. Petroviću na korisnim sugestijama pri izradi ovog rada.

Kragujevac, 11. 01. 1991. god.

A u t o r

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

I. ODREĐIVANJE SVIH KONAČNIH I BESKONAČNIH GRAFOVA SA 6 SOPSTVENIH VREDNOSTI RAZLIČITIH OD NULE

U ovom poglavlju posmatramo problem određivanja konačnih i beskonačnih grafova sa p sopstvenih vrednosti različitih od nule. Ovaj problem za $p = 3, 4, 5$ posmatrao je A. Torgašev u radovima [19] i [20]. Mi ćemo posmatrati problem za $p = 6$, s tim što ćemo u izvesnom smislu modifikovati postupak koji je primenjen u radovima A. Torgaševa.

Osnovni pojmovi i definicije koje se odnose na spektralnu teoriju kanoničkih grafova sadržani su u sledećem odeljku, i potiču iz radova [19] i [20].

1.1 Osnovni pojmovi i definicije

U celom odeljku posmatramo povezane prebrojivo beskonačne grafove bez petlji i višestrukih grana. Skup čvorova $V(G)$ grafa G je skup prirodnih brojeva N . Matrica susedstva $A(G)$ grafa G je matrica $A(G) = [a_{ij}]$ beskonačnog reda $N \times N$, gde je

$$a_{ij} = \begin{cases} a^{i+j-2}, & (i,j) - \text{susedni} \\ 0, & (i,j) - \text{nisu susedni} \end{cases}$$

i a je konstanta iz intervala $I = (0,1)$.

Beskonačnu matricu $A(G)$ možemo posmatrati kao matricu linearnog operatora A u Hilbertovom prostoru ℓ^2 sa ortonormiranim bazisom $\{e_i\}$. Operator A definisan na ovaj način je Hilbert-Schmidt-ov operator, jer je

$$\|A\| = \sum |a_{ij}|^2 < \infty .$$

Spektar $\sigma(G)$ grafa G se definiše kao spektar $\sigma(A) = \sigma(A(G))$ ovog Hilbert-Schmidt-ovog operatora.

Navodimo bez dokaza teoremu koja daje osnovna svojstva spektra $\sigma(A(G))$.

Teorema 1.1 ([19], [20]) Spektar $\sigma(A(G))$ pridružen matrici susedstva $A(G)$ beskonačnog neorijentisanog grafa G ima sledeće osobine:

- (i) $\sigma(G)$ je realan, sadrži nulu i konačan ili beskonačan niz sopstvenih vrednosti $\{ \lambda_i \mid \lambda_i \neq 0, i = 1, 2, \dots, n \}$. Svako $\lambda_i \neq 0$ je konačne mnogostruktosti i $\lambda_n \rightarrow 0$ kada $n \rightarrow \infty$ ako je niz beskonačan.
- (ii) Maksimalna vrednost $\lambda_1 = r(G)$, koja se naziva spektralni radijus, je jednostruka. Ako je $-r(G)$ sopstvena vrednost grafa G , tada je $-r(G)$ takođe jednostruka.
- (iii) Spektralni radijus $r(G) = \|A\| \leq d$, gde je d realna konstanta, tj. $d = \frac{a\sqrt{2}}{(1-a^2)\sqrt{1+a}}$, tako da spektar $\sigma(G)$ grafa G leži u intervalu $[-d, d]$.

Od posebnog interesa su beskonačni grafovi sa konačnim spektrom $\sigma(G) = \{\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_p, 0, 0, \dots\}$. U ovom slučaju $\lambda = 0$ je sopstvena vrednost beskonačne mnogostruktosti. Ko-dimenzija prostora $X_0 = \{ x \in X \mid A(x) = 0 \}$ je p .

Definicija 1.1 ([19], [20]) Neka je G beskonačan graf sa spektrom $\sigma(G) = \{\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_p; 0\}$ ($\lambda_i \neq 0$ za $i \in \{1, 2, \dots, p\}$). Tada je G graf sa p -konačnim spektrom.

Definicija 1.2 ([19], [20]) Graf G je graf konačnog tipa ako i samo ako se skup $V(G) = N$ može razbiti na konačan skup $N_1, N_2, \dots, N_k$ karakterističnih skupova, tako da su bilo koja dva čvora iz istog skupa N_i nesusedna i bilo koja dva podskupa N_i i N_j su kompletno šusedna ili kompletno nesusedna.

Na skupu čvorova $V(G)$ uvodimo relaciju ekvivalencije – čvorovi x, y su ekvivalentni (u relaciji) ako i samo ako imaju iste susede. Podskupovi N_i, N_j su klase ekvivalencije u odnosu na definiciju.

nisanu relaciju. Izborom po jednog čvora iz svake klase N_k dobijamo količnik g grafa G . Graf $g = g(N_1, N_2, \dots, N_p)$ naziva se kanonička slika grafa G .

Teorema 1.2 ([19], [20]) Kanonički graf g grafa G ima sledeće osobine:

- (i) Beskonačan graf konačnog tipa k ima p -konačan spektar, gde je $p = p(G) \leq k$.
- (ii) Svaki graf sa p -konačnim spektrom je konačnog tipa k , gde je $k \leq 2^p - 1$.
- (iii) Ako je $G = g(N_1, N_2, \dots, N_k)$ graf konačnog tipa, onda je broj sopstvenih vrednosti različitih od nule $p(G)$ grafa G jednak broju sopstvenih vrednosti različitih od nule $p(g)$ grafa g .

Time se problem određivanja svih beskonačnih grafova sa p sopstvenih vrednosti različitih od nule upravo svodi na problem nalaženja svih kanoničkih grafova takođe sa p sopstvenih vrednosti različitih od nule.

Sa g_o označimo bazni podgraf grafa G sa p čvorova koji ima svojstvo da su mu kolone (vektori) matrice susedstva $A(g_o)$ linearne nezavisne.

Navodimo sledeći rezultat koji daje osnovna svojstva baznog grafa g_o .

Stav 1.1 ([19], [20]) Bazni podgraf g_o grafa G ima sledeće osobine:

- (i) Graf g_o nema izolovanih čvorova.
- (ii) Svaki čvor $x \in V(G) \setminus V(g_o)$ je susedan bar jednom čvoru $y \in V(g_o)$.
- (iii) Matrica susedstva $A(g_o)$ grafa g_o je regularna.

Problem određivanja svih konačnih i beskonačnih grafova sa p sopstvenih vrednosti različitih od nule obrađen je na računaru DELTA-644. U programu je ostavljena mogućnost za obradu svih

kanoničkih grafova sa n ($3 \leq n \leq 10$) sopstvenih vrednosti različitih od nule. Većina programa koji se odnose na ovu problematiku pisana je na jeziku COBOL.

U sledećem odeljku dajemo osnovne rezultate koji se odnose na problem određivanja kanoničkih grafova sa p sopstvenih vrednosti različitih od nule.

1.2 Osnovni rezultati

Obrazložićemo postupak rekonstruisanja matrice susedstva kanoničkog grafa g prema radovima [19] i [20].

Prvo određujemo skup svih baznih grafova reda n . Bazni grafovi reda n nemaju nulu u spektru. Svaki bazni graf predstavljen je matricom susedstva $[a_{ij}]$, gde je $a_{ij} = 1$ ako su čvorovi x_i i x_j susedni, a $a_{ij} = 0$ ako čvorovi x_i i x_j nisu susedni. Označimo sa $a_i = (a_{i1}, a_{i2}, \dots, a_{in})$ ($i = 1, 2, \dots, n$) vektore vrste matrice susedstva baznog grafa g_0 . Vektori a_i su linearno nezavisni pa je rang $([a_{ij}]) = n$.

Pretpostavimo da od baznog grafa g_0 treba generisati graf g_1 dodavanjem čvora $x = (x_1, x_2, \dots, x_n)$, tako da graf g_1 sadrži isto n sopstvenih vrednosti različitih od nule. Matrica susedstva $A(g_1)$ generisanog grafa g_1 je oblika

$$A(g_1) = \begin{bmatrix} 0 & a_{12} & \dots & a_{1n} & x_1 \\ a_{21} & 0 & \dots & a_{2n} & x_2 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & 0 & x_n \\ x_1 & x_2 & \dots & x_n & 0 \end{bmatrix}.$$

Tada je x linearna kombinacija vektora $\{a_i\}$, te postoje skalari $\{p_i\}$ tako da je $x = p_1 a_1 + p_2 a_2 + \dots + p_n a_n$. Definišimo vektor X i A_i na sledeći način: $X = (x, 0) = (x_1, x_2, \dots, x_n, 0)$ i $A_i = (a_i, x_i) = (a_{i1}, a_{i2}, \dots, a_{in}, x_i)$ ($i = 1, 2, \dots, n$). Vektor X je

linearna kombinacija vektora $\{A_i\}$ i skalara $\{p_i\}$, tj. imamo da je
 $(x, 0) = p_1(a_1, x_1) + p_2(a_2, x_2) + \dots + p_n(a_n, x_n)$. Množenjem skalara
 $\{p_i\}$ i vektora $\{a_i\}$, prethodna relacija se svodi na relaciju

$$(1.1) \quad (x, 0) = (p_1 a_1 + \dots + p_n a_n, p_1 x_1 + \dots + p_n x_n).$$

Imajući u vidu da je $x = p_1 a_1 + \dots + p_n a_n$, iz relacije
(1.1) dobijamo sledeću relaciju

$$(1.2) \quad p_1 x_1 + p_2 x_2 + \dots + p_n x_n = 0.$$

Ako stavimo da je $p = (p_1, p_2, \dots, p_n)$ relacija (1.2) se
svodi na uslov da je skalarni proizvod $\langle p, x \rangle = 0$.

Relacija (1.1) se jednostavnim transformacijama svodi na
sledeći sistem od n jednačina

$$(1.3) \quad \begin{cases} a_{11}p_1 + a_{12}p_2 + \dots + a_{1n}p_n = x_1 \\ a_{21}p_1 + a_{22}p_2 + \dots + a_{2n}p_n = x_2 \\ \vdots \quad \vdots \quad \ddots \quad \vdots \quad \vdots \\ \vdots \quad \vdots \quad \ddots \quad \vdots \quad \vdots \\ a_{n1}p_1 + a_{n2}p_2 + \dots + a_{nn}p_n = x_n \end{cases}$$

Ovaj sistem ima jedinstveno rešenje jer je po pretpostavci $\det([a_{ij}]) \neq 0$. Za generisanje svih kanoničkih grafova sa n sopstvenih vrednosti različitih od nule potrebno je odrediti sve vektore x_i i p_i . Vektori x_i sadrže elemente iz skupa $\{0, 1\}$ i izborom svih mogućih kombinacija elemenata iz $\{0, 1\}$ u vektoru $x \in R^n$ nalazimo sistemom jednačina (1.3) vektore p_i , x_i . Pri tome vektori p_i i x_i zadovoljavaju sledeće uslove:

- (i) $x_i \neq 0$;
- (ii) Skalarni proizvod $\langle x_i, p_i \rangle = 0$;
- (iii) $x_i \neq a_j$ ($j = 1, 2, \dots, n$).

Relacija (iii) važi jer u suprotnom slučaju generisani graf g_1 ne bi bio kanonički zato što bi čvorovi koji odgovaraju vektorima x_i i a_j imali iste susede.

Sada ćemo pokazati kako se na bazni graf dodaju dva čvora tako da novi generisani kanonički graf g_2 sadrži n sopstvenih vrednosti različitih od nule. Istim postupkom se generišu kanonički grafovi g_k koji imaju $(n+k)$ čvorova i takođe n sopstvenih vrednosti različitih od nule. Neka je matrica $A(g_2)$ generisanog grada g_2

$$A(g_2) = \begin{bmatrix} 0 & a_{12} & \dots & a_{1n} & x_1 & y_1 \\ a_{21} & 0 & \dots & a_{2n} & x_2 & y_2 \\ \vdots & \ddots & \dots & \ddots & \ddots & \vdots \\ \ddots & \ddots & \dots & \ddots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & 0 & x_n & y_n \\ x_1 & x_2 & \dots & x_n & 0 & y_{n+1} \\ y_1 & y_2 & \dots & y_n & y_{n+1} & 0 \end{bmatrix},$$

gde je vektor $y \neq x$ i vektor y je neki od vektora koji su određeni sistemom jednačina (1.3).

Za trenutak pretpostavimo da su elementi generisane matrice $A(g_2)$ simetrični u odnosu na glavnu dijagonalu.

Tada je $x = (x_1, x_2, \dots, x_n)$ linearna kombinacija vektora $\{a_i\}$ i skalara $\{p_i\}$ i $y = (y_1, y_2, \dots, y_n)$ linerana kombinacija vektora $\{a_i\}$ i skalara $\{q_i\}$. Definišimo vektore Y i B_i na sledeći način: $Y = (y, y_{n+1}, 0) = (y_1, y_2, \dots, y_n, y_{n+1}, 0)$ i $B_i = (a_i, x_i, y_i) = (a_{i1}, a_{i2}, \dots, a_{in}, x_i, y_i)$ ($i = 1, 2, \dots, n$). Vektor Y je linerana kombinacija vektora $\{B_i\}$ i skalara $\{q_i\}$, tj. imamo da je vektor $(y, y_{n+1}, 0) = q_1(a_1, x_1, y_1) + q_2(a_2, x_2, y_2) + \dots + q_n(a_n, x_n, y_n)$. Množenjem skalara $\{q_i\}$ i vektora $\{a_i\}$, prethodna relacija se svodi na relaciju

$$(1.4) \quad (y, y_{n+1}, 0) = (q_1 a_1 + \dots + q_n a_n, q_1 x_1 + \dots + q_n x_n, q_1 y_1 + \dots + q_n y_n).$$

Iz relacije (1.4) neposredno dobijamo sledeće relacije

$$(1.5) \quad y_{n+1} = q_1 x_1 + \dots + q_n x_n ,$$

$$(1.6) \quad 0 = q_1 y_1 + \dots + q_n y_n .$$

Desna strana relacije (1.5) predstavlja skalarni proizvod vektora x, q i upravo iz ove relacije vidimo kako se određuju elementi matrice susedstva $A(g_2)$ generisanog grafa g_2 . Ako je skalarni proizvod vektora $x, q \in \{0,1\}$ tada kažemo da su vektori x, q koegistentni. Ako je skalarni proizvod $\langle x, q \rangle = 0$ tada čvorovi koji odgovaraju vektorima x, y nisu susedni. Ako je skalarni proizvod $\langle x, q \rangle = 1$ tada su čvorovi koji odgovaraju vektorima x, y susedni. Osim toga primetimo da je relacija (1.6) sadržana u uslovu (iii) pri određivanju vektora x_i, p_i .

Navodimo sledeći rezultat koji se odnosi na način generisanja elemenata matrice susedstva kanoničkog grafa g . Ovom teoremom se ujedno dokazuje simetričnost elemenata generisanih vrsta i kolona u odnosu na glavnu dijagonalu matrice susedstva. Sa k označimo ukupan broj vektora x koji se određuju pomoću relacije (1.3).

Teorema 1.3 Za proizvoljne indekse $i, j \in \{1, 2, \dots, k\}$ važi komutativnost skalarnog množenja vektora x_i, p_j po indeksima i, j , tj. $\langle x_i, p_j \rangle = \langle x_j, p_i \rangle$.

Dokaz. U dokazu ove teoreme vektore a_i, A_i, B_i ($i = 1, 2, \dots, k$) i X definišimo na isti način kao u razmatranju generisanja matrice susedstva kanoničkog grafa dodavanjem dva čvora na bazni graf.

Neka je data matrica susedstva $A(g_2)$ u obliku

$$A(g_2) = \begin{bmatrix} 0 & a_{12} & \dots & a_{1n} & x_1 & y_1 \\ a_{21} & 0 & \dots & a_{2n} & x_2 & y_2 \\ \cdot & \cdot & \dots & \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \dots & \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \dots & \cdot & \cdot & \cdot \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & 0 & x_n & y_n \\ x_1 & x_2 & \dots & x_n & 0 & y(1) \\ y_1 & y_2 & \dots & y_n & y(2) & 0 \end{bmatrix} .$$

Dovoljno je dokazati da je $y(1) = y(2)$. Najpre dokažimo da ako je $x = (x_1, x_2, \dots, x_n)$ linerna kombinacija vektora $\{a_i\}$ i skalara $\{p_i\}$, tada je x linerna kombinacija vektora $\{A_i\}$ i skalara $\{p_i\}$.

Pretpostavmo da je x linearna kombinacija vektora $\{A_i\}$ i skalara $\{q_i\}$, tj. $(x, 0) = q_1(a_1, x_1) + \dots + q_n(a_n, x_n)$. Sobzirom da je $(x, 0) = ((x_1, x_2, \dots, x_n), 0)$ i na osnovu prethodne relacije imamo da je $x = q_1 a_1 + \dots + q_n a_n$. Po pretostavci x je linearna kombinacija vektora $\{a_i\}$ i skalara $\{p_i\}$, pa neposredno dobijamo da je $\{p_i\} = \{q_i\}$ ($i \in \{1, 2, \dots, n\}$).

Pretpostavimo da je vektor $y = (y_1, y_2, \dots, y_n)$ linearna kombinacija vektora $\{a_i\}$ i skalara $\{q_i\}$. Analogno prethodnom razmatranju dokazuje se da je vektor $Y = (y, y(1), 0)$ linearna kombinacija vektora $\{B_i\}$ i skalara $\{q_i\}$, tj. imamo da je vektor $(y, y(1), 0) = q_1(a_1, x_1, y_1) + \dots + q_n(a_n, x_n, y_n)$. Odavde neposredno dobijamo sledeću relaciju

$$(1.7) \quad y(1) = q_1 x_1 + \dots + q_n x_n .$$

Stavimo da je $Z = (x, 0, y(2))$. Lako se pokazuje da je vektor $(x, 0, y(2)) = p_1(a_1, x_1, y_1) + \dots + p_n(a_n, x_n, y_n)$. Iz prethodne relacije imamo

$$(1.8) \quad y(2) = p_1 y_1 + \dots + p_n y_n .$$

Neka je $R = (y_1, y_2, \dots, y_n, y(2), 0)$. Pretpostavimo da je vektor R linearna kombinacija vektora $\{B_i\}$ i skalara $\{r_i\}$, tj. $Z = (y, Y(2), 0) = r_1(a_1, x_1, y_1) + \dots + r_n(a_n, x_n, y_n)$. Iz ove relacije neposredno dobijamo

$$(1.9) \quad y = r_1 a_1 + \dots + r_n a_n ,$$

$$(1.10) \quad y(2) = r_1 x_1 + \dots + r_n x_n .$$

Po pretpostavci je vektor y linearna kombinacija vektora $\{a_i\}$ i skalara $\{q_i\}$ pa iz relacije (1.9) imamo da je $\{r_i\} = \{q_i\}$ ($i \in \{1, 2, \dots, n\}$). Konačno iz relacija (1.7), (1.8) i (1.10) imamo da je $y(1) = y(2)$. $\square$

U sledećoj listi dat je kompletan spisak svih kanoničkih neizomorfnih grafova sa tačno 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule, čime je navedeni problem za konačne i beskonačne grafove potpuno rešen. Tako dobijamo glavni rezultat u ovom poglavlju.

Teorema 1.4 Postoji tačno 1644 neizomorfnih povezanih kanoničkih grafova koji imaju 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule.

Slog Liste 1.1 (str. 10 – 43) svih kanoničkih grafova sa 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule predstavljen je u obliku

$$n_1 \quad n_2 \quad a_{12} \quad a_{13} \quad a_{23} \quad \dots \quad a_{1n} \quad a_{2n} \quad \dots \quad a_{n-1,n},$$

gde je n_1 redni broj odgovarajućeg grafa G , n_2 je broj njegovih grana i $a_{12} \quad a_{13} \quad a_{23} \quad \dots \quad a_{1n} \quad a_{2n} \quad \dots \quad a_{n-1,n}$ je gornji trougaoni oblik odgovarajuće matrice susedstva grafa G .

Napomenimo da Lista 1.1 sadrži:

- sa 6 čvorova : 52 grafa,
- sa 7 čvorova : 158 grafova,
- sa 8 čvorova : 332 grafa,
- sa 9 čvorova : 437 grafova,
- sa 10 čvorova : 373 grafa,
- sa 11 čvorova : 204 grafa,
- sa 12 čvorova : 70 grafova,
- sa 13 čvorova : 15 grafova,
- sa 14 čvorova : 3 grafa.

LISTA 1.1 SPISAK KANONIČKIH GRAFOVA SA 6 NENULA SOPSTVENIH VREDNOSTI

1. Kanonički grafovi sa 06 čvorova

0001 05	1 01 001 0001 00001
0002 05	1 01 001 0100 00001
0003 06	1 11 001 0001 00001
0004 06	1 01 011 0001 00100
0005 06	1 01 001 1001 00001
0006 06	1 01 001 0011 00001
0007 06	1 01 001 0101 00001
0008 06	1 01 001 0011 00100
0009 06	1 01 001 0001 10001
0010 07	1 01 001 0111 00010
0011 07	1 11 001 0011 00100
0012 07	1 01 001 1001 10001
0013 07	1 01 011 0001 01001
0014 07	1 11 001 0011 00001
0015 07	1 11 001 0001 00011
0016 07	1 01 001 0111 00001
0017 07	1 01 011 1001 00001
0018 07	1 01 101 0001 10001
0019 08	1 01 011 0111 00001
0020 08	1 01 001 1001 11001
0021 08	1 01 001 1001 10101
0022 08	1 11 001 1001 10001
0023 08	1 11 101 0001 10001
0024 08	1 11 101 1001 00010
0025 08	1 11 101 0001 00011
0026 08	1 11 011 1001 00010
0027 08	1 01 001 1111 00001
0028 08	1 01 001 0011 00111
0029 09	1 11 001 0111 10001
0030 09	1 11 001 0001 11011
0031 09	1 01 011 1111 00001
0032 09	1 01 011 0001 11011
0033 09	1 11 101 0001 11001
0034 09	1 11 101 1001 10001
0035 09	1 11 111 0001 00011
0036 09	1 11 001 1111 00010
0037 09	1 11 001 0001 10111
0038 10	1 01 011 1011 10011
0039 10	1 01 111 0001 11011
0040 10	1 01 111 0111 10001
0041 10	1 11 101 0001 10111
0042 10	1 01 111 0011 10011
0043 10	1 11 111 0001 10011
0044 10	1 11 011 1111 00010
0045 11	1 11 111 1111 00010
0046 11	1 11 101 0101 10111
0047 11	1 01 011 1111 11001
0048 11	1 11 101 1111 01001
0049 12	1 01 111 1111 11001
0050 12	1 11 111 1111 10001
0051 13	1 01 111 0111 11111
0052 15	1 11 111 1111 11111

2. Kanonički grafovi sa 07 čvorova

0053 06	1 00 001 0000 00001 100101
0054 06	1 00 001 0001 00001 010001
0055 06	1 00 001 0001 00001 010010
0056 07	1 01 011 0001 00100 000001
0057 07	1 01 001 0100 00001 001010
0058 07	1 01 001 0100 00001 001001
0059 07	1 01 001 0001 00001 010010
0060 07	1 01 001 0100 00001 101000
0061 07	1 00 001 0011 00001 010100
0062 07	1 01 001 0100 00001 010010
0063 07	1 01 001 0001 00001 010001
0064 07	1 00 001 0011 00001 010010
0065 08	1 01 011 1001 00001 010000
0066 08	1 01 001 0101 00001 000101
0067 08	1 11 001 0001 00001 010010
0068 08	1 01 011 0001 00100 001100
0069 08	1 01 001 0011 00001 000101
0070 08	1 01 011 0001 00100 010001
0071 08	1 01 001 0101 00001 100001
0072 08	1 11 001 0011 00100 010000
0073 08	1 00 001 0011 00001 101001
0074 08	1 01 011 0001 01001 100000
0075 08	1 01 011 0001 01001 000100
0076 08	1 01 001 0100 00001 011010
0077 08	1 01 001 0101 00001 010001
0078 08	1 01 001 0011 00001 000110
0079 08	1 01 001 0011 00001 010100
0080 08	1 01 001 0011 00001 100010
0081 08	1 01 001 0101 00001 000110
0082 08	1 01 001 0011 00001 011000
0083 08	1 01 001 0011 00100 100001
0084 09	1 01 011 0111 00001 000100
0085 09	1 11 101 0001 10001 001000
0086 09	1 01 001 1001 10101 100000
0087 09	1 11 001 1001 10001 001000
0088 09	1 11 101 0001 10001 000010
0089 09	1 11 101 1001 00010 001000
0090 09	1 01 001 1111 00001 010000
0091 09	1 11 101 0001 10001 010000
0092 09	1 11 011 1001 00010 010000
0093 09	1 11 101 0001 10001 100000
0094 09	1 01 001 1001 10101 010000
0095 09	1 11 001 1001 10001 100000
0096 09	1 11 101 1001 00010 010000
0097 09	1 01 001 1111 00001 100000
0098 09	1 01 001 0011 00001 110100
0099 09	1 11 011 1001 00010 000001
0100 09	1 01 001 1001 10101 001000
0101 09	1 11 001 1001 10001 010000
0102 09	1 11 011 1001 00010 100000
0103 09	1 01 001 0111 00001 001001
0104 09	1 01 001 0101 00001 110100
0105 09	1 01 001 0001 10001 101010
0106 09	1 11 001 0001 00001 100101
0107 09	1 01 001 0001 10001 100101
0108 09	1 11 001 0001 00001 001101

0109 09	1 01 011 0001 01001 101000
0110 10	1 11 001 0111 10001 100000
0111 10	1 01 011 1111 00001 010000
0112 10	1 11 001 0001 11011 000010
0113 10	1 01 011 0001 11011 010000
0114 10	1 01 011 0111 00001 100100
0115 10	1 01 001 1001 10101 100010
0116 10	1 11 101 0001 10001 010100
0117 10	1 11 101 1001 10001 001000
0118 10	1 11 101 1001 00010 001010
0119 10	1 11 001 0111 10001 000010
0120 10	1 01 011 1111 00001 001000
0121 10	1 11 101 0001 10001 100100
0122 10	1 11 101 0001 11001 010000
0123 10	1 11 001 0111 10001 001000
0124 10	1 01 001 1001 10101 110000
0125 10	1 11 101 0001 10001 001001
0126 10	1 11 101 1001 00010 000011
0127 10	1 11 001 0111 10001 000100
0128 10	1 11 101 0001 00011 000011
0129 10	1 11 001 0001 11011 100000
0130 10	1 11 101 1001 10001 100000
0131 10	1 11 001 1001 10001 100100
0132 10	1 01 001 1001 10101 010001
0133 10	1 11 001 1001 10001 010001
0134 10	1 11 011 1001 00010 001010
0135 10	1 01 001 0101 00001 101011
0136 10	1 01 001 1001 10001 001101
0137 10	1 01 011 0001 01001 001011
0138 10	1 01 011 1001 00001 010011
0139 11	1 01 011 1011 10011 001000
0140 11	1 11 011 1111 00010 000001
0141 11	1 01 111 0111 10001 001000
0142 11	1 11 001 0001 11011 010100
0143 11	1 01 011 1011 10011 000010
0144 11	1 11 001 0111 10001 001001
0145 11	1 11 001 0001 10111 000110
0146 11	1 01 001 1001 10101 101100
0147 11	1 11 101 0001 10001 100101
0148 11	1 01 011 0111 00001 011001
0149 11	1 01 111 0001 11011 000001
0150 11	1 11 101 1001 10001 001001
0151 11	1 11 101 0001 11001 011000
0152 11	1 11 101 0001 10001 001011
0153 11	1 01 001 1001 10101 001101
0154 11	1 01 111 0001 11011 000100
0155 11	1 11 001 0111 10001 010001
0156 11	1 11 001 1001 10001 001101
0157 11	1 11 001 0111 10001 010100
0158 11	1 11 101 0001 10001 010101
0159 11	1 01 001 0011 00111 110001
0160 11	1 11 001 0111 10001 101000
0161 11	1 01 011 1111 00001 010001
0162 11	1 11 101 0001 10001 110010
0163 11	1 11 001 0001 11011 001001
0164 11	1 11 101 1001 00010 001110
0165 12	1 11 101 0001 10111 000011
0166 12	1 11 101 0101 10111 000001
0167 12	1 01 111 0111 10001 010010
0168 12	1 01 001 1001 10101 101011

0223 09	1 01 001 0100 00001 000110 1010000
0224 09	1 00 001 0001 00001 010100 1000101
0225 09	1 01 001 0101 00001 000001 0001010
0226 09	1 00 001 0001 00001 100010 1010100
0227 09	1 01 001 0100 00001 010010 1000001
0228 09	1 01 001 0101 00001 001000 0100100
0229 09	1 00 001 0011 00001 000100 1010010
0230 09	1 01 001 0011 00001 001000 0110000
0231 09	1 01 011 0001 00100 000001 0001010
0232 10	1 11 001 1001 10001 000010 1000000
0233 10	1 11 101 0001 10001 000010 1000000
0234 10	1 01 001 1001 10101 010000 1000000
0235 10	1 01 001 1111 00001 001000 0100000
0236 10	1 11 101 0001 10001 001000 1000000
0237 10	1 11 011 1001 00010 010000 1000000
0238 10	1 11 101 0001 10001 000010 0010000
0239 10	1 01 001 0101 00001 010001 1010000
0240 10	1 11 001 1001 10001 000010 0010000
0241 10	1 11 101 0001 10001 001000 0100000
0242 10	1 01 001 1001 10101 000010 1000000
0243 10	1 01 001 1111 00001 001000 1000000
0244 10	1 11 011 1001 00010 000001 0010000
0245 10	1 11 001 1001 10001 000001 0100000
0246 10	1 01 001 1001 10101 001000 1000000
0247 10	1 01 001 0101 00001 011000 1000010
0248 10	1 01 001 0101 00001 010010 1000001
0249 10	1 00 001 0011 00001 100100 1010001
0250 10	1 11 001 0001 00001 010000 0101010
0251 10	1 00 001 0011 00001 001001 0110100
0252 10	1 01 001 0001 10001 000100 0101010
0253 10	1 01 001 0011 00100 011000 1000001
0254 10	1 01 001 0101 00001 000001 0010110
0255 10	1 01 001 0101 00001 000001 0001101
0256 10	1 00 001 0011 00001 100100 1010010
0257 10	1 01 001 0111 00010 000010 0010001
0258 10	1 01 001 0001 10001 000010 0101100
0259 10	1 00 001 0011 00001 000101 0101010
0260 10	1 11 001 0001 00001 001101 0100000
0261 11	1 11 001 0111 10001 001000 1000000
0262 11	1 01 011 0111 00001 000100 1010000
0263 11	1 11 101 0001 11001 001000 0100000
0264 11	1 01 011 0001 11011 000100 0100000
0265 11	1 01 011 1111 00001 001000 0100000
0266 11	1 11 101 1001 00010 000011 0010000
0267 11	1 11 101 0001 10001 010000 1001000
0268 11	1 11 101 1001 10001 000010 1000000
0269 11	1 01 001 1001 10101 001000 0100001
0270 11	1 11 001 0111 10001 000100 0010000
0271 11	1 11 101 0001 10001 001000 0110000
0272 11	1 11 001 0001 11011 000010 0100000
0273 11	1 11 001 0111 10001 000100 0100000
0274 11	1 11 011 1001 00010 000001 0100010
0275 11	1 11 101 1001 00010 010100 1000000
0276 11	1 11 101 0001 10001 000010 0010010
0277 11	1 11 001 1001 10001 010000 0100010
0278 11	1 01 001 1001 10101 000010 0001100
0279 11	1 11 101 1001 10001 000010 0010000
0280 11	1 01 001 0011 00001 001001 1011000
0281 11	1 11 101 0001 10001 010100 1000000
0282 11	1 11 101 1001 00010 010000 0101000

0283	11	1 01 001 1001 10101 000100 0100010
0284	11	1 11 001 1001 10001 010000 1001000
0285	11	1 11 101 0001 10001 000010 0010100
0286	11	1 01 001 1001 10101 100000 1000100
0287	11	1 11 001 1001 10001 000101 0010000
0288	11	1 00 001 0011 00001 000101 0110101
0289	11	1 11 011 1001 00010 001000 0100001
0290	11	1 00 001 0011 00001 000101 1010011
0291	11	1 01 001 1001 10101 000010 0100010
0292	11	1 11 011 1001 00010 001010 0100000
0293	11	1 11 001 0001 00001 010100 0101100
0294	11	1 01 001 1001 10101 000101 0010000
0295	11	1 01 001 0101 00001 001011 1000010
0296	11	1 01 011 0001 01001 001000 1001010
0297	11	1 11 001 0001 00001 010010 1001100
0298	11	1 01 001 0101 00001 000100 1010110
0299	11	1 01 011 0001 01001 000001 0010110
0300	12	1 01 011 1011 10011 000001 0001000
0301	12	1 01 111 0001 11011 000001 0001000
0302	12	1 01 111 0111 10001 000100 0010000
0303	12	1 11 101 0001 11001 001000 1000100
0304	12	1 01 011 1011 10011 000001 0010000
0305	12	1 11 001 0111 10001 000100 0100010
0306	12	1 01 001 1001 10101 000100 0110100
0307	12	1 11 101 0001 10001 010110 1000000
0308	12	1 01 011 0111 00001 000110 1010000
0309	12	1 11 101 1001 00010 000011 0010100
0310	12	1 01 111 0001 11011 000001 0100000
0311	12	1 11 101 1001 10001 000101 1000000
0312	12	1 11 001 0111 10001 000010 1010000
0313	12	1 11 001 0001 11011 000010 1000100
0314	12	1 11 101 0001 10001 001000 0011010
0315	12	1 01 011 0111 00001 000101 0001100
0316	12	1 01 001 1001 10101 001000 1100001
0317	12	1 01 011 0001 11011 010000 1000100
0318	12	1 11 001 1001 10001 100000 1010100
0319	12	1 01 001 0101 00001 100000 1111010
0320	12	1 11 101 0001 10001 001001 0101000
0321	12	1 11 101 0001 11001 001000 1000010
0322	12	1 11 001 0111 10001 001001 1000000
0323	12	1 01 001 1001 10101 000100 1011000
0324	12	1 11 101 0001 10001 001001 1001000
0325	12	1 11 101 0001 10001 001000 1001001
0326	12	1 11 011 1001 00010 001010 0101000
0327	12	1 11 001 0111 10001 000010 0101000
0328	12	1 01 001 1001 10101 000010 0101000
0329	12	1 11 101 0001 10001 001011 0100000
0330	12	1 11 001 0111 10001 000010 0001001
0331	12	1 01 001 0101 00001 001011 0110100
0332	12	1 01 011 0111 00001 001001 1001000
0333	12	1 11 001 0001 11011 000010 0010010
0334	12	1 11 001 1001 10001 010001 1001000
0335	12	1 01 001 1001 10101 000100 0001011
0336	12	1 11 101 1001 00010 001000 1100001
0337	12	1 11 001 0111 10001 010100 1000000
0338	12	1 11 001 1001 10001 000001 0110100
0339	12	1 01 001 1001 10101 000101 1100000
0340	12	1 11 101 0001 10001 001000 0101001
0341	12	1 11 101 0001 10001 000010 0010110
0342	12	1 11 001 0001 11011 010000 1000001

0343	12	1	01	001	1001	10101	000010	0001011
0344	12	1	11	101	0001	10001	001000	0101010
0345	12	1	11	001	0111	10001	001001	0100000
0346	12	1	11	101	0001	10001	001001	1000001
0347	12	1	01	001	1001	10101	000011	0001001
0348	12	1	11	101	0001	10001	010000	0101010
0349	12	1	11	001	0001	11011	010000	1001000
0350	12	1	11	101	0001	10001	000010	0101010
0351	12	1	11	001	1001	10001	010110	1000000
0352	12	1	11	001	1001	10001	000001	0101100
0353	12	1	11	101	1001	00010	001110	0100000
0354	12	1	01	001	0001	10001	010110	1101000
0355	12	1	01	011	1001	00001	000100	0100111
0356	13	1	01	011	1011	10011	000001	0001010
0357	13	1	11	101	0101	10111	000100	0010000
0358	13	1	01	111	0111	10001	001000	0011000
0359	13	1	11	001	0001	11011	010110	1000000
0360	13	1	01	011	1011	10011	000001	1001000
0361	13	1	01	011	0001	11011	000100	1011000
0362	13	1	01	011	1111	00001	000100	1010010
0363	13	1	01	001	1001	10101	010000	1101010
0364	13	1	01	011	1011	10011	000010	0001001
0365	13	1	11	001	0111	10001	000010	0011001
0366	13	1	01	011	0111	00001	101000	1010100
0367	13	1	11	101	1001	00010	010111	1000000
0368	13	1	01	011	1011	10011	000100	0010001
0369	13	1	11	101	1001	10001	001001	1000001
0370	13	1	01	111	0111	10001	000100	0100001
0371	13	1	01	011	1011	10011	001000	1001000
0372	13	1	11	001	0111	10001	010110	1000000
0373	13	1	01	001	1001	10101	000010	1011100
0374	13	1	01	011	1011	10011	000010	1001000
0375	13	1	11	101	0001	10001	010101	1001000
0376	13	1	01	111	0001	11011	010000	0100010
0377	13	1	11	001	1001	10001	010001	0110100
0378	13	1	01	011	0001	01001	001010	0101011
0379	13	1	01	011	1011	10011	001000	0010010
0380	13	1	11	001	0111	10001	0000010	0101100
0381	13	1	11	101	0001	11001	001000	0101010
0382	13	1	11	101	0001	10001	100000	1011010
0383	13	1	01	001	0011	00100	011010	0111001
0384	13	1	11	101	0001	10001	0000010	1001011
0385	13	1	01	111	0111	10001	0000110	0100000
0386	13	1	11	001	0001	11011	001001	0100100
0387	13	1	11	101	0001	10001	001011	0101000
0388	13	1	01	011	0001	11011	000100	0010101
0389	13	1	11	001	0111	10001	001100	0100001
0390	13	1	01	001	1001	10101	011010	1100000
0391	13	1	11	101	0001	10001	001010	0101010
0392	13	1	01	001	0011	00100	000111	0111001
0393	13	1	01	001	1001	10101	000011	1100001
0394	13	1	01	011	0111	00001	000101	0010011
0395	13	1	11	101	0001	10001	010000	0110110
0396	13	1	01	011	0001	01001	010101	1010001
0397	13	1	11	101	0001	10001	0000010	0011011
0398	13	1	01	001	1111	00001	010000	1110010
0399	13	1	11	011	1001	00010	001010	0010110
0400	13	1	11	101	0001	10001	001011	1000001
0401	13	1	11	001	1001	10001	010000	1101010
0402	13	1	01	001	0101	00001	001011	1101001

0403 13	1 01 001 0101 00001 101110 1101000
0404 14	1 01 011 1011 10011 010010 1000100
0405 14	1 11 101 0101 10111 000001 1000010
0406 14	1 01 111 0111 10001 001000 0100101
0407 14	1 11 001 0001 11011 010010 1000101
0408 14	1 01 011 1011 10011 000001 0110100
0409 14	1 01 011 0001 11011 100010 1010010
0410 14	1 01 011 1111 00001 010000 1011001
0411 14	1 01 001 1001 10101 000101 1101010
0412 14	1 01 011 1011 10011 000001 1001010
0413 14	1 11 001 0111 10001 000010 1010011
0414 14	1 11 101 1001 00010 001010 0101110
0415 14	1 01 011 1011 10011 001000 0101001
0416 14	1 11 101 0001 10001 001010 0101110
0417 14	1 11 001 0011 00100 010011 1011001
0418 14	1 01 011 1011 10011 001001 0100100
0419 14	1 11 101 0101 10111 001000 0101000
0420 14	1 01 111 0111 10001 000101 0110000
0421 14	1 01 011 1011 10011 000010 1010010
0422 14	1 01 111 0001 11011 100100 1010000
0423 14	1 01 011 1111 00001 010001 1011000
0424 14	1 01 001 1001 10101 100010 1101010
0425 14	1 01 011 1011 10011 000010 0010011
0426 14	1 11 101 1001 00010 011011 1100000
0427 14	1 11 101 0001 10001 010100 1101100
0428 14	1 01 011 1001 00001 100100 1101011
0429 14	1 01 111 0111 10001 010000 1010010
0430 14	1 01 011 1011 10011 000101 0100100
0431 14	1 01 111 0001 11011 000100 0100101
0432 14	1 01 011 0111 00001 010010 1010101
0433 14	1 11 101 1001 00010 000011 0011101
0434 14	1 01 011 1011 10011 000010 0110010
0435 14	1 11 001 0011 00100 010011 1100110
0436 14	1 01 001 1001 10101 011010 1000011
0437 14	1 01 011 0111 00001 001001 1001101
0438 14	1 01 111 0001 11011 000100 1011000
0439 14	1 01 111 0111 10001 001000 1100100
0440 14	1 01 001 1001 10101 000101 0110101
0441 14	1 01 011 0111 00001 010100 1011010
0442 14	1 11 101 1001 00010 101100 1100001
0443 14	1 11 001 1001 10001 001011 0110100
0444 14	1 01 011 0001 01001 001011 1100101
0445 14	1 11 101 0001 10001 001011 1001001
0446 14	1 11 101 0001 11001 010000 1110100
0447 14	1 11 101 1001 00010 001110 1011000
0448 14	1 11 001 0111 10001 100000 1100101
0449 14	1 01 001 1111 00001 101000 1110010
0450 14	1 11 101 0001 11001 001000 0111100
0451 14	1 11 001 0111 10001 010100 1010001
0452 15	1 01 011 1011 10011 011010 1010000
0453 15	1 11 101 0101 10111 001001 0101000
0454 15	1 01 011 0111 00001 100110 1010101
0455 15	1 01 001 1001 10101 010001 1011101
0456 15	1 01 011 1011 10011 000101 1000101
0457 15	1 11 111 0001 10011 011000 1000110
0458 15	1 01 111 0111 10001 001100 0110001
0459 15	1 11 101 0001 11001 010110 1000011
0460 15	1 01 011 1011 10011 001001 1001010
0461 15	1 01 011 1111 00001 010001 1101010
0462 15	1 11 101 1001 00010 010111 1100010

0463 15	1 11 001 0111 10001 001001 1001101
0464 15	1 01 011 1011 10011 000100 0110101
0465 15	1 11 101 0101 10111 000100 0011100
0466 15	1 01 001 1001 10101 010111 1000011
0467 15	1 01 111 0001 11011 101000 1011000
0468 15	1 01 111 0111 10001 010000 1001101
0469 15	1 11 101 0001 11001 001011 0011010
0470 15	1 01 011 1111 00001 001010 1001011
0471 15	1 11 101 1001 10001 001011 0110100
0472 15	1 01 011 0001 01001 100101 1111100
0473 15	1 01 011 1011 10011 100100 1001010
0474 15	1 11 101 0101 10111 001011 1000000
0475 15	1 01 001 1001 10101 011110 1000011
0476 15	1 01 011 1011 10011 010001 0110010
0477 15	1 11 001 0111 10001 101000 1101010
0478 15	1 01 001 1111 00001 010001 1101101
0479 15	1 11 101 0101 10111 001100 1000001
0480 15	1 11 101 0001 10001 001010 1011011
0481 15	1 11 101 1001 00010 001000 1101111
0482 15	1 01 111 0111 10001 000101 0100011
0483 15	1 01 011 0001 01001 100101 1010111
0484 15	1 01 011 1001 00001 101011 1011010
0485 15	1 11 101 0001 10001 010101 0101110
0486 15	1 11 001 0001 00011 010111 1110100
0487 15	1 01 011 0001 01001 001101 1110101
0488 16	1 01 011 1011 10011 010100 0111010
0489 16	1 01 111 0111 11111 000010 0010001
0490 16	1 01 011 0111 00001 011001 1011011
0491 16	1 01 011 1011 10011 010010 0101110
0492 16	1 01 111 0001 11011 001001 1010101
0493 16	1 01 111 0111 10001 101001 1010100
0494 16	1 11 101 0001 11001 001101 0110110
0495 16	1 01 011 1011 10011 010100 1010011
0496 16	1 11 101 0001 10001 001011 1011011
0497 16	1 11 001 1111 00010 101101 1100100
0498 16	1 11 101 1001 00010 100011 1101110
0499 16	1 11 001 0111 10001 010110 1001011
0500 16	1 11 001 1001 10001 101001 1101011
0501 16	1 01 011 1001 00001 101101 1111010
0502 16	1 01 011 1011 10011 010100 0110011
0503 16	1 01 111 0111 10001 010001 1110010
0504 16	1 01 001 1001 10101 010111 1111000
0505 16	1 01 011 1011 10011 001010 1001011
0506 16	1 11 101 0001 10001 010101 1011011
0507 16	1 11 101 1001 10001 001010 1101101
0508 16	1 11 101 1001 00010 001010 1101111
0509 16	1 01 011 1011 10011 011001 1001001
0510 16	1 11 001 1111 00010 110010 1110001
0511 16	1 01 001 1111 00001 011101 1101010
0512 16	1 01 011 1011 10011 011001 1010010
0513 16	1 01 111 0111 10001 010001 1001101
0514 16	1 01 111 0001 11011 001001 1010110
0515 16	1 01 011 1111 00001 100110 1010101
0516 16	1 11 001 0001 10111 000110 0111110
0517 16	1 11 101 0001 10001 010111 1110100
0518 16	1 11 111 1111 00010 000011 0010011
0519 17	1 11 101 0001 10111 101101 1100001
0520 17	1 01 001 1001 10101 110111 1110100
0521 17	1 11 011 1111 00010 101010 1100101
0522 17	1 01 111 0111 10001 001101 1010101

0523	17	1 11 101 0001 10001 011111 1110100
0524	17	1 01 011 1011 10011 011001 0111010
0525	17	1 11 101 1001 10001 010111 1101100
0526	17	1 01 011 1011 10011 011010 1001011
0527	17	1 01 001 1001 10101 010111 0110111
0528	17	1 01 111 0111 10001 100110 1100101
0529	18	1 01 011 1011 10011 100101 1011101
0530	18	1 11 111 1111 00010 011010 1010101
0531	18	1 01 011 1011 10011 010111 0111010
0532	18	1 01 011 1011 10011 011001 1011101
0533	18	1 11 001 1111 00010 011101 1011011
0534	18	1 01 111 1111 11001 000001 1101011
0535	18	1 11 001 1111 00010 100111 1011011
0536	19	1 01 011 1011 10011 011101 1010111
0537	19	1 11 101 0001 00011 011111 1101111
0538	19	1 11 111 0001 10011 001111 0101111
0539	20	1 11 001 0001 10111 011111 1110111
0540	21	1 11 011 1111 00010 101111 1101111
0541	22	1 01 111 1111 11001 011111 1110110
0542	22	1 11 101 1111 01001 011111 1101111

4. Kanonički grafovi sa 09 čvorova

0543	09	1 00 001 0000 00001 001001 0100010 01100000
0544	10	1 00 001 0001 00001 000110 1000100 10010000
0545	10	1 00 001 0000 00001 001010 0100100 10100001
0546	10	1 00 001 0001 00001 000001 0101000 01010100
0547	10	1 00 001 0000 00001 001010 0100100 10001001
0548	11	1 11 001 1001 10001 000010 0010000 10000000
0549	11	1 11 101 0001 10001 000010 0010000 10000000
0550	11	1 01 001 1001 10101 000010 0010000 10000000
0551	11	1 01 001 0101 00001 000100 0001010 00100010
0552	11	1 01 001 0001 00001 000001 0001000 01011010
0553	11	1 00 001 0011 00001 000100 0100100 10001001
0554	11	1 11 001 0001 00001 001000 0101001 10000000
0555	11	1 01 001 0001 10001 000010 0101100 10000000
0556	11	1 01 001 0101 00001 000100 0010001 01001000
0557	11	1 01 001 0001 10001 000001 0001000 01010100
0558	12	1 01 001 1111 00001 001000 0100000 10000001
0559	12	1 11 001 0111 10001 000010 0010000 10000000
0560	12	1 11 101 1001 00010 001000 0011000 10000000
0561	12	1 01 001 1001 10101 001000 1000000 10001000
0562	12	1 11 101 1001 10001 000010 0010000 10000000
0563	12	1 11 101 0001 10001 000001 0010000 10000000
0564	12	1 11 001 1001 10001 000010 0010000 01000100
0565	12	1 11 101 0001 10001 000001 0010000 10000001
0566	12	1 01 001 1001 10101 000001 0010000 01000100
0567	12	1 11 011 1001 00010 001000 0100001 10000000
0568	12	1 11 001 1001 10001 000001 0100000 10010000
0569	12	1 11 101 0001 10001 000010 0101000 10000000
0570	12	1 01 001 1001 10101 000101 0100000 10000000
0571	12	1 11 011 1001 00010 000001 0010000 01000001
0572	12	1 01 001 0011 00001 000101 0010000 01000001
0573	12	1 11 001 1001 10001 000101 0010000 10010100
0574	12	1 01 001 1001 10101 001000 0100001 10000000
0575	12	1 11 011 1001 00010 000001 0010100 01000000
0576	12	1 11 001 0001 00001 001101 0100000 10000001

0577	12	1	01	001	0011	00001	100000	1000100	11010000
0578	12	1	00	001	0000	00001	001001	0100101	10010011
0579	12	1	01	001	0101	00001	010001	1000001	10100000
0580	12	1	01	001	0101	00001	000001	0001000	10101100
0581	12	1	11	001	0001	00001	010000	1001000	10011000
0582	12	1	01	001	0101	00001	000001	1000010	11010000
0583	12	1	00	001	0011	00001	000100	0110010	10100010
0584	13	1	11	001	0111	10001	000010	0010000	01000100
0585	13	1	01	011	0111	00001	000101	0010000	01100000
0586	13	1	11	101	0001	11001	001000	0100000	10001000
0587	13	1	01	111	0001	11011	000001	0001000	01000000
0588	13	1	11	101	0001	10001	001000	0101001	10000000
0589	13	1	11	101	1001	10001	000010	0101000	10000000
0590	13	1	01	001	1001	10101	001000	0100010	10000001
0591	13	1	11	001	0111	10001	001000	1000000	10100000
0592	13	1	00	001	0011	00001	000100	0101100	01100011
0593	13	1	01	011	0001	11011	000001	0010100	01000000
0594	13	1	11	101	0001	10001	000010	0010010	01010000
0595	13	1	11	101	1001	00010	010000	0101000	11000000
0596	13	1	01	001	1001	10101	000101	0010000	01000001
0597	13	1	11	101	0001	10001	000010	0101100	10000000
0598	13	1	11	001	0001	00001	010000	0110100	10010001
0599	13	1	11	101	0001	10001	000010	0010000	01010001
0600	13	1	11	001	1001	10001	001000	0011010	10000000
0601	13	1	11	101	1001	00010	000011	0101000	10000000
0602	13	1	11	001	0111	10001	000100	0010000	01000001
0603	13	1	11	001	0111	10001	000100	0010000	01000100
0604	13	1	11	001	1001	10001	001000	0101001	10000000
0605	13	1	11	001	0111	10001	000100	0100000	01010000
0606	13	1	00	001	0011	00001	000101	1001100	10100001
0607	13	1	11	001	0111	10001	000100	0010010	01000000
0608	13	1	11	001	1001	10001	010000	0100010	10010000
0609	13	1	11	001	0001	11011	000010	0010010	01000000
0610	13	1	11	011	1001	00010	001011	0100000	10000000
0611	13	1	01	001	1001	10101	010000	0110100	10000000
0612	13	1	11	101	0001	10001	000010	0010010	10000001
0613	13	1	11	001	1001	10001	000010	0001011	00100000
0614	13	1	01	001	1001	10101	000010	0100010	10000001
0615	13	1	11	001	1001	10001	000101	0101000	10000000
0616	13	1	11	001	0001	00001	010000	0100100	10001011
0617	13	1	01	001	0101	00001	000110	0110001	10000100
0618	14	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	01001000
0619	14	1	01	111	0001	11011	000100	0100000	01000100
0620	14	1	01	111	0111	10001	000100	0010000	01000010
0621	14	1	11	101	0001	11001	001000	0110000	10001000
0622	14	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	00100001
0623	14	1	11	001	0111	10001	000100	0011000	01000100
0624	14	1	01	011	0111	00001	001001	0101000	10010000
0625	14	1	01	001	1001	10101	011010	1000000	11000000
0626	14	1	01	011	1011	10011	000001	0010000	00100100
0627	14	1	11	101	0001	10001	000010	0101010	10000001
0628	14	1	11	101	1001	00010	001010	0100000	11000100
0629	14	1	01	011	1011	10011	000010	0010000	00101000
0630	14	1	11	101	1001	10001	000010	0001011	10000000
0631	14	1	01	011	1011	10011	000001	0010000	10010000
0632	14	1	11	001	0111	10001	001001	0101000	10000000
0633	14	1	01	111	0111	10001	001000	0100000	01100000
0634	14	1	11	001	0001	11011	010100	1000000	10001000
0635	14	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	10100000
0636	14	1	01	001	1001	10101	000011	0001010	10000010

0637 14	1 11 101 1001 00010 010010 1000001 11000000
0638 14	1 11 001 0111 10001 001000 0100001 10000001
0639 14	1 01 001 0001 00001 000001 0101010 01101101
0640 14	1 11 101 0001 10001 000010 0010000 00110110
0641 14	1 01 111 0111 10001 000101 0010000 01000000
0642 14	1 11 001 0001 11011 000010 0100000 10001001
0643 14	1 11 001 0111 10001 001001 0100000 10000001
0644 14	1 11 101 0001 10001 000010 1000000 11011000
0645 14	1 01 001 1111 00001 001000 0101010 10100000
0646 14	1 11 001 0001 11011 001001 0100000 10000001
0647 14	1 11 001 0111 10001 000010 0010000 00110010
0648 14	1 11 101 0001 10001 000010 0010100 01010100
0649 14	1 11 001 0111 10001 000100 0100000 11001000
0650 14	1 11 001 0001 11011 000010 0010010 10001000
0651 14	1 01 001 1001 10101 000010 0010000 10110001
0652 14	1 11 001 0111 10001 000010 0010011 10000000
0653 14	1 11 101 0001 10001 001000 0101010 10000001
0654 14	1 11 001 0001 11011 001001 1000000 10001000
0655 14	1 01 001 1001 10101 000101 1000000 10001010
0656 14	1 11 001 0111 10001 000010 0001001 01000100
0657 14	1 11 001 0111 10001 001000 0101010 10000000
0658 14	1 11 011 1001 00010 001010 0101000 10000010
0659 14	1 01 001 1001 10101 000011 0001001 10000100
0660 14	1 11 011 1001 00010 000001 0010100 01001001
0661 14	1 11 001 0001 11011 000010 0100000 10011000
0662 14	1 01 001 1001 10101 000010 0100000 10011000
0663 14	1 11 001 0111 10001 010000 0100011 10000001
0664 14	1 01 001 1001 10101 000010 0010010 01010000
0665 14	1 11 001 0111 10001 000010 0011011 10000000
0666 14	1 01 001 1001 10101 000110 0010001 01000100
0667 14	1 11 101 0001 10001 000010 0010110 01010000
0668 14	1 01 001 1001 10101 001000 0010110 01010000
0669 14	1 01 001 0101 00001 001011 1000000 11010010
0670 15	1 01 011 1011 10011 000100 0010001 01001000
0671 15	1 11 101 0101 10111 000001 0101000 10000000
0672 15	1 11 001 0001 11011 010100 1000000 10010100
0673 15	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 01001000
0674 15	1 01 111 0001 11011 000001 0100000 10001010
0675 15	1 01 011 0111 00001 001000 0100000 10001010
0676 15	1 01 001 1001 10101 000010 0000111 10000110
0677 15	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 10010000
0678 15	1 11 001 0111 10001 001000 0101010 10100000
0679 15	1 01 011 1111 00001 001010 0100000 10100100
0680 15	1 11 101 1001 00010 001110 0101000 10000010
0681 15	1 01 011 1011 10011 001000 0010100 10000010
0682 15	1 11 101 1001 10001 000010 0010100 01000100
0683 15	1 01 001 0101 00001 000110 0110101 10100001
0684 15	1 11 101 0101 10111 000100 1000000 10010000
0685 15	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 01100100
0686 15	1 01 011 0111 00001 001010 0101001 10010000
0687 15	1 01 011 1011 10011 001000 0010100 10010000
0688 15	1 11 001 0111 10001 001001 0011010 01000000
0689 15	1 01 011 1111 00001 001010 0100000 10010001
0690 15	1 11 101 1001 00010 000011 0101000 10001100
0691 15	1 01 011 1011 10011 000001 0010000 00101010
0692 15	1 11 101 0001 10001 000010 0101010 10010010
0693 15	1 11 001 1001 10001 000001 0010110 10010001
0694 15	1 01 111 0111 10001 000110 0010001 01000000
0695 15	1 11 101 0001 11001 001000 0011010 01100000
0696 15	1 01 011 1011 10011 000010 0101000 10010000

0697	15	1	01	001	1001	10101	001101	1000000	11000010
0698	15	1	11	001	0111	10001	001000	0011000	01000011
0699	15	1	11	101	1001	00010	001011	0101001	10000000
0700	15	1	01	011	1011	10011	000010	0010100	10010000
0701	15	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	00100101
0702	15	1	01	111	0001	11011	000001	0001000	10110000
0703	15	1	11	001	0001	11011	010110	1000000	10001000
0704	15	1	11	001	0111	10001	001000	0101101	10000000
0705	15	1	01	001	1001	10101	000010	0001011	10001001
0706	15	1	11	101	0001	10001	001011	0100000	10000011
0707	15	1	11	101	0001	10001	010000	0101010	10000011
0708	15	1	01	001	0101	00001	010001	1011000	11100100
0709	15	1	11	101	0001	10001	001011	0011010	01000000
0710	15	1	01	111	0111	10001	001000	0011010	01000000
0711	15	1	01	001	0101	00001	000110	1010000	11100110
0712	15	1	11	101	0001	10001	001000	0101110	10000001
0713	15	1	11	001	0001	11011	001001	0100000	10001001
0714	15	1	01	001	1001	10101	000101	0100000	01101010
0715	15	1	01	001	0101	00001	010001	1010000	11110100
0716	15	1	11	101	0001	10001	001101	0100000	10010010
0717	15	1	11	001	0111	10001	000100	0100010	01010100
0718	15	1	01	001	1111	00001	000100	1010000	11100100
0719	15	1	01	001	0101	00001	100010	1010000	11011001
0720	15	1	11	001	0001	11011	000010	0010010	01010001
0721	15	1	01	001	1001	10101	000011	0100000	10110010
0722	15	1	11	001	0001	11011	000010	0101000	10010001
0723	15	1	11	001	0111	10001	010101	1000000	10100000
0724	15	1	01	001	0001	10001	001000	0101101	11010010
0725	16	1	01	011	1011	10011	001000	0100010	10010001
0726	16	1	11	101	0101	10111	010001	1000000	10010000
0727	16	1	01	111	0111	10001	000110	0011000	10100000
0728	16	1	11	001	0001	11011	010110	0110100	10000000
0729	16	1	01	011	1011	10011	000001	0110100	10100000
0730	16	1	01	111	0001	11011	000001	0100100	01001100
0731	16	1	01	011	0111	00001	101000	1010100	10110000
0732	16	1	01	001	1001	10101	000011	0110100	11000010
0733	16	1	01	011	1011	10011	001000	0010100	01100100
0734	16	1	11	001	0111	10001	100000	1010010	11010000
0735	16	1	11	101	1001	00010	011010	1000010	11000100
0736	16	1	01	011	1011	10011	000001	1001000	10010100
0737	16	1	11	101	0001	10001	010100	0110000	10010101
0738	16	1	11	101	1001	10001	010100	1000000	11011000
0739	16	1	01	001	0101	00001	101100	1101000	11011000
0740	16	1	11	101	0101	10111	001000	0100010	10000010
0741	16	1	01	111	0111	10001	001101	0100000	01100000
0742	16	1	01	011	1011	10011	001000	0100010	01010010
0743	16	1	01	111	0001	11011	010000	0110010	10001000
0744	16	1	01	011	0111	00001	100100	1010001	10110000
0745	16	1	01	001	1001	10101	010001	1000010	10101100
0746	16	1	11	001	0111	10001	001001	0101000	11010000
0747	16	1	01	011	1111	00001	010001	0110010	10010000
0748	16	1	01	011	1011	10011	001000	0100010	01100100
0749	16	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	01011100
0750	16	1	11	101	0101	10111	000100	0100010	10010000
0751	16	1	01	111	0111	10001	000101	0100000	10100001
0752	16	1	11	101	0001	11001	001000	0101100	10000101
0753	16	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	01101001
0754	16	1	01	011	1011	10011	000001	0000101	00100101
0755	16	1	11	001	0111	10001	000010	0101000	01101100
0756	16	1	11	101	0001	10001	011000	1000001	10010110

0757	16	1	01	001	1111	00001	000100	0100010	01101110
0758	16	1	01	011	1011	10011	000101	0010001	01001000
0759	16	1	01	011	1011	10011	000100	0010011	10001000
0760	16	1	01	011	1011	10011	001001	0101000	10010000
0761	16	1	11	001	0111	10001	100000	1010000	11010001
0762	16	1	11	101	1001	00010	000011	0010110	01010001
0763	16	1	01	011	1011	10011	000001	0100100	01101000
0764	16	1	11	001	0001	00001	001101	0101010	01110100
0765	16	1	01	011	1011	10011	001000	0100100	10010001
0766	16	1	01	001	1001	10101	000100	1000010	10101110
0767	16	1	01	011	1011	10011	000010	0001001	01100100
0768	16	1	11	001	0111	10001	001000	0101001	10100001
0769	16	1	01	011	1111	00001	010001	1001000	10100001
0770	16	1	11	101	0001	10001	001001	0010110	10010001
0771	16	1	11	001	0001	00001	001001	1001011	10011010
0772	16	1	01	011	1011	10011	000100	0100100	10100001
0773	16	1	11	101	1001	00010	010100	0110100	11000001
0774	16	1	01	111	0111	10001	000101	0010000	10011000
0775	16	1	01	011	1111	00001	001000	0110000	11010100
0776	16	1	01	001	0101	00001	101000	1011100	11010010
0777	16	1	01	001	1001	10101	010001	0110010	10000011
0778	16	1	11	101	0001	10001	000010	0101010	11011000
0779	16	1	01	111	0111	10001	000100	0010000	11001010
0780	16	1	11	001	0111	10001	000100	0101000	01011010
0781	16	1	11	001	1001	10001	010001	0100110	01100100
0782	16	1	01	001	0101	00001	011101	1000000	11110100
0783	16	1	11	101	1001	00010	001000	0010110	01010011
0784	16	1	11	001	0001	11011	001001	0100100	10001001
0785	16	1	01	001	1001	10101	010001	0110101	10000010
0786	16	1	11	101	0001	10001	001000	0101010	01011100
0787	16	1	11	001	0111	10001	000010	0001001	01011001
0788	16	1	01	001	1001	10101	000100	0110100	10110001
0789	16	1	01	001	1001	10101	010000	0100011	01101001
0790	16	1	01	001	1111	00001	100000	1010000	11100110
0791	16	1	11	001	0111	10001	001000	0100010	11001010
0792	16	1	01	001	0101	00001	000110	0100011	11100110
0793	16	1	01	001	1001	10101	000110	0100010	10110001
0794	16	1	11	001	0111	10001	001001	0100000	11001010
0795	17	1	01	011	1011	10011	001001	0100100	10010001
0796	17	1	11	101	0101	10111	001010	0101001	10000000
0797	17	1	11	001	0001	11011	011010	1000000	11101000
0798	17	1	01	111	0111	10001	000100	0100001	11001010
0799	17	1	01	011	1011	10011	000010	0110010	10010001
0800	17	1	01	111	0001	11011	010010	0110010	10001000
0801	17	1	01	001	1001	10101	011010	1100000	11101000
0802	17	1	01	011	0111	00001	010100	1010001	10110100
0803	17	1	01	011	1011	10011	000010	1001000	10111000
0804	17	1	11	001	0111	10001	010001	0100110	11010000
0805	17	1	11	101	1001	00010	010100	1011001	11000001
0806	17	1	01	011	1011	10011	001001	0100100	01101000
0807	17	1	11	101	0001	10001	010000	0110000	10110111
0808	17	1	01	011	0001	01001	000110	1010010	10111100
0809	17	1	11	001	1001	10001	000001	0010110	11001011
0810	17	1	01	011	1011	10011	000101	1000101	10100000
0811	17	1	11	001	0001	11011	010100	1000000	10101110
0812	17	1	01	111	0111	10001	010000	1010010	10101000
0813	17	1	01	011	1011	10011	001001	0101000	10001001
0814	17	1	01	001	1001	10101	000010	0000111	11010101
0815	17	1	11	001	0111	10001	000100	1001100	10111000
0816	17	1	11	101	1001	00010	001010	0110100	10001110

0817	17	1	11	101	0001	10001	000010	0101010	01111100
0818	17	1	01	001	0011	00001	100010	1001011	10110110
0819	17	1	11	101	1001	10001	000010	0010110	01010101
0820	17	1	01	011	1011	10011	000010	0110010	10100100
0821	17	1	11	101	0101	10111	100000	1000010	10010001
0822	17	1	01	001	1001	10101	000101	1000101	11010100
0823	17	1	01	011	1011	10011	000100	0010001	01101010
0824	17	1	01	001	1111	00001	001001	0111010	10100100
0825	17	1	11	101	0101	10111	100000	1000010	11010000
0826	17	1	11	001	0001	11011	011010	1000000	10101100
0827	17	1	01	111	0111	10001	000110	0110001	10100000
0828	17	1	01	011	1011	10011	000101	0010011	01001000
0829	17	1	01	011	0111	00001	010100	0110001	10101010
0830	17	1	01	011	1011	10011	010001	0101000	10010010
0831	17	1	01	011	1111	00001	000100	0110001	10110100
0832	17	1	01	011	0001	01001	000010	0010111	01110110
0833	17	1	11	001	0001	11011	010110	1000000	10010110
0834	17	1	01	111	0111	10001	000101	0100101	01100000
0835	17	1	01	011	1011	10011	001000	0010100	10010101
0836	17	1	11	101	0001	10001	001001	0101011	10000011
0837	17	1	01	111	0111	10001	001100	0100010	01100100
0838	17	1	01	001	1001	10101	000101	1000000	11011110
0839	17	1	01	011	1111	00001	010001	0101010	10110000
0840	17	1	01	011	1011	10011	000010	0001001	00100111
0841	17	1	01	011	1011	10011	000001	0010000	01011101
0842	17	1	01	011	1011	10011	000100	0100100	01101010
0843	17	1	01	011	1111	00001	010001	1001000	10100110
0844	17	1	01	011	0111	00001	010100	1010001	10110010
0845	17	1	01	011	0111	00001	001001	0100101	01100101
0846	17	1	01	011	1001	00001	010011	0101101	10010010
0847	17	1	11	001	0111	10001	001001	0101001	11011010
0848	17	1	11	101	0001	10001	001000	0101001	10010011
0849	18	1	01	011	1011	10011	010010	1000100	10010011
0850	18	1	11	101	0101	10111	000001	0010100	10001101
0851	18	1	11	001	0001	11011	001001	0101010	10010101
0852	18	1	01	011	0111	00001	000110	0011011	01100110
0853	18	1	01	011	1011	10011	011010	1010000	10100100
0854	18	1	01	011	0001	11011	010000	0110100	10110011
0855	18	1	01	001	1001	10101	000011	1000010	11110011
0856	18	1	01	011	1011	10011	000010	0111011	10010000
0857	18	1	11	101	0001	10001	001010	0011011	10010110
0858	18	1	11	101	1001	00010	001011	0011100	10110010
0859	18	1	01	011	1111	00001	011000	1001010	10101001
0860	18	1	11	001	0111	10001	010000	1000001	11110110
0861	18	1	11	001	0011	00001	010110	0110100	10101011
0862	18	1	11	001	1001	10001	100100	1100100	11010101
0863	18	1	01	011	1011	10011	010010	0110100	10100010
0864	18	1	11	101	0101	10111	001110	1000000	10000110
0865	18	1	01	011	0111	00001	000101	1001100	10110101
0866	18	1	01	011	1011	10011	001001	0010101	01010001
0867	18	1	01	111	0001	11011	101000	1010010	10110000
0868	18	1	11	101	0001	10001	010101	1000001	10110110
0869	18	1	11	101	1001	00010	011010	1000010	11011100
0870	18	1	01	011	1011	10011	000010	0001001	10111001
0871	18	1	11	001	0111	10001	001000	0101001	10111001
0872	18	1	01	011	1001	00001	010000	1110110	11110100
0873	18	1	11	001	0001	11011	001001	0101001	10010011
0874	18	1	01	011	0111	00001	001101	0101010	01100101
0875	18	1	01	111	0001	11011	100100	1010000	11101000
0876	18	1	01	011	1011	10011	000100	0101110	10100001

0877 18	1 01 011 1111 00001 010001 0101010 10011010
0878 18	1 01 011 1011 10011 001001 0100100 10010101
0879 18	1 11 101 0101 10111 000001 0001001 10001101
0880 18	1 11 101 0001 11001 010000 1000011 11101001
0881 18	1 01 011 1011 10011 001001 0101000 01110100
0882 18	1 01 011 1111 00001 011000 1001010 10110100
0883 18	1 11 001 0111 10001 010110 0110110 10000001
0884 18	1 11 001 0001 11011 010110 1000000 10101110
0885 18	1 01 111 0001 11011 101000 1011000 11001000
0886 18	1 01 011 1011 10011 000001 1000101 10100101
0887 18	1 11 001 1001 10001 001011 0100010 11001011
0888 18	1 01 111 0111 10001 001100 0100010 10011001
0889 18	1 01 011 1111 00001 010001 0101010 10010110
0890 18	1 01 001 0011 00001 000110 0110101 01110111
0891 18	1 11 001 0001 11011 001001 1001001 10011010
0892 18	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 10101111
0893 18	1 01 001 1111 00001 011101 1010010 11010000
0894 18	1 11 001 0111 10001 001001 0110100 11001010
0895 18	1 11 101 0001 10001 010111 1000001 11001001
0896 18	1 11 011 1001 00010 001011 0100101 01001110
0897 18	1 01 011 1001 00001 010011 1001001 11010101
0898 19	1 01 011 1011 10011 011001 1000101 10100010
0899 19	1 11 101 0101 10111 001010 1000010 10011010
0900 19	1 11 101 0001 11001 001011 0011010 01101100
0901 19	1 01 011 0111 00001 010010 0110011 10101011
0902 19	1 01 011 1011 10011 011010 1001001 10100001
0903 19	1 01 111 0001 11011 001001 1010110 11001000
0904 19	1 01 001 1001 10101 010111 0110011 10001001
0905 19	1 01 111 0111 10001 000100 1010001 11001011
0906 19	1 11 101 1001 00010 001000 0101001 11101111
0907 19	1 01 011 1111 00001 100101 1010000 11010101
0908 19	1 01 011 1011 10011 011001 1001001 10010100
0909 19	1 01 001 0111 00001 010010 1011101 11011010
0910 19	1 01 011 1011 10011 000010 0110010 01110110
0911 19	1 11 101 0101 10111 010100 1000101 11010000
0912 19	1 11 001 0001 11011 000010 0110110 10101101
0913 19	1 01 011 1011 10011 011001 1010001 10100100
0914 19	1 11 001 0111 10001 011011 1000001 11010010
0915 19	1 01 001 1001 10001 001101 1010101 10110101
0916 19	1 11 101 1001 10001 001011 0101000 10110101
0917 19	1 11 101 0101 10111 001010 1000010 11010010
0918 19	1 01 011 1011 10011 000001 0101110 10100101
0919 19	1 01 011 1111 00001 001010 1001011 10100101
0920 19	1 11 101 0101 10111 000001 0011101 11010000
0921 19	1 11 001 0001 11011 001001 1001101 10101010
0922 19	1 01 001 1001 10101 010001 1011001 10111010
0923 19	1 01 111 0111 10001 000101 0100011 11001010
0924 19	1 01 011 1011 10011 010010 0110100 10010011
0925 19	1 01 001 1001 10101 000101 1000101 11011110
0926 19	1 11 101 0001 10001 001001 0101011 11011010
0927 20	1 01 011 1011 10011 001001 0010101 10111010
0928 20	1 11 101 0101 10111 001001 0011001 11000101
0929 20	1 11 001 0001 11011 010101 1001000 11101011
0930 20	1 01 111 0111 10001 000101 1010101 10110100
0931 20	1 01 011 1011 10011 011010 1001011 10100001
0932 20	1 01 011 0001 11011 010101 1001101 11001010
0933 20	1 01 001 1001 10101 101100 1101010 11011100
0934 20	1 01 011 1111 00001 010001 0101010 10110111
0935 20	1 01 011 1011 10011 010010 1001011 10100011
0936 20	1 11 101 0001 10001 001101 0101111 01101100

0937 20	1 11 001 0111 10001 010110 0110100 10010111
0938 20	1 11 001 0001 00011 010111 1110010 11101001
0939 20	1 11 101 0101 10111 100010 1000110 10011001
0940 20	1 01 011 1111 00001 011001 1010010 11010101
0941 20	1 01 011 1011 10011 010001 1001001 10111010
0942 20	1 11 101 1001 00010 100001 1101110 11101100
0943 20	1 01 111 0111 10001 000101 1010011 10110100
0944 20	1 11 001 0111 10001 010110 0110100 10100111
0945 20	1 01 011 1011 10011 011010 1001001 10010110
0946 20	1 01 001 1111 00001 010101 1001011 10110110
0947 20	1 01 011 1011 10011 011001 1000101 10010011
0948 20	1 01 111 0001 11011 010000 1011001 11101001
0949 20	1 01 111 0111 10001 000101 1010011 10101010
0950 20	1 01 011 1011 10011 011001 1001001 10100101
0951 20	1 01 001 0011 00100 101111 1100110 11010101
0952 20	1 11 011 1001 00010 010010 1011011 11010101
0953 20	1 01 011 1011 10011 000100 0110010 10111011
0954 20	1 01 111 0001 11011 001001 0100101 10101011
0955 20	1 11 001 1001 10001 011010 1100100 11010111
0956 20	1 01 011 1111 00001 011001 1001011 11010100
0957 21	1 01 011 1011 10011 010010 0101110 01110110
0958 21	1 11 111 1111 10001 000111 0110000 10010110
0959 21	1 01 001 1001 10101 001101 1011010 11010111
0960 21	1 11 101 1001 00010 011011 1100011 11101100
0961 21	1 01 011 1111 00001 010101 1010101 10110110
0962 21	1 11 101 0001 10001 010101 0110111 11101010
0963 21	1 01 011 1011 10011 010010 0101110 10100111
0964 21	1 11 001 0111 10001 001101 1011100 11001011
0965 21	1 01 001 1001 10101 011010 0110111 10101110
0966 21	1 01 011 0111 00001 011001 1010101 10110111
0967 21	1 01 011 1011 10011 001000 0101111 01110110
0968 21	1 01 011 1011 10011 011101 1000101 10100101
0969 21	1 11 101 1111 01001 000001 0110011 11000111
0970 22	1 01 011 1011 10011 010111 0111010 10001011
0971 22	1 11 101 0001 11001 010101 0110111 11101010
0972 22	1 01 111 0111 10001 010010 1011011 11100101
0973 22	1 11 011 1111 00010 101010 1100101 11100011
0974 22	1 11 001 1111 00010 011101 0111101 11001001
0975 22	1 01 011 1011 10011 010111 0110101 10100110
0976 23	1 11 111 1111 00010 011010 1010101 11001011
0977 24	1 11 011 1111 00010 101010 1101110 11110101
0978 24	1 11 111 1111 10001 100101 1010011 11000111
0979 28	1 11 011 1111 00010 101111 1101111 11110111

5. Kanonički grafovi sa 10 čvorova

0980 12	1 00 001 0001 00001 000001 0100010 01010000 010101000
0981 13	1 11 101 0001 10001 000010 0010000 00101000 100000000
0982 13	1 11 001 0001 00001 001000 0100000 10000001 100010010
0983 13	1 11 001 0001 00001 001000 0011010 01000000 100000001
0984 14	1 11 001 1001 10001 000010 0001011 00100000 100000000
0985 14	1 11 001 0111 10001 000010 0010000 10000000 101000000
0986 14	1 11 101 0001 10001 000010 0010000 01010001 100000000
0987 14	1 01 001 1001 10101 000010 0010000 01000100 100000001
0988 14	1 01 001 1001 10101 000101 0010000 01000001 100000000
0989 14	1 11 001 1001 10001 000010 0010000 01000100 100000001
0990 14	1 01 001 0001 10001 000001 0001000 10100100 101100000

0991	15	1	01	111	0001	11011	000001	0001000	01000000	010001000
0992	15	1	11	101	0001	11001	001000	0100000	01100000	100010000
0993	15	1	11	001	0111	10001	000100	0010000	00110000	010001000
0994	15	1	11	101	0001	10001	001000	0100000	01010100	011000000
0995	15	1	01	001	1111	00001	001000	0101010	10000000	101000000
0996	15	1	01	001	1001	10101	010000	0110100	10000000	110000000
0997	15	1	11	001	0111	10001	000010	0001001	00100000	010001000
0998	15	1	11	001	0001	11011	000010	0010010	01000000	100000001
0999	15	1	01	001	1001	10101	000011	0001010	01000000	100000100
1000	15	1	11	101	0001	10001	000010	0010000	00101000	010101000
1001	15	1	00	001	0011	00001	000100	0100100	01100010	100010011
1002	15	1	11	001	1001	10001	000010	0010000	01000100	011001000
1003	15	1	11	001	0001	11011	000010	0010010	01000000	010010000
1004	15	1	11	101	0001	10001	000010	0010000	01010100	100000001
1005	15	1	00	001	0011	00001	000100	0010010	01001001	011001001
1006	16	1	01	011	1011	10011	000010	0010000	00101000	010001000
1007	16	1	01	111	0111	10001	000101	0010000	01000000	011000000
1008	16	1	11	101	0001	11001	001000	0100000	10000101	100010000
1009	16	1	01	011	1011	10011	000001	0010000	00100100	100100000
1010	16	1	11	001	0111	10001	001000	0101010	10000000	101000000
1011	16	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	00100001	010010000
1012	16	1	11	101	0001	10001	000010	0010010	01011000	100000010
1013	16	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	00010100	010010000
1014	16	1	11	001	0111	10001	001001	0100000	01010000	100000010
1015	16	1	01	001	1111	00001	000100	0100000	01010000	111001000
1016	16	1	11	101	1001	00010	001011	0100000	01010010	100000000
1017	16	1	01	001	1001	10101	000010	0001000	10000110	101100000
1018	16	1	11	101	1001	10001	000101	0010000	01010001	100000000
1019	16	1	01	001	0101	00001	000101	0010000	00110100	010010101
1020	16	1	11	001	1001	10001	000001	0010110	01000000	011010000
1021	16	1	11	001	0001	11011	000010	0010010	01000000	100100010
1022	16	1	11	001	0111	10001	000100	0010010	00110100	010000000
1023	16	1	01	001	1001	10101	001000	0100010	10000001	100010010
1024	16	1	11	011	1001	00010	001100	0100001	10000000	101000010
1025	16	1	01	001	1001	10101	000010	0100010	10000001	100010010
1026	16	1	11	001	1001	10001	000101	0010000	01001100	100000001
1027	16	1	11	001	0001	11011	000010	0100000	01001000	100110000
1028	16	1	11	001	0111	10001	000010	0010011	01010000	100000000
1029	16	1	11	101	0001	10001	001000	0100000	01010100	100000011
1030	16	1	11	001	1001	10001	000010	0001011	00100000	010100001
1031	16	1	01	001	1001	10101	001000	0100001	01000101	100000001
1032	16	1	11	001	0001	00001	001000	0100100	10010010	100110100
1033	17	1	01	011	1011	10011	000010	0010000	00101000	011001000
1034	17	1	11	101	0101	10111	000001	0001001	00100000	100010000
1035	17	1	01	111	0111	10001	001000	0011010	01000000	011000000
1036	17	1	11	001	0001	11011	001001	0100000	10000001	100010010
1037	17	1	01	011	1011	10011	000010	0010000	01010001	100100000
1038	17	1	01	111	0001	11011	000100	0010011	01000000	100010000
1039	17	1	01	001	1001	10101	000101	0100000	10000000	101101010
1040	17	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	10001010	101000000
1041	17	1	11	001	0111	10001	000010	0001001	00110010	010001000
1042	17	1	01	011	1111	00001	000100	0001100	00101011	010000000
1043	17	1	11	101	1001	00010	010000	0101000	01101000	100001010
1044	17	1	01	011	1011	10011	000010	0010000	01000100	011001000
1045	17	1	11	101	1001	0001	000101	0010000	00110100	010010000
1046	17	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	01001000	101000001
1047	17	1	11	101	0101	10111	000001	0001001	00100000	100000001
1048	17	1	01	011	1011	10011	000001	0000101	00010001	001000001
1049	17	1	11	001	0111	10001	001000	0011000	01000100	010101000
1050	17	1	01	011	1111	00001	001000	0100000	01100000	100100011

1051	17	1	11	101	1001	00010	010000	0110100	10000001	110000010
1052	17	1	01	011	1011	10011	000001	0000101	00100000	001010100
1053	17	1	01	011	1011	10011	000001	0010000	01001000	100100001
1054	17	1	11	101	0101	10111	000100	0100010	10000000	100100000
1055	17	1	11	001	0001	11011	000010	00100010	01000000	100110010
1056	17	1	01	001	1001	10101	000101	0010000	01101011	100000000
1057	17	1	11	001	0111	10001	001000	0100010	01010100	100000010
1058	17	1	01	011	1011	10011	000001	0010000	00100100	011010000
1059	17	1	11	101	0001	10001	000010	0010010	00101100	010110000
1060	17	1	01	001	1111	00001	001000	0100000	01010010	101000011
1061	17	1	11	001	0001	11011	000010	0010010	01001000	100010001
1062	17	1	11	101	1001	00010	001011	0011100	01000000	100000010
1063	17	1	11	001	0111	10001	001000	0101001	10000000	101000010
1064	17	1	11	001	0001	11011	000010	0101000	01011000	100010000
1065	17	1	01	001	1001	10101	000100	0001100	01000100	010111000
1066	17	1	01	001	0101	00001	000100	0010111	01000100	011010100
1067	17	1	11	101	0001	10001	001001	0101000	01100000	100000101
1068	17	1	11	001	0111	10001	000100	0010010	01000000	110010010
1069	17	1	11	001	0001	11011	000010	0010010	01010001	100010000
1070	17	1	01	001	1001	10101	000100	0001100	01000100	101100001
1071	18	1	01	011	1011	10011	000001	0000101	00101010	100100000
1072	18	1	11	101	0101	10111	000001	0010100	01010001	100000000
1073	18	1	01	111	0111	10001	000110	0010001	00110000	010000001
1074	18	1	11	001	0001	11011	001001	0101001	10000000	100101000
1075	18	1	01	011	1011	10011	000010	0010000	00100110	010100010
1076	18	1	01	111	0001	11011	000100	0100000	01000100	100110001
1077	18	1	01	011	0111	00001	001010	1001000	10011000	101100000
1078	18	1	01	001	1001	10101	010000	0110100	11000000	111010000
1079	18	1	01	011	1011	10011	001000	0010010	01001000	100100001
1080	18	1	11	101	1001	00010	010100	0110100	10000001	100011000
1081	18	1	01	011	1011	10011	000010	0010000	00100110	001010001
1082	18	1	01	011	1011	10011	001000	0010010	01001000	011010000
1083	18	1	11	101	0101	10111	000100	0100010	10000000	110001000
1084	18	1	01	111	0111	10001	000100	0010000	01000010	110010100
1085	18	1	01	011	1011	10011	000010	0001001	00100001	011001000
1086	18	1	11	001	0111	10001	010100	1000000	10100100	110100000
1087	18	1	01	011	1111	00001	010000	0110000	10010100	101000100
1088	18	1	11	101	1001	00010	001011	0100000	01101100	110000000
1089	18	1	11	101	0001	10001	000010	0010000	01010100	100101101
1090	18	1	11	101	0101	10111	000001	0001001	10000000	100001010
1091	18	1	01	011	1011	10011	000010	0001010	10001001	101000000
1092	18	1	01	111	0001	11011	001001	0100000	10001000	110010000
1093	18	1	01	001	1001	10101	000101	0011010	10000000	100010110
1094	18	1	01	011	1011	10011	000010	0010000	01000100	100101100
1095	18	1	11	101	1001	000010	000011	0010000	00101100	100001011
1096	18	1	11	101	0001	10001	000010	0101000	01011000	110110000
1097	18	1	01	001	0001	00001	000100	0101100	10110001	101110010
1098	18	1	01	011	0001	11011	000001	0001000	10001010	100110100
1099	18	1	01	011	0111	00001	000100	0001100	00110101	101010000
1100	18	1	11	001	0111	10001	001000	0101010	01011010	100000000
1101	18	1	01	011	1011	10011	000001	0000101	00100101	100100000
1102	18	1	01	011	1011	10011	000001	0010001	01001000	100010000
1103	18	1	01	011	1011	10011	000001	0001000	01100100	100100001
1104	18	1	01	011	1011	10011	0000010	0010000	01001000	100101001
1105	18	1	01	011	1011	10011	000001	0010000	01001000	100101001
1106	18	1	11	101	0001	10001	0000010	00100010	01010101	100000011
1107	18	1	11	101	0001	10001	001001	0010110	01010000	010110000
1108	18	1	01	001	0101	00001	000001	01000010	01001011	010110110
1109	18	1	01	001	0101	00001	000001	0101101	10000101	100010101
1110	18	1	11	001	0111	10001	010000	0101000	10000010	110010001

1111 18	1 01 001 1001 10101 010000 0100011 10000001 100001101
1112 18	1 11 101 0001 10001 001000 0010100 00110101 010101000
1113 18	1 00 001 0011 00001 001001 0100101 01011010 011010001
1114 18	1 11 101 0001 10001 001101 0100000 01010100 100000011
1115 18	1 11 011 1001 00010 000001 0010010 01001000 101101001
1116 19	1 01 011 1011 10011 000001 0100100 01101000 101000010
1117 19	1 11 101 0101 10111 000001 0010000 10001000 110100010
1118 19	1 11 001 0001 11011 010000 0100100 01101100 100100001
1119 19	1 01 011 1011 10011 001000 0010100 01010011 100100000
1120 19	1 01 111 0001 11011 010000 0110010 10001000 110010000
1121 19	1 01 001 1001 10101 000010 0010000 10110001 101110010
1122 19	1 01 011 0111 00001 000110 0010011 01010000 101101000
1123 19	1 11 001 0111 10001 010100 0101100 10000000 101001010
1124 19	1 11 101 1001 00010 010100 1000000 11000000 111011100
1125 19	1 01 011 1111 00001 010000 0101000 10010010 100110100
1126 19	1 11 101 0001 10001 000010 0010010 01011101 100000011
1127 19	1 01 001 0111 000010 000011 0011001 01100000 011011010
1128 19	1 01 011 1011 10011 001000 0010100 01000100 010100110
1129 19	1 11 101 0001 11001 001000 0101010 10001001 100100100
1130 19	1 01 111 0001 11011 000100 1010000 10110000 110010000
1131 19	1 01 001 1001 10101 000101 0100000 10110010 110101000
1132 19	1 01 011 0111 00001 011000 1010000 10101000 101100100
1133 19	1 01 011 1011 10011 000010 0010100 01100100 100100001
1134 19	1 11 001 0111 10001 001000 0100001 01010010 110010100
1135 19	1 01 011 1111 00001 000100 0001100 00100011 001010110
1136 19	1 11 001 0011 00001 100000 1000100 10101000 101101011
1137 19	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100000 101110100
1138 19	1 11 001 0001 11011 000010 0100100 10010000 101011010
1139 19	1 01 111 0111 10001 001000 0011000 01000001 100110001
1140 19	1 01 011 1011 10011 000001 0010000 10010000 101110100
1141 19	1 01 011 1011 10011 000001 0010000 01101000 100101001
1142 19	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 00100101 011010010
1143 19	1 01 011 1011 10011 000010 0001001 00100001 001001110
1144 19	1 11 101 0101 10111 001000 0011000 01000100 100000110
1145 19	1 11 001 0001 11011 000010 0100100 01101100 100100001
1146 19	1 01 011 1011 10011 000100 0010001 01001000 011001001
1147 19	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 01001000 010100101
1148 19	1 01 011 1111 00001 000100 0010001 01010101 101100000
1149 19	1 01 001 0100 00001 000100 0010101 10101101 101110010
1150 19	1 11 011 1001 00010 001100 0100100 01111000 100000011
1151 19	1 01 011 1011 10011 000100 0010001 01001000 011010100
1152 19	1 01 011 1111 00001 000100 0101000 10100001 101100010
1153 19	1 01 001 1001 10101 010001 0101110 10000010 100010100
1154 19	1 01 011 1011 10011 001000 0010100 10010000 100101010
1155 19	1 11 001 0001 11011 010000 0100100 10000011 100010110
1156 19	1 01 001 1001 10101 000100 0001011 00100010 011010011
1157 19	1 01 011 0111 00001 000101 0110000 10011001 101000001
1158 19	1 11 101 0001 10001 001001 0101000 01100000 110110100
1159 19	1 11 001 1001 10001 001011 0011010 01000000 100100110
1160 19	1 11 101 1001 00010 001011 0011100 01000000 100001110
1161 19	1 11 001 0001 11011 001001 0100000 10010010 100110100
1162 20	1 01 011 1011 10011 001000 0100010 01100100 100100011
1163 20	1 11 101 0101 10111 001110 0100011 10000000 100100000
1164 20	1 11 001 0001 11011 010000 1001000 10011000 101011100
1165 20	1 01 111 0111 10001 000101 0001100 01000111 101000000
1166 20	1 01 011 1011 10011 000100 0001010 01001000 011010110
1167 20	1 01 111 0001 11011 010000 1000100 10011000 101001100
1168 20	1 01 011 0111 00001 001010 0100100 01100101 101100010
1169 20	1 01 011 1011 10011 001000 0100100 10010001 101110000
1170 20	1 11 001 0111 10001 001001 0110100 10000001 101001010

1171 20	1 11 101 1001 00010 011011 1000000 11000000 111011000
1172 20	1 01 011 1111 00001 000100 0001100 10101000 101101010
1173 20	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 01011100 101001001
1174 20	1 11 101 0001 10001 010000 0110110 10010001 110010010
1175 20	1 11 001 1001 10001 010000 0100010 01101000 101001111
1176 20	1 01 011 1011 10011 000010 0100010 01010000 101001011
1177 20	1 11 101 0101 10111 000001 0010000 00110010 110100010
1178 20	1 11 001 0001 11011 001001 0101001 01101100 100000001
1179 20	1 01 011 0001 11011 000100 0010101 01101010 100110000
1180 20	1 01 011 0111 00001 000110 0010101 01010101 101100000
1181 20	1 01 011 1011 10011 000001 0010000 01101000 101110100
1182 20	1 11 001 0111 10001 010001 0101010 10000010 110010001
1183 20	1 11 101 1001 00010 001010 0101000 01101000 101100011
1184 20	1 01 011 1011 10011 001000 0100100 01101000 100100011
1185 20	1 11 101 0001 10001 000010 0010010 01010101 010111010
1186 20	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100101 100101010
1187 20	1 01 111 0111 10001 001000 0110000 10011001 101010000
1188 20	1 01 011 1011 10011 000100 0100100 01100101 100010001
1189 20	1 01 011 0111 00001 000110 1010000 10101000 101101001
1190 20	1 11 001 0111 10001 001001 0101000 10011010 101001000
1191 20	1 01 011 1111 00001 001010 0100011 01100110 100100000
1192 20	1 01 011 1011 10011 000001 0010000 00101010 101110100
1193 20	1 01 111 0001 11011 000100 0010011 010000000 101010110
1194 20	1 01 001 0101 00001 001011 0011010 01001011 101100001
1195 20	1 01 011 1011 10011 001000 0100010 01001001 100101001
1196 20	1 01 111 0001 11011 000100 0100101 10100000 101100010
1197 20	1 11 001 0111 10001 001001 0101000 01011010 110100000
1198 20	1 01 011 1111 00001 010001 1010000 10110000 111001000
1199 20	1 11 001 0001 11011 000010 0101000 10010110 100110010
1200 20	1 01 011 1011 10011 001000 0100100 10010001 100101010
1201 20	1 11 001 0111 10001 010100 0101100 01101010 100000001
1202 20	1 01 011 1011 10011 000010 0101000 01100101 100100001
1203 20	1 01 011 1011 10011 000101 0010011 01001000 100010100
1204 20	1 01 011 0001 11011 000100 1001100 10100100 110010001
1205 20	1 01 001 1001 10101 010001 1000001 10000101 101011010
1206 20	1 01 011 1011 10011 000001 0010010 01101000 100101001
1207 20	1 01 111 0111 10001 001000 0100000 10011001 110010001
1208 20	1 11 101 0001 10001 001011 0100000 10010010 111010001
1209 20	1 11 001 0001 11011 001001 0101001 01011010 100010000
1210 20	1 01 001 0101 00001 001000 1001110 10111100 110101000
1211 21	1 01 011 1011 10011 000001 0100100 01011100 101000011
1212 21	1 11 101 0101 10111 000001 0001001 10001101 100100100
1213 21	1 11 001 0001 11011 010000 0101010 10011001 101010010
1214 21	1 01 111 0111 10001 001100 0100101 10100000 111001000
1215 21	1 01 011 1011 10011 001000 0101111 10010000 100101000
1216 21	1 01 111 0001 11011 000001 0100010 10011011 101010000
1217 21	1 01 001 1001 10101 100000 1011010 11000001 110101010
1218 21	1 01 011 0111 000001 000110 0100100 01100111 101100010
1219 21	1 11 101 1001 00010 001000 0101100 01101000 101010101
1220 21	1 01 011 1111 000001 010001 0110010 10010000 101010101
1221 21	1 01 011 1011 10011 001000 0110100 10010001 101110000
1222 21	1 01 011 0001 01001 001011 0100010 01010110 011011001
1223 21	1 11 001 1001 10001 010100 0101100 01100100 110110001
1224 21	1 01 011 1011 10011 000010 0001001 01100100 011101100
1225 21	1 11 101 0101 10111 010001 0110010 10000001 100100010
1226 21	1 11 001 0001 11011 000010 0101000 01011000 101011011
1227 21	1 01 111 0111 10001 000101 0100000 10100110 101010100
1228 21	1 01 011 1011 10011 000010 1001000 10100101 101110000
1229 21	1 01 001 1001 10101 001000 0100001 01101010 110101101
1230 21	1 01 011 0111 000001 000101 0100101 10011001 101000011

1231	21	1	01	011	1011	10011	000010	0001001	01011110	011001000
1232	21	1	01	011	1011	10011	001010	0100010	01100100	100100011
1233	21	1	11	101	0101	10111	000001	0111000	10000001	110100010
1234	21	1	11	001	0001	11011	010000	0101010	10000011	100101110
1235	21	1	01	011	0001	11011	010000	0101010	01101001	101000110
1236	21	1	01	011	1111	00001	000100	0010101	10100100	101101010
1237	21	1	01	011	1011	10011	000100	0010011	01001000	101011100
1238	21	1	11	011	1001	00010	011110	1000001	10100010	110000101
1239	21	1	11	101	0101	10111	001010	0101001	10000000	110100100
1240	21	1	11	001	0001	11011	001001	0100000	10010010	111010101
1241	21	1	01	011	1011	10011	001010	0100010	10010001	100101100
1242	21	1	01	001	1001	10101	010111	0110100	100000000	100001111
1243	21	1	11	101	0001	10001	001101	0100000	01101100	111010100
1244	21	1	11	101	1001	00010	011010	1000001	10001100	110111000
1245	21	1	01	011	0001	01001	000100	0011011	10110001	111010010
1246	21	1	01	011	1011	10011	001001	0100100	01101000	100100011
1247	21	1	11	101	0001	11001	001000	0101100	01111000	100010011
1248	21	1	01	001	1001	10101	010000	0110100	10110001	110101010
1249	21	1	01	011	1011	10011	001001	0010101	10010000	100101010
1250	21	1	01	111	0111	10001	001000	0011010	01000101	011001010
1251	21	1	01	011	1011	10011	001000	0100010	01101001	100100011
1252	21	1	01	001	1001	10101	000101	0010000	10110011	110101010
1253	21	1	01	011	0111	00001	000101	0001100	00101011	001101011
1254	21	1	01	111	0001	11011	000100	0100101	01001110	101001000
1255	22	1	01	011	1011	10011	000001	0101110	10010000	101001011
1256	22	1	11	101	0101	10111	011001	1000001	10000100	100100101
1257	22	1	11	001	0001	11011	010000	1001000	10101110	111010010
1258	22	1	01	011	0111	00001	000101	0010011	01001011	011001101
1259	22	1	01	011	1011	10011	010001	0110010	10010011	100101000
1260	22	1	01	011	0001	11011	000001	0101010	10110001	110010110
1261	22	1	01	001	1001	10101	011010	0110111	10000001	100001101
1262	22	1	01	011	1011	10011	000100	0100100	10100101	101110100
1263	22	1	01	011	1111	00001	000100	0010101	01000101	101101011
1264	22	1	01	011	1011	10011	000010	0010011	01011111	100100000
1265	22	1	11	001	0111	10001	001001	0101000	10011010	101110010
1266	22	1	01	011	0001	01001	001010	0110000	10011101	101111010
1267	22	1	11	001	1001	10001	011001	1000001	10101010	101101001
1268	22	1	01	011	1011	10011	000100	0100100	10100101	101011100
1269	22	1	11	101	0101	10111	001010	0011100	10000000	110001110
1270	22	1	11	001	0001	11011	010000	0110110	10010001	111010001
1271	22	1	01	001	1001	10101	001000	1000100	11010110	110111100
1272	22	1	01	011	1011	10011	000001	0010010	01011101	100010101
1273	22	1	11	101	0001	10001	0000010	0010100	01111100	110110011
1274	22	1	01	011	1111	00001	001010	0100011	01100110	101001010
1275	22	1	01	011	1011	10011	0000010	0001001	00100111	011101100
1276	22	1	11	001	0001	00001	010101	0111010	10000011	101101110
1277	22	1	11	101	1001	10001	001101	0101110	01101000	100000011
1278	22	1	01	011	1011	10011	000001	1001000	10010100	101110101
1279	22	1	11	101	0101	10111	001011	0100010	01110001	100000001
1280	22	1	01	111	0111	10001	000110	0011011	01000000	101010110
1281	22	1	11	101	1001	000010	001000	1000000	11011110	111011100
1282	22	1	01	001	1001	10101	0000010	1011100	11010100	110111100
1283	22	1	11	101	0001	10001	001001	0101011	10000011	110110100
1284	22	1	01	011	1011	10011	0000001	0000101	01011101	101001001
1285	22	1	01	011	0111	00001	010010	0110011	10100010	101010110
1286	22	1	01	011	1011	10011	010010	1000100	10010011	101000101
1287	23	1	01	011	1011	10011	0000010	0101111	01100100	100101100
1288	23	1	11	101	0101	10111	010100	1000101	10001110	110100000
1289	23	1	11	001	0001	11011	010000	0110110	10000011	101011110
1290	23	1	01	011	0111	00001	000101	0100101	10011001	101010111

1291	23	1 01 011 1011 10011 010010 0101001 10010010 101110010
1292	23	1 01 011 0001 11011 010000 0101010 01101001 101100111
1293	23	1 01 001 1001 10101 000101 0010000 10110011 110111110
1294	23	1 01 011 1011 10011 000010 0101000 10101101 101110010
1295	23	1 11 101 0001 10001 000010 0010110 01111100 110110011
1296	23	1 11 101 1001 00010 011011 1000000 11011100 111011000
1297	23	1 01 011 1011 10011 011010 1001001 10100001 101001010
1298	23	1 11 001 1001 10001 010100 0101100 10101011 110110001
1299	23	1 01 011 0001 11011 001011 0101011 10001001 110010010
1300	23	1 01 001 1001 10101 001000 0100010 10110011 110111110
1301	23	1 01 111 0111 10001 000110 0011000 10101010 111001100
1302	23	1 01 011 1011 10011 000100 0010001 01011101 011101010
1303	23	1 11 101 0001 10001 001011 0011010 10010011 110010110
1304	23	1 11 101 0101 10111 000001 0010110 00111011 010100010
1305	24	1 01 011 1011 10011 010111 0110010 01110100 100100010
1306	24	1 01 001 1001 10101 011010 1000011 10101110 101100101
1307	24	1 11 101 0101 10111 000001 0111000 10001101 100110101
1308	24	1 01 011 0111 00001 001001 1001101 10101001 101101011
1309	24	1 01 011 1011 10011 000010 1001011 10100101 101110010
1310	24	1 11 101 0001 11001 001011 0011010 01010110 010110110
1311	24	1 01 011 1011 10011 010100 1001000 10100111 101110100
1312	24	1 01 011 1111 00001 000110 0100011 10110111 110101000
1313	24	1 01 011 1011 10011 010010 0101001 01100111 100100101
1314	24	1 01 001 1001 00001 010111 0110100 10101110 111010101
1315	24	1 11 001 1001 10001 001011 0101111 01101000 100100111
1316	24	1 01 011 1011 10011 000010 0010011 10010110 101110011
1317	24	1 11 001 0001 11011 011010 1001101 10101100 111010000
1318	24	1 11 101 1001 00010 001011 0011100 10000111 111011010
1319	24	1 01 011 1011 10011 010010 1001001 10100011 101001110
1320	24	1 11 001 0001 11011 001001 0110110 10011011 101011110
1321	24	1 01 111 0001 11011 000100 1001100 10101010 101011110
1322	24	1 01 011 1011 10011 010010 000101 0001100 10100111 110010101
1323	24	1 01 111 0111 10001 000101 0001100 10100111 01011111 100101100
1324	24	1 01 011 1011 10011 000010 0010011 0101111 100101100
1325	24	1 01 011 1011 10011 010010 0110100 10010011 100101110
1326	25	1 01 011 1011 10011 010001 0100101 10010101 101110101
1327	25	1 11 101 0101 10111 001010 0101001 01100101 100110101
1328	25	1 11 001 0001 11011 010110 0110110 10011011 111010000
1329	25	1 01 011 0111 00001 000101 0110011 10101011 101101011
1330	25	1 01 011 1011 10011 010001 0100101 10010011 101011101
1331	25	1 01 011 0001 11011 001011 0101011 10011011 110010010
1332	25	1 01 111 0111 10001 011001 1001101 10101010 101001011
1333	25	1 01 011 1011 10011 011010 1001001 10010110 111011000
1334	25	1 11 101 1001 00010 011011 1000011 11011100 111011000
1335	25	1 01 011 1111 00001 000110 1001010 10110110 101001110
1336	25	1 11 001 1001 10001 010111 0110100 01110101 101001101
1337	25	1 11 101 0101 10111 010001 0101001 01100101 011100101
1338	25	1 01 001 1001 10101 010111 0110100 10110011 101010111
1339	25	1 01 011 1111 00001 010001 1001011 10011010 101001100
1340	25	1 01 011 1011 10011 010010 0111011 10100011 101001100
1341	25	1 01 011 1011 10011 00111 101111 1100010 11001001 110100011
1342	25	1 01 001 0011 00111 101111 1100010 11001001 111001100
1343	25	1 01 111 0111 10001 000110 0100011 10100111 111001100
1344	25	1 01 011 1011 10011 010010 0110011 10010110 101000111
1345	25	1 01 011 1011 10011 010010 0101110 10100011 101001110
1346	25	1 11 001 0011 00100 010111 1001111 11001100 110101000
1347	26	1 01 011 1011 10011 011001 1001001 10101101 101110100
1348	26	1 01 001 1001 10101 010001 1011101 11010110 110111100
1349	26	1 01 011 1111 00001 100101 1001100 10100111 110101011
1350	26	1 01 111 0001 11011 001001 0100101 10110011 111010101

1351 27 1 01 011 1011 10011 010100 0110011 10101110 101110110
1352 29 1 00 001 0011 00111 100111 1010111 10110111 101110111

6. Kanonički grafovi sa 11 čvorova

1353 17 1 01 001 1001 00001 000100 0001100 01000000 100001010
1100010100
1354 17 1 11 001 1001 10001 000010 0001011 00100000 010100001
1000000000
1355 17 1 11 101 0001 10001 000010 0010000 00101000 010101000
1000000001
1356 18 1 11 001 0111 10001 000010 0010000 01010110 100000000
1010000000
1357 18 1 11 101 1001 10001 000010 0010000 00101000 010101000
1000000001
1358 18 1 11 101 0001 10001 001000 0011010 01000000 011000000
1000000011
1359 18 1 11 001 0001 11011 000010 0101000 01011000 100000000
1000100000
1360 18 1 11 101 0001 10001 000010 0010000 01010001 010110010
1000000000
1361 18 1 11 001 0001 11011 000010 0010010 01000000 010010000
1000000011
1362 18 1 01 001 1001 10101 000101 0100000 01101010 100000000
1100000000
1363 19 1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100000 001010100
1001000000
1364 19 1 01 011 0001 11011 000001 0001000 00101001 001011010
0100000000
1365 19 1 01 011 0111 000001 000101 0010000 00110100 010101000
0110000000
1366 19 1 11 101 1001 00010 001000 0010110 01000010 010100110
1000000000
1367 19 1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 010001000
0110010000
1368 19 1 01 011 1011 10011 000001 0010000 00100100 010010000
1001000001
1369 19 1 01 011 1011 10011 000001 0001000 00100001 001001010
0100100000
1370 19 1 11 101 1001 10001 000010 0010000 00101000 011101000
1000000001
1371 19 1 01 011 0001 01001 000010 0001000 00011000 010001101
1010010001
1372 19 1 11 001 0111 10001 000010 0010000 01010001 010110010
1000000000
1373 19 1 11 001 0001 11011 000010 0010010 01011001 1000000000
1000100000
1374 19 1 11 101 0001 10001 000010 0010010 00101100 010100000
1000000110
1375 20 1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 010100011
1001000000
1376 20 1 11 101 0101 10111 000001 0001001 00100000 001001010
1000100000
1377 20 1 01 011 0111 000001 000100 0001100 01001000 010100000
1011000011
1378 20 1 11 001 0001 11011 000010 0010010 01000000 1000000001
1001011010

1379	20	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 00010100 010010000 1010010001
1380	20	1 01 011 0001 11011 000100 0100000 10001000 100110000 1010010100
1381	20	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 01001000 100010100 1010000010
1382	20	1 11 001 0111 10001 000010 0101000 01011000 100000000 1010000110
1383	20	1 01 111 0111 10001 000100 0010000 00110000 010001000 1010100001
1384	20	1 01 011 0001 01001 000010 0001000 00100001 011000010 1011110001
1385	20	1 01 001 1001 10101 001000 0011010 01000011 100000000 1100001100
1386	20	1 11 101 0001 10001 000010 0010010 01010000 100000010 1101100100
1387	20	1 01 001 0111 00010 000011 0010000 00110010 011000000 0110110010
1388	20	1 11 001 0111 10001 001000 0100010 01010100 100000010 1010000100
1389	20	1 11 001 0001 11011 000010 0010010 01000000 100100010 1001100100
1390	21	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00010001 001000001 0010010110
1391	21	1 11 101 0101 10111 000001 0001001 00100000 100000001 1001001010
1392	21	1 11 001 0001 11011 001001 0101001 10000000 100010000 1001010001
1393	21	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 01000100 011001000 1001011000
1394	21	1 01 111 0001 11011 000100 0100000 01000100 100010001 1001100010
1395	21	1 01 011 1011 10011 000001 0010000 01001000 011010000 1001000011
1396	21	1 11 001 0111 10001 000010 0100010 10000001 101000010 1101000001
1397	21	1 11 101 1001 00010 001011 0011100 01000000 011011000 1000000100
1398	21	1 11 101 0001 10001 001101 0100000 01010100 011000000 1000000111
1399	21	1 01 011 0001 01001 000001 0000101 00011010 010001011 1010010001
1400	21	1 01 011 1011 10011 000001 0010000 00100100 011010000 1001010001
1401	21	1 11 101 0101 10111 000100 0011000 01000100 100000010 1001000100
1402	21	1 11 101 0001 11001 001000 0011010 01000000 011000000 1001001101
1403	21	1 01 011 0111 00001 000100 0010010 00101010 010010010 0110010001
1404	21	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 100100000 1001011010
1405	21	1 01 011 1111 00001 000100 0010001 01000000 010100010 1011000011
1406	21	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00100110 100100000 1001011000
1407	21	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 01000100 011001000 1001000011
1408	21	1 11 001 0001 11011 001001 0101001 01011010 100000000 1000100000

1409	21	1 01 011 1111 00001 001000 0100000 01100000 100100011 1101010000
1410	21	1 11 101 1001 00010 000011 0010100 00111010 010100000 1000000110
1411	22	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 01001000 011010000 1001000011
1412	22	1 11 101 0101 10111 000100 0010000 00110000 100000011 1001000110
1413	22	1 11 001 0001 11011 000010 0100000 10000001 100010010 1001011101
1414	22	1 01 011 0111 00001 001010 0101001 10010000 100110000 1011000100
1415	22	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 011001000 1001011010
1416	22	1 01 011 0001 11011 000100 0010101 00101110 010000000 1001100010
1417	22	1 01 001 1001 10101 001000 0100001 01101010 100000000 1101011010
1418	22	1 01 011 1111 00001 001000 0110010 10010000 100110010 1011000000
1419	22	1 01 011 1011 10011 000001 0001010 01001000 101000001 1010010010
1420	22	1 11 101 1001 00010 001011 0011001 01000001 100000000 1011001010
1421	22	1 11 101 0001 10001 001101 0100000 01100000 100000011 1001010110
1422	22	1 01 001 0111 00010 000011 0010000 01010010 011011001 1000100011
1423	22	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100101 100100000 1001010100
1424	22	1 11 101 0101 10111 000100 0010100 01100100 100000001 1000011000
1425	22	1 11 001 0001 11011 000010 0010010 01010110 010110010 1000000010
1426	22	1 01 011 0111 00001 000100 0100100 01010000 101000011 1011000110
1427	22	1 01 011 1111 00001 000110 0010001 01000000 011000100 1011011000
1428	22	1 01 011 1011 10011 000100 0001010 10001001 101000000 1010010010
1429	22	1 01 111 0111 10001 001000 0011000 01000001 011000010 1100100100
1430	22	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 011001000 1011100001
1431	22	1 11 001 0111 10001 000100 0011010 01000000 100110010 1100100100
1432	22	1 11 011 1001 00010 000001 0010010 01001000 010011000 1011010011
1433	22	1 01 001 1001 10101 000010 0001000 00010111 001000010 0101110011
1434	23	1 01 011 1011 10011 000100 0001010 00100011 010010000 0110101100
1435	23	1 11 101 0101 10111 001110 0101000 10000000 100001100 1101000000
1436	23	1 11 001 0001 11011 010100 0101100 10000000 100010000 1010111100
1437	23	1 01 111 0111 10001 000101 0100000 01100000 101000010 1100101001
1438	23	1 01 011 1011 10011 000001 0100100 01101000 101000010 1010010100

1439	23	1 01 111 0001 11011 000100 0100000 10001000 100110000 1010111001
1440	23	1 01 001 1001 10101 001000 0100010 10000001 100010010 1101111100
1441	23	1 01 011 0111 00001 001000 0101010 01100000 100110011 1011000010
1442	23	1 01 011 1011 10011 001000 0010100 01100100 100100001 1001010100
1443	23	1 11 001 0111 10001 000010 0010011 01010111 010110010 1000000000
1444	23	1 01 001 1001 10001 001000 1000000 10101000 101101001 1101001011
1445	23	1 11 001 1001 10001 000010 0001011 00100000 101010010 1011011001
1446	23	1 01 011 1011 10011 000101 0010001 00100110 010010000 0110101000
1447	23	1 01 011 0111 00001 000110 0101000 01100110 101000010 1011000100
1448	23	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 01001000 100100001 1011100100
1449	23	1 11 101 0001 10001 001000 0011010 01010011 100000000 1110100101
1450	23	1 11 001 0111 10001 001001 0101000 01011010 011010010 1000000001
1451	23	1 01 001 0111 00010 001000 0100101 01100001 100010001 1011100110
1452	23	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 01010010 011101100 1001000000
1453	23	1 01 011 1011 10011 000100 0001010 01001000 010111000 1010000011
1454	23	1 11 101 0001 11001 001000 0011010 01000000 010101000 1110100101
1455	23	1 11 001 0111 10001 000010 0001001 00100110 010001001 0101011010
1456	24	1 01 011 1011 10011 001000 0100010 01001001 011001001 1001010010
1457	24	1 11 101 0101 10111 000001 0001001 00101000 100010001 1001101010
1458	24	1 11 001 0001 11011 010100 1000000 10001000 100101001 1010111001
1459	24	1 01 011 1011 10011 000001 0001010 01011100 101000001 1010010010
1460	24	1 01 111 0001 11011 000100 0100000 01000100 101001011 1110101000
1461	24	1 01 011 0111 00001 010010 0110000 10100010 101010100 1011001100
1462	24	1 01 011 1011 10011 001000 0100010 01010010 011001001 1001000101
1463	24	1 11 101 0001 10001 001101 0100000 01100000 100100101 1110101001
1464	24	1 11 101 1001 00010 001010 0101000 01101000 100001010 1101111000
1465	24	1 01 101 0001 10001 000001 0100000 10100101 111010001 1110110010
1466	24	1 11 001 1001 10001 001101 0100000 10010010 110010100 1101010001
1467	24	1 01 111 0111 10001 000110 0011000 01000001 101010100 1100100100
1468	24	1 01 011 1011 10011 000100 0001010 01001000 011010110 1010010010

1469	24	1 01 111 0001 11011 010010 0100110 10010001 101000000 1010010010
1470	24	1 01 011 1011 10011 000001 0100100 01101000 100100011 1010000101
1471	24	1 01 011 1011 10011 001001 0100100 01010001 100010001 1001000101
1472	24	1 01 111 0111 10001 000101 0001100 01100001 101000000 1100101001
1473	24	1 01 001 1111 00001 000100 0001100 10110000 101110000 1110010101
1474	24	1 01 111 0001 11011 000100 0010011 01001011 010011100 1010000000
1475	24	1 01 001 1001 10101 000011 0001010 10000010 101101000 1101011001
1476	24	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 01001000 010111110 1001000010
1477	24	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 01001000 101001001 1011101100
1478	24	1 01 011 1011 10011 000010 0001001 00100001 011001000 1011100101
1479	25	1 01 011 1011 10011 001000 0100100 01100101 100100011 1001010100
1480	25	1 11 101 0101 10111 001011 0011000 01000100 100000010 1101001010
1481	25	1 11 001 0001 11011 010110 0110100 10000000 101011100 1110100000
1482	25	1 01 111 0111 10001 001000 0011000 01100001 100110001 1100100101
1483	25	1 01 111 0001 11011 000100 0100111 10001001 101001000 1100100001
1484	25	1 01 011 0111 00001 011000 1001001 10100001 101010010 1011010001
1485	25	1 01 011 1011 10011 000001 0010010 01101000 100100001 1011101100
1486	25	1 11 101 0001 10001 000010 0010100 01010100 011111000 1101100101
1487	25	1 11 101 1001 00010 001011 0100000 01101100 100001101 1110110000
1488	25	1 01 001 0101 00001 000110 0100011 10100000 101110010 1111011001
1489	25	1 11 001 1001 10001 010000 0110100 01110101 100100011 1100100010
1490	25	1 01 011 1011 10011 001000 0101111 01100100 100100001 1001010000
1491	25	1 11 101 0101 10111 001000 0100010 10001001 100011000 1001100101
1492	25	1 01 111 0111 10001 000101 0010000 01000110 100110001 1100101001
1493	25	1 01 001 1001 10101 000101 0010000 00110100 101101000 1101010111
1494	25	1 01 011 0111 00001 010101 0110000 10010001 101000101 1011011000
1495	25	1 11 101 0001 10001 001001 0101011 01100000 100000111 1101101000
1496	25	1 11 001 0111 10001 001000 0011000 01000100 101110001 1100101101
1497	25	1 01 011 0001 01001 001000 0110000 10010101 100111010 1011110100
1498	25	1 01 011 1011 10011 000100 0001010 00100011 001001110 0110101100

1499	25	1. 01 011 1011 10011 000001 0110100 10010001 100101010 1010000011
1500	26	1. 01 011 1011 10011 000001 0001010 01011100 011010011 1010010010
1501	26	1. 11 101 0101 10111 001110 0100011 01010001 100000000 1100011010
1502	26	1. 01 111 0111 10001 001100 0100101 01100010 100110001 1010100100
1503	26	1. 01 011 1011 10011 001000 0100010 01001001 100101001 1011100101
1504	26	1. 01 111 0001 11011 000100 0100101 01100110 100010000 1010111100
1505	26	1. 11 001 0001 11011 010000 0101010 10011001 101010010 1110100100
1506	26	1. 01 011 1011 10011 000010 0100010 01100100 100100011 1011100110
1507	26	1. 01 011 1111 00001 000110 0110001 10010100 101101100 1101010000
1508	26	1. 01 011 1011 10011 001001 0100100 01110101 100010001 1001000101
1509	26	1. 11 001 0111 10001 000100 0011010 01000101 010101010 1001100111
1510	26	1. 01 111 0111 10001 000100 0100100 01100101 100110001 1010100110
1511	26	1. 01 011 1011 10011 000100 0001010 01011100 011010111 1010000010
1512	26	1. 01 011 0111 00001 000101 0001100 01001010 010101001 0110011111
1513	26	1. 01 011 1011 10011 000001 0001000 01001000 101011110 1011101100
1514	26	1. 01 011 1011 10011 001001 0100100 01101000 100100011 1001010110
1515	26	1. 01 011 1011 10011 000001 0100100 10010001 100101010 1011101001
1516	26	1. 01 011 1011 10011 000001 0100100 10001010 101001011 1010111000
1517	27	1. 01 011 1011 10011 001010 0100010 01100100 100100011 1011100110
1518	27	1. 01 001 1001 10101 011010 1000000 11010110 110111000 1110100010
1519	27	1. 11 101 0101 10111 010100 0110011 01110001 100000011 1000010010
1520	27	1. 01 011 1011 10011 001010 0100010 10010001 100101100 1011100101
1521	27	1. 11 001 0001 11011 010000 0101010 10000011 100101110 1110100101
1522	27	1. 01 111 0001 11011 010000 0110010 10100011 101001100 1110100100
1523	27	1. 01 011 1011 10011 001001 0010101 10010000 100101010 1011101001
1524	27	1. 11 101 0101 10111 001000 0111000 10001001 100011010 1101001100
1525	27	1. 11 001 0001 11011 010110 0110100 10000000 100101110 1010111001
1526	27	1. 01 111 0001 11011 010011 1001001 10100000 101001010 1100100101
1527	27	1. 01 011 1011 10011 000100 0100100 01011100 011001010 0110101011
1528	27	1. 11 101 0001 10001 001001 0101011 01100000 110110100 1110101100

1529	28	1 01 011 1011 10011 000010 0001001 00100111 011101100 1010110101
1530	28	1 11 001 0001 11011 010110 0110110 10000001 101011110 1110100000
1531	28	1 11 101 0101 10111 010001 0110010 01110011 100011001 1001000100
1532	28	1 01 011 1011 10011 000100 0101110 01110100 100010011 1010010101
1533	28	1 01 001 1001 10101 011001 0110110 10000011 100010110 1011010101
1534	28	1 01 111 0001 11011 000100 0010011 01001011 011001100 1001100111
1535	28	1 01 111 0111 10001 000100 0110010 10011001 101001001 1100101011
1536	28	1 01 011 1011 10011 010001 0101000 01100101 100100101 1010011101
1537	28	1 01 111 0111 10001 000110 0100101 01100010 101010110 1011010100
1538	29	1 01 011 1011 10011 010010 0110100 10010111 101000101 1010011010
1539	29	1 11 101 0101 10111 010001 0101001 10001011 100011010 1001101001
1540	29	1 11 001 0001 11011 010100 0101100 01101010 100110111 1110101000
1541	29	1 01 111 0111 10001 000101 0001100 00110101 010001111 1110011100
1542	29	1 01 011 1011 10011 010010 0101001 10010010 101011011 1011100100
1543	29	1 01 011 1011 10011 010010 0110100 10010011 100101110 1010001011
1544	29	1 01 011 0001 01001 001101 1001010 11001011 110100100 1110101101
1545	30	1 01 011 1011 10011 010001 0100101 01101010 100101011 1011101001
1546	30	1 11 101 0101 10111 001010 0101001 01100101 100010111 1000111100
1547	30	1 11 001 0001 11011 011011 1001001 10011010 101011100 1110100100
1548	30	1 01 111 0111 10001 000101 0001100 01000111 101001111 1010101110
1549	30	1 01 001 1001 10101 000101 1011001 11010100 110111100 1110101010
1550	30	1 01 111 0111 10001 010001 0100100 01100101 100110101 1011011101
1551	30	1 01 011 1011 10011 010010 0101110 01100110 101000111 1010011100
1552	30	1 01 011 1011 10011 010010 0110011 10010011 100101100 1010011011
1553	31	1 01 011 1011 10011 010001 0110010 01101011 100101001 1011101101
1554	31	1 11 101 0101 10111 001011 0100010 01110001 100010111 1101001110
1555	31	1 11 001 0001 11011 010101 0101100 10010111 100110110 1110101010
1556	31	1 01 111 0001 11011 001001 0110010 10011011 101010110 1110101100

7. Kanonički grafovi sa 12 čvorova

1557 22	1 01 001 1001 10101 000101 0010000 01000001 100000000 1100000100 11010101000
1558 22	1 11 001 1001 10001 000010 0010000 01010001 010110010 0110010000 10000000001
1559 22	1 11 001 0001 11011 000010 0010010 01010001 010110010 1000000000 10001000000
1560 23	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 010001000 0101000110 10010000010
1561 23	1 11 101 1001 10001 000010 0010000 00101000 010100011 0101100110 10000000000
1562 23	1 11 001 0111 10001 000100 0010010 00110100 010000000 0101000000 10011001100
1563 23	1 11 101 0001 10001 000010 0010010 01010000 010110000 1000000100 11011001000
1564 24	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 010001000 1001000001 10010110100
1565 24	1 11 101 0101 10111 000001 0001001 00100000 001001010 0011001001 10001000000
1566 24	1 11 101 1001 00010 001011 0100000 01101100 100000000 1100000000 11101100000
1567 24	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100000 001010100 1001000000 10111010000
1568 24	1 01 011 1011 10011 000001 0001010 00100001 001001010 0100100000 01101001000
1569 24	1 11 001 0111 10001 001001 0100000 01010000 100000010 1010010100 11010001000
1570 24	1 01 011 1011 10011 000001 0010000 00100100 011010000 1001000001 10010100010
1571 25	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 011001000 1001000001 10111000010
1572 25	1 11 001 0001 11011 000010 0010010 01011001 100000000 1000100000 10010110101
1573 25	1 01 011 0111 00001 000100 0001100 00110101 010010001 0101000000 10101000011
1574 25	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 01000100 010100010 0110010001 10010000101
1575 25	1 11 101 1001 00010 001010 0100000 01010000 011010000 1000010010 11101100100
1576 26	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 010001000 0101000110 10111000011
1577 26	1 11 101 0101 10111 000100 0010100 00111000 010001011 0110010000 10000000001
1578 26	1 11 001 0001 11011 000010 0010010 0100000 010101100 1000000011 10010110110
1579 26	1 01 001 1001 10101 000011 0001010 0100000 100000100 1011010010 11010110001
1580 26	1 11 101 1001 00010 001100 0100100 01011000 011010000 1000000111 11000010010
1581 26	1 01 011 1111 00001 001000 0010100 01000000 010100110 0110000001 10110000111
1582 26	1 11 001 1001 10001 000001 0010110 01000000 011010000 1001000101 11010101010
1583 26	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100000 100100000 1001010100 10111010001
1584 27	1 01 011 1011 10011 000001 0010010 01001000 010111010 1001000010 10010100100

1585 27	1 01 001 1001 10101 000011 0001010 01101001 100000100 1100001000 11010110100
1586 27	1 01 011 0111 00001 000100 0100100 01100101 101000010 1010100110 10110001000
1587 27	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 00100101 010010000 0101110010 01101001001
1588 27	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 01000100 011001000 1001000011 10111000110
1589 27	1 01 011 0001 01001 000010 0010100 01100000 100101001 1001110010 10111100100
1590 28	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 01001000 010100101 1001000010 10111001010
1591 28	1 11 101 0101 10111 000001 0001001 00101000 001110100 1000010101 10010010001
1592 28	1 01 011 0111 00001 000100 0001100 00101011 001101011 0101000010 01100011001
1593 28	1 01 011 0001 11011 000001 0001000 00101001 001011010 0101010011 01101001001
1594 28	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 010100011 0110010001 10111000011
1595 28	1 11 001 0111 10001 010000 0101000 10000010 101001100 1101001000 11110110000
1596 28	1 01 011 1011 10011 001000 0010010 01001000 100100001 1001010010 10111001001
1597 29	1 01 011 1011 10011 001000 0010100 01000100 011001000 1001010100 10111000111
1598 29	1 11 101 0101 10111 001000 0100010 01100100 100000101 1001001010 11000110100
1599 29	1 01 011 1011 10011 000010 0100010 01010000 011001001 1001000101 10100101101
1600 30	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 00100101 010010000 1010111100 10111011100
1601 30	1 01 001 1001 10101 000010 0001011 00100000 010111011 1011000111 11010100100
1602 30	1 01 011 0111 00001 000101 0001100 00100111 001010110 001f1010101 01100111000
1603 30	1 01 011 1011 10011 001000 0100010 01100100 100100011 1001010000 10111001101
1604 30	1 01 011 0001 11011 000001 0001000 00101101 010101001 0110100101 10011010110
1605 30	1 11 101 1001 00010 001110 0100101 01011010 011010000 1000001111 11000010010
1606 30	1 11 101 0001 10001 001001 0100001 01010110 011000000 1000001111 11101010101
1607 30	1 01 001 1001 10101 000100 0100010 01101001 011011101 1000010010 10101110100
1608 30	1 11 001 0111 10001 001001 0011010 01000000 100101100 1001101100 11001011010
1609 31	1 01 011 1011 10011 000001 0100100 01011100 011010001 1001000101 10100101101
1610 31	1 11 101 0101 10111 001010 0010110 01000110 100000000 1100011000 11010011101
1611 31	1 01 011 0111 00001 000101 0001100 00100111 001101010 0100101011 01100111001
1612 31	1 01 111 0001 11011 000100 0100101 01001110 101000000 1011000110 11101010001
1613 32	1 01 011 1011 10011 000001 0100100 01011100 011010001 1001010101 10100101101
1614 32	1 11 001 0001 11011 001001 0100000 10010101 100110100 1010110110 11101010100

1615 32	1 01 011 0111 00001 000110 0010011 00101010 010101011 0110011001 10110100011
1616 32	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100101 001010101 1001010101 10111010101
1617 32	1 11 101 1001 00010 001110 0100101 01011010 011010000 10000001111 10110001110
1618 35	1 01 011 1011 10011 010010 0101110 01100110 011101100 1001001010 10100111001
1619 35	1 11 001 0001 11011 001001 0110110 10010011 100110110 1010110100 11101010100
1620 35	1 01 111 0111 10001 010001 0100100 01100101 100110101 1010011101 10101011100
1621 35	1 01 011 1011 10011 011001 0111010 10001011 100100101 1010001101 10100100110
1622 36	1 01 011 1011 10011 010111 0110010 01110100 100010111 1001000101 10100011101
1623 36	1 11 101 0101 10111 001010 0010110 00111001 100010111 1100011010 11010011001
1624 36	1 01 111 0111 10001 000101 0110011 10011001 101001101 1010101100 11001010110
1625 36	1 01 001 1001 10101 000101 0010000 01101011 110101011 1101111100 11101011010
1626 36	1 01 011 1011 10011 010010 0101001 01100111 100100101 1010011101 10101101010

8. Kanonički grafovi sa 13 čvorenja

1627 28	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00101000 010001000 0110010000 10010000011 100101101000
1628 28	1 11 001 0001 11011 000010 0010010 01010001 010110010 10000000000 10001000000 101011001100
1629 29	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100000 001001010 0010101001 10010000000 101110100100
1630 29	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 00010100 010010000 0101110000 10100000011 101001000110
1631 30	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 00100110 001010001 0101000101 10010000000 101110001010
1632 30	1 11 101 0001 11001 001000 0100000 01010100 011000000 1000010111 10001000100 111010001010
1633 31	1 01 011 1011 10011 000001 0001000 00010100 001001011 0100100000 01011100010 011010011001
1634 32	1 01 011 1011 10011 000010 0010000 01000100 010100010 0110010001 10010000101 101110001110
1635 33	1 01 011 1011 10011 000001 0001010 01001000 010111000 0110100101 10100000110 101001001100
1636 34	1 01 011 1011 10011 000010 0010100 01000100 011001000 1001000011 10010111000 101110001101
1637 36	1 01 011 1011 10011 001000 0100010 01001001 011010010 1001000111 10010100110 101110010001
1638 37	1 01 011 1011 10011 000001 0100100 01011100 100010101 1001000101 10100001101 101001011110
1639 37	1 11 101 0101 10111 000001 0010100 00101100 010100011 0111000000 10001101111 110100011010
1640 42	1 01 011 1011 10011 010010 0101001 01100111 011101100 1001001010 10100111001 101011010110
1641 42	1 01 011 1011 10011 010010 0101110 01101001 100100101 1001011010 10100011011 101001110110

9. Kanonički srafovi sa 14 čvorova

1642 35	1 01 011 1011 10011 000001 0000101 00100000 001001010 0010101001 1001000000 100101010010 1011101001001
1643 43	1 01 011 1011 10011 000100 0100100 01011100 011001010 0111010100 10001000111 10100011110 1010010110010
1644 49	1 01 011 1011 10011 010001 0100101 01010001 011001011 1001001101 10100111101 101011101010 1011101011000

*Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA*

Broj _____ Datum _____

II. MAKSIMALNI KANONIČKI GRAFOVI SA 6 SOPSTVENIH VREDNOSTI RAZLIČITIH OD NULE

U prethodnom razmatranju opisali smo sve konačne i beskonačne grafove koji imaju tačno 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule. U ovom poglavlju dajemo spisak svih maksimalnih kanoničkih grafova koji imaju takođe 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule. Osim toga, u kratkim crtama je opisan postupak za generisanje kanoničkih grafova sa n sopstvenih vrednosti različitih od nule.

* * *

Neka je $n \geq 2$ fiksirani ceo broj. Označimo sa $T(n)$ skup svih neizomorfnih grafova sa tačno n sopstvenih vrednosti različitih od nule, a sa $T_c(n)$ označimo skup svih kanoničkih grafova koji pripadaju skupu $T(n)$. S obzirom da je broj sopstvenih vrednosti različitih od nule $n(g)$ kanoničkog grafa g jednak broju sopstvenih vrednosti različitih od nule $n(G)$ grafa G (graf g je kanonički graf graf G), jasno je da se skup $T(n)$ može generisati pomoću skupa kanoničkih grafova $T_c(n)$. U prethodnom poglavlju je dokazano da svaki graf $g \in T_c(n)$ sadrži indukovani podgraf H sa n čvorova koji takođe pripada skupu $T_c(n)$. Takav podgraf nema nulu u spektru, i nazivamo ga "jezgro" grafa g ili "bazni graf" grafa g . Označimo sa χ_n skup svih baznih grafova sa n čvorova. Kako je $\chi_n \subseteq T_c(n)$, jasno je da je skup χ_n konačan. Očigledno je da graf G može imati više različitih baznih grafova.

Pošto je svaki čvor $x \in V(g) \setminus V(H)$ susedan bar jednom čvoru $y \in V(H)$ i bilo koja dva čvora $a, b \in V(g)$ nemaju iste susede, sledi da je $|g| \leq 2^n - 1$.

Na osnovu svega rečenog, jasna je metoda za generisanje skupa svih kanoničkih grafova koji imaju n sopstvenih vrednosti različitih od nule. Dakle, polazimo od skupa baznih grafova, i za bilo koji fiksirani bazni graf H , primenjujemo metod ekstenzije dodavanjem novih čvorova tako da je novi čvor x susedan bar nekom od čvorova baznog grafa H . Ispitivanjem svih mogućih kombinacija "susedstva" novog čvora x sa čvorovima baznog grafa H i već doda-

tih čvorova, generišemo kanoničke grafove koji pripadaju skupu $T_C(6)$. U ovom postupku primenjujemo metod zabranjenih podgrafova.

Ovim načinom dat je opis metode za generisanje kanoničkih grafova koji imaju n sopstvenih vrednosti različitih od nule. Međutim ovaj postupak nije primenjen u Poglavlju I za generisanje skupa $T_C(6)$ s obzirom da izložena metoda iziskuje neuporedivo više vremena. Naime, kao što je opisano, za svaki bazni graf H generisali smo vektore x_i, p_i i ispitivanjem uslova koegzistencije (da li je skalarni proizvod $\langle x_i, p_j \rangle \in \{0, 1\}$) generisali kanoničke grafove koji pripadaju skupu $T_C(6)$.

Pretraživanjem spektara svih povezanih grafova sa 6 čvorova (postoji tačno 112 takvih grafova), lako se utvrđuje da postoji tačno 52 grada koji nemaju nulu u spektru. Dakle, postoji tačno 52 bazna grada iz klase $T_C(6)$. U ovom poglavlju kondenzujemo rezultate koje smo dobili u prethodnom razmatranju, tj. navodimo skup svih maksimalnih grafova koji imaju 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule. Za graf $g \in T_C(n)$ reći ćemo da je maksimalan ako i samo ako nijedan njegov nadgraf ne pripada skupu $T_C(n)$ (tj. bilo koji njegov nadgraf ili nema n sopstvenih vrednosti različitih od nule ili nije kanonički).

Koristeći program za izdvajanje maksimalnih kanoničkih grafova iz skupa $T_C(n)$ ($3 \leq n \leq 10$) dobijamo sledeći rezultat.

Teorema 2.1 Postoji tačno 27 maksimalnih kanoničkih grafova sa 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule. Svi ovi grafovi su predstavljeni u Listi 2.1. Navedeni grafovi imaju respektivno 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ili 14 čvorova.

Napomenimo da je slog Liste 2.1 svih maksimalnih kanoničkih grafova sa 6 sopstvenih vrednosti različitih od nule predstavljen u obliku

$$n_1 \quad n_2 \quad n_3 \quad a_{12} \quad a_{13} \quad a_{23} \quad \dots \quad a_{1n} \quad a_{2n} \quad \dots \quad a_{n-1,n} \quad ,$$

gde je n_1 redni broj odgovarajućeg grafa, n_2 je broj čvorova grafa, n_3 je broj njegovih grana i $a_{12} \quad a_{13} \quad a_{23} \quad \dots \quad a_{1n} \quad a_{2n} \quad \dots \quad a_{n-1,n}$ je gornji trougaoni oblik odgovarajuće matrice susedstva grafa G.

**LISTA 2.1 MAKSIMALNI KANONIČKI GRAFOVI SA 6 SOPSTVENIH
VREDNOSTI RAZLIČITIH OD NULE**

001 06 08	1 10 001 0101 11001
002 06 09	1 11 111 1000 10001
003 06 10	1 10 001 0101 11111
004 06 11	1 10 110 1010 11111
005 06 15	1 11 111 1111 11111
006 08 16	1 10 001 1110 11101 000100 1010111
007 08 22	1 11 111 1111 10011 101011 1100111
008 09 21	1 11 111 1001 00001 001111 0101111 11100000
009 09 21	1 11 111 1001 10001 000111 0110000 11110110
010 09 22	1 10 001 1100 11001 001101 1010111 11100111
011 09 24	1 11 111 1001 10001 101011 1100111 11110100
012 09 24	1 11 111 1001 00001 010111 1100111 11011011
013 10 25	1 11 111 1111 00001 000101 0010011 01000111 100001111
014 10 29	1 11 111 1001 00001 011100 1011101 11011011 111000111
015 11 24	1 10 001 0101 11010 010000 0100011 10000001 100001101 1101011010
016 11 28	1 10 001 0101 11010 001000 0010011 10011001 100111101 1101011010
017 12 26	1 10 111 0011 00010 010000 0110010 10000010 100010000 1011001001 11100110000
018 12 28	1 11 111 1001 10000 001011 0011010 01001000 010100000 1010000101 11001011000
019 12 30	1 10 001 0101 11010 000010 0010010 01000000 011101100 1001111011 11010110100
020 12 30	1 10 001 0101 11010 000010 0010010 01000000 100110010 1001111011 11010110110
021 12 30	1 10 001 1010 00001 000110 0010101 01101101 100100010 1010001011 11100101001
022 12 32	1 10 001 0101 11010 001001 0110110 01110010 011101011 1000001001 10000101101
023 13 30	1 10 001 1010 00001 000001 0001100 00100101 001010111 0110110001 10000100011 101000010010
024 13 37	1 10 001 1010 00001 000110 0010011 00110110 011110000 1000100111 10011101001 101101100110
025 14 35	1 10 001 1010 00001 001010 0100000 01001000 011000000 1000011010 10001001111 101000011100 1010100111100
026 14 43	1 10 001 1010 00001 001010 0100100 01001110 011011100 1000011111 10100001110 110001110001 1110011100010
027 14 49	1 10 111 0011 00010 010011 0101000 01100111 011011000 1000111111 10101111010 101100110100 1100110110001

III. NEKI REZULTATI IZ TEORIJE NORMALNIH DIGRAFOVA

U ovom poglavlju uvodimo definiciju prostih i mešovitih digrafova i ujedno dajemo neke osobine normalnih digrafova.

Osnovni pojmovi i definicije koji se odnose na spektralnu teoriju normalnih digrafova sadržani su u sledećem odeljku i potiču iz rada [22].

3.1 Osnovni pojmovi i definicije

U celom poglavlju posmatramo povezane konačne digrafove $G = (V, E)$ bez višestrukih grana i petlji. $V = V(G)$ je skup čvorova grafa G i $E(G)$ je skup orijentisanih grana, tj. skup uređenih parova (x, y) skupa $V(G)$ ($x \neq y$). Ako par $(x, y) \in E(G)$ ili $(y, x) \in E(G)$ tada xy zovemo luk grafa G .

Ako $x, y \in V(G)$, čvor x je susedan čvoru y ako i samo ako $(x, y) \in E(G)$. Na osnovu definicije imamo da za svaki uređeni par $(x, y) \in E(G)$ postoji najviše jedan orijentisani luk od čvora x ka y , i za bilo koji par različitih čvorova x, y postoji najviše dva orijentisana luka koji spajaju x i y .

Ako je x susedno sa y i y nije susedno sa x , tada pišemo $x \rightarrow y$. Ako je x susedno sa y i y susedno sa x onda pišemo $x \leftrightarrow y$. Ako je $x \rightarrow y$ ili ako je $y \rightarrow x$ tada luk xy zovemo prosti luk (simple). Ako je $x \leftrightarrow y$, tada luk xy zovemo dvostruki luk ili dupla grana (double).

Za digraf G , neka je $A = A(G) = [a_{ij}]$ 0-1 matrica susedstva grafa G , gde je $a_{xy} = 1$ ako je x susedno sa y i $a_{xy} = 0$ ako x nije susedno y . Graf G se naziva normalnim ako je matrica susedstva pridružena grafu G normalna, tj. ako je $AA' = A'A$. Graf G je simetričan ako su mu svi lukovi dvostruki. Kako je simetričan graf obično normalan – ovaj slučaj ne posmatramo jer nastojimo da uopštimo spektralnu teoriju simetričnih grafova. Stoga proučavamo samo nesimetrične normalne digrafove koje označavamo sa PND

(proper normal digraphs). U daljem izlaganju pod pojmom **normalni digraf** podrazumevamo nesimetrični normalni digraf.

Za digraf G označimo sa G_0 graf generisan digraffom G brisanjem orijentacija svih lukova u G . Graf G_0 zovemo bazni graf. Ako je G_0 bazni graf digrafa G , tada G zovemo nadgrafom grafa G_0 . Red digrafa G (broj čvorova digrafa G) je red njegovog baznog grafa G_0 i obično se obeležava sa $|G|$. Digraf G je povezan ako i samo ako je G_0 povezan. Pod stepenom čvora $x \in V(G)$ podrazumevamo stepen čvora x u baznom grafu G_0 .

Kao što pokazuju primeri, nemaju svi bazni grafovi odgovarajuće normalne digrafove, te se u teoriji normalnih digrafova javljaju tri osnovna problema:

- (i) Naći sve klase grafova S_g^i ($i \in N$) tako da svaki graf $G_0 \in S_g^i$ ne sadrži nijedan nadgraf G (bazni graf G_0 ne sadrži nijedan normalan digraf).
- (ii) Naći sve bazne grafove G_0 koji imaju bar jedan normalan digraf.
- (iii) Ako klasu takvih grafova označimo sa S_g i ako je $G_0 \in S_g$ naći sve normalne digrafove nad G_0 .

Ako je G digraf sa n čvorova, spektar digrafa G se definiše kao spektar matrice susedstva $A = A(G)$ digrafa G , tj. $\sigma(G) = \{\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n\}$ ($\operatorname{Re}(\lambda_1) \geq \dots \geq \operatorname{Re}(\lambda_n)$). U opštem slučaju spektar nije realan. Ako je G normalan digraf, onda spektar digrafa G sadrži bar jednu kompleksnu nulu. Spektar normalnog digrafa je očigledno simetričan u odnosu na realnu osu.

Neka svojstva spektra normalnih digrafova sadržani su u sledećoj teoremi.

Teorema 3.1 ([22]) Neka je $\sigma(G) = \{\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n\}$ spektar normalnog digrafa G ($\operatorname{Re}(\lambda_1) \geq \dots \geq \operatorname{Re}(\lambda_n)$).

Tada je:

- (i) Spektralni radijus $r(G) = \lambda_1(G)$ je realan;
- (ii) Spektar $\sigma(G)$ leži u krugu $|\lambda_1| \leq r(G)$;

- (iii) $r(G)$ je jednostruka vrednost akko je G povezan digraf;
- (iv) G je bipartitan akko je $\sigma(G)$ simetričan u odnosu na koordinatni početak;
- (v) Ako je $-r(G) \in \sigma(G)$, onda je G bipartitan i $-r(G)$ je jednostruka sopstvena vrednost digrafa G , ukoliko je G povezani digraf;
- (vi) Spektralni trag je nula, tj. $\sum \lambda_i = 0$;
- (vii) Numerički rang $W(A) = \{\langle Ax, x \rangle \mid \|x\| = 1\}$ digrafa G jednak je konveksnom omotaču spektra $\sigma(G)$.
- (viii) Postoji bar jedan sopstveni vektor koji odgovara sopstvenoj vrednosti $r(G)$ čije su sve koordinate realne i pozitivne;
- (ix) Postoji skup uzajamno normalnih vektora $v_1, v_2, \dots, v_n \in H$ koji respektivno odgovaraju sopstvenim vrednostima $\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_n$. Skup vektora $\{v_1, v_2, \dots, v_n\}$ čini ortonormalnu bazu Hilbert-ovog prostora H .

Ako su G_1 i G_2 dva digrafa, kažemo da je G_1 izomorfan sa G_2 i pišemo $G_1 \cong G_2$ akko postoji bijekcija $w: V(G_1) \rightarrow V(G_2)$ tako da je ispunjen jedan od sledeća dva uslova:

- (i) Za bilo koja dva čvora $x, y \in V(G_1)$ iz $(x, y) \in E(G_1)$ sledi da je $(w(x), w(y)) \in E(G_2)$.
- (ii) Za bilo koja dva čvora $x, y \in V(G_1)$ iz $(x, y) \in E(G_1)$ sledi da je $(w(y), w(x)) \in E(G_2)$.

U prvom slučaju kažemo da su digrafovi G_1 i G_2 iste orijentacije, dok u drugom slučaju suprotne.

Ako su $A_i = A(G_i)$ matrice susedstva digrafova G_i ($i=1, 2$) i $G_1 \cong G_2$ onda postoji unitarna matrica U tako da je $A_2 = UA_1U^*$ ili $A_2 = U A_1' U^*$. Spektar izomorfnih digrafova (uključujući i moltiplicitet) je očigledno isti. Iz tih razloga se teorija normalnih digrafova može reducirati na teoriju neizomorfih normalnih digrafova.

U sledećem odjeljku koristićemo dva ekvivalentna kriterijuma normalnosti.

3.2 Osnovni rezultati

Definicija 3.1 ([22], [14]) Neka su x i y čvorovi digrafa G . Čvor $z \in V(G)$ se zove zajednički naslednik (successor) čvorova x i y ako i samo ako su x, y susedni čvoru z . Čvor $z \in V(G)$ se zove zajednički prethodnik (predecessor) čvorova x i y ako i samo ako je z susedan i čvoru x i čvoru y .

Označimo sa $suc_G(x, y) = suc(x, y)$ broj svih zajedničkih naslednika čvorova x, y i sa $prc_G(x, y) = prc(x, y)$ broj svih zajedničkih prethodnika čvorova x, y . Specijalno, $suc(x) = suc(x, x)$ je broj svih čvorova $y \in V(G)$ tako da je x susedno sa y , i $prc(x) = prc(x, x)$ je broj svih čvorova $y \in V(G)$ tako da je čvor y susedan čvoru x . Takođe sa $sc(x)$ označimo broj svih čvorova $y \in V(G)$ tako da je $x \rightarrow y$ i sa $pc(x)$ broj svih čvorova $y \in V(G)$ tako da je $y \rightarrow x$.

Uzimajući u obzir definiciju normalnih digrafova imamo sledeći stav.

Stav 3.1 ([22]) Digraf G je normalan ako i samo ako su ispunjena sledeća dva uslova:

(i) $suc(x, y) = prc(x, y)$ za bilo koja dva različita čvora $x, y \in V(G)$.

(ii) $suc(x) = prc(x)$ ili ekvivalentno $sc(x) = pc(x)$ za bilo koji čvor $x \in V(G)$.

Definicija 3.1 normalnosti digrafova vezana je za samu strukturu grafa. Ispitivanje da li je digraf normalan ili ne u većini slučajeva svodi se na kombinatorno prebrojavanje grana koje izlaze (ulaze) iz određenog čvora. S druge strane način utvrđivanja normalnosti digrafova definicijom 3.1 zavisao je i od grafičke reprezentacije baznog grafa G_0 .

Stav 3.2 daje jedinstven metod utvrđivanja normalnosti digrafova ignorajući strukturu grafa (red grafa, broj grana u jednom grafu, način grafičke reprezentacije).

Neka je

$$(3.1) \quad \begin{bmatrix} 0 & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & 0 & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & 0 \end{bmatrix}$$

matrica susedstva digrafa G. Označimo sa $a_i = (a_{i1}, a_{i2}, \dots, a_{in})$ i sa $a'_i = (a'_{1i}, a'_{2i}, \dots, a'_{ni})$ ($i = 1, 2, \dots, n$) respektivno vektore vrste i vektore kolone matrice susedstva (3.1). Definišimo matrice $B = B(b_{ij})$ i $B' = B'(b'_{ij})$ respektivno kao proizvod matrica A, A' i A', A , tj. $B = AA'$ i $B' = A'A$. Na osnovu definicija matrica B, B' i uslova da je $a'_{ij} = a_{ji}$ imamo sledeće relacije:

$$(3.2) \quad b_{ij} = \sum_k a_{ik} a'_{kj} = \sum_k a_{ik} a_{jk},$$

$$(3.3) \quad b'_{ij} = \sum_k a'_{ik} a_{kj} = \sum_k a'_{ik} a'_{jk}.$$

Relacije (3.2) i (3.3) odnose se respektivno na skalarno množenje vektora a_i, a_j i a'_i, a'_j u odnosu na ortonormirani bazis $\{e_i\}$ prostora R^n . Iz relacija (3.2) i (3.3) neposredno dobijamo da je uslov normalnosti $AA' = A'A$ ekvivalentan sledećoj relaciji

$$(3.4) \quad \langle a_i, a_j \rangle = \langle a'_i, a'_j \rangle \quad (i, j \in \{1, 2, \dots, n\}),$$

gde smo sa $\langle a_i, a_j \rangle = a_{i1}a_{j1} + a_{i2}a_{j2} + \dots + a_{in}a_{jn}$ označili skalarni proizvod vektora a_i i a_j .

Uzimajući u obzir relaciju (3.4) navodimo sledeće tvrdjenje.

Stav 3.2 Digraf G je normalan ako i samo ako je $\langle a_i, a_j \rangle = \langle a'_i, a'_j \rangle$ ($i, j \in \{1, 2, \dots, n\}$).

Stav 3.2 uslov normalnosti $suc(x, y) = prc(x, y)$ i teoriju normalnih digrafova svodi na algebarski uslov normalnosti. Teoreme i svojstva normalnih digrafova koja se dokazuju uslovom $suc(x, y) = prc(x, y)$ u većini slučajeva se na jednostavniji način dokazuju relacijom (3.4).

Radi ilustracije, uzimajući u obzir Stav 3.2 dokazaćemo na drugi način dva rezultata koje je A. Torgašev dokazao u radu [22].

Teorema 3.2 Ako je bazni graf G_o stablo, tada nad G_o ne postoji nijedan nesimetrični digraf G (tj. normalan digraf generisan baznim grafom G_o).

Dokaz. Pretpostavimo suprotno, da postoji normalan digraf G nad G_o . S obzirom da je operacija numeracije normalnog digrafa invarijantno svojstvo, ne umanjujući opštost dokaza možemo pretpostaviti da je za neko i, j čvor x_i stepena jedan obeležen sa 1 i njemu susedan čvor x_j obeležen sa 2. Matrica susedstva normalnog digrafa tada ima oblik

$$(3.5) \quad \begin{bmatrix} 0 & 1 & \dots & 0 \\ 1 & 0 & \dots & a_{2n} \\ 0 & a_{32} & \dots & a_{3n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & a_{n2} & \dots & 0 \end{bmatrix}$$

Iz uslova $\langle a_i, a_j \rangle = \langle a'_i, a'_j \rangle$ za $i, j \in \{1, 2, \dots, n\}$ imamo da je $a_{2j} = a_{j2}$, tj. uslov normalnosti pokazuje da su sve grane iz čvora x_j duple u normalnom digrafu. Stavimo da je G_1 indukovani podgraf digrafa G koji se dobija eliminacijom čvora x_i (stavimo da je $x_i = x_{i_1}$) iz grafa G , tj. $G_1 = G \setminus \{x_{i_1}\}$. Pokazaćemo da je G_1 normalan digraf generisan nad baznim grafom $G_o \setminus \{x_{i_1}\}$.

Neka je

(3.6)

$$\begin{bmatrix} 0 & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ a_{32} & 0 & \dots & a_{3n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n2} & a_{n3} & \dots & 0 \end{bmatrix}$$

matrica susedstva digrafa G_1 , zatim $A_i = (a_{i1}, a_{i2}, \dots, a_{in})$ ($i = 2, 3, \dots, n$) odgovarajući vektori vrste matrice (3.6). Uzimajući u obzir definiciju normalnosti digrafa G imamo da je $\langle a_i, a_j \rangle = \langle a'_i, a'_j \rangle$ za $i, j \in \{2, 3, \dots, n\}$. Na osnovu ove relacije i definicije vektora A_i ($i \in \{2, 3, \dots, n\}$) neposredno dobijamo relaciju

$$a_{1i}a_{1j} + \langle A_i, A_j \rangle = a_{i1}a_{j1} + \langle A'_i, A'_j \rangle.$$

Iz uslova da je $a_{1i}a_{1j} = a_{i1}a_{j1}$ i prethodne relacije dobijamo da je $\langle A_i, A_j \rangle = \langle A'_i, A'_j \rangle$ ($i, j \in \{2, 3, \dots, n\}$), čime smo dokazali da je digraf G_1 normalan.

Bazni graf $G_o \setminus \{x_{i_1}\}$ je stablo pa postoji čvor x_{i_2} stepena jedan. Neka je x_{i_2} susedno x_{i_1} . Slično se pokazuje da su odgovarajući vektori vrsta i vektori kolona čvorova x_{i_2}, x_{j_2} simetrični, $G_2 = G \setminus \{x_{i_1}, x_{i_2}\}$ je normalan digraf i odgovarajući bazni graf $G_o \setminus \{x_{i_1}, x_{i_2}\}$ digrafa G_2 je stablo. Induktivnim razmatranjem, posle $(n-2)$ koraka imamo da je

$$(3.7) \quad G_{n-2} = G \setminus \{x_{i_1}, x_{i_2}, \dots, x_{i_{n-2}}\} = K_2$$

normalan nesimetričan digraf, što je kontradikcija. Do relacije (3.7) smo došli iz pretpostavke da nad grafom G_o postoji normalan digraf. Time je tvrdjenje dokazano. $\square$

Teorema 3.3 Neka je G normalan digraf reda n . Dalje, neka je $G_1 = G \cup \{x\}$ digraf generisan digrafom G dodavanjem čvora x (x sadrži samo duple grane), tako da je x susedan svim čvorovima x_i ($i = 1, 2, \dots, n$) digrafa G . Tada je G_1 takođe normalan digraf.

Dokaz. Neka je

$$(3.8) \quad \begin{bmatrix} 0 & a_{12} & \dots & a_{1n} & 1 \\ a_{21} & 0 & \dots & a_{2n} & 1 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & 0 & 1 \\ 1 & 1 & \dots & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

matrica susedstva digrafa G_1 , $A_i = (a_{i1}, a_{i2}, \dots, a_{in}, 1)$ ($i = 1, 2, \dots, n$) i $x = (1, 1, \dots, 1, 0)$ odgovarajući vektori vrste matrice (3.8). Iz uslova normalnosti $\langle a_i, a_j \rangle = \langle a'_i, a'_j \rangle$ ($i, j = 1, 2, \dots, n$) digrafa G , lako je videti da je $\langle A_i, A_j \rangle = \langle A'_i, A'_j \rangle$ ekvivalentno sledećoj relaciji

$$1 + \langle a_i, a_j \rangle = 1 + \langle a'_i, a'_j \rangle \quad (i, j = 1, 2, \dots, n).$$

Proverimo uslov normalnosti za čvorove x_i ($i = 1, 2, \dots, n$) i čvor x . Imamo da je

$$(3.9) \quad \begin{aligned} \langle A_i, x \rangle - \langle A'_i, x' \rangle &= \langle A_i, x \rangle - \langle A'_i, x \rangle = \\ \sum_k a_{ik} - \sum_k a'_{ki} &= \langle a_i, a_i \rangle - \langle a'_i, a'_i \rangle. \end{aligned}$$

Iz relacije (3.9) neposredno sledi da je generisani digraf G_1 dodavanjem čvora x normalan. $\diamond$

Prirodno je postaviti pitanje pod kojim uslovom normalan digraf pri eliminaciji određenih čvorova indukuje normalan poddigraf, odnosno pod kojim uslovima je operacija "eliminacije" čvorova normalnog digrafa zatvorena na skupu svih normalnih digrafova $S_n(G)$.

Pretpostavimo da je dat normalan digraf u matričnom obliku

$$(3.10) \quad \left[\begin{array}{cccc|cccc} a_{11} & a_{12} & \cdots & a_{1k} & | & a_{1k+1} & \cdots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \cdots & a_{2k} & | & a_{2k+1} & \cdots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & | & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & | & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{k1} & a_{k2} & \cdots & a_{kk} & | & a_{kk+1} & \cdots & a_{kn} \\ \hline a_{k+11} & a_{k+12} & \cdots & a_{k+1k} & | & b_{11} & \cdots & b_{1r} \\ a_{k+21} & a_{k+22} & \cdots & a_{k+2k} & | & b_{21} & \cdots & b_{2r} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & | & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & | & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \cdots & a_{nk} & | & b_{r1} & \cdots & b_{rr} \end{array} \right]$$

gde je $r = n-k$.

Vektore vrste matrice (3.10) označimo sa a_i , i definisimo sledeće n -dimenzione vektore:

$$\begin{cases} A_i = (a_{i1}, a_{i2}, \dots, a_{ik}, 0, 0, \dots, 0) \quad (i = 1, 2, \dots, n), \\ B_i = (0, 0, \dots, 0, b_{i1}, b_{i2}, \dots, b_{ir}) \quad (i = 1, 2, \dots, r). \end{cases}$$

Pretpostavimo da je podgraf G_k generisan normalnim digrafom G eliminacijom čvorova $x_1, x_2, \dots, x_k$ normalan. Neka je matrica susedstva normalnog digrafa oblika (3.10). Tada uzimajući u obzir uslov normalnosti (3.4) imamo da je

$$\langle a_i, a_j \rangle = \langle a'_i, a'_j \rangle \quad (i, j \in \{k+1, k+2, \dots, n\}).$$

Imajući u vidu definiciju definiciju vektora A_i, B_i i prethodnu relaciju imamo da je $\langle A_i + B_i, A_j + B_j \rangle = \langle A'_i + B'_i, A'_j + B'_j \rangle$. Poslednja relacija se svodi na ekvivalentan oblik

$$(3.11) \quad \langle A_i, A_j \rangle + \langle B_i, B_j \rangle = \langle A'_i, A'_j \rangle + \langle B'_i, B'_j \rangle.$$

Po pretpostavci je digraf $G_k = G \setminus \{x_1, x_2, \dots, x_k\}$ pa je

matrica $A(G_k) = [b_{ij}]$ ($i, j \in \{1, 2, \dots, r\}$). Iz uslova normalnosti digrafa G_k i prethodne relacije dobijamo

$$(3.12) \quad \langle A_i, A_j \rangle = \langle A'_i, A'_j \rangle \quad (i, j \in \{k+1, k+2, \dots, n\}).$$

Relacija (3.12) je bitna za razmatranje pod kojim uslovima je operacija "eliminacije" čvorova invarijantna nad skupom normalnih digrafova. Njenom primenom i primenom relacije (3.11) neposredno dobijamo sledeći rezultat.

Teorema 3.4 Ako je G normalan digraf i matrica susedstva digrafa G ima oblik (3.10), tada je $G \setminus \{x_1, x_2, \dots, x_k\}$ normalan ako i samo ako je ispunjen uslov (3.12).

Teorema 3.5 Neka je G normalan digraf. Digraf $G_1 = G \setminus \{x_1\}$ je normalan ako i samo ako su sve grane iz čvora x_1 duple.

Dokaz. Pretpostavimo da je G_1 normalan digraf. Neka je matrica susedstva digrafa G oblika (3.10). Za digraf G_1 vektori A_i i A'_i imaju oblik

$$A_2 = (a_{21}), \quad A'_2 = (a_{12}),$$

$$A_3 = (a_{31}), \quad A'_3 = (a_{13}),$$

... .

$$A_n = (a_{n1}), \quad A'_n = (a_{1n}).$$

Iz uslova $\langle A_i, A_j \rangle = \langle A'_i, A'_j \rangle$ sledi da je $a_{ii}a_{ji} = a'_{ii}a'_{ji}$. Specijalno za $i = j$ imamo da je $a_{ii}^2 = a'_{ii}^2$, odakle neposredno dobijamo da je $a_{ii} = a'_{ii}$ ($i \in \{2, 3, \dots, n\}$).

Sada pretpostavimo da iz čvora x_1 polaze sve duple grane. U ovom slučaju imamo da je $A_i = A'_i$ ($i = 2, 3, \dots, n$). Iz uslova normalnosti digrafa G i relacije (3.11), neposredno imamo da je digraf G_1 sopstveni normalani digraf. $\diamond$

Iz ove teoreme direktno dolazimo do zaključka da je "eliminacija" čvorova koji imaju sve duple grane u sopstvenom normalnom digrafu G invarijatno svojstvo.

Teorema 3.6 Ako je G normalan digraf, $G_2 = G \setminus \{x_1, x_2\}$ normalan digraf i x_1, x_2 čvorovi koji nemaju iste susede na skupu $V(G) \setminus \{x_1, x_2\}$ baznog grafa G_o , tada su sve grane iz čvorova x_1, x_2 duple.

Dokaz. Neka je matrica susedstva digrafa G u obliku (3.10). Za digraf G_2 vektori A_i i A'_i imaju oblik

Iz pretpostavke da x_1, x_2 nemaju iste susede na skupu čvorova $V(G) \setminus \{x_1, x_2\}$ sledi da postoji čvor $x_i = x_{i_0}$ u indukovanim normalnom digrafu $G_2 = G \setminus \{x_1, x_2\}$ tako da je x_1 susedan sa x_{i_0} i x_2 nije susedan sa x_{i_0} . Odgovarajući vektori za čvor x_{i_0} su $A_{i_0} = (a_{i_0 1}, 0)$, $A'_{i_0} = (a_{1 i_0}, 0)$. Iz relacije (3.12) imamo da je $\langle A_{i_0}, A_{i_0} \rangle = \langle A'_{i_0}, A'_{i_0} \rangle$. Iz poslednje relacije neposredno dobijamo da je $a_{i_0 1} = a_{1 i_0} = 1$, tj., vektor $A_{i_0} = A'_{i_0} = (1, 0)$.

Ako pretpostavimo da postoji orijentisana grana iz čvora x_1 u neki čvor x_{j_o} indukovanih podgrafova G_2 , tada imamo da je $A_{j_o} = (a_{j_o,1}, a_{j_o,2}) = (1, a_{j_o,2})$ i $A'_{j_o} = (a_{1j_o}, a_{2j_o}) = (0, a_{2j_o})$.

Iz uslova normalnosti dobijamo

$$\langle A_{j_0}, A_{j_0} \rangle = \langle A'_{j_0}, A'_{j_0} \rangle ,$$

odakle je $1 + a_{j_0}^2 = 0 + a_{2j_0}^2$. Iz poslednje relacije dobijamo kao jedino rešenje da je $a_{j_0}^2 = 0$ i $a_{2j_0}^2 = 1$, tj. vektor $A_{j_0} = (1, 0)$ i $A'_{j_0} = (0, 1)$. Skalarnim množenjem vektora A_{i_0}, A_{j_0} imamo

$$\langle A_{i_0}, A_{j_0} \rangle = \langle A'_{i_0}, A'_{j_0} \rangle,$$

odakle je $\langle (1, 0), (1, 0) \rangle = \langle (1, 0), (0, 1) \rangle$, tj. $1 = 0$, što je kontradikcija. Dobijena kontradikcija je posledica pretpostavke da iz čvora x_1 postoji bar jedna orijentisana grana.

Konačno, pretpostavimo da iz čvora x_1 postoji orijentisana grana u čvor x_2 . S obzirom da čvorovi x_1 i x_2 imaju duple grane na skupu čvorova $V(G) \setminus \{x_1, x_2\}$ neposredno sledi da se odgovarajući vektori a_{i_1} i a'_{i_1} razlikuju samo u jednoj koordinati (u koordinati koja odgovara grani $x_1 x_2$). Odavde eksplicitno sledi da je $\langle a_{i_1}, a_{i_1} \rangle \neq \langle a'_{i_1}, a'_{i_1} \rangle$, što je u kontradikciji sa pretpostavkom o normalnosti digrafa G . o

Sledeći rezultat u izvesnom smislu predstavlja generalizaciju Teoreme 3.5 i Teoreme 3.6.

Za bilo koji čvor $x \in G$ (G je PND) reči ćemo da je x čisti čvor (clear vertex) ako i samo ako čvor x ne sadrži nijednu orijentisanu granu. Ako čvor x sadrži bar jednu orijentisanu granu onda čvor x nazovimo mešovitim čvorom (mixed vertex).

Teorema 3.7 Neka je G normalan digraf i neka je $A = [a_{ij}]$ odgovarajuća matrica susedstva od G . Tada je:

- (i) Dodavanje (ili brisanje) duplih grana čistim čvorovima digrafa G zatvorena operacija na skupu svih normalnih digrafova $S_n(G)$.
- (ii) Dodavanje čvorova digrafu G koji su susedni samo čistim čvorovima digrafa G (novododati čvorovi nemaju orijentisanih grana) takođe zatvorena operacija na skupu svih normalnih digrafova $S_n(G)$.

Dokaz. (i) Označimo sa $\bar{A} = \begin{bmatrix} \bar{a}_{ij} \end{bmatrix}_{k \times k}$ matricu susedstva indukovanih podgrafova digrafa G koji nastaje brisanjem svih čistih čvorova iz G . Zatim, označimo sa $C = \begin{bmatrix} c_{ij} \end{bmatrix}_{\ell \times \ell}$ matricu susedstva podgrafa G koji nastaje brisanjem svih mešovitih čvorova iz G . Podesnom numeracijom čvorova $x_i \in G$, odgovarajuće matrice A i A' imaju respektivno oblik

$$\begin{bmatrix} \bar{A}_{k \times k} & B_{k \times \ell} \\ B'_{\ell \times k} & C_{\ell \times \ell} \end{bmatrix}, \quad \begin{bmatrix} \bar{A}'_{k \times k} & B_{k \times \ell} \\ B'_{\ell \times k} & C_{\ell \times \ell} \end{bmatrix}$$

Iz uslova normalnosti $AA' = A'A$ digrafa G neposredno dobijamo sledeću relaciju

$$\begin{bmatrix} \bar{A}\bar{A}' + BB' & \bar{A}B + BC \\ B'\bar{A}' + CB' & B'B + CC \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \bar{A}'\bar{A} + BB' & \bar{A}'B + BC \\ B'\bar{A} + CB' & B'B + CC \end{bmatrix}.$$

Iz poslednje jednakosti imamo sledeće dve relacije

$$(3.13) \quad \bar{A}\bar{A}' = \bar{A}'\bar{A},$$

$$(3.14) \quad \bar{A}B = \bar{A}'B.$$

Iz relacije (3.13) sledi da digraf G ostaje normalan digraf ako se iz njega odstrane svi čvorovi koji sadrže duple grane (Teorema 3.5). Takođe primetimo da je digraf G normalan ako i samo ako važe relacije (3.13) i (3.14). Dodavanjem (brisanjem) duplih grana čistim čvorovima digrafa G , odgovarajuće matrice susedstva $\bar{A}$ i B se ne menjaju, pa iz relacija (3.13) i (3.14) neposredno dolazimo do zaključka da je odgovarajući generisani digraf digrafom G normalan digraf.

(ii) Označimo sa G_s digraf koji nastaje dodavanjem čistih čvorova $x_1, x_2, \dots, x_s$ digrafu G . Za digraf G_s definisimo matrice $\bar{A}$ i C na potpuno isti način kao u dokazu (i). Očigledno da

je odgovarajuća matrica susedstva $\bar{A}$ za digraf G_s ista odgovarajućoj matrici $\bar{A}$ za digraf G . S obzirom da je digraf G normalan sledi da važi relacija (3.13) za digraf G_s . Da bi smo dokazali normalnost digrafa G_s dovoljno je pokazati da važi relacija (3.14).

Zaista, imamo da odgovarajuće matrice B i C imaju respektivno oblik $[b_{ij} \mid \begin{matrix} 0 \\ k \times l \quad k \times s \end{matrix}]$ i $[c_{ij}]_{(l+s) \times (l+s)}$, gde je $0_{k \times s}$ nula matrica reda $k \times s$. Relacija (3.14) je ekvivalentna sledećoj matričnoj relaciji

$$\begin{bmatrix} \bar{A}B \\ 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \bar{A}'B \\ 0 \end{bmatrix},$$

odakle neposredno sledi dokaz tvrđenja. $\square$

Mnogi primjeri pokazuju da parcijalni digrafovi generisani normalnim digrafom brisanjem svih duplih grana ostaju normalni digrafovi (normalni parcijalni digrafovi). Za dalje proučavanje normalnih digrafova uveštćemo neke nove pojmove i definicije.

Definicija 3.2 Neka je G normalan digraf i G_1 digraf generisan digrafom G eliminacijom svih njegovih duplih grana. Ako je G_1 normalan digraf, tada G nazivamo prostim (simple) normalnim digrafom. Ako G_1 nije normalan, tada G nazivamo mešovitim (mixed) digrafom.

Pretpostavimo da je G prost normalan digraf. Neka je $A = [a_{ij}]$ matrica susedstva digrafa G . Pretpostavimo da je G_1 digraf generisan digrafom G brisanjem svih duplih grana. Neka je $B = [b_{ij}]$ matrica susedstva digrafa G_1 . Osim toga, pretpostavimo da je G_2 digraf generisan digrafom G brisanjem svih orijentisanih grana. Neka je $C = [c_{ij}]$ matrica susedstva digrafa G_2 . Digraf G_2 je normalan digraf jer je simetričan. Iz uslova normalnosti digrafova G , G_1 , G_2 dobijamo

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

$$(3.15) \quad \left\{ \begin{array}{l} \langle a_i, a_j \rangle = \langle a'_i, a'_j \rangle , \\ \langle b_i, b_j \rangle = \langle b'_i, b'_j \rangle , \\ \langle c'_i, c'_j \rangle = \langle c'_i, c'_j \rangle . \end{array} \right.$$

Relacija (3.15) se može napisati u ekvivalentnom obliku

$$\langle c_i, c_j \rangle + \langle c_i, b_j \rangle + \langle c_j, b_i \rangle + \langle b_i, b_j \rangle =$$

$$\langle c'_i, c'_j \rangle + \langle c'_i, b'_j \rangle + \langle c'_j, b'_i \rangle + \langle b'_i, b'_j \rangle .$$

Iz uslova da je $c_i = c'_i$ i prethodne relacije imamo

$$\langle b_j - b'_j, c_i \rangle + \langle b_i - b'_i, c_j \rangle + \langle b_i, b_j \rangle = \langle b'_i, b'_j \rangle .$$

Iz poslednje relacije vidimo da je G prost normalan digraf ako i samo ako važi sledeća relacija

$$\langle b_j - b'_j, c_i \rangle + \langle b_i - b'_i, c_j \rangle = 0 .$$

Definišimo matricu $D = [d_{ij}]$ sa $d_{ij} = b_{ij} - b_{ji}$. Relacija (3.16) svodi se na relaciju u matričnom obliku

$$DC = K ,$$

gde je K - koso-simetrična matica. Zaista, označimo elemente matrice K sa k_{ij} . U skalarnom obliku iz relacije (3.16) i prethodne relacije neposredno sledi da je $k_{ji} + k_{ij} = 0$, pa je K koso-simetrična matica.

S druge strane, lako je pokazati da ako je DC koso-simetrična matica, tada je digraf G prosti normalni digraf.

Iz prethodnog razmatranja neposredno dobijamo sledeći rezultat.

Teorema 3.8 Neka je G normalan digraf i neka je $A = [a_{ij}]$ matica susedstva digrafa G. Osim toga neka je $C = [c_{ij}]$ matica susedstva digrafa G_2 koji nastaje brisanjem svih orijentisanih grana iz G i $D = [d_{ij}]$ matica definisana sa $d_{ij} = a_{ij} - a_{ji}$. Tada je digraf G prost ako i samo ako je DC koso-simetrična matica.

Teorema 3.9 Neka je G normalan digraf i neka je $A = [a_{ij}]$ matrica susedstva digrafa G . Osim toga neka je $R = [r_{ij}]$ matrica susedstva baznog grafa G_0 i $D = [d_{ij}]$ matrica definisana sa $d_{ij} = a_{ij} - a_{ji}$. Tada je digraf G prost ako i samo ako je DR koso-simetrična matrica.

Dokaz. Digrafovi G_1, G_2 i odgovarajuće matrice susedstva $B = [b_{ij}]$ i $C = [c_{ij}]$ se definišu na isti način kao i u dokazu prethodne teoreme. Kako je bazni graf G_0 simetričan, uslov normalnosti baznog grafa možemo da izrazimo u skalarnom obliku $\langle r_i, r_j \rangle = \langle r'_i, r'_j \rangle$ ($i, j \in \{1, 2, \dots, n\}$). Pošto je G_0 simetričan imamo da je $r_i = r'_i$ ($i = 1, 2, \dots, n$). Osim toga, očigledno je $R = C + B + B'$, odnosno $r_i = c_i + b_i + b'_i$ ($i = 1, 2, \dots, n$). Prvo pretpostavimo da je G prosti normalni digraf. Tada imamo

$$(3.17) \quad \langle b_j - b'_j, b_i + b'_i \rangle + \langle b_i - b'_i, b_j + b'_j \rangle = 0.$$

Na osnovu prethodne teoreme imamo da svaki prosti normalni digraf G zadovoljava relaciju

$$(3.18) \quad \langle b_i - b'_i, c_j \rangle + \langle b_j - b'_j, c_i \rangle = 0.$$

Sabiranjem relacija (3.17) i (3.18) imamo

$$(3.19) \quad \langle b_i - b'_i, r_j \rangle + \langle b_j - b'_j, r_i \rangle = 0.$$

odakle neposredno dobijamo da je DR koso-simetrična matrica.

Sada pretpostavimo da je DR koso-simetrična matrica. Dokazaćemo da je digraf G prosti normalni digraf.

Iz ove pretpostavke sledi da je zadovoljena relacija

(3.19). Iz ove relacije neposredno dobijamo

$$(3.20) \quad \langle b_i - b'_i, c_j \rangle + \langle b_j - b'_j, c_i \rangle + 2\langle b_i, b_j \rangle - 2\langle b'_i, b'_j \rangle = 0.$$

Uzimajući u obzir normalnost digrafa G , imamo relaciju

$$(3.21) \quad \langle b_i - b'_i, c_j \rangle + \langle b_j - b'_j, c_i \rangle + \langle b_i, b_j \rangle - \langle b'_i, b'_j \rangle = 0.$$

Iz relacija (3.20) i (3.21) neposredno sledi da je

$$\langle b_i, b_j \rangle = \langle b'_i, b'_j \rangle \quad (i, j = 1, 2, \dots, n),$$

što dokazuje da je digraf G prosti normalni digraf. $\square$

Teorema 3.10 Ako je digraf G prosti normalni digraf tada je DK koso-simetrična matrica, gde je $D = A - A'$ i K je matrica susedstva komplettnog grafa K_n .

Dokaz. Pretpostavimo da je G prosti normalni digraf. Tada je po Definiciji 3.2 digraf G_1 normalan digraf. Označimo sa $\bar{G}$ komplement digrafa G_1 . Očigledno $\bar{G}$ je sopstveni normalni digraf nad grafom K_n . Označimo odgovarajuću matricu digrafa $\bar{G}$ sa $\bar{A} = [\bar{a}_{ij}]$ i $\bar{D} = \bar{A} - \bar{A}'$. Neka je $\bar{G}_1$ digraf generisan digrafom $\bar{G}$ eliminacijom svih njegovih duplih grana. Digraf $\bar{G}_1$ je normalan zato što je izomorfni digrafu G_1 . Odavde zaključujemo da je digraf $\bar{G}$ prosti normalni digraf. Na osnovu Teoreme 3.9 neposredno sledi da je $\bar{D}K$ koso-simetrična matrica. Uzimajući u obzir definiciju $\bar{D} = \bar{A} - \bar{A}'$ i $D = A - A'$ očigledno imamo da je $\bar{D} = D$, čime je dokazano da je DK koso-simetrična matrica. $\square$

Suprotno tvrđenje u opštem slučaju ne važi. Naime, za digraf na Slici 3.1 odgovarajuća matrica DK je koso-simetrična i isti digraf nije prosti normalni digraf.

Teorema 3.11 Svaki normalni digraf nad kompletnim grafom K_n je prosti normalni digraf.

Dokaz. Označimo sa $R = [r_{ij}]$ i $A = [a_{ij}]$ respektivno matrice susedstva grafova K_n i G . Na osnovu Teoreme 3.9 treba da dokažemo da je DR koso-simetrična matrica, gde je $D = [d_{ij}]$ i $d_{ij} = a_{ij} - a_{ji}$.

$$\text{Stavimo da je } c_{ij} = \langle d_i, r_j \rangle + \langle d_j, r_i \rangle \quad (i, j = 1, 2, \dots, n).$$

Na osnovu definicije matrice D neposredno imamo

$$(3.22) \quad c_{ij} = \langle a_i - a'_i, r_j \rangle + \langle a_j - a'_j, r_i \rangle.$$

Definišimo $\bar{r}_i = (1, 1, \dots, 1) - r_i$ ($i = 1, 2, \dots, n$). Relacija (3.22) je ekvivalentna sledećoj relaciji

$$(3.23) \quad \langle a_i - a'_i, r_j \rangle + \langle a_i - a'_i, \bar{r}_j \rangle + \langle a_j - a'_j, r_i \rangle + \langle a_j - a'_j, \bar{r}_i \rangle \\ = c_{ij} + \langle a_i - a'_i, \bar{r}_j \rangle + \langle a_j - a'_j, \bar{r}_i \rangle.$$

Pošto je $\langle a_i - a'_i, r_j + \bar{r}_j \rangle = \langle a_i - a'_i, (1, 1, \dots, 1) \rangle = dg(a_i) - dg(a'_i) = 0$, gde je $dg(x_i)$ ukupan broj jedinica u vektoru x_i ($i = 1, 2, \dots, n$), leva strana relacije (21) je nula. Na osnovu ovoga i relacije

$$\langle a_i - a'_i, \bar{r}_j \rangle + \langle a_j - a'_j, \bar{r}_i \rangle = (a_{ij} - a'_{ji}) + (a_{ji} - a'_{ij}) = 0$$

imamo da je $c_{ij} = 0$ za bilo koje vrednosti indeksa i, j . Time je dokaz završen. $\square$

Teorema 3.12 Svaki normalni digraf G nad kompletnim bipartitnim grafom K_{n_1, n_2} je prosti normalni digraf.

Dokaz. Pretpostavimo da je $|G| = n = n_1 + n_2$ i pretpostavimo da su karakteristični skupovi od $V(G)$

$$N_1 = \{1, 2, \dots, n_1\}, \quad N_2 = \{n_1 + 1, n_1 + 2, \dots, n\}.$$

Tada se matrica susedstva $R = [r_{ij}]$ grafa $G_0 = K_{n_1, n_2}$ može prikazati u obliku

$$R = \begin{bmatrix} 0_{n_1} & R_1 \\ R_2 & 0_{n_2} \end{bmatrix},$$

gde je $R_1 = [r_{ij}]_{n_1 \times n_2}$, $R_2 = [r_{ij}]_{n_2 \times n_1}$.

Definišimo matricu $D = [d_{ij}]$ i vektore r_i , $\bar{r}_i$ na potpuno isti način kao i u prethodnoj teoremi. Treba da dokažemo da je DR koso-simetrična matrica. Definišimo $c_{ij} = \langle d_i, r_j \rangle + \langle d_j, r_i \rangle$. Na isti način kao i u prethodnoj teoremi dolazimo do relacije

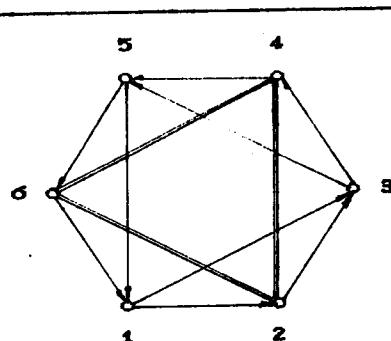
$$(3.24) \quad c_{ij} + \langle a_i - a'_i, \bar{r}_j \rangle + \langle a_j - a'_j, \bar{r}_i \rangle = 0.$$

Ako pretpostavimo da su oba indeksa $i, j \in N_1$ ili $i, j \in N_2$, neposredno dobijamo da je $c_{ij} = 0$. Konačno, ako pretpostavimo da je $i \in N_1$ i $j \in N_2$, iz poslednje relacije imamo

$$c_{ij} + dg(a_i) - dg(a'_i) + dg(a_j) - dg(a'_j) = 0,$$

odakle je ponovo $c_{ij} = 0$. Prema tome, DR je kososimetrična matrica čime je teorema dokazana. $\square$

Dve poslednje teoreme ne mogu se generalisati za m -partitan graf $K_{n_1, n_2, \dots, n_m}$ ($m \geq 3$). Kao kontraprimer navodimo digraf (Slika 3.1) koji je normalni sopstveni digraf i nije prost, a njegov bazni graf je $K_{2,2,2}$.

Slika 3.1

Od interesa je pronaći sve klase grafova koji imaju samo proste normalne digrafove. Napomenimo da su svi normalni digrafovi čiji broj čvorova ne prelazi 5 prosti normalni digrafovi. Takođe

je utvrđeno da je ukupan broj normalnih digrafova sa 6 čvorova 55, i da u tom skupu postoji tačno 51 prostih normalnih digrafa, a od 267 normalnih digrafova reda 7 postoji ukupno 251 prostih.

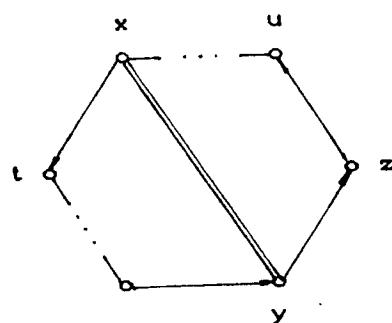
U radu [23] A. Torgašev je opisao sve klase sopstvenih normalnih digrafova čiji stepen čvorova nije veći od 3. Lako je proveriti da su svi ovi digrafovi prosti normalni digrafovi. Problem utvrđivanja svih normalnih digrafova čiji stepen čvorova nije veći od 4 nije u potpunosti rešen, mada je utvrđeno da postoje beskonačne klase ovih digrafova koji nisu prosti normalni digrafovi (mešoviti digrafovi).

U ovom poglavlju napomenuli smo da svi bazni grafovi ne sadrže sopstvene normalne digrafove. U radu [22], A. Torgašev takođe je dokazao da stabla i monociklički grafovi nemaju PND (graf nije ciklus C_n). Stoga se prirodno nameće problem utvrđivanja svih klasa baznih grafova koji ne sadrže nijedan sopstveni normalni digraf. Ovaj opšti problem ostaje otvoren u ovom radu.

Na kraju ovog odeljka, ilustracije radi, dokazaćemo jedno svojstvo normalnih digrafova korišćenjem uslova normalnosti koji je dat Definicijom 3.1.

Teorema 3.13 Ako je bazni graf G_0 biciklički graf, tada nad G_0 ne postoji nijedan sopstveni normalni digraf.

Dokaz. Razmotrimo slučaj kada bazni graf ne sadrži čvorove stepena jedan.

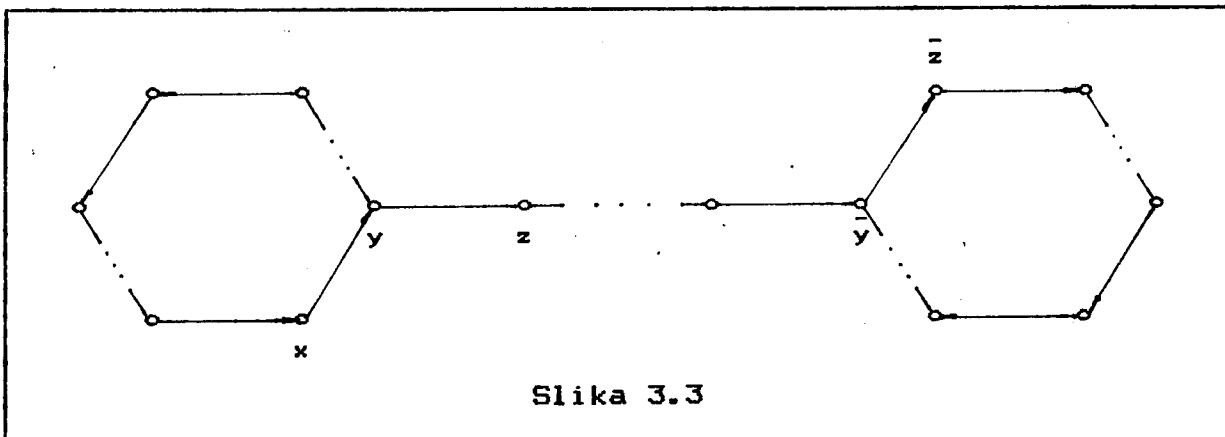

Slika 3.2

Pretpostavimo da graf G_0 reda n ($n \geq 4$) sadrži ciklus dužine n kao parcijalni podgraf. Tada postoji čvorovi $x, y \in V(G_0)$ i stepen čvorova x, y je tri. S obzirom da je broj grana u čvoru y tri, iz čvora y mora da postoji jedna dupla grana. Ako pretpostavimo da je yz dupla grana, tada uz uslov da je $sc(z) = pc(z)$ mora postojati dupla grana iz čvora z u neki čvor u . Induktivnim razmatranjem dolazimo do zaključka da su sve grane u ciklusu dužine n duple. Dakle, grana xy mora biti dupla.

Pretpostavimo da iz čvora y postoji orijentisana grana u čvor z . Uz uslov normalnosti $sc(z) = pc(z)$ sledi da postoji orijentisana grana iz čvora z u čvor u . Lako dolazimo do zaključka da je indukovani nadgraf nad baznim grafom G_0 graf sa Slike 3.2.

S obzirom da je $suc(t, y) \neq prc(t, y)$ sledi da indukovani nadgraf nije sopstveni normalni digraf.

Sada pretpostavimo da graf G_0 reda n ($n \geq 4$) ne sadrži ciklus reda n kao parcijalni podgraf. Na osnovu prethodnog razmatranja dolazimo do zaključka da ako postoji jedna dupla grana u ciklusu C_k tada su sve grane u ciklusu duple. Pretpostavimo prvo da ciklusi u G_0 nemaju zajedničkih čvorova. Tada postoji čvor $y \in V(G_0)$ stepena tri i postoji dupla grana iz čvora y u neki čvor $z \in V(G)$. Očigledno da je indukovani nadgraf nad baznim grafom G_0 digraf sa Slike 3.3.

S obzirom da je $suc(x,z) \neq prc(x,z)$ sledi da indukovani nadgraf nije sopstveni normalni digraf.

Sada pretpostavimo da ciklusi u G_o imaju zajednički čvor y . Uzimajući u obzir Sliku 3.3, možemo pretpostaviti da je $\bar{y} = y$ i $\bar{z} = z$. Pošto je $suc(x,z) \neq prc(x,z)$ bez obzira da li je iz čvora y u čvor z dupla ili orijentisana grana, sledi da indukovani nadgraf nad baznim grafom G_o nije sopstveni normalni digraf.

Slučaj kada bazni graf G_o ima čvorove stepena jedan je jednostavan. Pošto je grana iz čvora x stepena jedan dupla, lako je videti da su duple i sve grane iz čvorova koji su susedni čvoru x . Sličnim razmatranjem kao i u prethodnim slučajevima, dolazimo do zaključka da nad baznim bicikličkim grafom G_o ne postoji nijedan sopstveni normalni digraf. □

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

IV. ODREĐIVANJE SVIH SOPSTVENIH NORMALNIH DIGRAFOVA REDA 6 I 7

Povezani graf G nazivamo normalnim digrafom ako je odgovarajuća 0-1 matrica grafa G normalna. Digraf G se naziva sopstveni normalni digraf i označava PND (proper normal digraph) ako je odgovarajuća matrica digrafa G normalna i nije simetrična. U radu [22] A. Torgažev je opisao sve PND sa 3, 4, i 5 čvorova. U ovom poglavlju, korišćenjem računara, u potpunosti opisujemo sve PND sa 6 i 7 čvorova.

4.1 Rezultati

U ovom poglavlju posmatramo povezane digrafove bez višestrukih grana i petlji. Odgovarajuću 0-1 matricu susedstva digrafa G označavamo sa $A = [a_{ij}]$ a red digrafa G (broj čvorova digrafa G) sa $|G|$. Za određeni PND označimo sa G_0 odgovarajući bazni graf digrafa G . Bazni graf G_0 ima isti skup čvorova kao i PND G , i dva čvora $x, y \in V(G_0)$ su susedna u G_0 ako i samo ako je x susedan čvoru y ili y je susedan x u digrafu G .

U ovom poglavlju opisujemo PND sa 6 i 7 čvorova. Sve PND reda 6 i 7 generisali smo upotrebom programa za izomorfizam normalnih digrafova i programa koji od određenog baznog grafa generiše odgovarajuće normalne digrafove. Pritom, pri razmatranju ovog problema, polazimo od skupa svih povezanih grafova sa 6 i 7 čvorova (112 i 853 grafova, respektivno).

Glavni rezultati sadržani su Listi 4.1 i Listi 4.2. Na taj način dobijamo sledeće rezultate.

Teorema 4.1 Postoji tačno 55 neizomorfnih sopstvenih normalnih digrafova reda 6.

Teorema 4.2 Postoji tačno 267 neizomorfnih sopstvenih normalnih digrafova reda 7.

Iz rezultata koji su sadržani u Listama 4.1 i 4.2, dobijamo da od 112 povezanih grafova sa 6 čvorova, postoji 30 grafova koji imaju bar jedan odgovarajući PND. Takođe, od 853 grafa sa 7 čvorova, postoji tačno 157 grafova koji imaju bar jedan odgovarajući sopstveni normalni digraf.

Lako je videti da su u Listi 4.1 normalni sopstveni digrafovi sa rednim brojevima 30, 35, 39 i 43 mešoviti, dok su ostali digrafovi u ovoj listi prosti.

U Listi 4.2 normalni sopstveni digrafovi sa rednim brojevima 121, 136, 144, 158, 159, 168, 179, 207, 220, 223, 224, 227, 232, 233, 242, i 246 su mešoviti, dok su ostali digrafovi u ovoj listi prosti.

Svi sopstveni normalni digrafovi u Listama 4.1 i 4.2 predstavljeni su u obliku

$$n_1 \cdot n_2 \quad n_3 \quad a_{11} a_{12} \dots a_{1n} \quad a_{21} a_{22} \dots a_{2n} \quad \dots \quad a_{n1} a_{n2} \dots a_{nn},$$

gde je n_1 redni broj sopstvenog normalnog digrafa, n_2 je redni broj baznog grafa G_0 koji odgovara digrafu G , n_3 je broj grana u sopstvenom normalnom digrafu G i $a_{11} a_{12} \dots a_{1n} \quad a_{21} a_{22} \dots a_{2n} \quad \dots \quad a_{n1} a_{n2} \dots a_{nn}$, je odgovarajuća matrica susedstva sopstvenog normalnog digrafa G .

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

LISTA 4.1 SPISAK SVIH SVOJSTVENIH NORMALNIH DIGRAFOVA SA 6 ĆVOROVA

01.01	06	010000 001000 000100 000010 000001 100000
02.02	10	010000 101010 010100 000010 010001 001000
03.03	12	010100 101000 010001 001010 000101 100010
04.04	08	000101 100000 010010 001000 100000 001000
05.04	12	010110 101000 010101 101000 001000 100000
06.05	13	010000 101000 010111 001001 001100 001010
07.06	13	001000 001000 110111 001010 001001 001100
08.07	12	010100 001010 010001 101000 000101 100010
09.07	14	010101 100010 010100 101010 000101 101000
10.08	12	010100 001010 100001 100010 010001 001100
11.09	14	000111 100000 010011 001000 101001 101010
12.10	09	000001 100100 010000 001001 000100 010010
13.11	14	010000 101111 010010 011000 010001 010100
14.12	15	001001 101000 110111 001010 001100 011000
15.13	14	010000 101010 010011 001001 011100 000110
16.14	16	010110 001010 000111 101000 111001 100010
17.15	16	010001 100011 010110 001010 001101 111000
18.16	16	001111 100010 110101 101000 011000 101000
19.17	17	010000 101101 010110 010011 001101 011010
20.18	15	010001 001001 000101 000011 100001 111110
21.19	18	011001 101010 110100 100011 010101 001110
22.20	18	000101 101100 010101 111011 010100 001110
23.21	19	010010 101101 010110 010011 101101 011010
24.22	14	011100 001010 100011 001001 110000 100100
25.22	18	011101 001010 100111 101001 110000 101100
26.23	18	010000 101111 010011 011010 010101 011100
27.23	19	010000 101111 010111 011001 011100 011010
28.24	12	011000 000101 010100 000011 101000 100010

29.24	12	001001 100100 010010 001001 100100 010010
30.24	15	010011 101001 100010 011000 000101 110100
31.24	16	001011 101000 100110 011001 000101 110100
32.24	18	011010 101001 110100 010011 001101 100110
33.24	18	011010 001101 110100 010011 101001 100110
34.24	20	001011 101001 110110 011001 001101 110110
35.25	15	011100 100010 010011 001010 100101 101000
36.25	21	011101 101010 010111 101010 110101 101010
37.26	20	010001 101101 010111 001011 011100 111010
38.26	21	010001 101111 010101 010011 011001 111110
39.27	14	010100 000111 010001 001010 111000 100010
40.27	22	010011 101111 010110 110010 111101 011010
41.28	22	010101 100111 010011 111001 001101 111110
42.28	23	010101 101110 010111 101011 011101 111010
43.29	16	011100 000110 110010 001011 100101 101000
44.29	24	011011 101110 110101 110011 011101 101110
45.29	25	011101 101110 110111 011011 111001 101110
46.30	18	001101 100110 110010 011001 100101 011010
47.30	18	010011 100011 110100 111000 001101 001110
48.30	20	011111 101100 100011 101010 110001 110100
49.30	21	001111 101010 100101 010011 111001 110110
50.30	22	001111 101001 010110 110011 110101 101110
51.30	24	011011 101110 110101 101011 011101 110110
52.30	24	011110 001111 110101 110011 111001 101110
53.30	25	011110 101101 110111 011011 111001 101110
54.30	26	011110 101111 010111 110011 111101 111010
55.30	27	011110 101111 110111 111011 011101 111100

**Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA**

Broj _____ Datum _____

LISTA 4.2 SPISAK SVIH SOPSTVENIH NORMALNIH DIGRAFOVA SA 7 ĆVOROVA

001.001	07	0100000 0010000 0001000 0000100 0000010 0000001 1000000
002.002	12	0010000 0010000 1101001 0010100 0000001 0001000 0010010
003.003	12	0010000 0000001 0101000 0010101 0001010 0000100 1001000
004.004	15	0010001 0010000 1101110 0010100 0010010 0011000 1000000
005.005	14	0100000 1010001 0101000 0000101 0001010 0010100 0100010
006.006	15	0010000 0010000 1101111 0010010 0011000 0010100 0010000
007.007	15	0010000 0010000 1101000 0010111 0001001 0001100 0001010
008.008	14	0000001 1010100 0101001 0010000 0100001 0100000 0010110
009.009	15	0100001 1010000 0101110 0010100 0010010 0011000 1000000
010.010	14	0001001 1000000 0101000 1010110 0001010 0001100 0010000
011.011	12	0000011 1000000 0100001 0010000 0001001 0000100 1010100
012.012	16	0100000 1010110 0101001 0010100 0100001 0101000 0010010
013.013	12	0100100 0010000 0001010 1000001 0010001 1000000 0001100
014.013	16	0101100 0010000 0001110 1010001 1010001 1000000 0001100
015.013	16	0100110 1010000 0101010 1000001 0010001 1010000 0001100
016.014	16	0100000 1010000 0101001 0010011 0001010 0000101 0011100
017.015	17	0010010 1010000 1101110 0010100 0011001 0110000 0000100
018.016	16	0001001 1000100 0101000 1010010 0100011 0001100 0010100
019.017	17	0101000 1010000 0101000 1010111 0001001 0001100 0001010
020.018	16	0100001 1011110 0100100 0110000 0100010 0101000 1000000
021.019	16	0100000 1011111 0100100 0110000 0100010 0101000 0100000
022.020	16	0100000 1010101 0100110 0010010 0111000 0001100 0100000
023.021	16	0100000 1010101 0100011 0010000 0101001 0000100 0110100
024.022	17	0110000 0010010 1101111 0010100 0011000 1010000 0010000
025.023	12	0101001 1010000 0100110 0010000 1000000 1000000 0010000
026.023	16	0100111 1010000 0101110 1000000 1010000 1010000 0010000
027.024	17	0110000 0010001 1101001 0010110 0001010 0001100 1010000
028.025	18	0100010 1010101 0101011 1010000 0101000 0010100 0110000

029.026	18	0101101 0010000 0001111 1010000 1010001 1000000 1010100
030.027	19	0010010 1010000 1101111 0010101 0011000 0110000 0011000
031.028	17	0000110 1000010 0100010 0010010 0001010 1111101 0000010
032.029	18	0101010 1010001 0100110 0010001 1000001 1010000 0101100
033.030	18	0111010 0010100 1001110 1010001 1100000 1010000 0001000
034.031	18	0001110 1000000 0100110 0010000 1010011 1010101 0000110
035.032	18	0100010 1000110 0101100 0010101 0011010 1110000 0001000
036.033	18	0101100 0010100 0001110 1010001 1110010 1000100 0001000
037.034	19	0100000 1011010 0100110 0110100 0011011 0101100 0000100
038.035	19	0110000 0010010 1101110 0010101 0011001 1010000 0001100
039.036	19	0100001 1011010 0101100 0100110 0011010 0110100 1000000
040.037	18	0101000 1010000 0100010 0010101 0001011 1000101 0001110
041.038	19	0100000 1011011 0101100 0100110 0011010 0110100 0100000
042.039	18	0101100 0010100 0001110 1010000 1110011 1000100 0000100
043.040	18	0101000 0011000 0001001 1110111 0001010 0001100 1001000
044.041	18	0100001 1010101 0101100 0000110 0110010 0011000 1100000
045.042	20	0111010 0010100 1001110 1010011 1100000 1011000 0001000
046.043	18	0100001 0010001 0001001 0000101 0000011 1000001 1111110
047.044	20	0100101 0010011 0101010 0010100 1001001 1110000 1000110
048.045	20	0001001 0001001 0001001 1110101 0000011 0001100 1111010
049.046	20	0100000 1010101 0101001 00000101 0100011 0010001 0111110
050.047	20	0100000 1011111 0100101 0110000 0100010 0101001 0110010
051.048	21	0100000 1011110 0101100 0100110 0111011 0110100 0000100
052.049	20	0100001 1010100 0101001 00000101 0100011 0010001 1011110
053.050	20	0100001 1010010 0001011 0010100 0101010 0110101 1000110
054.051	20	0100000 1010101 0101100 0000111 0110010 0011001 0101010
055.052	20	0100000 1011111 0101010 0110100 0110010 0101100 0100000
056.052	21	0100000 1011111 0101100 0110110 0101010 0111000 0100000
057.053	20	0100001 1011110 0101100 0110010 0101010 0110100 1000000
058.053	21	0100001 1011110 0101110 0110010 0111000 0110100 1000000
059.054	20	0100001 1010001 0001111 0010100 0111010 0010100 1100100
060.055	15	0100101 1000010 0101000 0000011 1001000 0010100 1010000

061.056	18	0100010 0010001 1001000 0010110 0001011 1000101 0101100
062.057	15	0100000 0010011 0001000 0100110 0000001 0101001 1001010
063.058	21	0100100 1011010 0101100 0100110 1011011 0110100 0000100
064.059	16	0000001 0010000 1001100 0000101 0011011 0010100 0100110
065.059	20	0010000 0000001 0101110 0010101 0011011 0010101 1001110
066.059	20	0010001 0010001 1101100 0000101 0011011 0010100 1100110
067.060	20	0101001 1010000 0101001 1010101 0000011 0001100 1011010
068.061	21	0100101 1011010 0101100 0100110 1011010 0110100 1000000
069.062	21	0100111 1010010 0101011 0010100 1001000 1010001 1110000
070.063	21	0111000 1010001 0101001 1010111 0001010 0001100 1101000
071.064	20	0101001 1010001 0100011 0010100 0001011 1000100 1110100
072.065	16	0001010 1010000 0101110 0010001 1010000 0010001 0100100
073.065	18	0001110 1000001 0100110 1010000 1010001 0010001 0101100
074.065	20	0101110 1000001 0101100 1010001 1010001 1010000 0001110
075.066	18	0010010 1010000 1101111 0010001 0011000 0110000 0010100
076.066	21	0110000 0010010 1101111 0010101 0011001 1010000 0011100
077.067	23	0111010 1010100 0101110 1010100 1101010 1010101 0000010
078.068	22	0101011 0010001 0001111 1010001 1000001 1010000 1111100
079.069	22	0100011 1011010 0101110 0010110 0111000 1110100 1000000
080.069	23	0100011 1011110 0100110 0110010 0101010 1111100 1000000
081.070	22	0100001 1010101 0101001 0000101 0100011 0010001 1111110
082.071	18	0111000 1000101 0100011 0100100 1001010 0010100 1010000
083.072	22	0100010 1010110 0101111 0110100 0011010 1111000 0010000
084.073	23	0100010 1011111 0100110 0110010 0101010 1111100 0100000
085.074	22	0101001 1010000 0100011 0010101 0001011 1000101 1011110
086.075	23	0100001 1011011 0101100 0100110 0011011 0110100 1100100
087.076	18	0111000 1010000 1100001 0010101 0000011 0001100 1001010
088.076	22	0110001 1010000 1101000 1000111 0001011 0001101 0011110
089.076	22	0111001 1010000 1101001 1010101 0000011 0001100 1011010
090.077	22	0100000 1010111 0101010 0010111 0101001 0101100 0111000
091.078	22	0111000 1010100 1100010 0010111 0101010 1001101 0001010
092.079	22	0101000 1011001 0100001 0110110 0001011 0001101 1100110
093.080	19	0100111 0010000 0001111 1000000 1010010 1010001 1010100
094.080	22	0001111 1000000 0100111 0010000 1010011 1010101 1010110
095.080	23	0101111 1010000 0101111 1010000 1010010 1010001 1010100
096.081	18	0100001 1001101 0101000 0010001 0000011 0100100 1110010

- 76 -

097.081	22	0100001 1011011 0101001 0110001 0100010 0000101 1111100
098.082	23	0100100 1010000 0101111 0010101 1011011 0011100 0010110
099.083	22	0101010 1010100 0101001 1000101 0100011 1010001 0011110
100.084	22	0100110 0010001 0101110 1010000 1010011 1010101 0001110
101.085	23	0110010 1010001 1101111 0010100 0011000 0110001 1010010
102.085	23	0010011 1010010 1101111 0011000 0011000 1110001 0110010
103.086	22	0111000 1010101 1100010 0010110 0101011 1001100 0100100
104.087	24	0100010 1011011 0101110 0010110 0111000 1110101 0100010
105.087	25	0100010 1011111 0101010 0100110 0110010 1111101 0100010
106.088	24	0100000 1011111 0101101 0100110 0110011 0111000 0110100
107.089	25	0100011 1011110 0101010 0100110 0110010 1111101 1000010
108.090	24	0100010 1011010 0001111 0110110 0111001 1101100 0010100
109.091	20	0101001 0010001 0000111 0010001 1000001 1000001 1111110
110.091	24	0101011 0010001 0001111 1010001 1000001 1010001 1111110
111.092	24	0100001 1011110 0101101 0100110 0110011 0111000 1010100
112.093	24	0101000 0011101 0101011 1110110 0001010 1011001 0110010
113.094	24	0101100 1011111 0100110 0110100 1111010 1100100 0100000
114.095	24	0101001 1010001 0100011 0010101 0001011 1000101 1111110
115.096	24	0101001 1011001 0101001 1110011 0001010 0000101 1111100
116.097	16	0100001 1001010 0100100 0010001 0100010 0001001 1010100
117.097	20	0100001 1011010 0100101 0010001 0100010 0101001 1010110
118.097	20	0100001 1000110 0101100 0110010 0010011 0001101 1011000
119.097	24	0100001 1001110 0101100 0110011 0110011 0001101 1011100
120.097	24	0100001 1011110 0101001 0100011 0110001 0100101 1011110
121.098	17	0100000 0010011 0001001 0110100 0101010 0000101 1001100
122.099	25	0101111 1010100 0101111 1010010 1010001 1011000 1110000
123.100	24	0101100 0010101 0101110 1010001 1110011 1010100 0001110
124.101	25	0111010 1010101 0101110 1010100 1101010 1010101 0100010
125.102	20	0110100 1011001 0001100 0100111 1001010 1100000 0101000
126.103	24	0100000 1010101 0101101 0000111 0111011 0011100 0110110
127.103	25	0100000 1010101 0101011 0010111 0111010 0011101 0101110
128.104	24	0100110 1010010 0001111 0010101 1011001 1100001 0111100
129.105	25	0101010 1011100 0101111 1010110 0111010 1110100 0010000
130.106	24	0101011 1010100 0101110 1010100 0111001 1000101 1010010
131.107	14	0110000 0011000 0001100 0000110 0000011 1000001 1100000

132.107	14	0100010 0010001 1001000 0100100 0010010 0001001 1000100
133.107	21	0110010 0011001 1001100 0100110 0010011 1001001 1100100
134.107	21	0110001 1011000 0101100 0010110 0001011 1000101 1100010
135.108	22	0101011 1010001 0101000 1100101 0000011 1001100 1011010
136.109	21	0111100 1010001 0100111 0010001 1000001 1010000 1101010
137.109	27	0101111 1010001 1101110 1010001 1010001 1010001 0111110
138.110	24	0101001 1010001 0001011 0010101 0100011 1000101 1111110
139.110	26	0101011 1010001 0001011 1010101 0101001 1000101 1111110
140.111	27	0101011 1010110 0101110 1110100 0111011 1011100 1000100
141.112	27	0111010 1011100 0101110 1110111 1101010 1011100 0001000
142.113	26	0101010 1011010 0001111 1110110 0111001 1101100 0010100
143.113	27	0101010 1010110 0101111 1110100 0111011 1011100 0010100
144.114	18	0100001 1001101 0101000 0000011 0010001 0100100 1110010
145.114	26	0100001 1011111 0101001 0100011 0110001 0100101 1111110
146.115	26	0110111 1001010 1101001 0110110 1011000 1001101 1010010
147.116	21	0100001 0010011 0001001 0100101 0000011 1001001 1111110
148.117	26	0100001 1011101 0101001 0110111 0001011 0101100 1111010
149.118	24	0101001 0010101 1000011 1000101 0100011 0011001 1111110
150.119	26	0110110 1011101 1101010 1100110 0111010 1011100 0100000
151.119	27	0110110 1011101 0101110 1100110 1111010 1011100 0100000
152.120	22	0101110 1000101 0101001 1000011 1110000 1011000 0010110
153.120	26	0101110 1010100 0001111 1010011 1100001 1011001 0111010
154.121	26	0100111 0010001 0001111 1000001 1010011 1010101 1111110
155.122	26	0101011 1011010 0001110 1110111 0111000 1101100 1001000
156.123	18	0000111 1010001 1000100 0110000 0001010 0101001 1100010
157.123	18	0100101 0010011 1001000 0100100 0010010 1001001 1100010
158.123	21	0110011 1001011 0101000 0000110 1010000 1100101 1100010
159.123	21	0110001 0001011 0101100 0010110 1011000 1000101 1100010
160.123	24	0110011 1001011 0101100 0010110 1011000 1100101 1100010
161.123	24	0010111 1011001 1100100 0110001 1001010 0101101 1100010
162.124	26	0100111 1011110 0101101 1100100 1111010 0110100 1010000
163.125	22	0110010 1000011 0101011 0000101 0011000 1110001 1010110
164.125	23	0010011 1010001 1100111 0010100 0001001 0110001 1111010
165.125	26	0110010 1010011 0101111 0010101 0011001 1100001 1111100
166.125	26	0110011 1010011 1100111 0010100 0001001 1110001 1111010
167.125	27	0010011 1010001 1101111 0010101 0011001 0110001 1111110
168.126	21	0101010 1010100 0101001 1000101 0011010 1010001 0100110
169.126	27	0101010 1010101 0101011 1010101 0111010 1010101 0101110
170.127	26	0111100 1011001 1100010 1100101 0101011 0010101 1001110
171.128	25	0101111 1010100 0101111 1010001 1010010 1011000 1110000

172.129	29	0101110 1011100 1101010 1110111 0111010 1011101 0001010
173.130	28	0100101 1011010 0101110 0110011 1001011 0111101 1010110
174.130	29	0100101 1011010 0100111 0110101 1011011 0101101 1011110
175.131	22	0011100 1001010 0101010 1110111 0111000 1001100 0001000
176.131	27	0111010 0011110 1001110 1110111 1111000 1101100 0001000
177.131	28	0111100 1001110 0101110 1110111 1111010 1011100 0001000
178.131	29	0111010 0011110 1101110 1110111 1011010 1111100 0001000
179.132	20	0100100 1010010 0001110 0100011 1001001 0010101 0111000
180.132	28	0100100 1011011 0101110 0110101 1011011 0101101 0110110
181.132	29	0100100 1011011 0101110 0110111 1011011 0101101 0111100
182.133	28	0101101 0010101 0001111 1010001 1110011 1000101 1111110
183.134	28	0100011 1010011 0001111 0010101 0111001 1100101 1111110
184.135	28	0100010 1011011 0101110 0010111 0111001 1110101 0101110
185.136	28	0110101 1010001 1100111 0010110 1011011 0001101 1111100
186.137	20	0000011 1000101 0101000 1100100 0101011 0011100 0010110
187.137	24	0001011 1001100 0101001 1010110 0101011 0010101 1110100
188.137	24	0101000 0011101 0101011 0110110 0000011 1011001 1110010
189.137	28	0101011 1001101 0101001 1110110 0001011 1011001 1110110
190.137	28	0101011 1011100 0101011 1010110 0101011 1010101 1110100
191.138	27	0100011 0010011 0001011 0000111 1000011 1111101 1111110
192.139	24	0100110 1010101 0101001 1000011 0110011 0011100 1101100
193.140	26	0111011 0010101 1101111 1010001 1110000 1010001 1011110
194.140	29	0101111 1010101 1101110 1010001 1110001 1010001 0111110
195.141	22	0111000 0011011 1000110 0010110 1101000 1100101 0100010
196.141	26	0001110 1011011 1101010 0110110 1110000 0111101 0100010
197.141	26	0111100 0011011 1001110 1010110 1111000 1100101 0100010
198.141	30	0110110 1011111 0101110 1110010 1101010 1111101 0100010
199.141	30	0111100 0011111 1001110 1110110 1111010 1101101 0100010
200.141	31	0101110 1011111 1101010 1110110 0111010 1111101 0100010
201.142	31	0101010 1011101 0101111 1010111 0111010 1110101 0111010
202.143	30	0110011 1010101 1101001 1000111 0101011 0011101 1111110
203.144	26	0101001 1011111 0101100 0100111 0110010 1111000 1100010
204.144	30	0001011 1011110 0101110 0110111 0111010 1111101 1100010
205.144	31	0101011 1010111 0101110 1110101 0111010 1011101 1101010
206.145	30	0111011 1010001 1101101 1000111 0011011 1011100 1110110
207.146	22	0110100 0010011 0001101 0100110 1011010 1000101 1101000
208.146	30	0110101 1011011 0101101 0100111 1011010 1100101 1111010
209.147	30	0101001 0011101 0101011 1110111 0001011 1011001 1111110
210.148	31	0100101 1011011 0100111 0110101 1011011 0101101 1111110
211.149	24	0011010 1010100 1001011 0100110 1110001 0101101 0010110

- 79 -

212.149	24	0100110 0011100 1100011 1010010 1011001 0101101 0010110
213.149	27	0111100 1001110 0101011 1110010 1011001 1100101 0010110
214.149	27	0001110 1010100 1100111 0110010 1011011 0111101 0010110
215.149	30	0101110 1011010 1100111 1110100 0111011 1011101 0010110
216.149	30	0011110 1010110 1101101 0110110 1101011 1111001 0010110
217.149	32	0111100 1001110 0101111 1110110 1111011 1011101 0010110
218.149	33	0011110 1010110 1101111 0110110 1111011 1111101 0010110
219.149	33	0111110 1011110 1101011 1110110 1111001 1101101 0010110
220.150	25	0101110 1011000 1000110 1110011 0101001 1001101 0011010
221.150	33	0111110 1011100 1101011 1100111 1110011 1011101 0011110
222.151	32	0110110 1011101 1101010 1100111 0111011 1011101 0101110
223.152	21	0001101 1000110 0100101 1110000 0011010 1010001 0101010
224.152	21	0101001 0011100 0000111 1010001 1001010 1100100 0110010
225.152	24	0101001 1011111 0100110 0110100 1100010 1100001 0111000
226.152	24	0101010 1011111 0101010 0100101 1110000 0100101 1110000
227.152	27	0101110 1011111 0101001 1100101 1111000 0110100 1100010
228.152	28	0100011 1011111 0101100 1100101 1101010 0110101 0111010
229.152	30	0100111 1011111 0101101 1110100 0111010 1110001 1101010
230.152	30	0100111 1011111 0101101 1110001 0111010 1110100 1101010
231.152	32	0101110 1011111 0101011 1110101 0111010 1110101 1101010
232.153	24	0101101 1011100 1100110 1110001 0111010 1001000 0010100
233.153	27	0110110 1011000 1101111 1010011 0111001 0011100 1010100
234.153	32	0111011 1011100 1100111 0110111 1101011 1011100 1011100
235.153	33	0110111 1011100 0101111 1100111 1111011 1011100 1011100
236.154	26	0110011 1001101 0101100 1010010 1001011 0110101 1100110
237.154	30	0101101 1010011 1001110 0110110 0111011 1011101 1100110
238.154	30	0101111 1001111 1101000 0010110 1110011 1110101 1100110
239.154	34	0110111 1001111 0101110 1010110 1111011 1111101 1100110
240.154	34	0111101 1011011 1101110 1110110 0111011 1011101 1100110
241.154	35	0111111 1011011 1101110 1110110 1111001 1011101 1100110
242.155	26	0001101 1010101 0000111 0110100 1111011 1100100 0101110
243.155	31	0101101 1011011 0100111 0110101 1111010 1100101 1011110
244.155	34	0100111 1011111 0101101 1100101 1111011 0110101 1111110
245.155	35	0101111 1011110 0101111 1110101 1011011 1110101 1111010
246.156	28	0111111 1001100 1100101 1010110 1001011 1010001 1111000
247.156	30	0110011 1011101 0101011 1100110 1110010 1011101 0101110
248.156	35	0111110 1011101 0101111 1100111 1110011 1011101 1111010
249.156	36	0111110 1011101 1101111 1110011 0111011 1011101 1110110
250.156	37	0111111 1011101 1100111 1110110 1111011 1011101 1101110
251.157	21	0101010 0011100 1001010 0000111 1010001 0100101 1110000
252.157	21	0010011 1011000 0001110 1000101 1100010 0101001 0110100
253.157	21	0001110 1010001 1000110 0110001 0101001 0101100 1010010
254.157	28	0001111 1010011 1000111 1110001 1111000 0111100 0101110
255.157	28	0111010 1010011 0001111 0110101 1101001 1011100 1100110
256.157	30	0111111 1011100 1101100 1000111 1001011 1110001 1110010
257.157	30	0001111 1010011 1000111 1110010 0111010 1111101 0101110
258.157	32	0111111 1011010 1001101 1110111 1101010 1011001 1101100
259.157	33	0110111 1011011 1101111 1110010 0111001 1010101 1111100
260.157	34	0111010 1000111 0101111 0110111 1011011 1111101 1011110
261.157	35	0101111 1011101 1101011 1010111 1110011 1111100 0111110
262.157	35	0101111 1011101 1101110 0110111 1011011 1111001 1110110
263.157	36	0111111 1011110 1101101 1010111 1110011 1111001 1101110

264.157	36	0111111 1011110 1100111 1110101 1011011 1101101 1111010
265.157	37	0111111 1011110 1101101 1110111 1101011 1011101 1111010
266.157	38	0111111 1011110 1101111 1110111 1011011 1111001 1111100
267.157	39	0111111 1011110 1101111 1110111 1111011 1011101 1111100

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ *Datum* _____

V. O GRAFOVIMA ČIJA ENERGIJA NIJE VEĆA OD 4

U nedavnom objavljenom radu [21], A. Torgašev je opisao sve konačne povezane grafove čija energija (tj. suma svih pozitivnih sopstvenih vrednosti uključujući takođe njihove višestrukosti) nije veća od 3. U ovom poglavlju opisujemo sve povezane grafove čija energija nije veća od 4. Primjenjena metoda se u izvesnim detaljima razlikuje od metode koja je data u radu [21].

5.1 Rezultati

U ovom poglavlju posmatraćemo opet proste konačne povezane grafove. Spektar grafa G je skup $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ sopstvenih vrednosti 0-1 matrice susedstva grafa G .

Suma svih pozitivnih sopstvenih vrednosti (uključujući takođe i njihove višestrukosti) označava se sa $S(G)$ i naziva energijom grafa G . Pošto je $|\lambda_1| \geq 1$, sledi da je $S(G) \geq 1$ za bilo koji povezani graf G . Za proizvoljnu realnu konstantu $a \geq 1$ posmatraćemo klasu grafova

$$P(a) = \{ G \mid S(G) \leq a \}.$$

U ovom poglavlju u potpunosti opisujemo klasu $P(4)$.

Ako graf G pripada klasi $P(4)$, reči ćemo da je G dozvoljeni graf, u suprotnom graf G nazivaćemo zabranjenim za klasu $P(4)$.

S obzirom da je u radu [21] A. Torgašev potpuno opisao klasu $P(3)$, u ovom poglavlju iz klase $P(4)$ izostavljamo grafove čija energija nije veća od 3. Prema tome, opisaćemo u stvari klasu grafova $Q(4) = P(4) \setminus P(3)$.

U radu [21] takođe je dokazano da je klasa $P(a)$ konačna za svako realno $a \geq 1$. Naša metoda se u nekim detaljima razlikuje od odgovarajuće metode u radu [21]. Naime, prvo opisujemo kom-

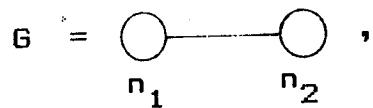
pletan skup kanoničkih grafova iz klase $P(4)$, zatim generišemo sve grafove iz ove klase.

Na osnovu definicije pozitivne energije, lako se dokazuje da je svaki podgraf H dozvoljenog grafa G takođe dozvoljen graf. Iz tog razloga, za generisanje svih dozvoljenih grafova koji pripadaju klasi $P(4)$, vrlo je pogodno koristiti metod zabranjenih podgrafova.

Reći ćemo da su dva čvora $x, y \in V(G)$ ekvivalentna u grafu G , u oznaci $x \sim y$ ako x nije susedno sa y , i x i y imaju identične susede u grafu G . Očigledno je relacija $\sim$ relacija ekvivalentnosti na skupu čvorova $V(G)$. Odgovarajući količnik skup (graf) označimo sa g , i nazivati kanoničkim grafom grafa G . Graf g je takođe povezan, i očigledno imamo $g \leq G$. Na primer, ako je $G = K_{m_1, m_2, \dots, m_p}$ ($p \geq 2$) kompletan m -partitni graf, onda je njegov kanonički graf kompletan graf K_p . Kanonički graf kompletognog grafa K_n je takođe graf K_n .

Za graf G kažemo da je kanonički ako $|G| = |g|$, tj. ako graf G nema nijedan par ekvivalentnih čvorova.

Neka je g kanonički graf grafa G , $|g| = k$, i $N_1, N_2, \dots, N_k$ odgovarajući skupovi ekvivalentnih čvorova u G . Tada označavamo $G = g(N_1, N_2, \dots, N_k)$, ili jednostavnije $G = g(n_1, n_2, \dots, n_k)$, gde je $|N_i| = n_i$ ($i = 1, 2, \dots, k$), podrazumevajući da je g označeni graf. Skupove $N_1, N_2, \dots, N_k$ nazivamo karakterističnim skupovima grafa G . Očigledno, svaki skup $N_i \subseteq V(G)$ ($i = 1, 2, \dots, k$) sadrži samo izolovane čvorove, i ako postoji bar jedna grana između skupova N_i , i N_j ($i \neq j$), onda postoje sve moguće grane između čvorova tih skupova. Stoga je zgodno prikazati skupove N_i ($i = 1, 2, \dots, k$) pomoću belih (tj. praznih) krugova, a sve moguće grane između čvorova skupa N_i i N_j sa samo jednom granom između odgovarajućih krugova. Ako je, na primer, G kompletan bipartitan graf $K_{m,n}$ sa karakterističnim skupovima N_1 i N_2 , onda se graf $K_{m,n}$ jednostavno označava

podrazumevajući da je $|N_i| = n_i$ ($i = 1, 2$).

Jasno je da se bilo koji graf G , čiji je kanonički graf g , može dobiti variranjem, na određeni način, vrednosti parametara $n_1, n_2, \dots, n_k \in N$.

Ako je g kanonički graf grafa G , sledi da je $g \leq G$ i ako

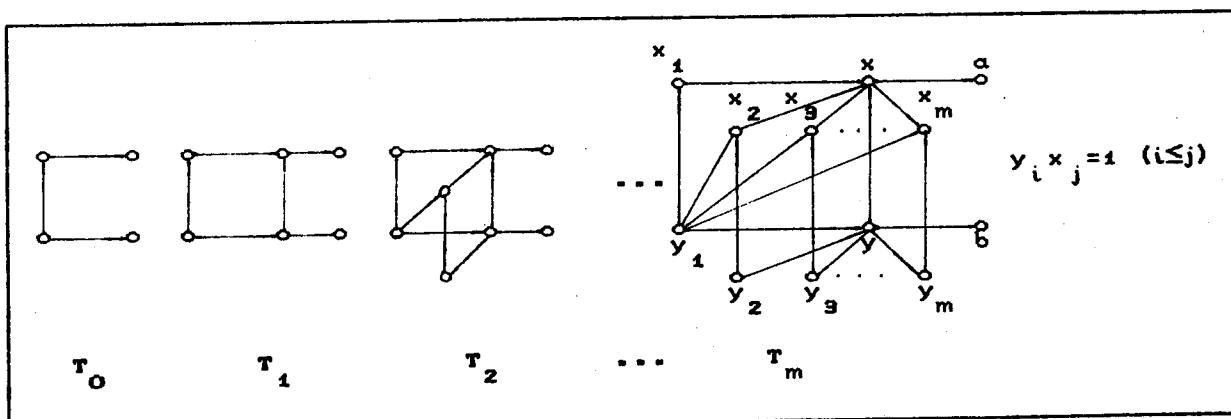
$$G \in P(4) \Rightarrow g \in P(4).$$

Odavde sledi da je klasa $P_o(4)$ svih kanoničkih grafova koji pripadaju klasi $P(4)$ konačna. Iz tog razloga, u ovom poglavlju prvo opisujemo klasu $P_o(4)$, zatim pomoću kanoničkih grafova iz klase $P_o(4)$ generišemo celu klasu $P(4)$, odnosno klasu $Q(4)$.

Osim toga, lako se uočava da se i mnogi drugi hereditarni problemi u Spektralnoj teoriji grafova mogu reducirati na generisanje najpre odgovarajućeg skupa kanoničkih grafova. U tom smislu mogu se videti radovi [19], [20], [24] itd.

Generisanje komplettnog skupa kanoničkih grafova iz klase $P(4)$ zasniva se na sledećoj opštajoj teoremi koja je dokazana u [24] i koja može biti vrlo korisna pri rešavanju drugih sličnih problema.

Teorema 5.1 ([24]) U svim, osim u nizu konkretnih slučajeva, svaki povezani kanonički graf sa n čvorova ($n \geq 3$) sadrži bar jedan indukovani podgraf sa $n-i$ čvorova, koji je takođe povezan i kanonički. Izuzetak od ovog pravila su grafovi

Gornji grafovi očigledno zadovoljavaju relaciju $T_0 \leq T_1 \leq T_2 \dots$

Direktnim pretraživanjem spektara svih povezanih grafova sa ne više od 7 čvorova, nalazimo da klasa $P(4)$ sadrži tačno 39 kanoničkih grafova. Oni su prikazani u Listi 5.1.

Kao što je poznato, postoji tačno 11.117 povezanih grafova sa 8 čvorova. Direktnom proverom njihovih spektara, nalazimo da klasa $P(4)$ ne sadrži ni jedan kanonički graf sa 8 čvorova.

Na osnovu Teoreme 5.1 neposredno dobijamo sledeći rezultat.

Teorema 5.2 Lista 5.1 je kompletna lista svih kanoničkih grafova iz klase $P(4)$.

Neka su $K_{n_1, n_2, \dots, n_m}$, P_n i C_n respektivno kompletan m -partitan graf, putanja i ciklus sa n čvorova.

Klase $P(4)$ sadrži tačno 39 neizomorfnih kanoničkih grafova. Pored toga, primetimo da neki grafovi iz Liste 1 pripadaju klasi $P(3)$, pa ne pripadaju klasi $Q(4)$. Međutim, ovi kanonički grafovi mogu variranjem parametara $n_1, n_2, \dots, n_m$ generisati neke grafove iz klase $Q(4)$. Pomenuti grafovi su sledeći

$$g_1 = K_2, g_2 = K_3, g_3 = P_4, g_4, g_5 = K_4, g_6 = P_5 \text{ i } g_7.$$

Za kanonički graf $g \in Q(4)$ reči ćemo da je prost ako nije jedan graf G ($G \neq g$), čiji je kanonički graf g , ne pripada klasi $P(4)$.

Stav 5.1 Kanonički grafovi $g_{12}, g_{14}, g_{15}, g_{16}, g_{19}, g_{20}, g_{23}, g_{24}, g_{25}, g_{26}, g_{28}, g_{29}, g_{30}, g_{31}, g_{32}, g_{33}, g_{34}, g_{35}, g_{36}, g_{37}, g_{38}, g_{39}$ iz Liste 5.1 su prosti.

Daćemo samo ideju dokaza ovog stava. Lako je proveriti da su svi navedeni kanonički grafovi dozvoljeni. S obzirom da je svojstvo $S(G) \leq a$ hereditarno, dovoljno je pokazati da se dodavanjem novog čvora, koji je ekvivalentan nekom čvoru kanoničkog grafa g uvek dobija zabranjen graf.

Nadalje, za bilo koji od preostalih grafova iz Liste 5.1, dajemo potrebne i dovoljne uslove pod kojim odgovarajući nadgraf kanoničkog grafa g pripada klasi $Q(4)$.

Stav 5.2 Graf $G = g_1(m,n) \in Q(4)$ ($m \leq n$) ako i samo ako

$$(m,n) = (1,10), (1,11), (1,12), (1,13), (1,14), (1,15), (1,16) \\ (2,5), (2,6), (2,7), (2,8), (3,4), (3,5), (4,4).$$

Dokaz. Pošto je $g_1 = K_2$, graf $G = K_{m,n}$ je kompletan bipartitan graf, pa ima samo jednu pozitivnu sopstvenu vrednost $r(G) = \sqrt{mn}$. Prema tome, graf $G \in Q(4)$ ako i samo ako je $9 < mn \leq 16$, odakle lako dobijamo dokaz tvrdjenja. $\square$

Stav 5.3 Graf $G = g_2(m,n,k)$ ($m \leq n \leq k$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako je

$$(m,n,k) = (1,1,4), (1,1,5), (1,1,6), \\ (1,2,2), (1,2,3), (2,2,2).$$

Dokaz Pošto je $g_2 = K_3$, graf G je kompletan 3-partitan graf $K_{m,n,k}$. Graf G ima samo jednu pozitivnu sopstvenu vrednost, koja je maksimalan koren $r(G)$ polinoma

$$F(\lambda) = \lambda^3 - (mn + mk + nk)\lambda - 2mnk.$$

Odavde imamo da $G \in Q(4)$ ako i samo ako je $3 < r(G) \leq 4$, odakle lako sledi dokaz tvrdjenja. $\square$

Stav 5.4 Graf $G = g_3(m,n,k,\ell)$ ($m < \ell$ ili $m = \ell, n \leq k$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m,n,k,ℓ) ima jednu od sledećih vrednosti:

$$(1,1,1,4), (1,1,1,5), (1,1,1,6), (1,1,1,7), \\ (1,1,1,8), (2,1,1,3), (2,1,1,4), (2,1,1,5), \\ (2,1,1,6), (3,1,1,3), (3,1,1,4), (1,1,3,1), \\ (1,1,4,1), (1,1,5,1), (1,1,2,2), (1,1,3,2), \\ (1,1,2,3), (1,2,1,2), (1,3,1,2), (1,4,1,2), \\ (1,2,1,3), (1,3,1,3), (1,2,1,4), (1,2,1,5),$$

$(1,2,2,1)$, $(1,2,3,1)$, $(2,2,1,2)$, $(2,2,1,3)$,
 $(1,2,2,2)$.

Dokaz. Lako je proveriti da svi navedeni grafovi pripadaju klasi $Q(4)$. Pored toga, lako se dokazuje da graf $g_3^{(2,2,2,2)}$ ima energiju veću od 4, dakle zabranjen je za klasu $P(4)$. Iz tog razloga, ako je neki graf $G = g_3^{(m,n,k,\ell)} \in Q(4)$ ($m < \ell$ ili $m = \ell$, $n \leq k$) onda je

$$m = 1 \text{ ili } n = 1 \text{ ili } k = 1.$$

Dalje, primetimo da su sopstvene vrednosti ovih grafova određene jednačinom

$$\lambda^4 - (mn + nk + k\ell)\lambda^2 + mnk\ell = 0.$$

Stoga se ove sopstvene vrednosti mogu eksplicitno odrediti. Sada je lako pokazati da graf $G = g_3^{(m,n,k,\ell)} \in Q(4)$ ako i samo ako je ispunjeno

$$9 < mn + nk + k\ell + 2\sqrt{mnk\ell} \leq 16.$$

Iz ove relacije neposredno dobijamo dokaz stava. $\square$

Stav 5.5 Graf $G = g_4^{(m,n,k,\ell)}$ ($k \leq \ell$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m,n,k,ℓ) ima jednu od sledećih vrednosti:

$$(m,n,k,\ell) = (1,1,1,2), (1,1,1,3), (1,1,1,4), (2,1,1,2), \\ (2,1,1,3), (3,1,1,1), (3,1,1,2), (4,1,1,1), \\ (4,1,1,2), (5,1,1,1), (6,1,1,1), (7,1,1,1), \\ (1,2,1,1), (1,3,1,1), (2,2,1,1), (3,2,1,1), \\ (1,2,1,2), (1,1,2,2), (2,1,2,2).$$

Dokaz ovog stava je u potpunosti sličan sa dokazom prethodnog stava, pa ga izostavljamo.

Stav 5.6 Graf $G = g_5(m, n, k, \ell)$ ($m \leq n \leq k \leq \ell$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako je $(m, n, k, \ell) = (1, 1, 1, 2)$.

Dokaz. Direktno se proverava da graf $g_5(1, 1, 1, 2)$ pripada klasi $Q(4)$. Pošto grafovi $g_5(1, 1, 2, 2)$ i $g_5(1, 1, 1, 3)$ imaju energiju veću od 4, tvrđenje je dokazano. $\square$

Stav 5.7 Graf $G = g_6(m, n, k, \ell, p)$ ($m < p$ ili $m = p, n \leq \ell$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti:

$(1, 1, 1, 1, 2), (1, 1, 1, 1, 3), (1, 1, 1, 1, 4), (1, 1, 1, 1, 5),$
 $(2, 1, 1, 1, 2), (2, 1, 1, 1, 3), (2, 1, 1, 1, 4), (3, 1, 1, 1, 3),$
 $(1, 2, 1, 1, 1), (1, 2, 1, 1, 2), (1, 2, 1, 1, 3), (1, 3, 1, 1, 1),$
 $(1, 1, 2, 1, 1), (1, 1, 3, 1, 1), (1, 1, 4, 1, 1), (1, 1, 2, 1, 2),$
 $(1, 1, 3, 1, 2), (1, 1, 2, 1, 3), (1, 2, 1, 2, 1), (1, 1, 1, 2, 2),$
 $(1, 2, 2, 1, 1), (2, 1, 2, 1, 2).$

Dokaz. Lako je proveriti da gornji grafovi pripadaju klasi $Q(4)$. Pošto svi grafovi $g_6(m, n, k, \ell, p)$ ($m < p$ ili $m = p, n \leq \ell$), gde (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$(1, 2, 1, 3, 1), (1, 1, 1, 2, 3), (1, 1, 1, 3, 2),$
 $(1, 1, 2, 3, 1), (1, 1, 3, 2, 1), (2, 1, 2, 1, 3),$
 $(2, 1, 3, 1, 2), (1, 1, 1, 1, 6), (2, 1, 1, 1, 5),$
 $(3, 1, 1, 1, 4), (1, 2, 1, 1, 4), (1, 3, 1, 1, 2),$
 $(1, 1, 5, 1, 1), (1, 1, 4, 1, 2), (1, 1, 3, 1, 3),$

imaju energiju veću od 4, neposredno dobijamo dokaz tvrđenja. $\square$

Na sličan način dokazujemo sledeća tvrđenja.

Stav 5.8 Graf $G = g_7(m, n, k, \ell, p)$ ($m < \ell$ ili $m = \ell, n \leq k$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$(1,1,1,1,2)$, $(1,1,1,1,3)$, $(2,1,1,1,1)$, $(2,1,1,1,2)$,
 $(3,1,1,1,1)$, $(3,1,1,1,2)$, $(4,1,1,1,1)$, $(5,1,1,1,1)$,
 $(1,2,1,1,1)$, $(1,2,1,2,1)$, $(2,1,1,2,1)$, $(1,2,1,3,1)$,
 $(2,1,1,2,2)$.

Stav 5.9 Graf $G = g_8(m, n, k, \ell, p)$ ($\ell \leq p$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$(1,1,1,1,1)$, $(1,1,1,1,2)$, $(2,1,1,1,1)$,
 $(3,1,1,1,1)$, $(1,1,2,1,1)$, $(1,2,1,1,1)$.

Stav 5.10 Graf $G = g_9(m, n, k, \ell, p)$ ($m < n$ ili $m = n, k \leq p$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$(1,1,1,1,1)$, $(1,1,1,1,2)$.

Stav 5.11 Graf $G = g_{10}(m, n, k, \ell, p)$ ($m < n$ ili $m = n, k \geq p$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$(1,1,1,1,1)$, $(1,1,1,2,1)$, $(1,1,2,1,1)$, $(1,2,1,1,1)$.

Stav 5.12 Graf $G = g_{11}(m, n, k, \ell, p)$ ($k \leq p$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$(1,1,1,1,1)$, $(1,1,1,2,1)$, $(2,1,1,1,1)$.

Stav 5.13 Graf $G = g_{13}(m, n, k, \ell, p)$ ($k \leq \ell \leq p$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$(1,1,1,1,1)$, $(2,1,1,1,i)$.

Stav 5.14 Graf $G = g_{17}(m, n, k, \ell, p, q)$ ($m < q$ ili $m = q$, $n < p$ ili $m = q$, $n = p$, $k \leq \ell$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p, q) ima jednu od sledećih vrednosti

$(1,1,1,1,1,1)$, $(1,1,1,1,1,2)$.

Stav 5.15 Graf $G = g_{18}(m, n, k, \ell, p, q)$ ($m < p$ ili $m = p$, $n \leq \ell$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, l, p, q) ima jednu od sledećih vrednosti

$$(1, 1, 1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 1, 1, 2), (1, 1, 1, 1, 2, 1).$$

Stav 5.16 Graf $G = g_{21}(m, n, k, \ell, p, q)$ ($m \leq n$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p, q) ima jednu od sledećih vrednosti $(1, 1, 1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 2, 1, 1)$.

Graf $G = g_{22}(m, n, k, \ell, p, q)$ ($m < \ell$ ili $m = \ell$, $n < k$ ili $m = \ell, n = k, p \leq q$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p, q) ima jednu od sledećih vrednosti $(1, 1, 1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 2, 1, 1)$.

Graf $G = g_{27}(m, n, k, \ell, p, q)$ ($m < \ell$ ili $m = \ell, n \leq k$) pripada klasi $Q(4)$ ako i samo ako (m, n, k, l, p, q) ima jednu od sledećih vrednosti $(1, 1, 1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 1, 1, 2)$.

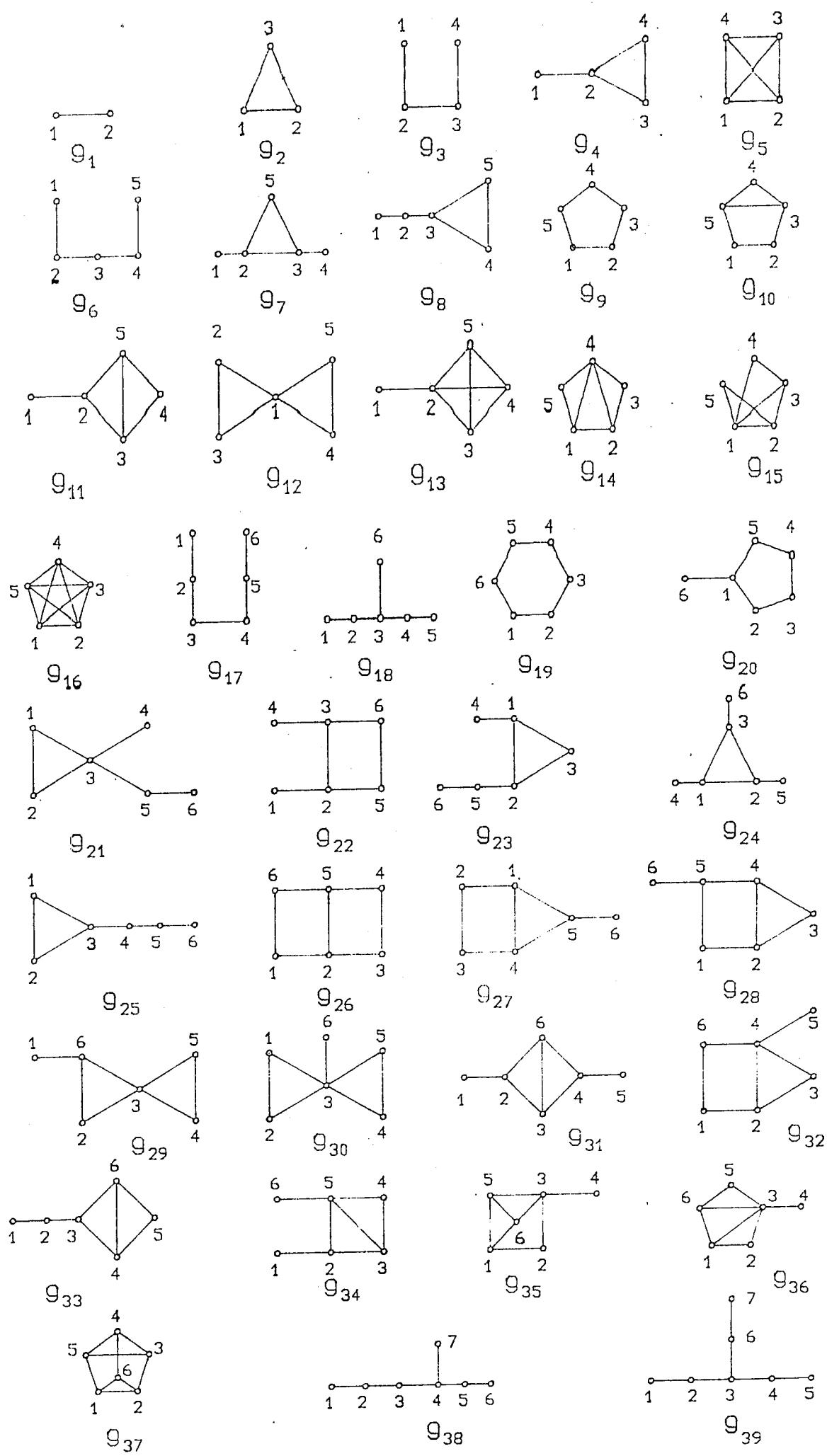
Stavovi 5.1-5.16 i Teorema 5.2 u potpunosti opisuju klasu $Q(4)$. Kao neposrednu posledicu Stavova 5.1-5.16 i Teoreme 5.2 imamo sledeći rezultat.

Teorema 5.3 Postoji tačno 154 neizomorfnih grafova čija je energija veća od 3 i nije veća od 4. Svi ovi grafovi su dati u Listi 5.2.

Svi grafovi u ovoj listi predstavljeni su u obliku

$$n_1 \ n_2 \ n_3 \quad a_{12} \ a_{13} \ a_{23} \cdots \ a_{1n} \ a_{2n} \cdots \ a_{n-1, n},$$

gde je n_1 redni broj odgovarajućeg grafa, n_2 je broj čvorova grafa, n_3 je broj njegovih grana i $a_{12} \ a_{13} \ a_{23} \cdots \ a_{1n} \ a_{2n} \cdots \ a_{n-1, n}$ je gornji trougaoni oblik odgovarajuće matrice susedstva posmatranog grafa.

LISTA 5.2 SPISAK SVIH NEIZOMORFNIH GRAFOVA IZ KLASE Q(4)

001 05 05	1 10 001 0101
002 05 05	1 10 001 1100
003 05 06	1 10 001 1110
004 05 06	1 10 110 1001
005 05 06	1 10 001 1101
006 05 06	1 10 110 1010
007 05 07	1 11 111 1000
008 05 07	1 10 011 1101
009 05 07	1 10 111 0011
010 05 08	1 10 111 0111
011 05 08	1 11 111 1001
012 05 09	1 10 111 1111
013 05 10	1 11 111 1111
014 06 05	1 10 001 1000 00010
015 06 05	1 10 001 1000 01000
016 06 05	1 10 001 0100 00001
017 06 06	1 10 001 0101 00100
018 06 06	1 10 110 1000 10000
019 06 06	1 10 001 0100 01001
020 06 06	1 10 001 0100 10010
021 06 06	1 10 001 0100 10100
022 06 06	1 10 001 1000 00101
023 06 06	1 10 100 1000 01001
024 06 06	1 10 110 1000 00001
025 06 06	1 10 001 1000 10100
026 06 06	1 10 011 1000 00010
027 06 06	1 10 001 1100 00100
028 06 06	1 10 001 0100 00011
029 06 06	1 10 001 1010 00001
030 06 07	1 10 001 1101 00100
031 06 07	1 10 110 1000 10001
032 06 07	1 10 110 1000 00011
033 06 07	1 10 001 1101 01000
034 06 07	1 10 110 1000 00101
035 06 07	1 10 110 1010 01000
036 06 07	1 10 001 1000 11100
037 06 07	1 10 001 1000 11001
038 06 07	1 10 001 1000 10110
039 06 07	1 10 100 1000 01101
040 06 07	1 10 001 1010 10100
041 06 07	1 10 100 1000 11100
042 06 07	1 10 001 0101 01010
043 06 07	1 10 001 1110 00010
044 06 07	1 10 001 1110 01000
045 06 07	1 10 011 1000 00101
046 06 07	1 10 011 1001 00001
047 06 08	1 10 001 1010 10011
048 06 08	1 10 011 1000 10011

049 06 08	1 10 100 1000 10111
050 06 08	1 10 110 1000 11100
051 06 08	1 10 011 1001 01100
052 06 08	1 10 011 1000 10110
053 06 08	1 10 001 1100 01101
054 06 08	1 10 110 1000 11010
055 06 08	1 10 001 1000 11101
056 06 08	1 10 001 1000 11011
057 06 09	1 10 001 1101 11010
058 06 09	1 10 001 1101 01110
059 06 09	1 10 110 1000 01111
060 06 09	1 10 110 1001 11001
061 06 09	1 10 100 1111 10001
062 06 10	1 10 011 1001 11110
063 06 10	1 10 011 1001 11101
064 06 11	1 10 100 1111 11110
065 06 12	1 10 111 0111 11101
066 07 06	1 10 100 1000 10000 000001
067 07 06	1 10 001 1000 00100 000010
068 07 06	1 10 001 1000 10000 010000
069 07 06	1 10 001 1000 10000 000100
070 07 06	1 10 001 1000 01000 000100
071 07 06	1 10 001 1000 00010 000100
072 07 06	1 10 001 0100 00001 000010
073 07 06	1 10 001 1000, 00100 001000
074 07 06	1 10 001 1000 01000 000010
075 07 07	1 10 001 1000 00100 100001
076 07 07	1 10 001 0100 10010 010000
077 07 07	1 10 001 1000 10000 100001
078 07 07	1 10 110 1000 10000 010000
079 07 07	1 10 001 1000 00100 101000
080 07 07	1 10 001 1000 00010 100100
081 07 07	1 10 100 1000 10000 010010
082 07 07	1 10 001 1000 10000 001100
083 07 07	1 10 110 1000 10000 100000
084 07 08	1 10 001 1101 01000 010000
085 07 08	1 10 100 1000 10000 001101
086 07 08	1 10 100 1000 01101 000100
087 07 08	1 10 100 1000 10000 100011
088 07 08	1 10 100 1000 01101 000001
089 07 08	1 10 001 1010 10100 100000
090 07 08	1 10 001 0100 10010 100010
091 07 08	1 10 011 1001 00001 000010
092 07 08	1 10 011 1001 00001 000001
093 07 09	1 10 011 1001 10010 000100
094 07 09	1 10 011 1001 10010 010000
095 07 09	1 10 100 1000 10000 101110
096 07 09	1 10 011 1001 01100 000001
097 07 09	1 10 100 1000 10111 000001
098 07 09	1 10 001 1010 10011 100000
099 07 10	1 10 100 1000 01101 011010
100 07 10	1 10 100 1000 10000 111110
101 07 10	1 10 100 1000 01001 011110
102 07 10	1 10 100 1000 11100 111000
103 07 10	1 10 100 1000 10000 011111

104 07 11	1 10 011 1001 10010 101100
105 07 11	1 10 011 1001 01100 100101
106 07 11	1 10 100 1111 10001 100010
107 07 12	1 10 011 1001 01101 100101
108 08 07	1 10 100 1000 10000 100000 0001000
109 08 07	1 10 001 1000 10000 000100 0001000
110 08 07	1 10 100 1000 10000 000001 0000001
111 08 07	1 10 001 1000 00100 001000 0010000
112 08 07	1 10 001 1000 00100 001000 1000000
113 08 08	1 10 001 1000 00100 001000 0100100
114 08 08	1 10 100 1000 10000 100000 0010100
115 08 08	1 10 001 1000 00010 100100 0001000
116 08 08	1 10 001 1000 00100 101000 0010000
117 08 08	1 10 100 1000 10000 100000 1000010
118 08 08	1 10 001 1000 00010 100100 1000000
119 08 08	1 10 110 1000 10000 010000 1000000
120 08 09	1 10 100 1000 10000 100000 0001110
121 08 09	1 10 100 1000 10000 100000 1010010
122 08 09	1 10 001 1010 10100 100000 0010000
123 08 09	1 10 100 1000 01101 000001 0000010
124 08 09	1 10 001 1010 10100 100000 1000000
125 08 09	1 10 001 1000 00100 001000 0110100
126 08 10	1 10 100 1000 10000 100000 0101011
127 08 10	1 10 011 1001 10010 000100 1000000
128 08 11	1 10 100 1000 10000 100000 0101111
129 08 12	1 10 100 1000 10000 100000 0111111
130 08 13	1 10 100 1111 10001 100010 1000100
131 08 15	1 10 011 1001 01101 100101 1001010
132 08 16	1 10 011 1001 01101 100101 0110101
133 09 08	1 10 100 1000 10000 100000 0001000 10000000
134 09 08	1 10 001 1000 00100 001000 1000000 10000000
135 09 08	1 10 001 1000 10000 000100 0001000 00010000
136 09 08	1 10 100 1000 10000 100000 0001000 00010000
137 09 08	1 10 001 1000 10000 000100 0001000 10000000
138 09 08	1 10 100 1000 10000 000001 0000001 10000000
139 09 09	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 00100100
140 09 09	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000010
141 09 09	1 10 110 1000 10000 010000 1000000 10000000
142 09 14	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 01111111
143 10 09	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 000000001
144 10 09	1 10 100 1000 10000 100000 0001000 10000000 000100000
145 10 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000100
146 10 16	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 011111111
147 11 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000 10000000000
148 11 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 000000001 10000000000
149 12 11	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000 10000000000 100000000000

150 13 12	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000 1000000000 10000000000 100000000000
151 14 13	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000 1000000000 10000000000 100000000000 1000000000000
152 15 14	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000 1000000000 10000000000 100000000000 1000000000000 1000000000000
153 16 15	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000 1000000000 10000000000 100000000000 1000000000000 1000000000000 10000000000000
154 17 16	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000 1000000000 10000000000 100000000000 1000000000000 1000000000000 10000000000000 100000000000000

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

VI. NEKI REZULTATI O PRVOJ REDUKOVANOJ ENERIJI GRAFA

U ovom poglavlju opisujemo sve povezane grafove čija prva redukovana energija, tj. suma apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti bez maksimalne, nije veća od 5.

* * *

U ovom poglavlju, posmatraćemo takođe proste konačne povezane grafove. Spektar grafa G je skup $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ sopstvenih vrednosti 0-1 matrice susedstva grafa G .

Sumu sopstvenih vrednosti $|\lambda_2| + |\lambda_3| + \dots + |\lambda_n|$ označićemo sa $R_1(G)$ i nazivaćemo je prvom redukovanim energijom grafa G . Pošto je $|\lambda_n| \geq 1$, sledi da je $R_1(G) \geq 1$ za bilo koji graf G . Za proizvoljnu realnu konstantu $a \geq 1$ posmatraćemo klasu grafova

$$C_1(a) = \left\{ G \mid R_1(G) \leq a \right\}.$$

U ovom poglavlju u potpunosti ćemo opisati klasu $C_1(5)$.

Ako graf G pripada klasi $C_1(5)$, onda ćemo reći da je G dozvoljeni graf; u suprotnom nazivaćemo ga zabranjenim za klasu $C_1(5)$.

Neka je H bilo koji povezani (indukovani) podgraf grafa G ($H \leq G$). Na osnovu teoreme preplitanja sledi da je $R_1(H) \leq R_1(G)$ pa je bilo koji povezani podgraf dozvoljenog grafa takođe dozvoljen. Iz tog razloga se za generisanje dozvoljenih grafova može koristiti metod zabranjenih podgrafova.

Dokazaćemo najpre jedno važno svojstvo proizvoljne klase $C_1(a)$ ($a \geq 1$).

Teorema 6.1 Klasa $C_1(a)$ je konačna za svaku konstantu $a \geq 1$.

Dokaz. Neka je G bilo koji graf koji pripada klasi $C_1(a)$

Tada imamo da je

$$a \geq \sum_{i=2}^n |\lambda_i| \geq \sum_{\lambda_i < 0} |\lambda_i| = \sum_{\lambda_i > 0} |\lambda_i|$$

prema tome $G \in S(a)$, gde je $S(a) = \left\{ G \mid \sum_{\lambda_i > 0} |\lambda_i| \leq a \right\}$ klasa koja

je razmatrana u radu [21]. Sledi da je $C_1(a) \subseteq S(a)$. Pošto je po Teoremi 2 u [21], klasa $S(a)$ konačna za svako $a \geq 1$, naša teorema je dokazana. $\square$

Pošto kompletan m -partitan graf $K_{n_1, n_2, \dots, n_m}$ ima samo jednu pozitivnu sopstvenu vrednost $r(G)$, on će pripadati klasi $C_1(a)$ ako i samo ako je $r(G) \leq a$.

Odredimo prvo sve vrednosti parametara $n_1, n_2, \dots, n_m$ za koje je graf $K_{n_1, n_2, \dots, n_m}$ ($n_1 \leq n_2 \leq \dots \leq n_m$) dozvoljen.

Stav 6.1 Graf $K_{m,n}$ ($m \leq n$) je dozvoljen samo za sledeće vrednosti parametara m, n :

1. $m = 1, n = 1, 2, \dots, 25.$
2. $m = 2, n = 2, 3, \dots, 12.$
3. $m = 3, n = 3, 4, \dots, 8.$
4. $m = 4, n = 4, 5, 6.$
5. $m = 5, n = 5.$

Dokaz. Pošto je $K_{m,n}$ kompletan bipartitan graf, imamo da

je $r(G) = \sqrt{mn}$. Prema tome $G \in C_1(5)$ ako i samo ako je $mn \leq 25$, odakle neposredno dobijamo tvrdjenje. $\square$

Stav 6.2 Graf $K_{m,n,k}$ ($m \leq n \leq k$) je dozvoljen samo za sledeće vrednosti parametara m, n, k :

1. $m = 1, n = 1, k = 1, 2, \dots, 10.$
2. $m = 1, n = 2, k = 2, 3, \dots, 6.$
3. $m = 1, n = 3, k = 3, 4.$
4. $m = 2, n = 2, k = 2, 3.$

Dokaz. Karakteristični polinom grafa $K_{m,n,k}$ je

$$P(\lambda) = \lambda^{m+n+k-3} (\lambda^3 - (mn + mk + nk)\lambda - 2mnk).$$

Stoga je rutinska stvar proveriti da je $r(G) \leq 5$ upravo za naznačene vrednosti parametara m, n, k . $\square$

Stav 6.3 Graf $K_{m,n,k,\ell}$ ($m \leq n \leq k \leq \ell$) je dozvoljen samo za sledeće vrednosti parametara m, n, k, ℓ :

$$(m, n, k, \ell) = (1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 2), (1, 1, 1, 3), (1, 1, 1, 4) \\ (1, 1, 1, 5), (1, 1, 2, 2), (1, 1, 2, 3).$$

Dokaz Lako se proverava da su svi gore naznačeni grafovi dozvoljeni. S druge strane, pošto je graf $K_{m,n,k,\ell}$ zabranjen za vrednosti parametara $(m, n, k, \ell) = (1, 1, 1, 6), (1, 1, 2, 4), (1, 1, 3, 3)$, na osnovu teoreme preplitanja imamo dokaz. $\square$

Stav 6.4 Graf $K_{m,n,k,\ell,p}$ ($m \leq n \leq k \leq \ell \leq p$) je dozvoljen samo za sledeće vrednosti parametara m, n, k, ℓ, p :

$$(m, n, k, \ell, p) = (1, 1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 1, 2).$$

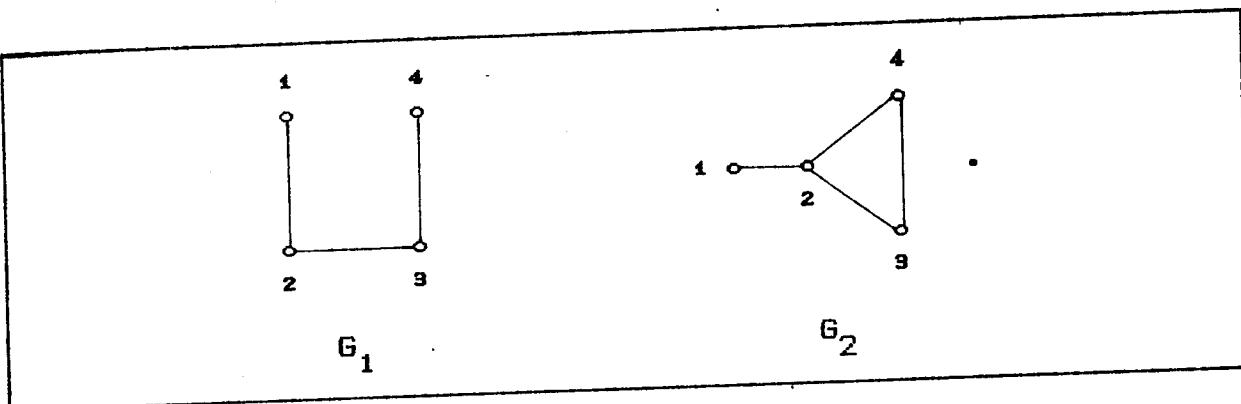
Dokaz. Lako sa proverava da su oba naznačena grafa dozvoljeni. Pošto je graf $K_{m,n,k,\ell,p}$ zabranjen za vrednosti parametara $(m, n, k, \ell, p) = (1, 1, 1, 1, 3), (1, 1, 1, 2, 2)$ neposredno dobijamo dokaz. $\square$

Stav 6.5 Graf $G = K_{n_1, n_2, \dots, n_k}$ ($k \geq 6$) je dozvoljen ako i samo ako je $k = 6$ i G je graf K_6 .

Dokaz. Graf K_6 je očigledno dozvoljeni graf. S druge strane su grafovi $K_{1,1,1,1,1,2}$ i K_7 zabranjeni, pa neposredno dobijamo dokaz tvrdjenja. $\square$

Sada ćemo odrediti sve dozvoljene grafove iz klase $C_1(5)$ koji imaju bar dve pozitivne sopstvene vrednosti. Na osnovu rezultata H. Smith-a u [17] imamo

Teorema 6.2 ([17]) Graf G ima bar dve pozitivne sopstvene vrednosti ako i samo ako sadrži jedan od sledećih grafova kao (indukovan) podgraf

Primetimo da su oba grafa G_1 , G_2 dozvoljeni. Označimo $\zeta_1 = \{G_1, G_2\}$. Ako je $G \in \zeta_1$ i S je neprazan podskup skupa čvorova $V(G)$, neka je G_x graf generisan grafom G dodavanjem novog čvora x koji je susedan samo čvorovima koji pripadaju skupu S . Označimo sa ζ_2 skup svih neizomorfnih dozvoljenih grafova G_x , gde $G \in \zeta_1$, i $S \subseteq V(G) \setminus \{\emptyset\}$. Ako je konstruisana klasa ζ_i , definisimo sa ζ_{i+1} klasu koju dobijamo pomoću ζ_i na sličan način kao što je ζ_2 dobijena pomoću ζ_1 . Označimo

$$\zeta = \bigcup_{i \in N} \zeta_i .$$

Na osnovu Teoreme 6.1, klasa ζ je konačna, tj. imamo da je $\zeta_i = \emptyset$ za sve dovoljno velike vrednosti i . Svi grafovi koji pripadaju skupu ζ su, po definiciji dozvoljeni grafovi i sadrže bar dve pozitivne sopstvene vrednosti. Ovo sledi na osnovu činjenice da za

bilo koji povezani graf G i za bilo koji njegov povezani indukovani podgraf H , postoji niz povezanih indukovanih podgrafova $H_i \subseteq G$ ($i = 0, 1, \dots, r$) takvih da je

$$H = H_0 \subseteq H_1 \subseteq \dots \subseteq H_r = G$$

$$i |H_{i+1}| = |H_i| + 1 \quad (i = 0, 1, \dots, r-1).$$

Koristeći računar, možemo generisati skup svih neizomorfnih dozvoljenih grafova koji imaju bar dve pozitivne sopstvene vrednosti.

Na ovoj način dobijamo sledeću teoremu.

Teorema 6.3 Klasa $C_1(5)$ sadrži tačno 137 neizomorfnih grafova koji imaju bar dve pozitivne sopstvene vrednosti. Svi ovi grafovi su prikazani u Listi 6.1.

Stavovi 6.1-6.5 i Teorema 6.3 u potpunosti opisuju klasu $C_1(5)$. Specijalno dobijamo da klasa $C_1(5)$ sadrži tačno $75 + 137 = 212$ neizomorfnih grafova.

Svi grafovi u ovoj listi predstavljeni su u istom obliku kao i grafovi iz Liste 5.2 (str. 91-94) iz prethodnog poglavlja.

*Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA*

Broj _____ Datum _____

LISTA 6.1 DOZVOLJENI GRAFOVI KOJI IMAJU BAR DVE POZITIVNE
SOPSTVENE VREDNOSTI

001 04 03	1 10 001
002 04 04	1 10 110
003 05 04	1 10 001 1000
004 05 04	1 10 001 0100
005 05 05	1 10 001 0101
006 05 05	1 10 011 1000
007 05 05	1 10 001 1100
008 05 05	1 10 110 1000
009 05 05	1 10 001 1010
010 05 06	1 10 001 1110
011 05 06	1 10 110 1001
012 05 06	1 10 001 1101
013 05 06	1 10 110 1010
014 05 07	1 11 111 1000
015 05 07	1 10 011 1101
016 05 07	1 10 111 0011
017 05 08	1 11 111 1001
018 06 05	1 10 001 1000 10000
019 06 05	1 10 001 1000 00010
020 06 05	1 10 001 1000 01000
021 06 05	1 10 001 1000 00100
022 06 06	1 10 001 1010 00100
023 06 06	1 10 001 0100 01100
024 06 06	1 10 001 1010 00001
025 06 06	1 10 011 1000 00100
026 06 06	1 10 011 1000 10000
027 06 06	1 10 011 1000 00001
028 06 06	1 10 110 1000 10000
029 06 06	1 10 110 1000 00100
030 06 06	1 10 001 1000 00110
031 06 07	1 10 001 1000 11100
032 06 07	1 10 001 1000 10110
033 06 07	1 10 001 1010 10100
034 06 07	1 10 110 1001 00100
035 06 07	1 10 110 1001 10000
036 06 07	1 10 100 1000 01101
037 06 07	1 10 001 1101 01000
038 06 07	1 10 001 1000 01101
039 06 08	1 10 100 1111 00010
040 06 08	1 10 100 1111 00001
041 06 08	1 10 111 0011 00010
042 06 08	1 10 011 1101 00001
043 06 08	1 10 011 1101 00100
044 06 08	1 10 110 1001 00110
045 06 08	1 10 011 1001 00011
046 06 08	1 10 011 1001 00101

047 06 08	1 10 110 1000 11010
048 06 08	1 10 001 1010 10101
049 06 09	1 11 111 1001 10000
050 06 09	1 11 111 1001 01000
051 06 09	1 10 110 1000 01111
052 06 09	1 10 011 1000 01111
053 06 09	1 10 110 1000 10111
054 06 09	1 10 011 1101 01001
055 06 09	1 10 001 1101 01110
056 06 09	1 10 011 1000 11110
057 06 09	1 10 110 1001 11001
058 06 10	1 10 111 0111 00011
059 06 10	1 10 111 0111 10001
060 06 10	1 11 111 1001 10010
061 06 10	1 10 110 1001 11011
062 06 10	1 10 011 1001 01111
063 06 11	1 11 111 1000 01111
064 06 11	1 10 011 1101 11110
065 06 11	1 10 111 1111 00011
066 06 12	1 10 111 0111 11011
067 07 06	1 10 100 1000 10000 000001
068 07 06	1 10 001 1000 00100 001000
069 07 06	1 10 001 1000 00010 100000
070 07 06	1 10 001 1000 00010 000100
071 07 07	1 10 011 1000 10000 000100
072 07 07	1 10 001 1000 10000 101000
073 07 07	1 10 100 1000 10000 010010
074 07 07	1 10 110 1000 10000 100000
075 07 07	1 10 001 1000 00100 101000
076 07 08	1 10 001 1000 01101 001000
077 07 08	1 10 100 1000 10000 001101
078 07 08	1 10 110 1001 10000 000100
079 07 08	1 10 100 1000 10000 100011
080 07 08	1 10 011 1000 00001 100100
081 07 08	1 10 100 1000 01101 000001
082 07 09	1 10 100 1000 01101 100001
083 07 09	1 10 001 1010 00100 011010
084 07 09	1 10 100 1000 10000 101110
085 07 09	1 10 110 1000 11010 100000
086 07 09	1 10 001 1000 10000 011011
087 07 09	1 10 001 1010 10100 101000
088 07 10	1 10 100 1000 01111 100010
089 07 10	1 10 011 1001 01101 001000
090 07 10	1 10 100 1000 01111 001100
091 07 10	1 10 100 1111 00001 100001
092 07 10	1 10 110 1001 11001 100000
093 07 10	1 10 100 1000 11111 000001
094 07 10	1 10 011 1101 00001 100100
095 07 11	1 10 011 1001 01111 000001
096 07 11	1 10 011 1001 00101 011010
097 07 11	1 10 110 1000 10000 011111
098 07 11	1 10 111 0111 10001 000100
099 07 12	1 10 100 1111 00001 011110
100 07 12	1 10 110 1001 10000 011111
101 07 13	1 10 100 1111 00001 111101

102 07 13	1 10 100 1000 01111 011111
103 07 13	1 10 110 1000 01111 011110
104 07 14	1 10 111 0111 10001 011101
105 07 14	1 10 111 0111 11101 011000
106 08 07	1 10 001 1000 00100 001000 1000000
107 08 07	1 10 001 1000 00100 001000 0010000
108 08 07	1 10 100 1000 10000 100000 0000010
109 08 07	1 10 001 1000 00010 100000 1000000
110 08 08	1 10 100 1000 10000 100000 0000101
111 08 08	1 10 001 1000 00100 101000 1000000
112 08 08	1 10 110 1000 10000 100000 1000000
113 08 08	1 10 110 1000 10000 100000 0100000
114 08 09	1 10 100 1000 10000 100000 0010101
115 08 09	1 10 100 1000 10000 100000 1100010
116 08 09	1 10 110 1001 10000 000100 0001000
117 08 09	1 10 001 1000 10000 101000 1010000
118 08 10	1 10 100 1000 10000 100000 1011100
119 08 10	1 10 100 1000 01101 100001 1000000
120 08 10	1 10 001 1010 10100 101000 1000000
121 08 10	1 10 100 1000 01101 100001 0000010
122 08 11	1 10 100 1000 10000 100000 0101111
123 08 11	1 10 100 1000 10000 100000 1101110
124 08 11	1 10 100 1000 11111 000001 1000000
125 08 11	1 10 100 1000 01111 100001 0000001
126 08 12	1 10 100 1000 10000 100000 1011111
127 08 13	1 10 110 1000 10000 100000 0111111
128 08 16	1 10 100 1000 01111 100001 0111111
129 09 08	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 010000000
130 09 09	1 10 110 1000 10000 100000 1000000 100000000
131 09 10	1 10 100 1000 10000 100000 1100010 100000000
132 09 13	1 10 100 1000 10000 100000 0111111 00000001
133 09 14	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 11101111
134 10 09	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 010000000 1000000000
135 10 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 1000000001
136 11 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 010000000 1000000000 10000000000
137 11 11	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000001 10000000000

VII. NEKI REZULTATI O DRUGOJ REDUKOVANOJ ENERGIJI GRAFA

U ovom poglavlju opisujemo sve povezane grafove čija druga redukovana energija, tj. suma apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti bez minimalne, nije veća od 6.

* * *

Posmatrajmo opet proste konačne povezane grafove. Spektrar grafa G je skup $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ njegovih sopstvenih vrednosti.

Sumu sopstvenih vrednosti $|\lambda_1| + |\lambda_2| + \dots + |\lambda_{n-1}|$ označićemo sa $S_1(G)$ i nazvaćemo je drugom redukovanim energijom grafa G . Pošto je $|\lambda_1| \geq 1$, sledi da je $S_1(G) \geq 1$ za bilo koji graf G . Za proizvoljnu realnu konstantu $a \geq 1$ posmatraćemo klasu grafova

$$D_1(a) = \left\{ G \mid S_1(G) \leq a \right\}.$$

U ovom poglavlju u potpunosti ćemo opisati klasu $D_1(6)$.

Ako graf G pripada klasi $D_1(6)$, reći ćemo da je graf G dozvoljeni graf; u suprotnom, graf ćemo nazivati zabranjenim za klasu $D_1(6)$.

Na osnovu definicije druge redukovane energije, neposredno sledi je svaki podgraf H dozvoljenog grafa G , takođe dozvoljeni graf. Iz tog razloga, za generisanje svih dozvoljenih grafova koji pripadaju klasi $D_1(6)$ primenjujemo postupak zabranjenih podgrafova.

Dokazatemo najpre jedno važno svojstvo opšte klase $D_1(a)$ ($a \geq 1$).

Teorema 7.1 Klasa $D_1(a)$ je konačna za svako $a \geq 1$.

Dokaz. Neka je G bilo koji graf koji pripada klasi $D_1(a)$

Tada imamo da je

$$a \geq \sum_{i=1}^{n-1} |\lambda_i| \geq \sum_{\lambda_i > 0} |\lambda_i| ,$$

prema tome $G \in S(a)$, gde je $S(a) = \left\{ G \mid \sum_{\lambda_i > 0} |\lambda_i| \leq a \right\}$ klasa koja

je razmatrana u radu [21]. Sledi da je $D_1(a) \subseteq S(a)$. Pošto je po Teoremi 2 u [21], klasa $S(a)$ konačna za svako $a \geq 1$, naša teorema je dokazana. $\square$

S obzirom da kompletan m -partitan graf $K_{n_1, n_2, \dots, n_m}$ ima samo jednu pozitivnu sopstvenu vrednost, on će pripadati klasi $D_1(a)$ ako i samo ako je $2r(G) + \lambda_n \leq a$.

Odreditemo najpre sve vrednosti parametara $n_1, n_2, \dots, n_m$ za koje je graf $K_{n_1, n_2, \dots, n_m}$ ($n_1 \leq n_2 \leq \dots \leq n_m$) dozvoljen.

Stav 7.1 Graf $K_{m,n}$ ($m \leq n$) je dozvoljen za sledeće vrednosti parametara m, n :

1. $m = 1, n = 1, 2, \dots, 36.$
2. $m = 2, n = 2, 3, \dots, 18.$
3. $m = 3, n = 3, 4, \dots, 12.$
4. $m = 4, n = 4, 5, \dots, 9.$
5. $m = 5, n = 5, 6, 7.$
6. $m = 6, n = 6.$

Dokaz. Pošto je $K_{m,n}$ kompletan bipartitan graf, imamo da je $r(G) = \sqrt{mn}$. Prema tome $G \in D_1(6)$ ako i samo ako je $mn \leq 36$, odakle neposredno dobijamo tvrdjenje. $\square$

Stav 7.2 Graf $K_{m,n,k}$ ($m \leq n \leq k$) je dozvoljen za sledeće vrednosti parametara m, n, k :

1. $m = 1, n = 1, k = 1, 2, \dots, 10.$
2. $m = 1, n = 2, k = 2, 3, 4, 5.$
3. $m = 1, n = 3, k = 3.$
4. $m = 2, n = 2, k = 2.$

Dokaz. Karakteristični polinom grafa $K_{m,n,k}$ je

$$P(\lambda) = \lambda^{m+n+k-3} \left[\lambda^3 - (mn + mk + nk)\lambda - 2mnk \right].$$

Odavde je lako proveriti da je $|\lambda_1| + |\lambda_2| \leq 6$ upravo za naznačene vrednosti parametara m, n, k . $\square$

Stav 7.3 Graf $K_{m,n,k,\ell}$ ($m \leq n \leq k \leq \ell$) je dozvoljen za sledeće vrednosti parametara m, n, k, ℓ :

$$(m, n, k, \ell) = (1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 2).$$

Dokaz. Lako je videti da su oba naznačena grafa dozvoljena. S druge strane, postoje graf $K_{m,n,k,\ell}$ zabranjen za vrednosti parametara $(m, n, k, \ell) = (1, 1, 1, 3), (1, 1, 2, 2)$ dokaz stava je završen. $\square$

S obzirom da je graf K_5 zabranjen, na osnovu teoreme preplitanja sledi da je svaki graf oblika $G = K_{n_1, n_2, \dots, n_m}$ ($m \geq 5$) takođe zabranjen. $\square$

Sada ćemo odrediti sve dozvoljene grafove iz klase D_1 (6) koji imaju bar dve pozitivne sopstvene vrednosti. Koristeći računar, metodom koja je opisana u prethodnom poglavlju može se generisati skup svih neizomorfnih dozvoljenih grafova koji imaju bar dve pozitivne sopstvene vrednosti.

Na ovoj način dobijamo sledeću teoremu.

Teorema 7.2 Klasa $D_1(6)$ sadrži tačno 315 neizomorfnih grafova koji imaju bar dve pozitivne sopstvenih vrednosti. Svi ovi grafovi su prikazani u Listi 7.1.

Stavovi 7.1-7.3 i Teorema 7.2 u potpunosti opisuju klasu $D_1(6)$. Specijalno dobijamo da klasa $D_1(6)$ sadrži tačno $91 + 315 = 406$ neizomorfnih grafova.

Svi grafovi u ovoj listi su predstavljeni na isti način kao i grafovi iz Liste 5.2 (str. 91-94).

*Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA*

Broj _____ Datum _____

LISTA 7.1 SPISAK SVIH DOZVOLJENIH GRAFOVA KOJI IMAJU BAR
DVE SOPSTVENE VREDNOSTI

001 04 03	1	10	001			
002 04 04	1	10	110			
003 05 04	1	10	001	0100		
004 05 04	1	10	001	1000		
005 05 05	1	10	011	1000		
006 05 05	1	10	001	1100		
007 05 05	1	10	001	0101		
008 05 05	1	10	110	1000		
009 05 05	1	10	001	1010		
010 05 06	1	10	110	1010		
011 05 06	1	10	001	1101		
012 05 06	1	10	110	1001		
013 05 06	1	10	001	1110		
014 05 07	1	10	011	1101		
015 05 07	1	10	111	0011		
016 05 07	1	11	111	1000		
017 05 08	1	11	111	1001		
018 06 05	1	10	001	1000	10000	
019 06 05	1	10	001	1000	00010	
020 06 05	1	10	001	1000	01000	
021 06 05	1	10	001	0100	00010	
022 06 05	1	10	001	1000	00100	
023 06 06	1	10	001	1010	00100	
024 06 06	1	10	001	0100	01001	
025 06 06	1	10	011	1000	00001	
026 06 06	1	10	001	1010	00010	
027 06 06	1	10	001	0100	00011	
028 06 06	1	10	011	1000	10000	
029 06 06	1	10	001	0100	01100	
030 06 06	1	10	110	1000	10000	
031 06 06	1	10	001	1010	00001	
032 06 06	1	10	001	1000	00110	
033 06 06	1	10	001	0101	00001	
034 06 06	1	10	011	1000	00100	
035 06 06	1	10	110	1000	00100	
036 06 07	1	10	001	0100	11001	
037 06 07	1	10	100	1000	01101	
038 06 07	1	10	011	1000	10100	
039 06 07	1	10	001	0100	11100	
040 06 07	1	10	001	1000	10110	
041 06 07	1	10	110	1000	00101	
042 06 07	1	10	001	1000	11100	
043 06 07	1	10	110	1001	10000	
044 06 07	1	10	001	1101	00010	
045 06 07	1	10	011	1000	00101	
046 06 07	1	10	001	1101	01000	

047 06 07	1 10 001 1000 01101
048 06 07	1 10 001 1010 10100
049 06 07	1 10 011 1000 00011
050 06 07	1 10 110 1001 00100
051 06 07	1 10 110 1010 10000
052 06 08	1 10 110 1001 00110
053 06 08	1 10 100 1111 00001
054 06 08	1 10 110 1000 11010
055 06 08	1 10 011 1101 00100
056 06 08	1 10 011 1101 00010
057 06 08	1 10 001 0101 11010
058 06 08	1 10 011 1001 00011
059 06 08	1 10 100 1111 00010
060 06 08	1 10 011 1001 00101
061 06 08	1 10 011 1101 00001
062 06 09	1 10 110 1000 01111
063 06 09	1 10 001 1101 01110
064 06 09	1 10 011 1000 01111
065 06 09	1 10 011 1101 01001
066 06 09	1 10 110 1001 11001
067 06 09	1 10 011 1000 11110
068 06 10	1 10 111 0111 10001
069 06 10	1 10 011 1001 01111
070 07 06	1 10 001 1000 01000 000010
071 07 06	1 10 001 1000 10000 010000
072 07 06	1 10 001 1000 00100 100000
073 07 06	1 10 001 1000 00010 000100
074 07 06	1 10 001 1000 00010 000001
075 07 06	1 10 001 1000 00100 000001
076 07 06	1 10 001 1000 00010 100000
077 07 06	1 10 001 1000 01000 000001
078 07 06	1 10 100 1000 10000 000001
079 07 07	1 10 001 1000 10000 001001
080 07 07	1 10 011 1000 00001 000010
081 07 07	1 10 001 1010 00100 100000
082 07 07	1 10 110 1000 10000 010000
083 07 07	1 10 001 0100 01100 100000
084 07 07	1 10 001 1000 10000 010001
085 07 07	1 10 110 1000 10000 000010
086 07 07	1 10 110 1000 10000 100000
087 07 07	1 10 100 1000 10000 010010
088 07 07	1 10 011 1000 00001 000100
089 07 07	1 10 001 0100 01100 010000
090 07 07	1 10 011 1000 00001 001000
091 07 07	1 10 001 0100 00010 100010
092 07 07	1 10 001 1000 10000 001100
093 07 08	1 10 001 1000 01101 100000
094 07 08	1 10 100 1000 10000 100011
095 07 08	1 10 001 1000 00010 011010
096 07 08	1 10 011 1000 10000 100100
097 07 08	1 10 001 1101 01000 010000
098 07 08	1 10 001 1000 01101 010000
099 07 08	1 10 001 1000 10110 100000
100 07 08	1 10 100 1000 01101 000001
101 07 08	1 10 011 1000 10000 011000

102 07 08	1 10 100 1000 01101 000100
103 07 08	1 10 001 1010 10100 100000
104 07 08	1 10 011 1000 00001 100001
105 07 09	1 10 100 1111 00001 100000
106 07 09	1 10 011 1101 00001 000010
107 07 09	1 10 100 1000 01101 010100
108 07 09	1 10 100 1000 10000 101110
109 07 09	1 10 100 1000 10000 011101
110 07 09	1 10 100 1000 01101 000101
111 07 09	1 10 100 1000 01101 100100
112 07 09	1 10 011 1001 00011 000001
113 07 09	1 10 001 1000 10000 011011
114 07 09	1 10 011 1001 00101 001000
115 07 09	1 10 011 1001 00101 010000
116 07 10	1 10 100 1000 11111 000001
117 07 10	1 10 110 1001 11001 100000
118 07 10	1 10 100 1000 01111 010100
119 07 10	1 10 001 1000 00100 011111
120 07 10	1 10 001 1010 10100 000111
121 07 10	1 10 110 1000 01111 000100
122 07 10	1 10 011 1001 00101 100001
123 07 10	1 10 100 1000 01111 100100
124 07 10	1 10 011 1001 01101 100000
125 07 11	1 10 011 1001 00101 011010
126 07 11	1 10 110 1000 01111 100001
127 07 11	1 10 011 1001 01101 011011
128 07 11	1 10 011 1001 01101 000011
129 07 11	1 10 110 1001 01111 000100
130 07 11	1 10 011 1001 01101 100000
131 07 12	1 10 100 1111 11110 100000
132 07 12	1 10 111 0111 10001 100010
133 07 12	1 10 011 1001 01111 100001
134 07 12	1 10 110 1000 01111 011010
135 07 13	1 10 011 1001 01101 101101
136 07 13	1 10 011 1001 01101 011101
137 07 13	1 10 100 1111 11110 000011
138 07 13	1 10 100 1000 11111 011110
139 07 14	1 10 011 1001 01111 011011
140 08 07	1 10 100 1000 10000 000001 0100000
141 08 07	1 10 001 1000 00010 100000 1000000
142 08 07	1 10 001 1000 00010 100000 0001000
143 08 07	1 10 001 1000 00100 100000 0010000
144 08 07	1 10 100 1000 10000 000001 0000010
145 08 07	1 10 100 1000 10000 000001 1000000
146 08 08	1 10 001 0100 01100 010000 0100000
147 08 08	1 10 110 1000 10000 010000 0100000
148 08 08	1 10 001 1000 00100 100000 0001010
149 08 08	1 10 001 0100 01100 010000 0010000
150 08 08	1 10 110 1000 10000 100000 1000000
151 08 08	1 10 110 1000 10000 010000 1000000
152 08 08	1 10 100 1000 10000 100000 0000101
153 08 08	1 10 100 1000 10000 000001 0000011
154 08 09	1 10 001 1010 10100 100000 0010101
155 08 09	1 10 100 00010 011010 0001000

157 08 09	1 10 100 1000 01101 000001 0000010
158 08 09	1 10 011 1000 10000 011000 1000000
159 08 09	1 10 110 1000 10000 100000 1001000
160 08 09	1 10 001 1010 10100 100000 0010000
161 08 09	1 10 100 1000 01101 000100 0001000
162 08 10	1 10 011 1000 00001 100001 1000010
163 08 10	1 10 100 1000 10000 100000 1011100
164 08 10	1 10 100 1111 00001 100000 1000000
165 08 10	1 10 100 1000 10000 000001 0111100
166 08 10	1 10 011 1101 00001 000010 0000100
167 08 10	1 10 011 1000 00001 000010 0110100
168 08 10	1 10 001 1000 10000 011011 0010000
169 08 10	1 10 100 1000 10000 011101 0000001
170 08 10	1 10 100 1000 10000 100000 0110101
171 08 10	1 10 001 1000 10000 011011 0001000
172 08 11	1 10 001 1000 00010 011010 0110100
173 08 11	1 10 100 1000 01111 010100 0000001
174 08 11	1 10 011 1001 00011 000001 1001000
175 08 11	1 10 100 1000 10000 011111 0000010
176 08 11	1 10 011 1001 01101 100000 1000000
177 08 11	1 10 100 1000 11111 000001 1000000
178 08 11	1 10 100 1000 10000 100000 1101110
179 08 11	1 10 100 1000 10000 100000 0101111
180 08 12	1 10 100 1000 10000 111111 1000000
181 08 12	1 10 110 1000 01111 100001 0100000
182 08 12	1 10 100 1000 10000 011111 0100001
183 08 12	1 10 100 1000 01111 010100 0010100
184 08 12	1 10 011 1001 00101 011010 0100000
185 08 12	1 10 100 1000 01111 010100 1000010
186 08 12	1 10 100 1000 01111 010100 0101000
187 08 12	1 10 011 1001 00101 010000 1001010
188 08 13	1 10 110 1000 01111 100001 1000010
189 08 13	1 10 011 1001 01101 011010 0100000
190 08 13	1 10 100 1000 01111 010100 1000011
191 08 13	1 10 011 1001 01101 011010 0000001
192 08 14	1 10 011 1001 01101 011010 1000010
193 08 14	1 10 011 1001 01101 011010 0010100
194 08 14	1 10 100 1000 11111 011110 1000000
195 08 14	1 10 011 1001 01101 011010 0100010
196 08 14	1 10 100 1000 10000 011111 1001011
197 08 15	1 10 011 1001 01101 011010 1001001
198 08 16	1 10 011 1001 01101 011010 0111100
199 08 16	1 10 100 1000 11111 011110 1000011
200 08 17	1 10 011 1001 01101 011010 1001111
201 09 08	1 10 100 1000 10000 000001 0000010 10000000
202 09 08	1 10 100 1000 10000 000001 1000000 10000000
203 09 08	1 10 001 1000 00010 100000 0001000 00010000
204 09 08	1 10 001 1000 00010 100000 0001000 10000000
205 09 08	1 10 001 1000 00100 100000 0010000 00100000
206 09 08	1 10 100 1000 10000 000001 1000000 00000010
207 09 09	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 01000010
208 09 09	1 10 001 0100 01100 010000 0010000 00100000
209 09 09	1 10 001 0100 01100 010000 0100000 01000000
210 09 09	1 10 100 1000 000001 0000010 10000100

212 09 09	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
213 09 09	1 10 110 1000 10000 100000 1000000 01000000 100000000
214 09 09	1 10 110 1000 10000 010000 0100000 01000000 100000000
215 09 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 1000000 10001001
216 09 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 00100101 100000000
217 09 10	1 10 011 1000 10000 011000 1000000 1000000 100000000
218 09 10	1 10 110 1000 10000 100000 1001000 00010000 100000000
219 09 10	1 10 100 1000 10000 100000 0010101 00000001 100000000
220 09 10	1 10 100 1000 01101 000001 0001000 0001000 10000100
221 09 11	1 10 100 1000 01101 000100 0001000 0001000 10101010
222 09 11	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 1000000 0110101 00000001
223 09 11	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 01101010 100000000
224 09 11	1 10 100 1000 10000 011011 0010000 0010000 00100000 100000000
225 09 11	1 10 001 1000 10000 100000 0101111 100000000 100000000
226 09 12	1 10 100 1000 10000 100000 011111 0000010 00000001 100000000
227 09 12	1 10 100 1000 10000 011111 100000 0101111 00100000 100000000
228 09 12	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 1000000 100000000 100000000
229 09 12	1 10 011 1001 01101 100000 0101111 0000010 00000001 100000000
230 09 12	1 10 100 1000 10000 011111 0000010 00000100 100000000
231 09 12	1 10 100 1000 10000 011111 1000001 00000010 00000010 100000000
232 09 13	1 10 100 1000 10000 011111 1000001 00000010 000000100 100000000
233 09 13	1 10 100 1000 10000 011111 1000000 1000000 100000000 100000000
234 09 13	1 10 100 1000 10000 011111 1000001 0000001 100000000 100000000
235 09 14	1 10 100 1000 10000 011111 1000001 0000001 00000011 100000000
236 09 14	1 10 011 1001 01101 011010 0100000 0100000 010000000 100000000
237 09 14	1 10 001 1000 01101 011011 0010000 0010000 01101100 100000000
238 09 14	1 10 001 1000 10000 011111 0000010 1000000 100000000 100000000
239 09 14	1 10 100 1000 10000 011111 0000010 1000000 100000000 100000000
240 09 15	1 10 011 1001 01101 011010 0010100 0010100 010000000 100000000
241 09 15	1 10 100 1000 10000 011111 1000001 00110100 100000000 100000000
242 09 15	1 10 110 1000 10000 100000 1000000 1000000 01111111 000000001
243 09 16	1 10 011 1001 01101 011010 0110100 0110100 001000000 100000000
244 09 16	1 10 011 1001 01101 011011 011010 0110100 0110100 001000000
245 09 16	1 10 100 1000 10000 011111 1000001 0111011 01110001 01110001 010000000
246 09 17	1 10 011 1001 01101 011010 0110100 0110100 0110111 01111110 010000000
247 09 17	1 10 100 1000 10000 100000 0101111 0101111 01111110 01111110 01100001 01111111
248 09 19	1 10 011 1001 01101 011010 1001011 0110111 01111110 01111110 01100001 01111111
249 09 19	1 10 100 1000 10000 011111 1000001 0111111 01111110 01111111 01111111 100000000
250 10 09	1 10 100 1000 10000 000001 1000000 00000010 00000000 100000000 1000000000
251 10 09	1 10 100 1000 10000 000001 0000010 1000000 0001000 100000000 1000000000
252 10 09	1 10 001 1000 00010 100000 0001000 1000000 00100000 100000000 1000000000
253 10 09	1 10 001 1000 00100 100000 0010000 1000000 00100000 100000000 000000010
254 10 09	1 10 100 1000 10000 000001 00000010 1000000 00000000 100000000 000000010
255 10 09	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 1000000 00000000 100000000 00000001000
256 10 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 1000000 01000000 100000000 1000000000
257 10 10	1 10 100 1000 10000 000001 00000010 1000000 01000000 100000000 1000000000
258 10 10	1 10 100 1000 10000 100000 1000000 01000000 01000000 100000000 1000000000
259 10 10	1 10 110 1000 10000 000001 1000000 0000000 00000000 100000000 1000000000
260 10 10	1 10 100 1000 10000 100000 000001 0010101 00000000 100000000 1000000000
261 10 11	1 10 100 1000 10000 100000 000001 0010101 00000000 00100101 00000000 1000000000
262 10 11	1 10 100 1000 10000 011000 100000 0000000 00000000 100000000 1000000000
263 10 11	1 10 011 1000 10000 100000 011000 100000 0000000 00000000 100000000 1000000000
264 10 11	1 10 100 1000 10000 100000 100000 0100000 01101010 100000000 10001001 1000000000
265 10 12	1 10 100 1000 10000 100000 0100000 0110101 00000000 01101010 100000000 1000000000

267	10	12	1	10	100	1000	10000	100000	0110101	00000001	000000010
268	10	13	1	10	100	1000	10000	100000	0101111	10000000	000000010
269	10	13	1	10	100	1000	10000	100000	0101111	10000000	100000000
270	10	14	1	10	100	1000	10000	011111	1000001	00000010	000000001
271	10	14	1	10	100	1000	10000	011111	1000001	00000010	000000100
272	10	14	1	10	100	1000	10000	011111	1000001	00000010	100000000
273	10	15	1	10	100	1000	10000	011111	1000001	00000100	100000100
274	10	15	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	01111111	100000000
275	10	17	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000010	011111111
276	10	19	1	10	011	1001	01101	011010	0110100	00100000	011010000
277	10	20	1	10	011	1001	01101	011010	0110100	001010000	
278	11	10	1	10	100	1000	10000	000001	0000010	10000000	100000000
											100000000
279	11	10	1	10	100	1000	10000	000001	0000010	10000000	100000000
											0000010000
280	11	10	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	000000010
											000000001
281	11	10	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											0000000010
282	11	11	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											100000001
283	11	11	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											0000000011
284	11	11	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	01000010	100000000
											0000000010
285	11	11	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000010	100000000
											0000000010
286	11	12	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											1000001010
287	11	12	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	01000010	100000000
											1000000010
288	11	15	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											0101101110
289	11	16	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											0011110111
290	11	16	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	01111111	100000000
											0000000010
291	11	17	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	01111111	100000001
											0000000100
292	11	17	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	01111111	100000001
											1000000000
293	12	11	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											0000000010 00000000100
294	12	11	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											1000000000 00000000100
295	12	11	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											0000000010 00000000001
296	12	12	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											1000000000 00000001001
297	12	12	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											1000000001 0000000010
298	12	12	1	10	100	1000	10000	100000	1000000	10000000	100000000
											1000000001 10000000000

299 12 13 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 10000000011

300 12 19 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   011111111 0000000001

301 13 12 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   0000000010 00000000100 1000000000000

302 13 12 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   0000000010 0000000001 1000000000000

303 13 12 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 00000000100 1000000000000

304 13 13 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 100000000000 000000110000

305 13 13 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 100000000000 100100000000

306 13 21 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 100000000000 011111111110

307 14 13 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 00000000100 1000000000000 1000000000000

308 14 14 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 100000000000 1000000000000 1000100000000

309 15 14 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 00000000100 1000000000000 1000000000000

310 15 15 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 100000000000 1000000000000 1000000000000

311 16 15 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 00000000100 1000000000000 1000000000000

312 16 16 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 100000000000 1000000000000 1000000000000

313 17 16 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 00000000100 1000000000000 1000000000000

314 17 17 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 100000000000 1000000000000 1000000000000

315 18 17 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 00000000100 100000000000 1000000000000

316 18 18 1 10 100 1000 10000 100000 1000000 10000000 100000000
   1000000000 00000000100 100000000000 1000000000000

VIII. NEKI REZULTATI O TREĆOJ REDUKOVANOJ ENERGIJI GRAFA

U ovom poglavlju opisacemo sve povezane grafove čija treća redukovana energija, tj. suma apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti, bez minimalne i maksimalne, nije veća od 2.5.

* * *

Neka je G proizvoljan graf reda n i $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ njegov spektar.

Sumu sopstvenih vrednosti $|\lambda_2| + |\lambda_3| + \dots + |\lambda_{n-1}|$ označicemo sa $T_1(G)$ i nazivaćemo trećom redukovanim energijom grafa G . Za proizvoljnu realnu konstantu $a > 0$ posmatraćemo klasu grafova

$$E_1(a) = \left\{ G \mid T_1(G) \leq a \right\}.$$

U ovom poglavlju u potpunosti ćemo opisati klasu $E_1(2.5)$.

Ako graf G pripada klasi $E_1(2.5)$, reći ćemo da je on dozvoljeni graf; u suprotnom, nazivaćemo ga zabranjenim za klasu $E_1(2.5)$.

Na osnovu definicije treće redukovane energije, jasno je da je svaki podgraf H dozvoljenog grafa G , takođe dozvoljeni graf. Iz tog razloga možemo primeniti postupak zabranjenih podgrafova za generisanje svih grafova koji pripadaju klasi $E_1(a)$ ($a > 0$).

S obzirom da kompletan m -partitan graf $K_{n_1, n_2, \dots, n_m}$ ima samo jednu pozitivnu sopstvenu vrednost, i da je $r(G) = |\lambda_2| + |\lambda_3| + \dots + |\lambda_n|$, lako je videti da on pripada klasi $E_1(a)$ ako i samo ako je $\lambda_1(G) + \lambda_n(G) \leq a$.

Pošto graf $K_{m,n}$ pripada klasi $E_1(a)$ za sve vrednosti parametara $m, n \in N$, zaključujemo da je klasa $E_1(a)$ beskonačna za svaku konstantu $a > 0$.

Da bi smo generisali skup svih grafova koji pripadaju klasi $E_1(2.5)$, prvo ćemo odrediti kompletan skup kanoničkih grafova

iz ovog skupa. Naime, ako je g kanonički graf grafa G , tada iz

$$G \in E_1(a) \Rightarrow g \in E_1(a).$$

Iz tog razloga, vrlo je zgodno prvo opisati skup svih kanoničkih grafova koji pripadaju klasi $E_1(a)$.

Generisanje kompletног skupa kanoničkih grafova iz klase $E_1(2.5)$ zasniva se na Teoremi 5.1 ([24]) (str. 83).

Sada ћemo dokazati osnovnu osobinu opšte klase $E_1(a)$ ($a > 0$). Dokaz se zasniva na Teoremi 8.1 koja je data u radu [19].

Teorema 8.1 ([19]) Za svako $n \in N$, skup svih kanoničkih grafova koji imaju n nенula sopstvenih vrednosti je konačan.

Teorema 8.2 Za svaku konstantu $a > 0$, skup svih kanoničkih grafova koji pripadaju klasi $E_1(a)$ je konačan.

Dokaz. Podimo od suprotne pretpostavke, tj. pretpostavimo da postoji neka konstanta $a > 0$, takva da je skup kanoničkih grafova iz klase $E_1(a)$ beskonačan. Očigledno se može pretpostaviti da je a prirodan broj. Tada, na osnovu Teoreme 8.1, za svaki realan broj $M > 0$ postoji graf G tako da važi

$$(8.1) \quad |\lambda_2| + |\lambda_3| + \dots + |\lambda_{n-1}| \leq a,$$

i G ima $p \geq M$ nенula sopstvenih vrednosti. Multiplicitet sopstvene vrednosti $\lambda = 0$ grafa G je $q = n - p$. Pretpostavimo da je $\lambda_s > \lambda_{s+1} = \dots = \lambda_{s+q} = 0 > \lambda_{s+q+1}$. Odgovarajući karakteristični polinom grafa G tada se može napisati u obliku

$$P_n(\lambda) = \lambda^q (\lambda^p + a_1 \lambda^{p-1} + \dots + a_p),$$

$$\text{gde je } |a_p| = \lambda_1 \cdot \lambda_2 \cdot \dots \cdot \lambda_s \cdot |\lambda_{s+q+1}| \cdot \dots \cdot |\lambda_n|.$$

Ne umanjujući opштост dokaza možemo uzeti da je $q = 0$, odnosno $n = p$. Pretpostavimo da je n izabrano dovoljno veliko tako

da je $\sqrt{n} \geq a + 5$. Imamo da je $|\lambda_1|, |\lambda_n| \leq n-1$, a iz relacije (8.1) sledi da je $|\lambda_i| \leq \sqrt{n}$ za $i = 2, 3, \dots, n-1$.

Označimo $\varepsilon = \frac{1}{\sqrt{n}}$ i neka je k ukupan broj sopstvenih vrednosti λ_i , takvih da je $|\lambda_i| \leq \varepsilon$ ($i = 2, 3, \dots, n-1$). Lako je pokazati da je $k > a + 3$. Zaista, u suprotnom slučaju postojalo bi najmanje $n - (k+2)$ sopstvenih vrednosti λ_i ($2 \leq i \leq n-1$) takvih da je $|\lambda_i| > \varepsilon$. Relacija (8.1) daje

$$(8.2) \quad a \geq \sum_{i=2}^{n-1} |\lambda_i| > \frac{n - (k+2)}{\sqrt{n}} > \sqrt{n} - \frac{a+5}{\sqrt{n}} .$$

Pošto je $\sqrt{n} \geq a + 5$, iz relacije (8.2) dobijamo $a > \sqrt{n} - 1$, što je u kontradikciji sa pretpostavkom. Stoga je $k \geq a + 4$.

Dalje, neka je k_o ukupan broj sopstvenih vrednosti λ_i ($i = 2, 3, \dots, n-1$) takvih da je $|\lambda_i| > 1$. Korišćenjem relacije (8.1) imamo

$$a \geq \sum_{i=2}^{n-1} |\lambda_i| \geq \sum_{i=1}^{k_o} 1 = k_o$$

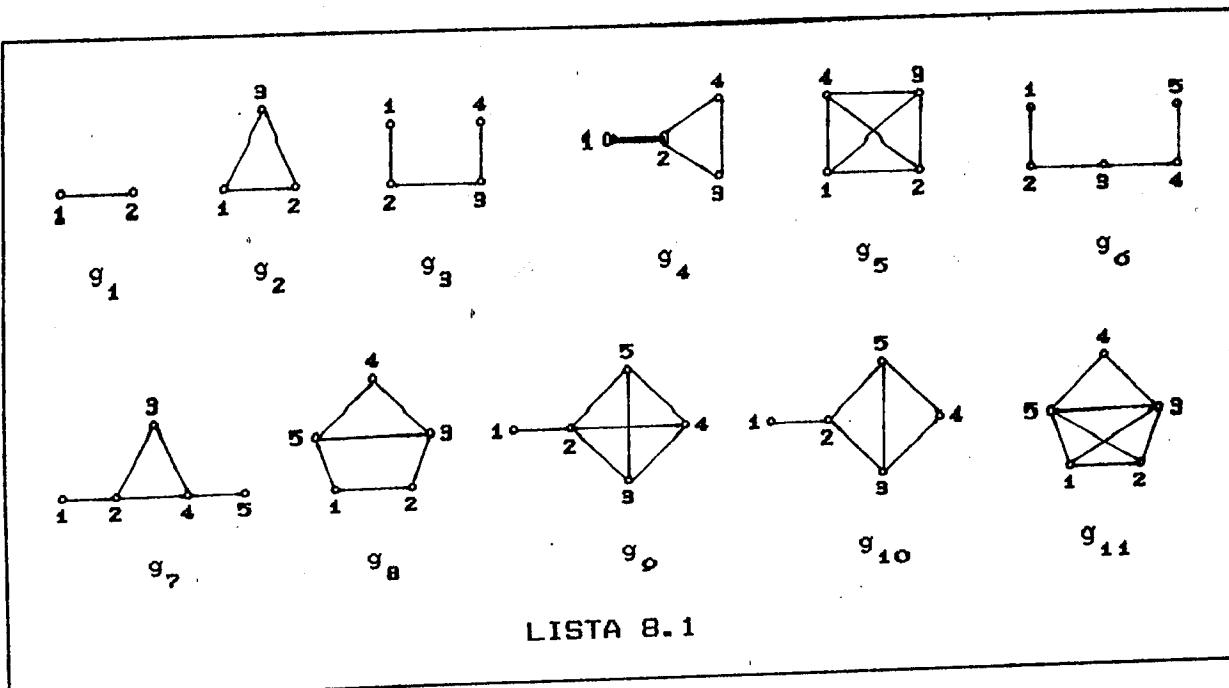
Odavde sledi da je $k_o \leq a$.

Sada konačno imamo

$$\begin{aligned} |a_n| &= |\lambda_1| \cdot |\lambda_2| \cdot \dots \cdot |\lambda_n| = |\lambda_1| \cdot |\lambda_n| \left(|\lambda_2| \cdot |\lambda_3| \cdot \dots \cdot |\lambda_{n-1}| \right) \leq \\ &\leq (n-1)^2 \underbrace{\sqrt{n} \cdot \sqrt{n} \cdot \dots \cdot \sqrt{n}}_{k_o} \cdot \underbrace{\frac{1}{\sqrt{n}} \cdot \frac{1}{\sqrt{n}} \cdot \dots \cdot \frac{1}{\sqrt{n}}}_{k} \cdot \underbrace{1 \cdot 1 \cdot \dots \cdot 1}_{n - (k+k_o+2)} \leq 1 \end{aligned}$$

što je kontradikcija pošto $|a_n| \in N$ ($a_n \neq 0$). Stoga je skup svih kanoničkih grafova iz $E_1(a)$ konačan za svako $a > 0$. $\square$

Direktnim pretraživanjem spektara svih povezanih grafova sa najviše 5 čvorova, nalazimo da klasa $E_1(2.5)$ sadrži tačno 11 kanoničkih grafova reda 2, 3, 4 ili 5. Oni su prikazani u Listi 8.1.

Kao što je takođe poznato, postoji tačno 112 neizomorfnih povezanih grafova sa 6 čvorova. Direktnom proverom njihovih spektara dobijamo da klasa $E_1(2.5)$ ne sadrži nijedan kanonički graf sa 6 čvorova.

Na osnovu Teoreme 8.1 i Teoreme 8.2 neposredno dobijamo sledeći rezultat.

Teorema 8.3 Lista 8.1 je kompletan lista svih kanoničkih grafova iz klase $E_1(2.5)$.

Sada, koristeći listu svih kanoničkih grafova iz klase $E_1(2.5)$, generišemo sve grafove iz te klase.

Stav 8.1 Graf $G = g_1(m, n) \in E_1(2.5)$ za sve vrednosti parametara m, n ($m \leq n$).

Dokaz. Pošto je $g_1 = K_2$, graf $G = K_{m,n}$ je kompletan bipartititani graf, pa ima tačno jednu pozitivnu i tačno jednu negativnu sopstvenu vrednost. Stoga je $T_1(G) = 0$ za svaki kompletan bipartititani graf G . $\square$

Stav 8.2 Graf $G = g_2(m, n, k)$ ($m \leq n \leq k$) pripada klasi $E_1(2.5)$ ako i samo ako je

$$(m, n, k) = (1, 1, 1), (2, 2, 2), (2, 3, 3), (2, 4, 4),$$

gde $\dot{p}$ znači da je odgovarajući parametar veći ili jednak p, a $\ddot{p}$ znači da je odgovarajući parametar manji ili jednak p.

Dokaz. Pošto je $g_2 = K_3$, graf G je kompletan 3-partitan graf $K_{m,n,k}$ i sadrži samo tri nenula sopstvene vrednosti, koje su korenji polinoma

$$P(\lambda) = \lambda^3 - (mn + mk + nk)\lambda - 2mnk.$$

Prema tome $G \in E_1(2.5)$ ako i samo ako je $|\lambda_2| \leq 2.5$, tj. ako i samo ako je $P(-2.5) \geq 0$. Odavde lako dobijamo dokaz tvrdjenja. $\square$

Stav 8.3 Graf $G = g_3(m, n, k, \ell)$ ($m \leq \ell$) pripada klasi $E_1(2.5)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ) ima jednu od sledećih vrednosti:

$$\begin{aligned} & (1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 1), (1, 1, 1, 1), \\ & (1, 1, 1, 1), (1, 2, 2, 2), (1, 3, 2, 4), \\ & (1, 3, 3, 3), (1, 4, 3, 3), (1, 4, 4, 2), \\ & (1, 5, 2, 3), (1, 7, 2, 2), (1, 8, 2, 2), \\ & (1, 9, 14, 2), (1, 10, 10, 2), (1, 11, 8, 2), \\ & (1, 12, 7, 2), (1, 15, 6, 2), (1, 21, 5, 2), \\ & (1, 53, 4, 2), (1, 54, 3, 2), (2, 1, 3, 4), \\ & (2, 1, 4, 3), (2, 2, 2, 2). \end{aligned}$$

Dokaz. Lako je proveriti da svi gornji grafovi pripadaju klasi $E_1(2.5)$. Primetimo da su sopstvene vrednosti ovih grafova određene jednačinom

$$\lambda^4 - (mn + nk + k\ell)\lambda^2 + mnk\ell = 0.$$

Dakle, ove sopstvene vrednosti mogu se eksplicitno odrediti. Odavde je lako pokazati da graf $G = g_3(m, n, k, \ell) \in E_1$ (2.5) ako i samo ako je ispunjeno

$$256mnk\ell - 400(mn + nk + k\ell) + 625 \leq 0.$$

Iz ove relacije neposredno dobijamo dokaz stava. $\square$

Stav 8.4 Graf $G = g_4(m, n, k, \ell)$ ($k \leq \ell$) pripada klasi E_1 (2.5) ako i samo ako (m, n, k, ℓ) ima jednu od sledećih vrednosti:

$$(m, n, k, \ell) = (1, 1, 5, 1), (1, 1, 6, 30), (1, 1, 7, 13), \\ (1, 1, 8, 10), (1, 1, 9, 9), (1, 5, 1, 1), \\ (1, 2, 2, 2), (1, 6, 1, 86), (1, 7, 1, 35), \\ (1, 8, 1, 25), (1, 9, 1, 21), (1, 10, 1, 19), \\ (1, 11, 1, 17), (1, 12, 1, 16), (1, 14, 1, 15), \\ (1, 17, 1, 14), (1, 24, 1, 13), (1, 43, 1, 12), \\ (1, 44, 1, 11), (2, 1, 1, 1), (2, 2, 1, 8), \\ (2, 5, 1, 5), (2, 4, 1, 4), (3, 1, 1, 6), \\ (3, 2, 1, 3), (4, 2, 1, 3), (10, 1, 1, 2), \\ (11, 1, 1, 2), (12, 1, 1, 1).$$

Dokaz. Primetimo da su sve nenula sopstvene vrednosti grafa G čiji je kanonički graf g_4 koreni polinoma

$$P(\lambda) = \lambda^4 - (mn + nk + n\ell + k\ell)\lambda^2 - 2nk\lambda + mnk\ell.$$

Za proizvoljan graf $G = (m, n, k, \ell)$ može se odrediti konstanta $c < 0$ tako da je $P(c) < 0$ i $P(2.5 + c) < 0$. Ako takva konstanta postoji sledi da je $|\lambda_3| < |c|$, $|\lambda_2| < 2.5 - |c|$ i $|\lambda_2| + |\lambda_3| < 2.5$, pa je graf $G = (m, n, k, \ell)$ dozvoljen. Na primer, za graf

$(m, n, k, \ell) = (1, 1, 6, 30)$ možemo izabrati $c = -2.0975$. Pošto je $P(-2.0975) < 0$ i $P(0.4025) < 0$ sledi da je $|\lambda_3| < 2.0975$ i $|\lambda_2| < 0.4025$. Ovaj graf je dozvoljen, a primenom teoreme preplitanja dolazimo do zaključka da su dozvoljeni i grafovi sa parametrima $(m, n, k, \ell) = (1, 1, 6, 30)$. S druge strane, za graf $(m, n, k, \ell) = (1, 1, 6, 31)$ imamo da je $P(-2.0975) > 0$ i $P(0.4025) > 0$, pa je $|\lambda_3| > 2.0975$ i $|\lambda_2| > 0.4025$. Dakle, ovaj graf je zabranjen. Primenom, ponovo teoreme preplitanja sledi da su svi grafovi sa parametrima $(m, n, k, \ell) = (1, 1, 6, 31)$ takođe zabranjeni. Na sličan način određuju se svi dozvoljeni grafovi čiji je kanonički graf g_4 . $\square$

Stav 8.5 Graf $G = g_5(m, n, k, \ell)$ ($m \leq n \leq k \leq \ell$) pripada klasi $E_1(2.5)$ ako i samo ako je $(m, n, k, \ell) = (1, 1, 2, 1)$.

Dokaz. Lako je videti da su nenula sopstvene vrednosti grafa G čiji je kanonički graf g_5 korenji polinoma

$$P(\lambda) = \lambda^4 - (mn + mk + m\ell + nk + nl + k\ell)\lambda^2 - 2(mnk + mn\ell + mkl + nk\ell)\lambda - 3mnk\ell .$$

Pošto su grafovi sa parametrima $(m, n, k, \ell) = (1, 1, 3, 1)$, $(1, 2, 2, 2)$ zabranjeni dolazimo do zaključka da je graf ovakvog tipa dozvoljen samo ukoliko je $m = n = 1$ i $k = 2$. Za graf $(1, 1, 2, \ell)$ imamo da je $|\lambda_2| = 1$. Takođe može se videti da je graf $G = (1, 1, 2, \ell)$ dozvoljen ako i samo ako je $P_1(-1.5) > 0$, gde je

$$P_1(\lambda) = \lambda^3 - \lambda^2 - (4 + 4\ell)\lambda - 6\ell .$$

Pošto je $P_1(-1.5) = \frac{3}{8}$ imamo da je graf $G = (1, 1, 2, \ell)$ dozvoljen za svako $\ell \in \mathbb{N}$. Takođe zaključujemo da $|\lambda_3| \rightarrow 1.5$ ako $\ell \rightarrow \infty$. Zaista, ako stavimo da je $\lambda_3 = -1.5 + \varepsilon$ ($\varepsilon > 0$) imamo da je $P_1(-1.5 + \varepsilon) < 0$ za dovoljno veliko ℓ , pa je $|\lambda_3| > 1.5 - \varepsilon$. Prema tome dokazali smo da $|\lambda_2| + |\lambda_3| \rightarrow 2.5$ kada $\ell \rightarrow \infty$. $\square$

Stav 8.6 Graf $G = g_6(m, n, k, \ell, p)$ ($m < p$ ili $m = p, n \leq \ell$) pripada klasi E_1 (2.5) ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti:

$$(1, 1, 1, 2, 2), (1, 1, 2, 1, 2), (1, 1, 2, 2, 1), \\ (1, 1, 3, 5, 1), (1, 1, 7, 4, 1), (1, 1, 8, 3, 1).$$

Dokaz. Lako je proveriti da svi gornji grafovi pripadaju klasi E_1 (2.5). Dalje, primetimo da su nenula sopstvene vrednosti grafa G određene jednačinom

$$\lambda^4 - (mn + nk + k\ell + \ell p)\lambda^2 + mnk\ell + mn\ell p + nk\ell p = 0.$$

Odavde sledi da se nenula sopstvene vrednosti grafa G mogu eksplicitno naći. S druge strane, lako je dokazati da graf $G = g_6(m, n, k, \ell) \in E_1$ (2.5) ako i samo ako je

$$256(mnk\ell + mn\ell p + nk\ell p) - 400(mn + nk + k\ell + \ell p) + 625 \leq 0.$$

Iz ove relacije neposredno dobijamo dokaz tvrdjenja. $\square$

Stav 8.7 Graf $G = g_7(m, n, k, \ell, p)$ ($m \leq p$) pripada klasi E_1 (2.5) ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$$(1, 1, 1, 2, 5), (1, 1, 1, 3, 4), (1, 1, 2, 2, 1), \\ (1, 1, 3, 1, 1), (1, 2, 1, 1, 2), (1, 2, 1, 3, 1), \\ (1, 2, 2, 1, 1), (1, 3, 1, 2, 1), (1, 3, 2, 1, 1).$$

Dokaz. Primetimo da su nenula sopstvene vrednosti grafa G čiji je kanonički graf g_7 korenji polinoma

$$P(\lambda) = \lambda^4 - (mn + nk + n\ell + k\ell + \ell p)\lambda^2 - 2nk\lambda + \\ + mnk\ell + mn\ell p + nk\ell p.$$

Za proizvoljan graf $G = (m, n, k, \ell, p)$ određujemo konstantu $c < 0$ tako da je $P(c) \leq 0$ i $P(2.5 + c) < 0$. Ako takva konstanta postoji sledi da je $|\lambda_3| < |c|$, $|\lambda_2| < 2.5 - |c|$ i $|\lambda_2| + |\lambda_3| < 2.5$. Jasno je da je graf $G = (m, n, k, \ell)$ dozvoljen. Na sličan način kao i u Stavu 8.4 određujemo sve dozvoljene grafove čiji je kanonički graf g_7 . $\square$

Stav 8.8 Graf $G = g_8(m, n, k, \ell, p)$ ($m \leq n$) pripada klasi $E_1(2.5)$ ako i samo ako (m, n, k, ℓ, p) ima jednu od sledećih vrednosti

$$\begin{aligned} &(1, 1, 2, 1, 1), (1, 1, 3, 1, 4), (1, 1, 4, 1, 3), \\ &\quad \cdot \\ &(1, 1, 5, 1, 2), (1, 2, 1, 1, 4), (1, 2, 2, 1, 2), \\ &\quad \cdot \\ &(1, 2, 3, 1, 1), (1, 3, 1, 1, 2), (1, 3, 2, 1, 1), \\ &\quad \cdot \\ &(1, 4, 1, 1, 1), (1, 5, 16, 1, 1), (1, 6, 6, 1, 1), \\ &(1, 7, 4, 1, 1), (1, 9, 3, 1, 1), (1, 15, 2, 1, 1), \\ &(1, 16, 1, 1, 1), (2, 2, 1, 1, 2), (2, 2, 2, 1, 1), \\ &(2, 10, 1, 1, 1), (3, 5, 1, 1, 1). \end{aligned}$$

Dokaz. Lako je videti da su nenula sopstvene vrednosti grafa G čiji je kanonički graf g_8 korenji polinoma

$$\begin{aligned} P(\lambda) = \lambda^4 - (mn + mp + nk + n\ell + k\ell + \ell p)\lambda^2 - 2nk\ell\lambda + \\ + mnk\ell + mnkp + mk\ell p + nk\ell p. \end{aligned}$$

Na potpuno sličan način kao i u prethodnom stavu nalazimo sve dozvoljene grafove čiji je kanonički graf g_8 . $\square$

Stav 8.9 Graf $G = g_9(m, n, k, \ell, p)$ ($k \leq \ell \leq p$) pripada klasi $E_1(2.5)$ ako i samo ako je $(m, n, k, \ell, p) = (1, 1, 1, 1, 1)$.

Dokaz. Nenula sopstvene vrednosti grafa G čiji je kanonički graf g_9 su korenji polinoma

$$\begin{aligned}
 P(\lambda) = & \lambda^5 - (mn + nk + n\ell + np + k\ell + kp + 4p)\lambda^3 - \\
 & - 2(nk\ell + nkp + n4p + k4p)\lambda^2 + \\
 & + (mnk\ell + mnkp + mn4p - 3nk4p)\lambda + 2mnk4p .
 \end{aligned}$$

Pošto su grafovi sa parametrima $(m,n,k,\ell,p) = (1,1,1,1,2)$, $(2,1,1,1,1)$ zabranjeni, zaključujemo da je graf posmatranog oblika dozvoljen samo ukoliko je $m = k = \ell = p = 1$. Za graf $G = (1,n,1,1,1)$ imamo da je $|\lambda_3| = |\lambda_4| = 1$. Takođe se može videti da je graf G dozvoljen ako i samo ako je $P_1(0.5) \leq 0$, gde je

$$P_1(\lambda) = \lambda^3 - 2\lambda^2 - 4n\lambda + 2n.$$

Pošto je $P_1(0.5) = \frac{-3}{8}$ imamo da je $G = (1,n,1,1,1)$ dozvoljen za svako $n \in \mathbb{N}$. Na sličan način kao i u Stavu 5.1 zaključujemo da $|\lambda_2| \rightarrow 0.5$ ako $n \rightarrow \infty$. Prema tome sledi da $|\lambda_2| + |\lambda_3| + |\lambda_4| \rightarrow 2.5$ kada $n \rightarrow \infty$. □

Stav 8.10 Graf $G = g_{10}(m,n,k,\ell,p)$ ($k \leq p$) pripada klasi $E_1(2.5)$ ako i samo ako je $(m,n,k,\ell,p) = (1,2,1,1,1)$.

Dokaz. Pošto su grafovi sa parametrima $(n,m,k,\ell,p) = (1,3,1,1,1)$, $(2,2,1,1,1)$, $(1,2,1,2,1)$, $(1,2,1,1,2)$ zabranjeni, tvrđenje je dokazano. □

Stav 8.11 Graf $G = g_{11}(m,n,k,\ell,p)$ ($k \leq \ell$) pripada klasi $E_1(2.5)$ ako i samo ako je $(m,n,k,\ell,p) = (1,1,1,1,1)$.

Dokaz. Pošto je odgovarajući graf zabranjen ako je bilo koji od parametara m, n, k, ℓ, p jednak dva, stav je dokazan. □

Stavovi 8.1-8.11 i Teorema 8.2 u potpunosti opisuju klasu $E_1(2.5)$.

IX. NEKI REZULTATI O (k, ℓ) - REDUKOVANOJ ENERGIJI GRAFA

U prethodnim poglavljima posmatrali smo neke vrste energija (sumu apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti bez maksimalne $R_1(G)$, sumu apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti bez minimalne $S_1(G)$, zatim sumu apsolutnih vrednosti svih sopstvenih vrednosti bez minimalne i maksimalne $T_1(G)$, i sumu svih pozitivnih sopstvenih vrednosti $S(G)$), i u potpunosti opisali određene klase grafova za pomenute vrste energija. U ovom poglavlju daćemo definiciju k - pozitivne redukovane energije, k - negativne redukovane energije i (k, ℓ) - redukovane energije, i dokazaćemo neka svojstva ovih energija koja uopštavaju rezultate dobijene u prethodnim poglavljima.

* * *

U ovom poglavlju takođe posmatramo konačne povezane grafove bez petlji i višestrukih grana. Spektar grafa G je skup $\lambda_1 \geq \lambda_2 \geq \dots \geq \lambda_n$ sopstvenih vrednosti 0-1 matrice susedstva pridružene grafu G .

Neka je $k > 0$ fiksirani prirodni broj ili nula. Sumu apsolutnih vrednosti sopstvenih vrednosti $|\lambda_1| + |\lambda_2| + \dots + |\lambda_{n-k}|$ ($k < n$) označimo sa $S_+^k(G)$ i nazovimo je k - pozitivna redukovana energija (ona sadrži bar jednu pozitivnu sopstvenu vrednost). Pošto je $|\lambda_1| \geq 1$, sledi da je $S_+^k(G) \geq 1$ za bilo koji povezani graf G . Za proizvoljnu realnu konstantu $a \geq 1$ i $k \in N_0 = N \cup \{0\}$, posmatrajmo klasu grafova

$$E_+^k(a) = \left\{ G \mid S_+^k(G) \leq a \right\}.$$

Sada dokazujemo jednu važnu osobinu opšte klase $E_+^k(a)$.

Teorema 9.1 Za svaku realnu konstantu $a \geq 1$ i bilo koji fiksirani broj $k \in N_0$, skup $E_+^k(a)$ je konačan.

Dokaz. Neka je $a \geq 1$ proizvoljna konstanta i G proizvoljan graf reda n iz klase $E_+^k(G)$. Dalje, neka je k ($0 \leq k < n$) fiksirana konstanta. Tada imamo

$$(9.1) \quad |\lambda_1| + |\lambda_2| + \dots + |\lambda_{n-k}| \leq a$$

Osim toga neposredno dobijamo

$$(9.2) \quad 2(n-1) \leq 2m = \sum_{i=1}^n |\lambda_i|^2 \leq \left(\sum_{i=1}^n |\lambda_i| \right)^2,$$

gde je m broj grana u grafu G . Iz relacija (9.1) i (9.2) sada imamo

$$(9.3) \quad \sqrt{2(n-1)} \leq \sum_{i=1}^{n-k} |\lambda_i| + \sum_{i=n-k+1}^n |\lambda_i| \leq a + \sum_{i=n-k+1}^n |\lambda_i| \leq \\ \leq a + k|\lambda_1| \leq (k+1)a.$$

Iz relacija (9.1) i (9.3) sledi da je $n \leq 1 + \frac{(k+1)^2 \cdot a^2}{2}$

odakle neposredno dobijamo tvrdjenje. $\square$

Ako stavimo da je $k = 1$, iz prethodnog stava dobijamo Teoremu 6.1 (str. 95-96). Takođe primetimo da Teorema 9.1 predstavlja generalizaciju Teoreme 2 u radu [21]. Zaista, za proizvoljnu konstantu $a \geq 1$, označimo sa $E_+(a)$ klasu svih grafova čija poluenergija (tj. suma svih pozitivnih sopstvenih vrednosti uključujući i njihove višestrukosti) nije veća od a . Tada, imamo sledeći rezultat.

Teorema 9.2 Za svaku realnu konstantu $a \geq 1$, skup $E_+(a)$ je konačan.

Dokaz. Za bilo koji realan broj $a \geq 1$, uzimajući $k = 0$, u Teoremi 9.1 sledi da je skup $E_+^0(2a)$ konačan. Iz uslova

$$\sum_{i=1}^n |\lambda_i| = 2 \sum_{\lambda_i > 0} |\lambda_i|,$$

neposredno dobijamo da je $E_+(a) = E_+^0(2a)$, QED.

Dalje, za proizvoljan fiksirani broj $k > 0$ sumu apsolutnih sopstvenih vrednosti $|\lambda_{k+1}| + |\lambda_{k+2}| + \dots + |\lambda_n|$ ($k < n$) označimo sa $S_-^k(G)$ i nazovimo je k - negativnom redukovanim energijom (ona sadrži bar jednu negativnu sopstvenu vrednost). Pošto je $|\lambda_n| \geq 1$, neposredno sledi da je $S_-^k(G) \geq 1$ za bilo koji povezani graf G . Za prizvoljnu realnu konstantu $a \geq 1$ i $k \in N_0$ posmatraćemo klasu grafova

$$E_-^k(a) = \left\{ G \mid S_-^k(G) \leq a \right\}.$$

Dokazaćemo osnovno svojstvo klase $E_-^k(a)$.

Teorema 9.3 Za svaku realnu konstantu $a \geq 1$ i bilo koji fiksirani broj $k \in N_0$, skup $E_-^k(a)$ je konačan.

Dokaz. Neka je $a \geq 1$ bilo koji realan broj i G proizvoljan graf reda n iz klase $E_-^k(G)$. Dalje, neka je k ($0 \leq k < n$) fiksirana konstanta. Tada važi

$$(9.4) \quad |\lambda_{k+1}| + |\lambda_{k+2}| + \dots + |\lambda_n| \leq a$$

Označimo $I = \left\{ i \mid i < k+1, \lambda_i < 0 \right\}$. Iz relacije (9.4) i relacije

$$a \geq \sum_{i=k+1}^n |\lambda_i| \geq \sum_{\lambda_i < 0} |\lambda_i| - \sum_{i \in I} |\lambda_i|,$$

sledi

$$(9.5) \quad \sum_{\lambda_i < 0} |\lambda_i| \leq a + \sum_{i \in I} |\lambda_i| \leq a + \sum_{i \in I} |\lambda_n| \leq \\ \leq a + k|\lambda_n| = (k+1)a.$$

S obzirom da je skup $E_+(a)$ konačan i $\sum_{\lambda_i < 0} |\lambda_i| =$
 $= \sum_{\lambda_i > 0} |\lambda_i|$ na osnovu relacije (9.5) neposredno dobijamo tvrdjenje. $\square$

Posebno, ako stavimo da je $k = 1$, dobijamo Teoremu 7.1 (str. 103-104).

Dalje, neka su k, ℓ proizvoljni fiksirani prirodni brojevi takvi da je $k+\ell < n$. Sumu apsolutnih vrednosti sopstvenih vrednosti $|\lambda_{k+1}| + |\lambda_{k+2}| + \dots + |\lambda_{n-\ell}|$ označićemo sa $S_k^\ell(G)$ i nazvaćemo je (k, ℓ) - redukovanoj energijom grafa. Za bilo koji realan broj $a > 0$ i parametre $k, \ell \in N$, posmatrajmo klasu grafova

$$E_k^\ell(a) = \{ G \mid S_k^\ell(G) \leq a \}.$$

S obzirom da kompletan bipartitan graf $K_{m,n}$ pripada klasi $E_k^\ell(a)$ za svako $m, n \in N$, zaključujemo da je klasa $E_k^\ell(a)$ beskonačna za svaku konstantu $a > 0$ i parametre $k, \ell \in N$. Međutim, kao što ćemo kasnije videti (k, ℓ) - redukovana energija imaće osobinu konačnosti na skupu svih kanoničkih grafova.

Za bilo koji realan broj $a > 0$ i parametre $k, \ell \in N$, posmatrajmo klasu kanoničkih grafova

$$\tilde{E}_k^{\ell}(a) = \left\{ G \mid S_k^{\ell}(G) \leq a \right\}.$$

Ako je $k = \ell$, klase $S_k^k(a)$, $E_k^k(a)$, $\tilde{E}_k^k(a)$ ćemo respektivno označiti sa $S_k(a)$, $E_k(a)$, $\tilde{E}_k(a)$.

Sada dokazujemo osobinu konačnosti opšte klase $\tilde{E}_k(a)$ ($a > 0$, $k \in \mathbb{N}$). Dokaz se zasniva na Teoremi 8.1 ([19]) (str. 115).

Teorema 9.4 Za svaku realnu konstantu $a > 0$ i svako $k \in \mathbb{N}$, skup $\tilde{E}_k(a)$ je konačan.

Dokaz. Pretpostavimo suprotno, da postoji neka konstanta $a > 0$ i parametar $k \in \mathbb{N}$ tako da je skup $\tilde{E}_k(a)$ beskonačan. Tada, na osnovu Teoreme 8.1, za svaki realan broj $M > 0$ postoji graf G tako da važi

$$(9.6) \quad |\lambda_{k+1}| + |\lambda_{k+2}| + \dots + |\lambda_{n-k}| \leq a,$$

i G ima $p > M$ nenula sopstvenih vrednosti. Višestrukost nule grafa G je $q = n-p$. Pretpostavimo da je $\lambda_s > \lambda_{s+1} = \dots = \lambda_{s+q} = 0 > \lambda_{s+q+1}$.

Tada je odgovarajući karakteristični polinom grafa G

$$P_n(\lambda) = \lambda^q (\lambda^p + a_1 \lambda^{p-1} + \dots + a_p),$$

gde je $|a_p| = \lambda_1 \cdot \lambda_2 \cdot \dots \cdot \lambda_s \cdot |\lambda_{s+q+1}| \cdot \dots \cdot |\lambda_n|$.

Ne umanjujući opštost dokaza, možemo uzeti da je $q = 0$, odnosno $n = p$. Pretpostavimo da je n izabrano dovoljno veliko tako da je $\sqrt{n} \geq [a] + 6k$. Imamo da je $|\lambda_i| \leq n-1$ za $i \in \{1, 2, \dots, k\} \cup \{n-k+1, n-k+2, \dots, n\}$, a iz relacije (9.6) sledi $|\lambda_i| \leq \sqrt{n}$ za $i = k+1, k+2, \dots, n-k$.

Označimo $\varepsilon = \frac{1}{\sqrt{n}}$, i neka je r ukupan broj sopstvenih

vrednosti λ_i , takvih da je $|\lambda_i| \leq \epsilon$ ($i = k+1, k+2, \dots, n-k$). Lako je pokazati da je $r > [a] + 4k$. Zaista, u suprotnom slučaju postojalo bi najmanje $(n - (2k + r))$ sopstvenih vrednosti λ_i ($k+1 \leq i \leq n-k$) tako da je $|\lambda_i| > \epsilon$. Relacija (9.6) daje

$$(9.7) \quad [a] + 1 > a \geq \sum_{i=k+1}^{n-k} |\lambda_i| > \frac{n - (2k+r)}{\sqrt{n}} > \sqrt{n} - \frac{[a]+6k}{\sqrt{n}}.$$

Pošto je $\sqrt{n} \geq [a] + 6k$, iz relacije (9.7) dobijamo $[a] + 1 > \sqrt{n} - 1$, što je u kontradikciji sa pretpostavkom.

Dalje, neka je r_0 ukupan broj sopstvenih vrednosti λ_i ($i = k+1, k+2, \dots, n-k$) takvih da je $|\lambda_i| > 1$. Korišćenjem relacije (9-6) imamo

$$[a] + 1 \geq a \geq \sum_{i=k+1}^{n-k} |\lambda_i| \geq \sum_{i=1}^{r_0} 1 = r_0 .$$

Odavde sledi da je $r_o \leq [a]$.

Sada konačno imamo

$$|a_n| = \left(|\lambda_1| \cdot \dots \cdot |\lambda_k| \right) \left(|\lambda_{k+1}| \cdot \dots \cdot |\lambda_{n-k}| \right) \left(|\lambda_{n-k+1}| \cdot \dots \cdot |\lambda_n| \right) \leq$$

$$\leq (n-1)^{2k} \cdot \underbrace{\sqrt{n} \cdot \sqrt{n} \cdot \dots \cdot \sqrt{n}}_{r_o} \cdot \underbrace{\frac{1}{\sqrt{n}} \cdot \frac{1}{\sqrt{n}} \cdot \dots \cdot \frac{1}{\sqrt{n}}}_{r} \cdot 1 \cdot 1 \cdot \dots \cdot 1 < 1,$$

r_o r $n-(r+r_o+2k)$

što je kontradikcija pošto $|a_n| \in N$ ($a_n \neq 0$). Prema tome, skup $\tilde{E}_k(a)$ je konačan za svako $a > 0$ i $k \in N$. □

Iz prethodne teoreme posebno uzimanjem $k = 1$, dobijamo Teoremu 8.2 (str. 115-116).

Na osnovu Teoreme 9.4 neposredno dobijamo sledeći rezultat koji se odnosi na opštu klasu kanoničkih grafova $\tilde{E}_k^{\ell}(a)$.

Teorema 9.5 Za svaku realnu konstantu $a > 0$ i $k, \ell \in \mathbb{N}$, skup $\tilde{E}_k^{\ell}(a)$ je konačan.

Dokaz. Ne umanjujući opštost dokaza pretpostavimo da je $k \geq \ell$. Neka je G proizvoljan graf iz skupa $\tilde{E}_k^{\ell}(a)$. Tada iz relacije

$$\sum_{i=k+1}^{n-k} |\lambda_i| \leq \sum_{i=k+1}^{n-\ell} |\lambda_i| \leq a$$

sledi da je $G \in \tilde{E}_k^{\ell}(a)$, tj. $\tilde{E}_k^{\ell}(a) \subseteq \tilde{E}_k^{\ell}(a)$. Kako je skup $\tilde{E}_k^{\ell}(a)$ konačan za svaku konstantu $a > 0$ i $k \in \mathbb{N}$, sledi i da je skup $\tilde{E}_k^{\ell}(a)$ takođe konačan za svako $a > 0$ i $k, \ell \in \mathbb{N}$. $\square$

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

X. ISPITIVANJE REALNOSTI NULA NEKIH GRAFOVSKIH POLINOMA

U nekim problemima teorijske hemije bitno je da su sve nule grafovskog polinoma $\beta(G, C, x)$ realni brojevi. Smatra se da je ovaj uslov ispunjen za sve grafove G i sve njihove cikluse C , međutim opšti matematički dokaz ovog rezultata još nije nađen. Nedavno je N. Mizoguchi u radu [13] dokazao da gornji uslov važi za monociklične i biciklične grafove. Takođe su I. Gutman, M. Petrović, N. Mizoguchi i M. Lepović u radu [12] dokazali realnost nula polinoma $\beta(G, C, x)$ za pojedine klase grafova koje zavise od nekoliko proizvoljnih parametara.

U ovom poglavlju uopštavamo osnovni rezultat iz nedavno objavljenog rada [12].

* * *

Za proizvoljan graf G reda n polinom sparivanja (matching polynomial) se definiše pomoću relacije

$$\alpha(G, x) = \sum_{k=0}^n (-1)^k m(G, k) \cdot x^{n-2k}$$

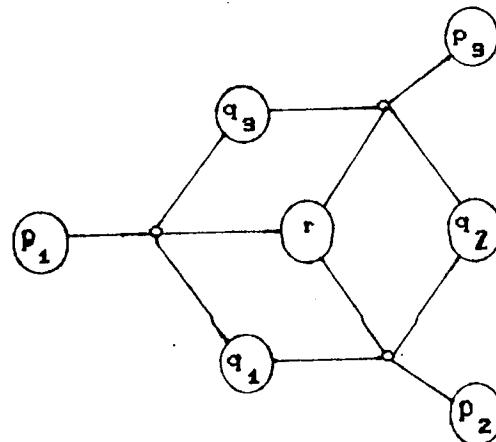
gde je $m(G, k)$ broj načina na koji se mogu izabrati k nezavisnih grana u grafu G . Po definiciji uzima se da je $m(G, 0) = 1$. Poznato je da za bilo koji graf G , odgovarajući polinom sparivanja $\alpha(G, x)$ ima realne nule.

Grafovski polinom $\beta(G, C, x)$ definiše se na sledeći način

$$\beta(G, C, x) = \alpha(G, x) - 2\alpha(G \setminus C, x),$$

gde je $G \setminus C$ podgraf grafa G koji je generisan brisanjem svih čvorova koji pripadaju ciklusu C .

U ovom poglavlju posmatraćemo klasu grafova koji imaju najviše tri nezavisne grane oblika prikazanog na Slici 10.1.

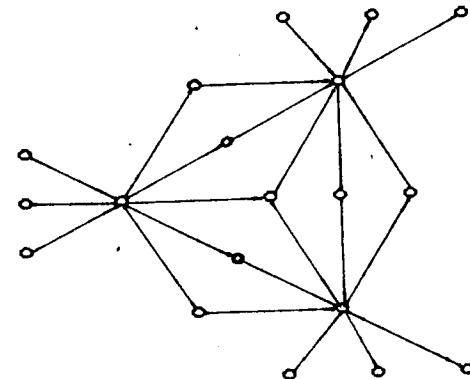

$$G = G(p_1, p_2, p_3, q_1, q_2, q_3, r)$$

Slika 10.1

Na gornjem dijagramu veliki krugovi predstavljaju skupove uzajamno nepovezanih čvorova. Primera radi, graf G sa vrednostima parametara $p_i = 3$, $q_i = 2$, $r = 1$ ($i = 1, 2, 3$) predstavljen je na Slici 10.2.

$$G(3, 3, 3, 2, 2, 2, 1) =$$

Slika 10.2

Za graf $G = G(p_1, p_2, p_3, q_1, q_2, q_3, r)$ posmatraćemo grafovski polinom

$$\beta(G, C^*, x) = \alpha(G, x) - 2\alpha(G \setminus C^*, x),$$

gde je C^* proizvoljan ciklus grafa G sa tačno 6 čvorova ($p_i \geq 0$, $q_i \geq 1$, $r \geq 0$), i ujedno ćemo dokazati da navedeni polinom ima reale nule za bilo koju kombinaciju parametara p_i, q_i, r ($i = 1, 2, 3$).

Na taj način uopštavamo sličan rezultat dokazan u radu [12], gde su posmatrani grafovi oblika $G = G(p,p,p,q,q,q,r)$ ($p \geq 0, q \geq 1, r = 0$).

U daljem izlaganju, zbog konciznijeg kodiranja matematičkih relacija, označićemo vektor $(p_1, p_2, p_3, q_1, q_2, q_3, r)$ sa (p_i, q_i, r) , odgovarajuće polinome $\alpha(G, x), \beta(G, C^*, x)$ respektivno sa $\alpha(x) = \alpha(p_i, q_i, r)(x), \beta(x) = \beta(p_i, q_i, r)(x)$, i koeficijente $m(G, k)$ grafa $G = G(p_i, q_i, r)$ sa $m_k = m_k(p_i, q_i, r)$.

Za graf G na Slici 10.1 polinom sparivanja $\alpha(x)$ je oblika

$$\alpha(x) = x^n - m_1 x^{n-2} + m_2 x^{n-4} - m_3 x^{n-6},$$

gde je

$$(10.1) \quad m_1 = p_1 + p_2 + p_3 + 2q_1 + 2q_2 + 2q_3 + 3r,$$

$$(10.2) \quad m_2 = p_1 p_2 + p_1 p_3 + p_1 q_1 + 2p_1 q_2 + p_1 q_3 + 2p_1 r + p_2 p_3 + \\ p_2 q_1 + p_2 q_2 + 2p_2 q_3 + 2p_2 r + 2p_3 q_1 + p_3 q_2 + p_3 q_3 + \\ 2p_3 r + q_1^2 - q_1 + 3q_1 q_2 + 3q_1 q_3 + 4q_1 r + q_2^2 - q_2 + \\ 3q_2 q_3 + 4q_2 r + q_3^2 - q_3 + 4q_3 r + 3r^2 - 3r,$$

$$(10.3) \quad m_3 = p_1 p_2 p_3 + p_1 p_2 q_2 + p_1 p_2 q_3 + p_1 p_2 r + p_1 p_3 q_1 + p_1 p_3 q_2 + \\ p_1 p_3 r + p_1 q_1 q_2 + p_1 q_1 q_3 + p_1 q_1 r + p_1 q_2 (q_2 - 1) + \\ p_1 q_2 q_3 + 2p_1 q_2 r + p_1 q_3 r + p_1 r (r - 1) + p_2 p_3 q_1 + \\ p_2 p_3 q_3 + p_2 p_3 r + p_2 q_1 q_2 + p_2 q_1 q_3 + p_2 q_1 r + p_2 q_2 q_3 + \\ p_2 q_2 r + p_2 q_3 (q_3 - 1) + 2p_2 q_3 r + p_2 r (r - 1) + \\ p_3 q_1 (q_1 - 1) + p_3 q_1 q_2 + p_3 q_1 q_3 + 2p_3 q_1 r + p_3 q_2 q_3 + \\ p_3 q_2 r + p_3 q_3 r + p_3 r (r - 1) + q_1 (q_1 - 1) q_2 + \\ q_1 (q_1 - 1) q_3 + q_1 (q_1 - 1) r + q_1 q_2 (q_2 - 1) + \\ 2q_1 q_2 q_3 + 3q_1 q_2 r + q_1 q_3 (q_3 - 1) + 3q_1 q_3 r +$$

$$2q_1r(r-1) + q_2(q_2-1)q_3 + q_2(q_2-1)r + \\ q_2q_3(q_3-1) + 3q_2q_3r + 2q_2r(r-1) + q_3(q_3-1)r + \\ 2q_3r(r-1) + r(r-1)(r-2),$$

i $m_k = 0$ za $k \geq 4$. Polinom sparivanja podgrafa $G \setminus C^*$ ($G \setminus C^*$ je kompletno nepovezan graf sa $n-6$ čvorova) je $\alpha(G \setminus C^*, x) = x^{n-6}$. Prema tome, odgovarajući polinom $\beta(G, C^*, x)$ je oblika

$$\beta(x) = x^{n-6} (x^6 - m_1x^4 + m_2x^2 - m_3 - 2).$$

Iz prethodne relacije neposredno sledi da se ispitivanje realnosti nula polinoma $\beta(x)$ svodi na utvrđivanje egzistencije realnih nula polinoma $\beta_0(x) = \alpha_0(x) - 2$, gde je

$$\alpha_0(x) = x^3 - m_1x^2 + m_2x - m_3.$$

Primetimo da, ukoliko polinom $\beta_0(x)$ ima realne nule, na osnovu Descartes-ovog pravila o promeni znaka, nule polinoma $\beta_0(x)$ moraju biti pozitivne.

Sada ćemo dokazati jedno svojstvo koje se odnosi na opštu klasu grafova $G(p_i, q_i, r)$.

Stav 10.1 Za svako $x, s \in \mathbb{R}^1$ i za bilo koju kombinaciju parametara p_i, q_i, r ($i = 1, 2, 3$), važe sledeće relacije

$$(i) \quad \alpha_0(p_i+s, q_i, r)(x+s) = \alpha_0(p_i, q_i, r)(x),$$

$$(ii) \quad \beta_0(p_i+s, q_i, r)(x+s) = \beta_0(p_i, q_i, r)(x).$$

Dokaz. Na osnovu definicije polinoma $\alpha_0(x)$, imamo da je

$$(10.4) \quad \alpha_0(p_i+s, q_i, r)(x) = x^3 - m_1^s x^2 + m_2^s x - m_3^s,$$

gde je $m_k^s = m_k(p_i+s, q_i, r)$ ($k = 1, 2, 3$). Uzimajući u obzir relacije (10.1), (10.2), (10.3), lako je videti da je

$$(10.5) \quad m_1^s = 3s + m_1 ,$$

$$(10.6) \quad m_2^s = 3s^2 + 2m_1 s + m_2 ,$$

$$(10.7) \quad m_3^s = s^3 + m_1 s^2 + m_2 s + m_3 .$$

Zamenom m_k^s ($k = 1, 2, 3$) u relaciji (10.4) neposredno dobijamo dokaz tvrdjenja (i). Relacija (ii) dokazuje se na potpuno isti način. $\square$

Označimo sa x_j, y_j respektivno nule polinoma $\alpha_0(p_i, q_i, r)$, $\beta_0(p_i, q_i, r)$ ($j = 1, 2, 3$). Na osnovu relacija (i), (ii) iz Stava 10.1 neposredno sledi da su $x_j + s, y_j + s$, ($j = 1, 2, 3$) respektivno nule polinoma $\alpha_0(p_i + s, q_i, r)$, $\beta_0(p_i + s, q_i, r)$.

Teorema 10.1 Za bilo koju kombinaciju parametara p_i, q_i, r ($i = 1, 2, 3$) nule polinoma $\beta_0(x) = \alpha_0(x) - 2$ su realne i nenegativne.

Dokaz. Neka je G proizvoljan graf iz klase $G(p_i, q_i, r)$, i neka je $s \in R^1$ proizvoljna konstanta. Tada se polinom $\alpha_0(p_i + s, q_i, r)$ može predstaviti relacijom (10.4). Uzimajući u obzir relaciju (10.5), odredimo $s_0 \in R^1$ konstantu za koju je $m_1^{s_0} = 0$. Na osnovu relacija (10.6) i (10.7) dobijamo da je

$$(10.8) \quad m_2^{s_0} = \frac{-m_1^2}{3} + m_2 ,$$

$$(10.9) \quad m_3^{s_0} = \frac{2m_1^3}{27} - \frac{m_1 m_2}{3} + m_3 .$$

Uz uslov da je $m_1^{s_0} = 0$, polinomi $\alpha_0(x)$, $\beta_0(x)$ se svode respektivno na kanonički oblik polinoma $\alpha^0(x) = \alpha^0(p_i, q_i, r)(x)$, $\beta^0(x) = \beta^0(p_i, q_i, r)(x)$. Time se problem određivanja nula polinoma $\alpha_0(x)$, $\beta_0(x)$ reducira na problem određivanja realnih nula njihovih

odgovarajućih kanoničkih polinoma. Iz relacije (10.4), neposredno sledi da su navedeni kanonički polinomi predstavljeni u obliku

$$\alpha^0(p_i, q_i, r)(x) = x^3 + m_2^{s_0} x^2 - m_3^{s_0},$$

$$\beta^0(p_i, q_i, r)(x) = \alpha^0(p_i, q_i, r)(x) - 2.$$

Definišimo parametarske funkcije $A(p_i, q_i, r) = m_2^{s_0}$ i $B(p_i, q_i, r) = m_3^{s_0}$. Na osnovu relacija (10.8), (10.9), (10.1), (10.2) i (10.3) lako je pokazati da važe sledeće dve jednakosti

$$\begin{aligned} -3A(p_i, q_i, r) &= p_1^2 + p_2^2 + p_3^2 - p_1 p_2 - p_1 p_3 - p_2 p_3 + p_1 q_1 - \\ &- 2p_1 q_2 + p_1 q_3 + p_2 q_1 + p_2 q_2 - 2p_2 q_3 - 2p_3 q_1 + \\ &p_3 q_2 + p_3 q_3 + q_1^2 + q_2^2 + q_3^2 - q_1 q_2 - q_1 q_3 - \\ &- q_2 q_3 + 3q_1 + 3q_2 + 3q_3 + 9r, \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 27B(p_i, q_i, r) &= 2p_1^3 - 3p_1^2 p_2 - 3p_1^2 p_3 + 3p_1^2 q_1 - 6p_1^2 q_2 + 3p_1^2 q_3 - \\ &- 3p_1^2 p_2 + 12p_1 p_2 p_3 - 12p_1 p_2 q_1 + 6p_1 p_2 q_2 + 6p_1 p_2 q_3 - \\ &- 3p_1^2 p_3 + 6p_1 p_3 q_1 + 6p_1 p_3 q_2 - 12p_1 p_3 q_3 - 3p_1 q_1^2 - \\ &- 6p_1 q_1 q_2 + 12p_1 q_1 q_3 + 9p_1 q_1 + 6p_1 q_2^2 - 6p_1 q_2 q_3 - \\ &- 18p_1 q_2 - 3p_1 q_3^2 + 9p_1 q_3 + 2p_2^3 - 3p_2^2 p_3 + 3p_2^2 q_1 + \\ &3p_2^2 q_2 - 6p_2^2 q_3 - 3p_2^2 p_3 + 6p_2 p_3 q_1 - 12p_2 p_3 q_2 + \\ &6p_2 p_3 q_3 - 3p_2 q_1^2 + 12p_2 q_1 q_2 - 6p_2 q_1 q_3 + 9p_2 q_1 - \\ &- 3p_2 q_2^2 - 6p_2 q_2 q_3 + 9p_2 q_2 + 6p_2 q_3^2 - 18p_2 q_3 + 2p_3^3 - \\ &- 6p_3^2 q_1 + 3p_3^2 q_2 + 3p_3^2 q_3 + 6p_3 q_1^2 - 6p_3 q_1 q_2 - \\ &- 6p_3 q_1 q_3 - 18p_3 q_1 - 3p_3 q_2^2 + 12p_3 q_2 q_3 + 9p_3 q_2 - \\ &- 3p_3 q_3^2 + 9p_3 q_3 - 2q_1^3 + 3q_1^2 q_2 + 3q_1^2 q_3 + 18q_1^2 + \\ &3q_1 q_2^2 - 12q_1 q_2 q_3 - 18q_1 q_2 + 3q_1 q_3^2 - 18q_1 q_3 - \\ &- 2q_2^3 + 3q_2^2 q_3 + 18q_2^2 + 3q_2 q_3^2 - 18q_2 q_3 - 2q_3^3 + \\ &18q_3^2 + 54r. \end{aligned}$$

Iz poslednje dve relacije, neposredno dobijamo da je

$$(10.10) \quad A(p_i+s, q_i+t, r+u) = A(p_i, q_i, r) - 3(t+u),$$

$$(10.11) \quad B(p_i+s, q_i+t, r+u) = B(p_i, q_i, r) + 2u.$$

Posmatrajmo sada polinom $\alpha^0(x) = \alpha^0(p_i, q_i-1, r+1)(x)$.

Tada je njegov odgovarajući kanonički polinom

$$\alpha^0(p_i, q_i-1, r+1)(x) = x^3 + \frac{-s_0}{m_2} x^2 - \frac{-s_0}{m_3},$$

gde je $\frac{-s_0}{m_2} = A(p_i, q_i-1, r+1)$ i $\frac{-s_0}{m_3} = B(p_i, q_i-1, r+1)$. Na osnovu relacija (10.10) i (10.11) neposredno imamo da je $\frac{-s_0}{m_2} = \frac{s_0}{m_2}$, $\frac{-s_0}{m_3} = \frac{s_0}{m_3} + 2$. Iz poslednje relacije neposredno sledi da je

$$(10.12) \quad \alpha^0(p_i, q_i-1, r+1)(x) = \beta^0(p_i, q_i, r)(x).$$

S obzirom da polinom $\alpha^0(p_i, q_i, r)(x)$ ima realne nule za bilo koju kombinaciju parametara $p_i \geq 0, q_i \geq 0, r \geq 0$ ($i = 1, 2, 3$), i na osnovu relacije (10.12) sledi da i polinom $\beta^0(p_i, q_i, r)(x)$ ($p_i \geq 0, q_i \geq 1, r \geq 0$) takođe ima realne nule ($i = 1, 2, 3$). Iz relacije (ii) neposredno sledi da i polinom $\beta_0^0(p_i, q_i, r)(x)$ ima realne nule za bilo koju kombinaciju parametara p_i, q_i, r . □

Označimo sa O_s kompletno nepovezan graf sa s čvorova. Na osnovu Teoreme 10.1 imamo sledeći rezultat.

Korolar 10.1 Za bilo koju kombinaciju parametara p_i, q_i, r ($i = 1, 2, 3$) važe sledeće relacije

$$(i) \quad \beta_0^0(p_i, q_i, r)(x) = \alpha_0^0(p_i+1, q_i-1, r+1)(x),$$

$$(ii) \quad \beta((G(p_i, q_i, r) \cup O_1), C^*, x) = \alpha(G(p_i+1, q_i-1, r+1), x).$$

Neka je $P(G(p_i, q_i, r), x) = |xI - A|$ karakteristični polinom grafa G , i neka je $A = [a_{ij}]$ 0-1 matrica susedstva od G . Stavimo da je $q = \min \{q_1, q_2, q_3\}$. Na osnovu ovih pretpostavki neposredno dobijamo sledeće tvrdjenje.

Stav 10.2 Za bilo koju kombinaciju parametara p_i, q_i, r ($i = 1, 2, 3$) i za $s \in \{1, 2, \dots, q\}$, graf $G(p_i, q_i, r) \cup D_s$ je konsektralan sa grafom $G(p_i+s, q_i-s, r+s)$.

Dokaz. Metodom koja je opisana u Prilogu A (str. 134-159) lako se pokazuje da je karakteristični polinom grafa $G(p_i, q_i, r)$

$$P(G(p_i, q_i, r), x) = x^{n-6} (x^6 - a_1 x^4 + a_2 x^2 - a_3) ,$$

gde je

$$a_1 = p_1 + p_2 + p_3 + 2q_1 + 2q_2 + 2q_3 + 3r ,$$

$$\begin{aligned} a_2 = & p_1 p_2 + p_1 p_3 + p_1 q_1 + 2p_1 q_2 + p_1 q_3 + 2p_1 r + p_2 p_3 \\ & + p_2 q_1 + p_2 q_2 + 2p_2 q_3 + 2p_2 r + 2p_3 q_1 + p_3 q_2 + p_3 q_3 \\ & + 2p_3 r + 3q_1 q_2 + 3q_1 q_3 + 2q_1 r + 3q_2 q_3 + 2q_2 r + 2q_3 r , \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} a_3 = & p_1 p_2 p_3 + p_1 p_2 q_2 + p_1 p_2 q_3 + p_1 p_2 r + p_1 p_3 q_1 + p_1 p_3 q_2 \\ & + p_1 p_3 r + p_1 q_1 q_2 + p_1 q_1 q_3 + p_1 q_1 r + p_1 q_2 q_3 + p_1 q_3 r \\ & + p_2 p_3 q_1 + p_2 p_3 q_3 + p_2 p_3 r + p_2 q_1 q_2 + p_2 q_1 q_3 + p_2 q_1 r \\ & + p_2 q_3 q_3 + p_2 q_2 r + p_3 q_1 q_2 + p_3 q_1 q_3 + p_3 q_2 q_3 + p_3 q_2 r \\ & + p_3 q_3 r + 4q_1 q_2 q_3 + q_1 q_2 r + q_1 q_3 r + q_2 q_3 r . \end{aligned}$$

Ako stavimo da je $a_k = a_k(p_i, q_i, r)$, lako se proverava da je $a_k(p_i+s, q_i-s, r+s) = a_k(p_i, q_i, r)$ ($k = 1, 2, 3$), odakle neposredno dobijamo dokaz tvrdjenja. $\square$

PRILOG A

U ovom prilogu dajemo spisak karakterističnih polinoma svih grafova čiji je odgovarajući kanonički graf reda najviše 6. Osim toga, u najkratim crtama obrazložimo metodu generisanja pomenutih karakterističnih polinoma, koja se oslanja na rezultate u radu [18] A. Torgaševa.

U prilogu A ujedno su dati svi programi za određivanje karakterističnih polinoma grafova čiji je kanonički graf reda 6.

* * *

Neka su $N_1, N_2, \dots, N_k$ karakteristični skupovi grafa G , i neka je $|N_i| = n_i$. Tada je $G = g(n_1, n_2, \dots, n_k)$, gde je g odgovarajući kanonički graf grafa G .

U radu [18] A. Torgašev je dokazao da su sopstvene vrednosti grafa G određene jednačinom

$$(11.1) \quad \det \left(b_{ij} - \frac{\lambda_i}{n_i} \cdot \delta_{ij} \right) = 0,$$

gde je $B = [b_{ij}]$ 0-1 matrica susedstva kanoničkog grafa g , a δ_{ij} Kronecker-ov δ - simbol.

Karakteristični polinom grafa G sa odgovarajućim kanoničkim grafom g_i predstavimo u obliku

$$P_i(\lambda) = \lambda^{n-r} \cdot P_i,$$

gde je P_i polinom čiji su koreni nenula sopstvene vrednosti grafa G . Koeficijente polinoma P_i možemo da predstavimo u obliku

$$(11.2) \quad a_j = c_{0,j} + \sum_{m=1}^{2^{k-1}} c_{m,j} \cdot n_1^{\ell_{1,j}} \cdot n_2^{\ell_{2,j}} \cdots n_k^{\ell_{k,j}},$$

gde je na osnovu relacije (11.1) $0 \leq \ell_{i,j} \leq 1$ i $\sum_{i=1}^k \ell_{i,j} \geq 1$.

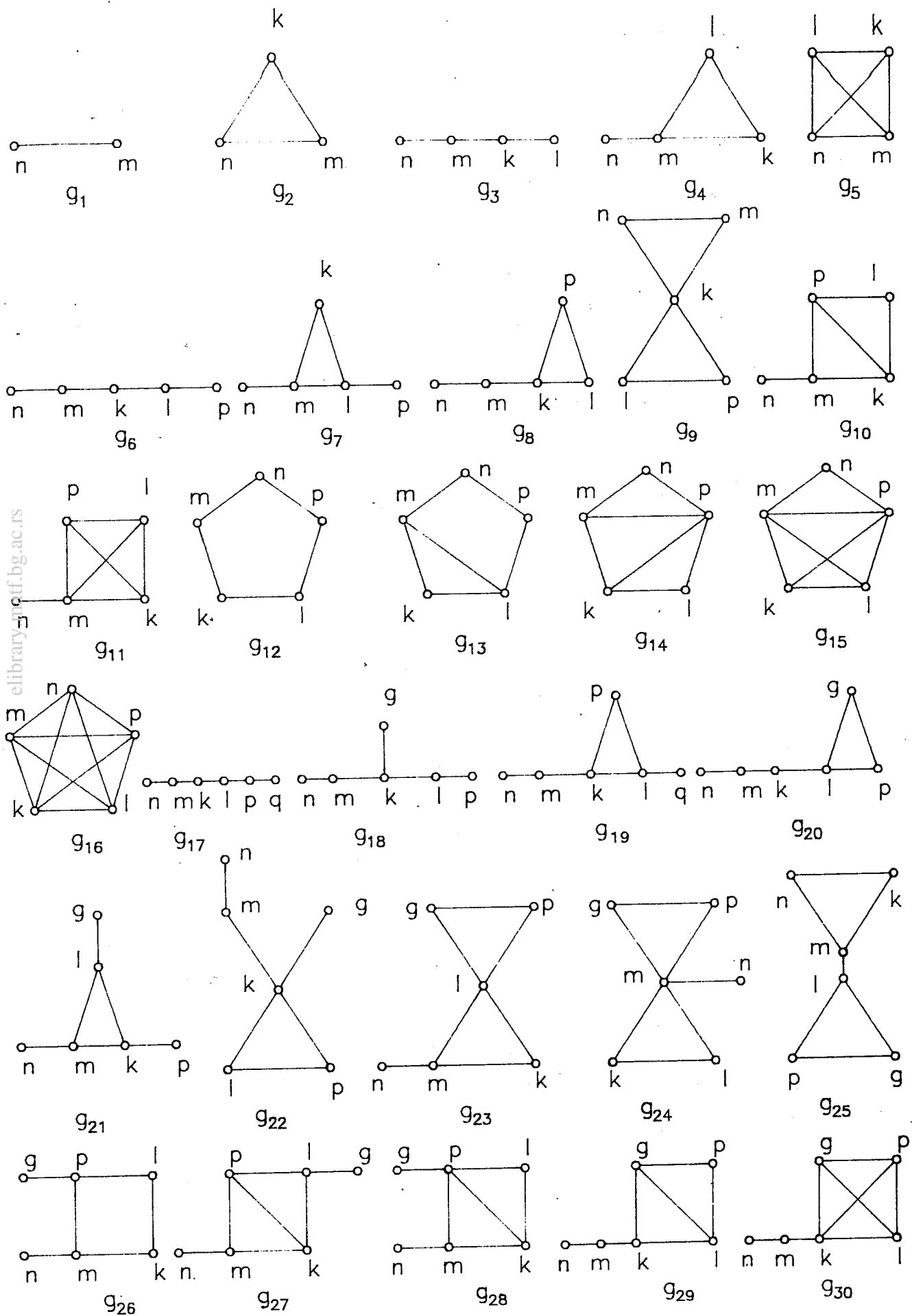
Iz relacije (11.2) vidimo da se koeficijenti odgovarajućeg karakterističnog polinoma određuju rešavanjem sistema od 2^k jednačina.

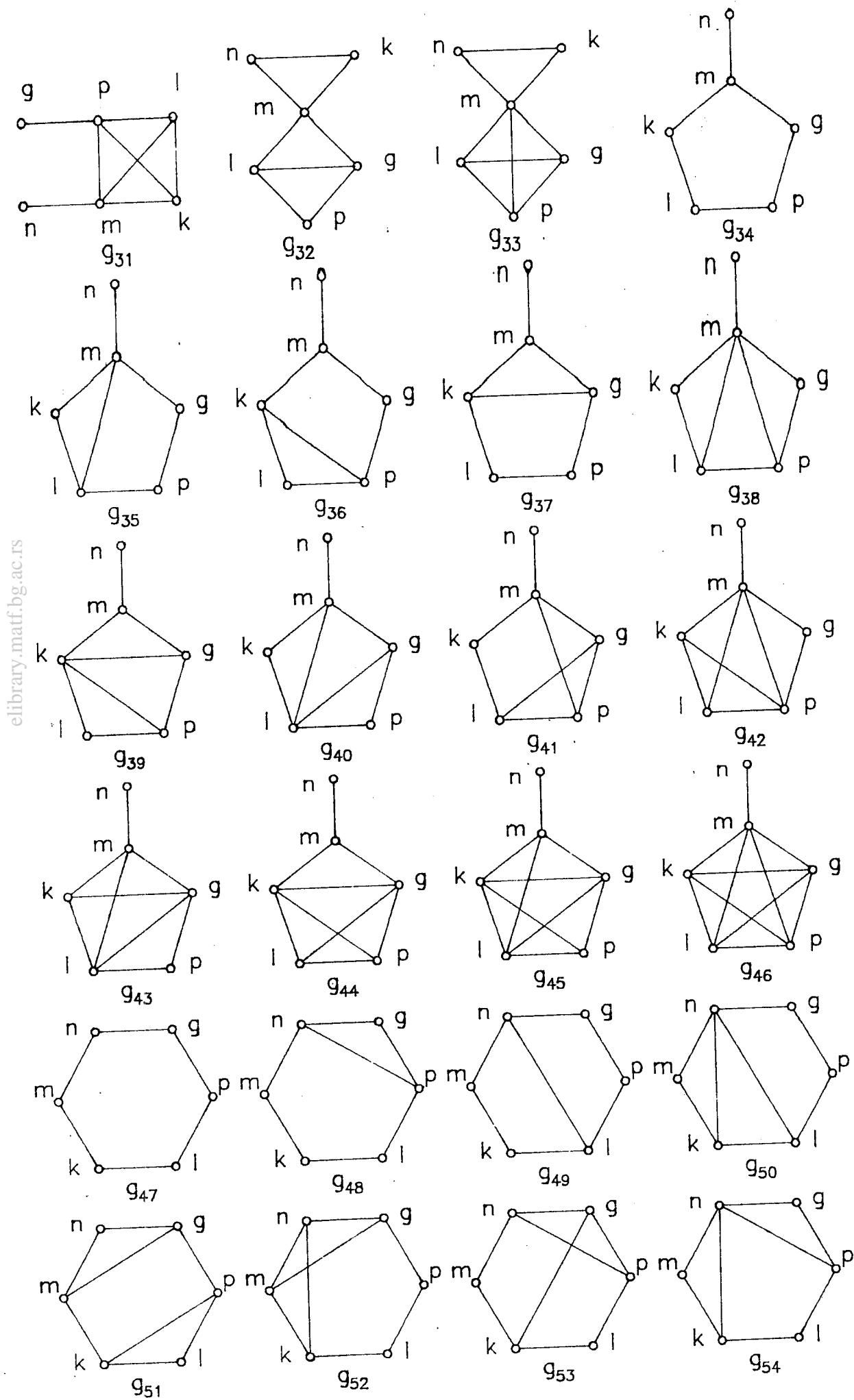
FORTRAN-ski program (str. 156-159) za određenu kombinaciju parametara $n_1, n_2, \dots, n_k$ ($k = 6$) daje koeficijente odgovarajućeg karakterističnog polinoma P_i .

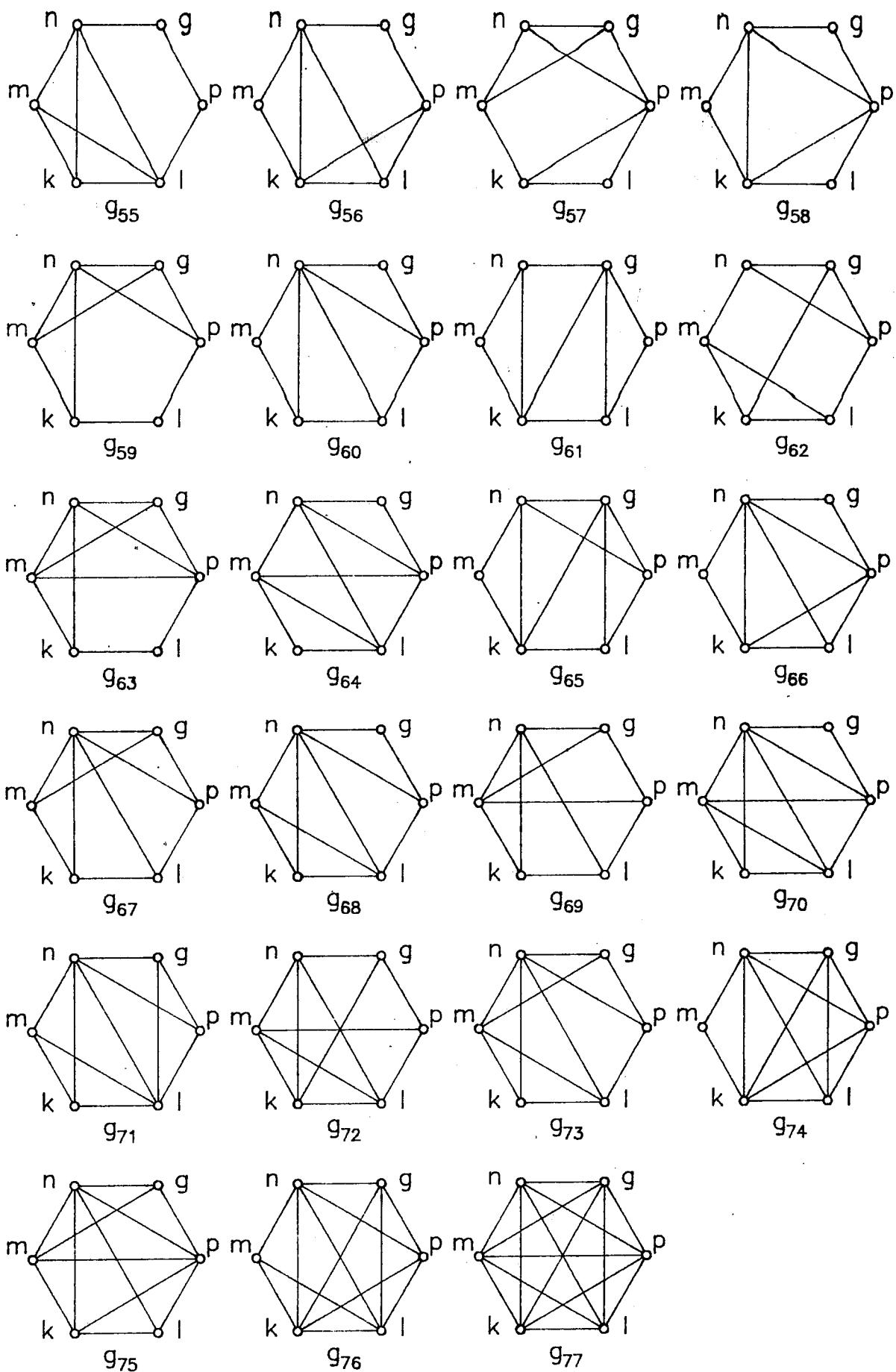
FORTRAN-ski program (str. 160-163) rešava sistem (11.2) i za određenu konstantu $c_{m,j}$ određuje odgovarajuću kombinaciju parametara $n_1, n_2, \dots, n_k$ ($k = 6$).

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

$$P_1 = \lambda^2 - nm.$$

$$P_2 = \lambda^3 - (nm + nk + mk)\lambda - 2nmk.$$

$$P_3 = \lambda^4 - (nm + mk + k\ell)\lambda^2 + nmk\ell.$$

$$P_4 = \lambda^4 - (nm + mk + m\ell + k\ell)\lambda^2 - 2mk\ell\lambda + nmk\ell.$$

$$P_5 = \lambda^4 - (nm + nk + n\ell + mk + m\ell + k\ell)\lambda^2 + \\ - 2(nmk + nm\ell + nk\ell + mk\ell)\lambda - 3nmk\ell.$$

$$P_6 = \lambda^4 - (nm + mk + k\ell + \ell p)\lambda^2 + nmk\ell + nm\ell p + mk\ell p.$$

$$P_7 = \lambda^4 - (nm + mk + m\ell + k\ell + \ell p)\lambda^2 - 2mk\ell\lambda + \\ nmk\ell + nm\ell p + mk\ell p.$$

$$P_8 = \lambda^5 - (nm + mk + k\ell + kp + \ell p)\lambda^3 - 2k\ell p\lambda^2 + \\ (nmk\ell + nmkp + nm\ell p + mk\ell p)\lambda + 2nmk\ell p.$$

$$P_9 = \lambda^5 - (nm + nk + mk + k\ell + kp + \ell p)\lambda^3 - 2(nmk + k\ell p)\lambda^2 + \\ (nmk\ell + nmkp + nm\ell p + nk\ell p + mk\ell p)\lambda + 4nmk\ell p.$$

$$P_{10} = \lambda^5 - (nm + mk + mp + k\ell + kp + \ell p)\lambda^3 - 2(mkp + k\ell p)\lambda^2 + \\ (nmk\ell + nmkp + nm\ell p)\lambda + 2nmk\ell p.$$

$$P_{11} = \lambda^5 - (nm + mk + m\ell + mp + k\ell + kp + \ell p)\lambda^3 + \\ - 2(mk\ell + m kp + m\ell p + k\ell p)\lambda^2 + \\ (nmk\ell + nmkp + nm\ell p - 3mk\ell p)\lambda + 2nmk\ell p.$$

$$P_{12} = \lambda^5 - (nm + np + mk + k\ell + \ell p)\lambda^3 + \\ (nmk\ell + nmkp + nm\ell p + nk\ell p + mk\ell p)\lambda - 2nmk\ell p.$$

$$P_{13} = \lambda^4 - (nm + np + mk + m\ell + k\ell + \ell p)\lambda^2 - 2mk\ell\lambda + \\ nmk\ell + nmkp + nk\ell p + mk\ell p.$$

$$\begin{aligned} P_{14} = \lambda^5 & - (nm + np + mk + mp + k\ell + kp + \ell p) \lambda^3 + \\ & - 2(nmp + m kp + k \ell p) \lambda^2 + (nmk + nm\ell p + nk\ell p) \lambda + \\ & 2nmk\ell p. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{15} = \lambda^5 & - (nm + np + mk + m\ell + mp + k\ell + kp + \ell p) \lambda^3 + \\ & - 2(nmp + m k\ell + m kp + m \ell p + k \ell p) \lambda^2 + \\ & (nmk + nk\ell p - 3mk\ell p) \lambda + 2nmk\ell p. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{16} = \lambda^5 & - (nm + nk + n\ell + np + mk + m\ell + mp + k\ell + kp + \ell p) \lambda^3 + \\ & - 2(nmk + nm\ell + nmp + nk\ell + nkp + n\ell p + mk\ell + m kp + \\ & m\ell p + k\ell p) \lambda^2 - 3(nmk\ell + nmkp + nm\ell p + nk\ell p + \\ & mk\ell p) \lambda - 4nmk\ell p. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{17} = \lambda^6 & - (nm + mk + k\ell + \ell p + pq) \lambda^4 + \\ & (nmk\ell + nm\ell p + nmpq + m k\ell p + m kpq + k \ell pq) \lambda^2 - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{18} = \lambda^6 & - (nm + mk + k\ell + kq + \ell p) \lambda^4 + \\ & (nmk\ell + nmkq + nm\ell p + m k\ell p + k \ell pq) \lambda^2 - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{19} = \lambda^6 & - (nm + mk + k\ell + kp + \ell p + \ell q) \lambda^4 - 2k\ell p \lambda^3 + \\ & (nmk\ell + nmkp + nm\ell p + nm\ell q + m k\ell p + m k\ell q + m kpq) \lambda^2 + \\ & 2nmk\ell p \lambda - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{20} = \lambda^6 & - (nm + mk + k\ell + \ell p + \ell q + pq) \lambda^4 - 2\ell pq \lambda^3 + \\ & (nmk\ell + nm\ell p + nm\ell q + nmpq + m k\ell p + m k\ell q + m kpq + \\ & k \ell pq) \lambda^2 + 2(nm\ell pq + m k\ell pq) \lambda - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{21} = \lambda^6 & - (nm + mk + m\ell + k\ell + kp + \ell q) \lambda^4 - 2mk\ell \lambda^3 + \\ & (nmk\ell + nmkp + nm\ell q + m k\ell p + m k\ell q + k \ell pq) \lambda^2 - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{22} = \lambda^6 & - (nm + mk + k\ell + kp + kq + \ell p) \lambda^4 - 2k\ell p \lambda^3 + \\ & (nmk\ell + nmkp + nmkq + nm\ell p + m k\ell p + k \ell pq) \lambda^2 + \\ & 2nmk\ell p \lambda - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$P_{23} = \lambda^6 - (nm + mk + m\ell + k\ell + \ell p + \ell q + pq)\lambda^4 + \\ - 2(mk\ell + \ell pq)\lambda^3 + (nmk\ell + nm\ell p + nm\ell q + nmpq + mk\ell p + \\ m\ell q + m kpq + m\ell pq + k\ell pq)\lambda^2 + (2nm\ell pq + 4mk\ell pq)\lambda + \\ - nmk\ell pq.$$

$$P_{24} = \lambda^6 - (nm + mk + m\ell + mp + mq + k\ell + pq)\lambda^4 + \\ - 2(mk\ell + mpq)\lambda^3 + (nmk\ell + nmpq + mk\ell p + mk\ell q + m kpq + \\ m\ell pq + k\ell pq)\lambda^2 + 4mk\ell pq\lambda - nmk\ell pq.$$

$$P_{25} = \lambda^6 - (nm + nk + mk + m\ell + \ell p + \ell q + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + \ell pq)\lambda^3 + (nmk\ell + nm\ell p + nm\ell q + nmpq + nk\ell p + \\ nk\ell q + nkpq + mk\ell p + mk\ell q + m kpq + m\ell pq)\lambda^2 + \\ 2(nmk\ell p + nmk\ell q + nmkpq + nm\ell pq + nk\ell pq + mk\ell pq)\lambda + \\ 3nmk\ell pq.$$

$$P_{26} = \lambda^6 - (nm + mk + mp + k\ell + \ell p + pq)\lambda^4 + \\ (nmk\ell + nm\ell p + nmpq + m kpq + k\ell pq)\lambda^2 - nmk\ell pq.$$

$$P_{27} = \lambda^6 - (nm + mk + mp + k\ell + kp + \ell p + \ell q)\lambda^4 + \\ - 2(mkp + k\ell p)\lambda^3 + (nmk\ell + nmkp + nm\ell p + nm\ell q + mk\ell q + \\ m\ell pq + k\ell pq)\lambda^2 + 2(nmk\ell p + mk\ell pq)\lambda - nmk\ell pq.$$

$$P_{28} = \lambda^6 - (nm + mk + mp + k\ell + kp + \ell p + pq)\lambda^4 + \\ - 2(mkp + k\ell p)\lambda^3 + (nmk\ell + nmkp + nm\ell p + nmpq + \\ m kpq + k\ell pq)\lambda^2 + 2nmk\ell p\lambda - nmk\ell pq.$$

$$P_{29} = \lambda^5 - (nm + mk + k\ell + kq + \ell p + \ell q + pq)\lambda^3 + \\ - 2(k\ell q + \ell pq)\lambda^2 + (nmk\ell + nmkq + nm\ell p + nm\ell q + nmpq + \\ m k\ell p + m k\ell q + m kpq)\lambda + 2(nmk\ell q + nm\ell pq + m k\ell pq).$$

$$\begin{aligned} P_{30} = \lambda^6 - & (nm + mk + m\ell + mp + k\ell + kp + kq + \ell p + \ell q + pq)\lambda^4 + \\ & - 2(k\ell p + k\ell q + kpq + \ell pq)\lambda^3 + (nmk\ell + nmkp + nmkq + \\ & nm\ell p + nm\ell q + nmpq + mklp + mklq + m kpq - 3k\ell pq)\lambda^2 + \\ & 2(nmk\ell p + nmk\ell q + nm kpq + nm\ell pq + mklpq)\lambda + 3nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{31} = \lambda^6 - & (nm + mk + m\ell + mp + k\ell + kp + \ell p + pq)\lambda^4 + \\ & - 2(mk\ell + m kp + m\ell p + k\ell p)\lambda^3 + (nmk\ell + nmkp + nm\ell p + \\ & nmpq - 3mklp + m kpq + m\ell pq + k\ell pq)\lambda^2 + \\ & 2(nmk\ell p + mklpq)\lambda - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{32} = \lambda^6 - & (nm + nk + mk + m\ell + mq + \ell p + \ell q + pq)\lambda^4 + \\ & - 2(nmk + m\ell q + \ell pq)\lambda^3 + (nmk\ell + nmkq + nm\ell p + nm\ell q + \\ & nmpq + nk\ell p + nk\ell q + n kpq + mklp + mklq + m kpq)\lambda^2 + \\ & 2(nmk\ell p + 2nmk\ell q + nm kpq + nm\ell pq + nk\ell pq + mklpq)\lambda + \\ & 4nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{33} = \lambda^6 - & (nm + nk + mk + m\ell + mp + mq + \ell p + \ell q + pq)\lambda^4 + \\ & - 2(nmk + m\ell p + m\ell q + mpq + \ell pq)\lambda^3 + (nmk\ell + nmkp + \\ & nmkq + nm\ell p + nm\ell q + nmpq + nk\ell p + nk\ell q + n kpq + \\ & mklp + mklq + m kpq - 3m\ell pq)\lambda^2 + 2(2nmk\ell p + 2nmk\ell q + \\ & 2nm kpq + nm\ell pq + nk\ell pq + mklpq)\lambda + 7nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{34} = \lambda^6 - & (nm + mk + mq + k\ell + \ell p + pq)\lambda^4 + \\ & (nmk\ell + nm\ell p + nmpq + mklp + mklq + m kpq + m\ell pq + \\ & k\ell pq)\lambda^2 - 2mklpq\lambda - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P_{35} = \lambda^6 - & (nm + mk + m\ell + mq + k\ell + \ell p + pq)\lambda^4 - 2mkl\lambda^3 + \\ & (nmk\ell + nm\ell p + nmpq + mklp + mklq + m kpq + \\ & k\ell pq)\lambda^2 - nmk\ell pq. \end{aligned}$$

$$P_{36} = \lambda^6 - (nm + mk + mq + kl + kp + lp + pq)\lambda^4 - 2klp\lambda^3 + \\ (nmkl + nmkp + nmlp + nmpq + mklp + mklq + \\ mlpq + klpq)\lambda^2 + 2nmklp\lambda - nmklpq.$$

$$P_{37} = \lambda^4 - (nm + mk + mq + kl + kq + lp + pq)\lambda^2 - 2mkq\lambda + \\ nmkl + nmkq + nmlp + nmpq + mklp + mklq + \\ mklpq + mlpq.$$

$$P_{38} = \lambda^6 - (nm + mk + ml + mp + mq + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ -2(mkl + mlp + mpq)\lambda^3 + (nmkl + nmlp + nmpq + mklq + \\ mklpq + klpq)\lambda^2 + 2mklpq\lambda - nmklpq.$$

$$P_{39} = \lambda^5 - (nm + mk + mq + kl + kp + kq + lp + pq)\lambda^3 + \\ -2(mkq + klp + kpq)\lambda^2 + (nmkl + nmkp + nmkq + nmlp + \\ nmpq + mklp + mklq + mlpq)\lambda + 2(nmklp + nmkpq + \\ mklpq).$$

$$P_{40} = \lambda^6 - (nm + mk + ml + mq + kl + lp + lq + pq)\lambda^4 + \\ -2(mkl + mlq + lpq)\lambda^3 + (nmkl + nmlp + nmlq + nmpq + \\ mklp + mklpq + klpq)\lambda^2 + 2(nmlpq + mklpq)\lambda + \\ - nmklpq.$$

$$P_{41} = \lambda^6 - (nm + mk + mp + mq + kl + lp + lq + pq)\lambda^4 + \\ -2(mpq + lpq)\lambda^3 + (nmkl + nmlp + nmlq + nmpq + \\ mklpq + klpq)\lambda^2 + 2nmlpq\lambda - nmklpq.$$

$$P_{42} = \lambda^6 - (nm + mk + ml + mp + mq + kl + kp + lp + pq)\lambda^4 + \\ -2(mkl + mkl + mlp + mpq + klp)\lambda^3 + (nmkl + nmkp + \\ nmlp + nmpq - 3mklp + mklq + klpq)\lambda^2 + \\ 2(nmklp + mklpq)\lambda - nmklpq.$$

$$P_{43} = \lambda^5 - (nm + mk + ml + mq + kl + kq + lp + lq + pq)\lambda^3 + \\ - 2(mkl + mkg + mlq + klq + lpq)\lambda^2 + (nmkl + nmkg + \\ nmlp + nmlq + nmpq + mklp - 3mklq + mklpq)\lambda + \\ 2(nmk\ell q + nm\ell pq + mklpq).$$

$$P_{44} = \lambda^6 - (nm + mk + mq + kl + kp + kq + lp + lq + pq)\lambda^4 + \\ - 2(mkg + klp + klq + kpq + lpq)\lambda^3 + (nmkl + nmkp + \\ nmkg + nmlp + nmlq + nmpq + mklp + mlpq - 3k\ell pq)\lambda^2 + \\ 2(nmk\ell p + nmklq + nmkpq + nmlpq + mklpq)\lambda + 3nmklpq.$$

$$P_{45} = \lambda^6 - (nm + mk + ml + mq + kl + kp + kq + lp + lq + pq)\lambda^4 + \\ - 2(mkl + mkg + mlq + klp + klq + kpq + lpq)\lambda^3 + (nmkl + nmkp + nmkg + nmlp + nmlq + nmpq - 3mklq + \\ - 3k\ell pq)\lambda^2 + 2(nmk\ell p + nmklq + nmkpq + nmlpq)\lambda + \\ 3nmklpq.$$

$$P_{46} = \lambda^6 - (nm + mk + ml + mp + mq + kl + kp + kq + lp + lq + \\ pq)\lambda^4 - 2(mkl + mkp + mkg + mlp + mlq + mpq + klp + \\ klq + kpq + lpq)\lambda^3 + (nmkl + nmkp + nmkg + nm\ell p + \\ nmlq + nmpq - 3mklp - 3mklq - 3mkpq - 3mlpq + \\ - 3k\ell pq)\lambda^2 + 2(nmk\ell p + nmklq + nmkpq + nmlpq + \\ - 2mklpq)\lambda + 3nmklpq.$$

$$P_{47} = \lambda^6 - (nm + nq + mk + kl + lp + pq)\lambda^4 + (nmkl + nmkg + nm\ell p + nmpq + nk\ell q + n\ell pq + mklp + \\ mklpq + klpq)\lambda^2 - 4nmklpq.$$

$$P_{48} = \lambda^6 - (nm + np + nq + mk + kl + lp + pq)\lambda^4 - 2npq\lambda^3 + (nmkl + nmkp + nmkg + nm\ell p + nmpq + nk\ell p + nk\ell q + n\ell pq + mklp + mklpq + klpq)\lambda^2 - 2(nmk\ell p - nmkpq + \\ - nk\ell pq)\lambda - 4nmklpq.$$

$$P_{49} = \lambda^6 - (nm + nl + nq + mk + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ (nmkq + nm\ell p + nmpq + nk\ell q + mklp + m kpq + \\ klpq)\lambda^2 - nmklpq.$$

$$P_{50} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + nq + mk + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ -2(nmk + nk\ell)\lambda^3 + (nmkq + nm\ell p + nmpq + nk\ell p + nk\ell q + \\ nkpq + mklp + m kpq + klpq)\lambda^2 + 2(nmk\ell p + nmkpq)\lambda + \\ - nmklpq.$$

$$P_{51} = \lambda^5 - (nm + nq + mk + mq + kl + kp + lp + pq)\lambda^3 + \\ -2(nmq + klp)\lambda^2 + (nmkl + nmkp + nmkq + nm\ell p + nmpq + \\ nk\ell q + nkpq + nlpq + mklp + mklq + mlpq + klpq)\lambda + \\ 2(nmk\ell p + nmklq + nm\ell pq + nk\ell pq).$$

$$P_{52} = \lambda^6 - (nm + nk + nq + mk + mq + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ -2(nmk + nmq)\lambda^3 + (nmkl + nm\ell p + nmpq + nk\ell p + nk\ell q + \\ nkpq + nlpq + mklp + mklq + m kpq + mlpq + klpq)\lambda^2 + \\ 2(nmk\ell p + nmklq + nmkpq + nm\ell pq - nk\ell pq - mklpq)\lambda + \\ - 5nmklpq.$$

$$P_{53} = \lambda^6 - (nm + np + nq + mk + kl + kq + lp + pq)\lambda^4 - 2npq\lambda^3 + \\ (nmkl + nmkp + nm\ell p + nmpq + nk\ell p + nk\ell q + nkpq + \\ nlpq + mklp + m kpq)\lambda^2 - 2nmklp\lambda - nmklpq.$$

$$P_{54} = \lambda^6 - (nm + nk + np + nq + mk + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ -2(nmk + npq)\lambda^3 + (nmkl + nmkp + nmkq + nm\ell p + nmpq + \\ nk\ell q + nkpq + nlpq + mklp + m kpq + klpq)\lambda^2 + \\ 4nmkpq\lambda - 4nmklpq.$$

$$P_{55} = \lambda^5 - (nm + nk + nl + nq + mk + ml + kl + lp + pq)\lambda^3 + \\ - 2(nmk + nml + nkl + mkl)\lambda^2 + (-3nmkl + nmkq + nmfp + \\ nmfq + nmpq + nklp + nkfq + nkpq + mklp + mfpq + \\ mlpq + klpq)\lambda + 2(nmklp + nmklq + nmfpq + mklpq).$$

$$P_{56} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + nq + mk + kl + kp + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nkl + klp)\lambda^3 + (nmkp + nmkq + nmfp + nmpq + \\ nkfq + mklp + mfpq + klpq)\lambda^2 + 2nmklp\lambda - nmklpq.$$

$$P_{57} = \lambda^6 - (nm + np + nq + mk + mq + kl + kp + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmq + npq + klp)\lambda^3 + (nmkl + nmkq + nmfp + nkfp + \\ nkfq + nkpq + nlpq + mklp + mklq + mlpq + klpq)\lambda^2 + \\ 2(nmklq + nmfpq + 2nkfpq)\lambda - nmklpq.$$

$$P_{58} = \lambda^6 - (nm + nk + np + nq + mk + kl + kp + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nkp + npq + klp)\lambda^3 + (nmkl + nmkq + nmfp + \\ nmpq + nkfq + nlpq + mklp + mfpq + klpq)\lambda^2 + \\ 2(nmklp + nmfpq + nkfpq)\lambda - 4nmklpq.$$

$$P_{59} = \lambda^6 - (nm + nk + np + nq + mk + mq + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nmq + npq)\lambda^3 + (nmkl + nmkp + nmfp + nkfq + \\ nkpq + nlpq + mklp + mklq + mfpq + mlpq + klpq)\lambda^2 + \\ 2(nmklq + nmfpq + nmfpq - mklpq)\lambda - 4nmklpq.$$

$$P_{60} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nkl + nlp + npq)\lambda^3 + (nmkp + nmkq + nmfp + \\ nmpq + nkfq + nkpq + mklp + mfpq + klpq)\lambda^2 + \\ 2(nmklp + 2nmfpq + nkfpq)\lambda - nmklpq.$$

$$P_{61} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + nq + mk + kl + lp + lq + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nkl + nlq + lpq)\lambda^3 + (nmkq + nm\ell p + nm\ell q + \\ nmpq + nk\ell p + nkpq + mklp + mklq + m kpq + klpq)\lambda^2 + \\ 2(nmklp + nmklq + nmkpq + nm\ell pq + nk\ell pq + mklpq)\lambda + \\ 3nmklpq.$$

$$P_{62} = \lambda^4 - (nm + np + nq + mk + ml + kl + kq + lp + pq)\lambda^2 + \\ - 2(npq + mkl)\lambda + nmkl + nmkp + nm\ell q + nmpq + nk\ell p + \\ nk\ell q + nkpq + nlpq + mklp + mklq + m kpq + mlpq.$$

$$P_{63} = \lambda^6 - (nm + nk + np + nq + mk + mp + mq + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nmp + nmq + npq + mpq)\lambda^3 + (nmkl + nm\ell p + \\ - 3nmpq + nk\ell q + nkpq + nlpq + mklq + m kpq + mlpq + \\ klpq)\lambda^2 + 2(nmklq + nmkpq + nm\ell pq)\lambda - nmklpq.$$

$$P_{64} = \lambda^6 - (nm + nl + np + nq + mk + ml + mp + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nml + nmp + nl\ell p + npq + mkl + mlp)\lambda^3 + \\ (nmkp + nmkq - 3nm\ell p + nm\ell q + nk\ell p + nk\ell q + m kpq + \\ mlpq + klpq)\lambda^2 + 2(nmklp + nmklq + nmkpq + nm\ell pq + \\ nk\ell pq + mklpq)\lambda + 4nmklpq.$$

$$P_{65} = \lambda^5 - (nm + nk + np + nq + mk + kl + kq + lp + lq + pq)\lambda^3 + \\ - 2(nmk + nkq + npq + k\ell q + lpq)\lambda^2 + (nmk\ell + nmkp + \\ nm\ell p + nm\ell q + nmpq + mklp + mklq + m kpq)\lambda + \\ 2(nmklq + nmkpq + nm\ell pq + mklpq).$$

$$P_{66} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + kl + kp + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nk\ell + nkp + nl\ell p + npq + k\ell p)\lambda^3 + \\ (nmkq + nm\ell p + nmpq - 3nk\ell p + nk\ell q + mklp + m kpq + \\ k\ell pq)\lambda^2 + 2(nmklp + nmkpq + nk\ell pq)\lambda - nmklpq.$$

$$P_{67} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + mq + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nmq + nkl + nlp + npq)\lambda^3 + (nmkp + nm\ell p + \\ nm\ell q + nk\ell q + nkpq + mklp + mklq + m kpq + m\ell pq + \\ k\ell pq)\lambda^2 + 2(nmk\ell p + nmklq + nmkpq + nm\ell pq + \\ nk\ell pq - mklpq)\lambda - 5nmk\ell pq.$$

$$P_{68} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + ml + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nm\ell + nkl + nlp + npq + mkl)\lambda^3 + \\ (-3nmkl + nmkp + nmkq + nm\ell q + nmpq + nk\ell q + nkpq + \\ mklp + m kpq + m\ell pq + k\ell pq)\lambda^2 + 2(nmk\ell p + nmklq + \\ 2nmkpq + nm\ell pq + nk\ell pq + mklpq)\lambda + 4nmk\ell pq.$$

$$P_{69} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + nq + mk + mp + mq + kl + lp + pq)\lambda^4 + \\ - 2(nmk + nmq + nkl + mpq)\lambda^3 + (nmkp + nm\ell q + nk\ell p + \\ nk\ell q + nkpq + mklq + m kpq + m\ell pq + k\ell pq)\lambda^2 + \\ 2(nmk\ell q + nmkpq)\lambda - nmk\ell pq.$$

$$P_{70} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + ml + mp + kl + lp + \\ pq)\lambda^4 - 2(nmk + nm\ell + nmp + nkl + nlp + npq + \\ mkl + m\ell p)\lambda^3 + (-3nmkl + nmkq - 3nm\ell p + nm\ell q + \\ nk\ell q + nkpq + m kpq + m\ell pq + k\ell pq)\lambda^2 + \\ 2(nmk\ell q + nmkpq + nm\ell pq + nk\ell pq + mklpq)\lambda + 3nmk\ell pq.$$

$$P_{71} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + ml + kl + lp + \ell q + \\ pq)\lambda^4 - 2(nmk + nm\ell + nkl + nlp + n\ell q + npq + \\ mkl + \ell pq)\lambda^3 + (-3nmkl + nmkp + nmkq + nmpq + \\ nkpq - 3n\ell pq + mklp + mklq + m kpq + m\ell pq + k\ell pq)\lambda^2 + \\ 2(nmk\ell p + nmklq + 2nmkpq + nm\ell pq + nk\ell pq + 2mklpq)\lambda + \\ 7nmk\ell pq.$$

$$P_{72} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + nq + mk + ml + mp + kl + kq + lp + pq)\lambda^4 - 2(nmk + nml + nkl + nkq + mkl + mlp)\lambda^3 + (-3nmkl + nmkp + nmlq + nklp + nkpq + mklq + mlpq)\lambda^2 + 2(nmklp + nmklq)\lambda - nmklpq.$$

$$P_{73} = \lambda^5 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + ml + mq + kl + lp + pq)\lambda^3 - 2(nmk + nml + nmq + nkl + nlp + npq + mkl)\lambda^2 + (-3nmkl + nmkp + nkq + nkpq + mklp + mklq + mlpq + klpq)\lambda + 2(nmklp + nmklq + nmkpq + nklpq).$$

$$P_{74} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + kl + kp + kq + lp + lq + pq)\lambda^4 - 2(nmk + nkq + nkp + nkq + nlp + nlq + npq + klp + klq + kpq + lqp)\lambda^3 + (nmlp + nmlq + nmpq - 3nklp - 3nkq - 3nkpq - 3nlpq + mklp + mklq + mlpq - 3klpq)\lambda^2 + 2(nmklp + nmklq + nmkpq + nmlpq - 2nklpq + mklpq)\lambda + 4nmklpq.$$

$$P_{75} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + mp + mq + kl + kp + lp + pq)\lambda^4 - 2(nmk + nmp + nmq + nkl + nkp + nlp + npq + mlp + mpq + klp)\lambda^3 + (-3nmkp + nmklq - 3nmpq + -3nklp + nkq + mklq + mlpq + klpq)\lambda^2 + 2(nmklpq + nmklpq + nklpq + mklpq)\lambda + 3nmklpq.$$

$$P_{76} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + ml + kl + kp + kq + lp + lq + pq)\lambda^4 - 2(nmk + nml + nkl + nkp + nkq + nlp + nlq + npq + mkl + klp + klq + kpq + lpq)\lambda^3 + (-3nmkl + nmpq - 3nklp - 3nklq - 3nkpq - 3nlpq + m kpq + mlpq - 3k l pq)\lambda^2 + 2(nmkpq + nm l pq + -2nk l pq + mk l pq)\lambda + 3nmklpq.$$

$$P_{77} = \lambda^6 - (nm + nk + nl + np + nq + mk + ml + mp + mq + kl + kp + kq + lp + lq + pq)\lambda^4 - 2(nmk + nm l + nmp + nmq + nkl + nkp + nkq + nl p + nl q + npq + mkl + m kp + mkq + ml p + ml q + mpq + klp + klq + kpq + l pq)\lambda^3 - 3(nmk l + nm kp + nm kq + nm l p + nm l q + nmpq + nk l p + nk l q + nk pq + nl pq + mk l p + mk l q + mk pq + ml pq + k l pq)\lambda^2 - 4(nmk l p + nm k l q + nm k pq + nm l pq + nk l pq + mk l pq)\lambda - 5nmklpq.$$

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

```
DIMENSION X(100),Y(6),A(1000),R(1000)
DOUBLE PRECISION Z(5)
INTEGER U(100),FILE
DATA FILE /1/,IFILE/2/
C
C      OPEN(UNIT=FILE,TYPE='OLD',NAME='DR2:$100,1046MATRIX.CAN',
1      ACCESS='DIRECT',RECORDSIZE=104,RECORDTYPE='FIXED',
2      FORM='FORMATTED')
C
C      OPEN(UNIT=IFILE,TYPE='NEW',NAME='DR2:$100,1046MATRIX.POL',
1      RECORDSIZE=62,RECORDTYPE='FIXED')
C
C      EPS=1.0E-3
K=0
99  K=K+1
     READ(FILE'K,88,ERR=24)N,L,(U(I),I=1,100)
88  FORMAT(2I2,100I1)
     IF(L.EQ.99)GO TO 99
M=0
L=99
     WRITE(FILE'K,88,ERR=25)N,L,(U(I),I=1,100)
C
DO 77 I = 1,N
    L = (I-1)*10
    DO 77 J = 1,I
        L=L+1
        M=M+1
        X(M)=FLOAT(U(L)))
CONTINUE
77
C
    DO 23 I1=1,2
    DO 23 I2=1,2
    DO 23 I3=1,2
    DO 23 I4=1,2
    DO 23 I5=1,2
    DO 23 I6=1,2
C
    DO 1 I=1,1000
        A(I)=0.
        R(I)=0.
CONTINUE
1
C
    K=(I1*I1+I1)/2
    DO 3 J=1,I2
        DO 2 I=1,I1
            K=K+1
            A(K)=X(2)
CONTINUE
2
    K=K+J
CONTINUE
3
    K=I1+I2
    K=(K*K+K)/2
C
    DO 6 J=1,I3
        DO 4 I=1,I1
```

```
        K=K+1
        A(K)=X(4)
4      CONTINUE
C
      DO 5 I=1,I2
        K=K+1
        A(K)=X(5)
5      CONTINUE
        K=K+J
6      CONTINUE
C
        K=I1+I2+I3
        K=(K*K+K)/2
DO 10 J=1,I4
        DO 7 I=1,I1
          K=K+1
          A(K)=X(7)
7      CONTINUE
C
        DO 8 I=1,I2
          K=K+1
          A(K)=X(8)
8      CONTINUE
C
        DO 9 I=1,I3
          K=K+1
          A(K)=X(9)
9      CONTINUE
        K=K+J
10     CONTINUE
C
        K=I1+I2+I3+I4
        K=(K*K+K)/2
DO 15 J=1,I5
        DO 11 I=1,I1
          K=K+1
          A(K)=X(11)
11     CONTINUE
C
        DO 12 I=1,I2
          K=K+1
          A(K)=X(12)
12     CONTINUE
C
        DO 13 I=1,I3
          K=K+1
          A(K)=X(13)
13     CONTINUE
C
        DO 14 I=1,I4
          K=K+1
          A(K)=X(14)
14     CONTINUE
        K=K+J
15     CONTINUE
C
```

```

K=I1+I2+I3+I4+I5
K=(K*K+K)/2
DO 21 J=1,I6
  DO 16 I=1,I1
    K=K+1
    A(K)=X(16)
  CONTINUE
16 C
  DO 17 I=1,I2
    K=K+1
    A(K)=X(17)
  CONTINUE
17 C
  DO 18 I=1,I3
    K=K+1
    A(K)=X(18)
  CONTINUE
18 C
  DO 19 I=1,I4
    K=K+1
    A(K)=X(19)
  CONTINUE
19 C
  DO 20 I=1,I5
    K=K+1
    A(K)=X(20)
  CONTINUE
20 C
  K=K+J
CONTINUE
21 N=I1+I2+I3+I4+I5+I6
MV=0
CALL EIGEN(A,R,N,MV)
J=0
M=0
Y(3)=0.
Y(4)=0.
Y(5)=0.
Y(6)=0.
DO 22 I=1,N
  J=J+I
  IF(ABS(A(J)).LT.EPS)GO TO 22
  M=M+1
  Y(M)=A(J)
CONTINUE
22 C
  Z(1)=Y(1)*Y(2)+Y(1)*Y(3)+Y(1)*Y(4)+Y(1)*Y(5)+Y(1)*Y(6)+  

1      Y(2)*Y(3)+Y(2)*Y(4)+Y(2)*Y(5)+Y(2)*Y(6)+Y(3)*Y(4)+  

2      Y(3)*Y(5)+Y(3)*Y(6)+Y(4)*Y(5)+Y(4)*Y(6)+Y(5)*Y(6)
C
  Z(2)=Y(1)*Y(2)*Y(3)+Y(1)*Y(2)*Y(4)+Y(1)*Y(2)*Y(5)+  

1      Y(1)*Y(2)*Y(6)+Y(1)*Y(3)*Y(4)+Y(1)*Y(3)*Y(5)+  

2      Y(1)*Y(3)*Y(6)+Y(1)*Y(4)*Y(5)+Y(1)*Y(4)*Y(6)+  

3      Y(1)*Y(5)*Y(6)+Y(2)*Y(3)*Y(4)+Y(2)*Y(3)*Y(5)+  

4      Y(2)*Y(3)*Y(6)+Y(2)*Y(4)*Y(5)+Y(2)*Y(4)*Y(6)+  

5      Y(2)*Y(5)*Y(6)+Y(3)*Y(4)*Y(5)+Y(3)*Y(4)*Y(6)+  

6      Y(3)*Y(5)*Y(6)+Y(4)*Y(5)*Y(6)

```

- 159 -

C

1   Z(3)=Y(1)*Y(2)*Y(3)*Y(4)+Y(1)*Y(2)*Y(3)*Y(5)+Y(1)*Y(2)*
2   Y(3)*Y(6)+Y(1)*Y(2)*Y(4)*Y(5)+Y(1)*Y(2)*Y(4)*Y(6)+
3   Y(1)*Y(2)*Y(5)*Y(6)+Y(1)*Y(3)*Y(4)*Y(5)+Y(1)*Y(3)*
4   Y(4)*Y(6)+Y(1)*Y(3)*Y(5)*Y(6)+Y(1)*Y(4)*Y(5)*Y(6)+
5   Y(2)*Y(3)*Y(4)*Y(5)+Y(2)*Y(3)*Y(4)*Y(6)+Y(2)*Y(3)*
      Y(5)*Y(6)+Y(2)*Y(4)*Y(5)*Y(6)+Y(3)*Y(4)*Y(5)*Y(6)

C

1   Z(4)=Y(1)*Y(2)*Y(3)*Y(4)*Y(5)+Y(1)*Y(2)*Y(3)*Y(4)*Y(6)+
2   Y(1)*Y(2)*Y(3)*Y(5)*Y(6)+Y(1)*Y(2)*Y(4)*Y(5)*Y(6)+
      Y(1)*Y(3)*Y(4)*Y(5)*Y(6)+Y(2)*Y(3)*Y(4)*Y(5)*Y(6)

C

Z(5)=Y(1)*Y(2)*Y(3)*Y(4)*Y(5)*Y(6)
Z(2)=-Z(2)
Z(4)=-Z(4)

C

100   WRITE(IFILE,100)Z,I1,I2,I3,I4,I5,I6
        FORMAT(5F10.2,6I2)
23   CONTINUE
24   GO TO 26
25   TYPE *, '*'
26   GO TO 26
27   TYPE *, '\$'
28   CALL EXIT
29   END

DIMENSION A(65,65), B(65), X(65)
DOUBLE PRECISION Z(5)
BYTE TXT(342)

C
DATA TXT(1) //n//, TXT(2) //m//, TXT(7) //n//
DATA TXT(8) //k//, TXT(13) //n//, TXT(14) //1//
DATA TXT(19) //n//, TXT(20) //p//, TXT(25) //n//
DATA TXT(26) //q//, TXT(31) //m//, TXT(32) //k//
DATA TXT(37) //m//, TXT(38) //1//, TXT(43) //m//
DATA TXT(44) //p//, TXT(49) //m//, TXT(50) //q//
DATA TXT(55) //k//, TXT(56) //1//, TXT(61) //k//
DATA TXT(62) //p//, TXT(67) //k//, TXT(68) //q//
DATA TXT(73) //1//, TXT(74) //p//, TXT(79) //1//
DATA TXT(80) //q//, TXT(85) //p//, TXT(86) //q//
DATA TXT(91) //n//, TXT(92) //m//, TXT(93) //k//
DATA TXT(97) //n//, TXT(98) //m//, TXT(99) //1//

DATA TXT(103) //n//, TXT(104) //m//, TXT(105) //p//
DATA TXT(109) //n//, TXT(110) //m//, TXT(111) //q//
DATA TXT(115) //n//, TXT(116) //k//, TXT(117) //1//
DATA TXT(121) //n//, TXT(122) //k//, TXT(123) //p//
DATA TXT(127) //n//, TXT(128) //k//, TXT(129) //q//
DATA TXT(133) //n//, TXT(134) //1//, TXT(135) //p//
DATA TXT(139) //n//, TXT(140) //1//, TXT(141) //q//
DATA TXT(145) //n//, TXT(146) //p//, TXT(147) //q//
DATA TXT(151) //m//, TXT(152) //k//, TXT(153) //1//
DATA TXT(157) //m//, TXT(158) //k//, TXT(159) //p//
DATA TXT(163) //m//, TXT(164) //k//, TXT(165) //q//
DATA TXT(169) //m//, TXT(170) //1//, TXT(171) //p//
DATA TXT(175) //m//, TXT(176) //1//, TXT(177) //q//
DATA TXT(181) //m//, TXT(182) //p//, TXT(183) //q//
DATA TXT(187) //k//, TXT(188) //1//, TXT(189) //p//
DATA TXT(193) //k//, TXT(194) //1//, TXT(195) //q//
DATA TXT(199) //k//, TXT(200) //p//, TXT(201) //q//
DATA TXT(205) //1//, TXT(206) //p//, TXT(207) //q//
DATA TXT(211) //n//, TXT(212) //m//, TXT(213) //k//
DATA TXT(214) //1//, TXT(217) //n//, TXT(218) //m//
DATA TXT(219) //k//, TXT(220) //p//, TXT(223) //n//
DATA TXT(224) //m//, TXT(225) //k//, TXT(226) //q//
DATA TXT(229) //n//, TXT(230) //m//, TXT(231) //1//
DATA TXT(232) //p//, TXT(235) //n//, TXT(236) //m//
DATA TXT(237) //1//, TXT(238) //q//, TXT(241) //n//
DATA TXT(242) //m//, TXT(243) //p//, TXT(244) //q//
DATA TXT(247) //n//, TXT(248) //k//, TXT(249) //1//
DATA TXT(250) //p//, TXT(253) //n//, TXT(254) //k//
DATA TXT(255) //1//, TXT(256) //q//, TXT(259) //n//
DATA TXT(260) //k//, TXT(261) //p//, TXT(262) //q//
DATA TXT(265) //n//, TXT(266) //1//, TXT(267) //p//
DATA TXT(268) //q//, TXT(271) //m//, TXT(272) //k//
DATA TXT(273) //1//, TXT(274) //p//, TXT(277) //m//
DATA TXT(278) //k//, TXT(279) //1//, TXT(280) //q//
DATA TXT(283) //m//, TXT(284) //k//, TXT(285) //p//
DATA TXT(286) //q//, TXT(289) //m//, TXT(290) //1//
DATA TXT(291) //p//, TXT(292) //q//, TXT(295) //k//
DATA TXT(296) //1//, TXT(297) //p//, TXT(298) //q//

```

DATA TXT(301) //'n//, TXT(302) //'m//, TXT(303) //'k//  

DATA TXT(304) //'l//, TXT(305) //'p//, TXT(306) //' '//  

DATA TXT(307) //'n//, TXT(308) //'m//, TXT(309) //'k//  

DATA TXT(310) //'l//, TXT(311) //'q//, TXT(312) //' '//  

DATA TXT(313) //'n//, TXT(314) //'m//, TXT(315) //'k//  

DATA TXT(316) //'p//, TXT(317) //'q//, TXT(318) //' '//  

DATA TXT(319) //'n//, TXT(320) //'m//, TXT(321) //'l//  

DATA TXT(322) //'p//, TXT(323) //'q//, TXT(324) //' '//  

DATA TXT(325) //'n//, TXT(326) //'k//, TXT(327) //'l//  

DATA TXT(328) //'p//, TXT(329) //'q//, TXT(330) //' '//  

DATA TXT(331) //'m//, TXT(332) //'k//, TXT(333) //'l//  

DATA TXT(334) //'p//, TXT(335) //'q//, TXT(336) //' '//  

DATA TXT(337) //'n//, TXT(338) //'m//, TXT(339) //'k//  

DATA TXT(340) //'l//, TXT(341) //'p//, TXT(342) //'q//  

DATA IFILE /1/  

C  

1 OPEN(UNIT=IFILE,TYPE='OLD',NAME='DR2:\$100,1046MATRIX.POL',  

RECORDSIZE=62,RECORDTYPE='FIXED')  

EPS=1.0E-3  

C  

DO 99 I=1,300  

  IF(TXT(I).EQ.'n')GO TO 99  

  IF(TXT(I).EQ.'m')GO TO 99  

  IF(TXT(I).EQ.'k')GO TO 99  

  IF(TXT(I).EQ.'l')GO TO 99  

  IF(TXT(I).EQ.'p')GO TO 99  

  IF(TXT(I).EQ.'q')GO TO 99  

  TXT(I) = ' '  

99 CONTINUE  

C  

C  

DO 15 J=1,5  

  DO 3 I=1,64  

    READ(IFILE,2,END=3)Z,I1,I2,I3,I4,I5,I6  

    FORMAT(5F10.2,6I2)  

    B(I)=Z(J)  

C  

A(I,1) = I1  

A(I,2) = I2  

A(I,3) = I3  

A(I,4) = I4  

A(I,5) = I5  

A(I,6) = I6  

C  

A(I,7) = I1*I2  

A(I,8) = I1*I3  

A(I,9) = I1*I4  

A(I,10) = I1*I5  

A(I,11) = I1*I6  

A(I,12) = I2*I3  

A(I,13) = I2*I4  

A(I,14) = I2*I5  

A(I,15) = I2*I6  

A(I,16) = I3*I4  

A(I,17) = I3*I5  

A(I,18) = I3*I6

```

A(I,19) = I4*I5
A(I,20) = I4*I6
A(I,21) = I5*I6

C

A(I,22) = I1*I2*I3
A(I,23) = I1*I2*I4
A(I,24) = I1*I2*I5
A(I,25) = I1*I2*I6
A(I,26) = I1*I3*I4
A(I,27) = I1*I3*I5
A(I,28) = I1*I3*I6
A(I,29) = I1*I4*I5
A(I,30) = I1*I4*I6
A(I,31) = I1*I5*I6
A(I,32) = I2*I3*I4
A(I,33) = I2*I3*I5
A(I,34) = I2*I3*I6
A(I,35) = I2*I4*I5
A(I,36) = I2*I4*I6
A(I,37) = I2*I5*I6
A(I,38) = I3*I4*I5
A(I,39) = I3*I4*I6
A(I,40) = I3*I5*I6
A(I,41) = I4*I5*I6

C

A(I,42) = I1*I2*I3*I4
A(I,43) = I1*I2*I3*I5
A(I,44) = I1*I2*I3*I6
A(I,45) = I1*I2*I4*I5
A(I,46) = I1*I2*I4*I6
A(I,47) = I1*I2*I5*I6
A(I,48) = I1*I3*I4*I5
A(I,49) = I1*I3*I4*I6
A(I,50) = I1*I3*I5*I6
A(I,51) = I1*I4*I5*I6
A(I,52) = I2*I3*I4*I5
A(I,53) = I2*I3*I4*I6
A(I,54) = I2*I3*I5*I6
A(I,55) = I2*I4*I5*I6
A(I,56) = I3*I4*I5*I6

C

A(I,57) = I1*I2*I3*I4*I5
A(I,58) = I1*I2*I3*I4*I6
A(I,59) = I1*I2*I3*I5*I6
A(I,60) = I1*I2*I4*I5*I6
A(I,61) = I1*I3*I4*I5*I6
A(I,62) = I2*I3*I4*I5*I6

C

A(I,63) = I1*I2*I3*I4*I5*I6
A(I,64) = 1.

CONTINUE

C

L=1
N=64
M=0

4

```
DO 5 I=L,N
  IF (ABS(A(I,L)).LT.EPS) GO TO 5
  M=I
  GO TO 6
CONTINUE
5  IF(M.EQ.0)GO TO 16
  IF (N.EQ.L) GO TO 10
  DO 7 I=L,N
    X(65)=A(M,I)
    A(M,I)=A(L,I)
    A(L,I)=X(65)
7  CONTINUE
  X(65)=B(M)
  B(M)=B(L)
  B(L)=X(65)
  M=L+1
  DO 9 I=M,N
    DO 8 K=M,N
      A(I,K)=A(I,K)-(A(I,L)*A(L,K)/A(L,L))
    CONTINUE
8  B(I)=B(I)-(A(I,L)*B(L)/A(L,L))
  CONTINUE
  L=L+1
  GO TO 4
  X(N)=B(N)/A(N,N)
  DO 12 I=1,N-1
    X(65)=0.
    DO 11 K=1,I
      X(65)=X(65)+A(N-I,N-K+1)*X(N-K+1)
    CONTINUE
11  X(N-I)=(B(N-I)-X(65))/A(N-I,N-I)
  CONTINUE
12  C
    WRITE(2,88)
88  FORMAT(' ')
  C
  DO 14 I=1,N
    IF(ABS(X(I)).LT.EPS)GO TO 14
    L = (I-7)*6+1
    L1=N-J-1
    WRITE(2,13)L1,(TXT(M),M=L,L+5),X(I)
13  FORMAT(I4,5X,6A1,5X,F10.3)
    CONTINUE
    REWIND(IFILE)
  15  CONTINUE
    GO TO 17
  16  TYPE *,J
  17  CALL EXIT
    END
```

PRILOG B

U ovom prilogu dajemo izvorne programe koji su najčešće u upotrebi u ovom radu, u rešavanju nekih problema spektralne teorije grafova.

Većina programa u ovom prilogu je napisana u asembleru (MACRO - 11), i za njih je karakteristično da su neuporedivo brži od programa koji su pisani u bilo kom višem mašinskom jeziku.

* * *

Program GRAFIND.MAC (str. 167-171) generiše sve povezane grafove nad skupom grafova iz datoteke MATRIX.OLD i formira izlaznu datoteku MATRIX.NEW. Ukoliko ne postoji datoteka MATRIX.OLD onda se ovim programom formira datoteka MATRIX.NEW sa sloganom (grafom) K_2 .

U prvom bajtu u slogu obe datoteke nalazi se broj čvorova grafa G, u drugom bajtu broj grana, u trećem i četvrtom bajtu parametar grafa, a ostalih 20 bajtova je rezervisano za reprezentaciju matrice susedstva grafa G. Matrica susedstva je kodirana pomoću slova engleske abecede i specijalnih znakova. Ilustracija radi, napomenimo da slovo A predstavlja vektor 00000 (binarno nula), B vektor 00001 (binarno 1), C 00010 (binarno 2), itd. S obzirom da je za slovo A ASCII vrednost 65, za B 66 itd., neposredno se uočava da karakter X u reprezentaciji matrice susedstva grafa G predstavlja vektor (binarni broj) čija je vrednost ASCII(X) - 65.

Program SORT.MAC (str. 172-176) od ulazne datoteke MATRIX.NEW formira privremenu datoteku MATRIX.TMP koja se koristi za određivanje parametra grafa G (treći i četvrti bajt u slogu), a nakon toga kreira izlaznu sortiranu datoteku MATRIX.S10.

Program IZOGRAF.MAC (str. 177-185) od ulazne datoteke MATRIX.S10 formira datoteku neizomorfnih grafova MATRIX.I10.

Program LISTGRAF.CBL (str. 186-189) dešifruje slog ulazne datoteke MATRIX.L10 (dekodira matricu susedstva grafa G) i kreira listu MATRIX.LST neizomofnih grafova.

Program LAMDA.FTN (str. 190) od ulazne datoteke MATRIX.L10 daje sopstvene vrednosti grafa G. Potprogram SUBL.MAC (str. 191-192) u ovom programu dešifruje matricu susedstva, i priprema uslove za direktno pozivanje potprograma EIGEN.FTN. Sopstvene vrednosti se prikazuju na ekranu terminala.

Na kraju, dajemo i kompletan postupak upotrebe navedenih programa. Pretpostavimo da datoteka MATRIX.006 sadrži sve neizomorfne grafove reda 6, i da želimo da kreiramo sve neizomorfne grafove reda 7.

Redosled koraka je sledeći,

PIP MATRIX.OLD=MATRIX.006	;kreiramo datoteku MATRIX.OLD
RUN GRAFIND	;kreiramo datoteku MATRIX.NEW
PIP MATRIX.OLD;*/DE/LD	; brišemo datoteku MATRIX.OLD
RUN SORT	;kreiramo datoteku MATRIX.S10
PIP MATRIX.NEW;*/DE/LD	; brišemo datoteku MATRIX.NEW
PIP MATRIX.TMP;*/DE/LD	; brišemo datoteku MATRIX.TMP
RUN IZOGRAF	;kreiramo datoteku MATRIX.I10

Kreirana datoteka MATRIX.I10 sadrži sve neizomorfne grafove reda 7. Nakon poslednjeg koraka arhiviramo datoteku MATRIX.I10 (recimo pod nazivom MATRIX.007). Ukoliko ne postoji datoteka MATRIX.006, onda pozivanjem programa GRAFIND formiramo sve neizomorfne poveznane grafove reda 2 (graf K2). Ukoliko ponovimo čitav postupak dobijemo sve povezane grafove reda 3. Od grafova reda 3, formiraju se istim postupkom svi neizomorfni grafovi reda 4, zatim reda 5, reda 6.

Ukoliko želimo da kreiramo listu neizomorfnih grafova reda 7, onda prvo kopiramo datoteku MATRIX.007 u MATRIX.L10, a zatim pozivimo program LISTGRAF. Na istu datoteku možemo primeniti program LAMDA za određivanje sopstvenih vrednosti.

Napomenimo da se svi MACRO programi u ovom prilogu mogu primeniti na bilo kom 16 - adresibilnom Digital-ovom računaru. Na VAX-u (32 - adresibilnom, 64-adresibilnom, itd.) svi ovi MACRO programi se mogu lako modifikovati zamenom nekih WORD instrukcija BYTE instrukcijama.

Svi navedeni programi mogu se primeniti na grafove čiji red (broj čvorova) nije veći od 10.

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ Datum _____

.TITLE GRAFIND.MAC
.IDENT /LEPOVIC MIRKO/

.MCALL FDAT\$A,FDBDF\$,FDBF\$A,FDRC\$A,FDOP\$A,FSRSZ\$,FINIT\$
.MCALL OPEN\$R,OPEN\$W,GET\$,PUT\$,CLOSE\$,EXIT\$,QIOW\$S
.ENABL LC

FSRSZ\$ 60.

FDBUL: FDBDF\$
FDRC\$A FD.INS,SLGUL,24.
FDOP\$A 1,IMEUL,,FO.RD
FDBF\$A ,15360.

FDBIZ: FDBDF\$
FDAT\$A R.FIX,FD.CR,24.
FDRC\$A FD.INS,SLGIZ,24.
FDOP\$A 2,IMEIZ,,FO.WRT
FDBF\$A ,15360.

SLGUL: .BLKB 24.
.EVEN

SLGIZ: .BLKB 24.
.EVEN

IMEUL: .WORD A1,A2,A3,A4,A5,A6
A2: .ASCII /DR1:/
A1=-A2 .EVEN
A4: .ASCII /\$100,1046/
A3=-A4 .EVEN
A6: .ASCII /MATRIX.OLD/
A5=-A6 .EVEN

IMEIZ: .WORD B1,B2,B3,B4,B5,B6
B2: .ASCII /DR1:/
B1=-B2 .EVEN
B4: .ASCII /\$100,1046/
B3=-B4 .EVEN
B6: .ASCII /MATRIX.NEW/
B5=-B6 .EVEN

ERRORS: .ASCII /Read error at
.ASCII /Writ error at
.ASCII /Open error at
.ASCII /Open error at

*** DR1:\$100,1046MATRIX.OLD ***;
*** DR1:\$100,1046MATRIX.NEW ***;
*** DR1:\$100,1046MATRIX.OLD ***;
*** DR1:\$100,1046MATRIX.NEW ***;

```

COD:    .BYTE 0,0,0,0,0,0,0,0,1,0,0,0,1,0,0,0,0,1,1
        .BYTE 0,0,1,0,0,0,0,1,0,1,0,0,1,1,0,0,0,1,1
        .BYTE 0,1,0,0,0,0,1,0,0,1,0,1,0,1,0,0,1,0,1
        .BYTE 0,1,1,0,0,0,1,1,0,1,0,1,1,1,0,0,1,1,1
        .BYTE 1,0,0,0,0,1,0,0,1,1,0,0,1,0,0,1,0,0,1
        .BYTE 1,0,1,0,0,1,0,1,0,1,1,0,1,1,0,1,0,1,1
        .BYTE 1,1,0,0,0,1,1,0,0,1,1,1,0,1,0,1,1,0,1
        .BYTE 1,1,1,0,0,1,1,1,0,1,1,1,1,0,1,1,1,1,1

MTX:   .WORD M01,M02,M03,M04,M05,M06,M07,M08,M09,M10
M01:   .BLKB 10.
M02:   .BLKB 10.
M03:   .BLKB 10.
M04:   .BLKB 10.
M05:   .BLKB 10.
M06:   .BLKB 10.
M07:   .BLKB 10.
M08:   .BLKB 10.
M09:   .BLKB 10.
M10:   .BLKB 10.

BUF:    .BLKB 100.
CMB:   .WORD
NCB:    .WORD
HCB:    .WORD
PAR:    .WORD

OPEN:   FINIT$ 
OPEN$R  #FDBUL,,,,,ER0UL
OPEN$W  #FDBIZ,,,,,ER0IZ
RDUL:   GET$  #FDBUL,,,ERRUL
        MOV   #4,R0
        MOV   #BUF,R1
DCOD:   MOVB SLGUL(R0),R3
        SUB   #101,R3
        MUL   #5,R3
        CLR   R2
        MOVB COD(R3),(R1) +
        INC   R3
        INC   R2
        CMP   #5,R2
        BNE   ECOD
        INC   R0
        CMP   #30,R0
        BNE   DCOD
        CLR   R0
        CLR   R3
ECOD:   MOV   MTX(R0),R1
        CLR   R2
COPY:   CMP   #5,R2
        BEQ   INIC
        MOV   BUF(R3),(R1) +
        INC   R2
LOOP:  

```

	ADD	#2,R3
	JMP	LOOP
INIC:	ADD	#2,RO
	CMP	#24,RO
	BNE	COPY
	MOV	#1,CMB
	CLR	RO
COMB:	INC	RO
	ASL	CMB
	CMPB	RO,SLGUL
	BNE	COMB
	INC B	SLGUL
	MOVB	SLGUL,SLGIZ
	DEC	CMB
	CLR	NCB
NEXT:	CMP	NCB,CMB
	BEQ	RDUL
	INC	NCB
	MOV	NCB,HCB
	CLR	RO
CLRS:	CLR	BUF(RO)
	ADD	#2,RO
	CMP	#12,RO
	BNE	CLRS
	CLR	RO
	CLR	R3
COMC:	MOV	HCB,R1
	ASR	HCB
	MOV	HCB,R2
	ASL	R2
	SUB	R2,R1
	ADD	R1,R3
	MOVB	R1,BUF(RO)
	INC	RO
	TST	HCB
	BNE	COMC
	ASL	R3
	CLR	RO
	MOVB	SLGUL+1,RO
	ADD	RO,R3
	MOVB	R3,SLGIZ+1
	CLR	SLGIZ+2
	MOVB	SLGUL,RO
	DEC	RO
	ASL	RO
	MOV	MTX(RO),R1
	CLR	R2
ROWS:	MOV	BUF(R2),(R1)+
	ADD	#2,R2
	CMP	#12,R2
	BNE	ROWS
	ASR	RO
	CLR	R2
	CLR	R3
COLS:	MOV	MTX(R2),R1

```

ADD    R0,R1
MOVB BUF(R3), (R1)
ADD    #2,R2
INC    R3
CMP    #12,R3
BNE    COLS
CLR    R0
UNCD: MOV    MTX(R0),R1
       CLR    PAR
INIT:  CLR    R2
       CLR    R3
       MOV    #20,R4
UNRW:  CLR    R5
       MOVB   (R1)+,R5
       MUL    R4,R5
       ADD    R5,R3
       INC    R2
       ASR    R4
       CMP    #5,R2
       BNE    UNRW
       ADD    #101,R3
       MOV    R0,R2
       ADD    #4,R2
       ADD    PAR,R2
       MOVB   R3,SLGIZ(R2)
       CMP    #1,PAR
       BEQ    UNCL
       MOV    #1,PAR
       JMP    INIT
       ADD    #2,R0
       CMP    #24,R0
       BNE    UNCD
PUT$:  #FDBIZ,,,ERRIZ
JMP    NEXT
EROUL: CMPB   #177746,F.ERR(R0)
       BEQ    WRK2
       MOV    #ERRORS,R0
       ADD    #100.,R0
QIOW$S: #IO.WLB,#5,,,,,<R0,#50.>
       JMP    EXIT
WRK2:  OPEN$W  #FDBIZ,,,,,EROIZ
       MOVB   #2,SLGIZ
       MOVB   #2,SLGIZ+1
       CLR    SLGIZ+2
       MOVB   #'I,SLGIZ+4
       MOVB   #'A,SLGIZ+5
       MOVB   #'Q,SLGIZ+6
       MOV    #7,R0
       MOVB   #'A,SLGIZ(R0)
       INC    R0
       CMP    #30,R0
       BNE    FULL
PUT$:  #FDBIZ,,,ERRIZ
CLOSE$: #FDBIZ
EXIT$S

```

```
ER0IZ: MOV #ER0RS, R0
        ADD #150., R0
        QIOW$$ #IO.WLB, #5, , , , <R0, #50. >
        JMP EXIT
ERRUL: CMPB #IE.EOF, F.ERR(R0)
        BEQ EXIT
        MOV #ER0RS, R0
        QIOW$$ #IO.WLB, #5, , , , <R0, #50. >
        JMP EXIT
ERRIZ: MOV #ER0RS, R0
        ADD #50., R0
        QIOW$$ #IO.WLB, #5, , , , <R0, #50. >
        JMP EXIT
EXIT: CLOSE$ #FDBUL
      CLOSE$ #FDBIZ
      EXIT$$
      .END OPEN
```

.TITLE SORT.MAC
.IDENT /LEPOVIC MIRKO/

.MCALL FDAT\$A,FDBDF\$,FDBF\$A,FDRC\$A,FDOP\$A,FSRSZ\$
.MCALL OPEN\$M,OPEN\$W,OPEN\$R,GET\$,PUT\$,GET\$R
.MCALL PUT\$R,CLOSE\$,EXIT\$,FINIT\$
.MCALL QIOW\$S,SPWN\$S,WTSE\$S
.ENABL LC

FSRSZ\$ 3.

FDBUL: FDBDF\$
FDRC\$A FD.INS!FD.RAN,SLGUL,24.
FDOP\$A 1,IMEUL,,FO.MFY
FDBF\$A ,512.

FDBIZ: FDBDF\$
FDAT\$A R.FIX,FD.CR,12.
FDRC\$A FD.INS,SLGIZ,12.
FDOP\$A 2,IMEIZ,,FO.WRT
FDBF\$A ,512.

FDBRD: FDBDF\$
FDRC\$A FD.INS,SLGIZ,12.
FDOP\$A 2,IMEIZ,,FO.RD
FDBF\$A ,512.

SLGUL: .BLKB 24.
.EVEN

SLGIZ: .BLKB 12.
.EVEN

IMEUL: .WORD A1,A2,A3,A4,A5,A6
A2: .ASCII /DR1:/
A1=-A2 .EVEN
A4: .ASCII /\$100,1046/
A3=-A4 .EVEN
A6: .ASCII /MATRIX.NEW/
A5=-A6 .EVEN

IMEIZ: .WORD B1,B2,B3,B4,B5,B6
B2: .ASCII /DR1:/
B1=-B2 .EVEN
B4: .ASCII /\$100,1046/
B3=-B4 .EVEN
B6: .ASCII /MATRIX.TMP/
B5=-B6 .EVEN

```

SCL: .RAD50 /SCL.../
SRTA: .ASCII %SRT DR1:§100,1046MATRIX.TMP=DR1:§100,1046MATRIX.TMP% ;
       .ASCII %/FO:F:12/KE:CN3.10%
       .EVEN
SRTB: .ASCII %SRT DR1:§100,1046MATRIX.S10=DR1:§100,1046MATRIX.NEW% ;
       .ASCII %/FO:F:24/KE:CN1.4%
       .EVEN

ERORS: .ASCII /Read error at     *** DR1:§100,1046MATRIX.NEW ***
       .ASCII /Rewr error at    *** DR1:§100,1046MATRIX.NEW ***
       .ASCII /Writ error at    *** DR1:§100,1046MATRIX.TMP ***
       .ASCII /Read error at    *** DR1:§100,1046MATRIX.TMP ***
       .ASCII /Open error at    *** DR1:§100,1046MATRIX.NEW ***
       .ASCII /Open error at    *** DR1:§100,1046MATRIX.TMP ***

COD:   .BYTE 0,0,0,0,0,0,0,0,1,0,0,0,1,0,0,0,0,0,1,1
       .BYTE 0,0,1,0,0,0,0,1,0,1,0,0,1,1,0,0,0,1,1,1
       .BYTE 0,1,0,0,0,0,1,0,0,1,0,1,0,1,0,0,1,0,1,1
       .BYTE 0,1,1,0,0,0,1,0,1,0,1,0,1,1,0,0,1,1,1
       .BYTE 1,0,0,0,0,1,0,0,0,1,1,0,0,1,0,1,0,0,1,1
       .BYTE 1,0,1,0,0,0,1,0,1,0,1,1,0,1,1,0,1,0,1,1
       .BYTE 1,1,0,0,0,0,1,1,0,0,1,1,0,1,1,0,1,1,0,1,1
       .BYTE 1,1,1,0,0,0,1,1,0,1,1,1,0,1,1,0,1,1,1,1,1

MTX:   .WORD M01,M02,M03,M04,M05,M06,M07,M08,M09,M10
M01:   .BLKB 10.
M02:   .BLKB 10.
M03:   .BLKB 10.
M04:   .BLKB 10.
M05:   .BLKB 10.
M06:   .BLKB 10.
M07:   .BLKB 10.
M08:   .BLKB 10.
M09:   .BLKB 10.
M10:   .BLKB 10.

BUF:   .BLKB 100.
LVX:   .BLKW 10.

POZ:   .WORD
PAR:   .WORD

START: FINIT$          ; Initialize floating-point environment
OPEN$M #FDBUL,,,,,,EROUL ; Open matrix file
OPEN$W #FDBIZ,,,,,,EROIZ ; Open matrix file
CLR    POZ              ; Clear stack pointer
RDUL:  INC    POZ          ; Increment stack pointer
       GET$R #FDBUL,,,POZ,,ERRUL ; Get character from input stream
       MOV    #4,RO           ; Move character to R0
       MOV    #BUF,R1          ; Move buffer address to R1
DCOD:  MOVB  SLGUL(R0),R3 ; Decode character
       SUB   #101,R3          ; Subtract 101 from R3
       MUL   #5,R3            ; Multiply by 5
       CLR    R2              ; Clear R2
ECOD:  MOVB  COD(R3),(R1)+ ; End of character decoding

```

```

INC      R3
INC      R2
CMP      #5,R2
BNE      ECOD
INC      R0
CMP      #30,R0
BNE      DCOD
CLR      R0
CLR      R3
NEXT:   MOV      MTX(R0),R1
         CLR      R2
         CMP      #5,R2
         BEQ      CMPA
         MOV      BUF(R3),(R1) +
         INC      R2
         ADD      #2,R3
         JMP      LOOP
         CMPA:  ADD      #2,R0
         CMP      #24,R0
         BNE      NEXT
         CLR      R0
         CLRS:  CLR      LVX(R0)
         ADD      #2,R0
         CMP      #24,R0
         BNE      CLRS
         CLR      R0
         CLR      R1
ADRS:   MOV      MTX(R0),R2
         CLR      R3
         CLR      R4
COMP:   CMPB:  R3,SLGUL
         BEQ      COLM
         INC      R3
         CMPB:  #1,(R2) +
         BNE      COMP
         INC      R4
         JMP      COMP
         DEC      R4
         ASL      R4
         INC      LVX(R4)
         ADD      #2,R0
         INC      R1
         CMPB:  R1,SLGUL
         BNE      ADRS
         MOV      POZ,SLGIZ
         MOV      #2,R1
         CLR      R0
         COPY:  MOV      LVX(R0),R2
         MOVB:  R2,SLGIZ(R1)
         ADD      #2,R0
         INC      R1
         CMP      #24,R0
         BNE      COPY
         PUT$:  #FDBIZ,,,ERRIZ
         JMP      RDUL
ERRUL:  CMPB:  #IE.EOF,F.ERR(R0)

```

```

        BEQ      SRTC
        MOV      #ERRORS,RO
        QIOW$S  #IO.WLB,#5,,,,,<R0,#50.>
EXITA:  CLOSE$  #FDBUL
        CLOSE$  #FDBIZ
        EXIT$S
ERRIZ:  MOV      #ERRORS,RO
        ADD      #100.,RO
        QIOW$S  #IO.WLB,#5,,,,,<R0,#50.>
        JMP      EXITA
EROLU:  MOV      #ERRORS,RO
        ADD      #200.,RO
        QIOW$S  #IO.WLB,#5,,,,,<R0,#50.>
        JMP      EXITA
EROIZ:  MOV      #ERRORS,RO
        ADD      #250.,RO
        QIOW$S  #IO.WLB,#5,,,,,<R0,#50.>
        JMP      EXITA
SRTC:   CLOSE$  #FDBIZ
        SPWN$S  #SCL,,,#100,#100,#1,,,#SRTA,#69.,#5
        WTSE$S  #1
        OPEN$R  #FDBRD,,,,,ERRORD
        CLR     PAR
        MOVB    #'*,BUF
RDUA:   GET$    #FDBRD,,,ERRUA
        MOV     #2,R1
        CLR     RO
SAME:   CMP     BUF(RO),SLGIZ(R1)
        BNE     HOLD
        ADD     #2,RO
        ADD     #2,R1
        CMP     #12,RO
        BNE     SAME
REWR:   MOV     SLGIZ,POZ
        GET$R  #FDBUL,,,POZ,,ERRUB
        MOV     PAR,SLGUL+2
        PUT$R  #FDBUL,,,POZ,,ERRUC
        JMP     RDUA
HOLD:   INC     PAR
        MOV     #2,R1
        CLR     RO
HOLA:   MOV     SLGIZ(R1),BUF(RO)
        ADD     #2,RO
        ADD     #2,R1
        CMP     #12,RO
        BNE     HOLA
        JMP     REWR
ERRUA:  CMPB   #IE.EOF,F.ERR(RO)
        BEQ     SRTD
        MOV     #ERRORS,RO
        ADD     #150.,RO
        QIOW$S  #IO.WLB,#5,,,,,<R0,#50.>
EXITB:  CLOSE$  #FDBUL
        CLOSE$  #FDBRD
        EXIT$S
ERRUB:  MOV     #ERRORS,RO

```

```
QIOW$$ #IO.WLB,#5,,,<RO,#50.>
JMP EXITB
ERRUC: MOV #ERRORS,RO
ADD #50.,RO
QIOW$$ #IO.WLB,#5,,,<RO,#50.>
JMP EXITB
ERORD: MOV #ERRORS,RO
ADD #250.,RO
QIOW$$ #IO.WLB,#5,,,<RO,#50.>
JMP EXITB
SRTD: CLOSE$ #FDBUL
CLOSE$ #FDBRD
SPWN$$ #SCL,,,#100,#100,#1,,,#SRTB,#68.,#5
WTSE$$ #1
EXIT$$
.END START
```

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj ..... Datum .....

.TITLE IZOGRAF.MAC
 .IDENT /LEPOVIC MIRKO/
 .MCALL FDAT\$A,FDBDF\$,FDBF\$A,FDRC\$A,FDOP\$A,FSRSZ\$
 .MCALL OPEN\$M,OPEN\$W,PUT\$,GET\$R,PUT\$R,FINIT\$
 .MCALL CLOSE\$,EXIT\$S,QIOW\$S
 .ENABL LC
 FSRSZ\$ 60.
FDBIO: FDBDF\$
 FDRC\$A FD. INS!FD.RAN,SLG,24.
 FDOP\$A 1,IMEIO,,FO.MFY
 FDBF\$A ,15360.
FDBWR: FDBDF\$
 FDAT\$A R.FIX,FD,CR,24.
 FDRC\$A FD.INS,SLG,24.
 FDOP\$A 2,IMEWR,,FO.WRT
 FDBF\$A ,15360.
SLG: .BLKB 24.
 .EVEN
IMEIO: .WORD A1,A2,A3,A4,A5,A6
 A2: .ASCII /DR1:/
 A1=-A2 .EVEN
 A4: .ASCII /\$100,1046/
 A3=-A4 .EVEN
 A6: .ASCII /MATRIX.S10/
 A5=-A6 .EVEN
 .EVEN
IMEWR: .WORD B1,B2,B3,B4,B5,B6
 B2: .ASCII /DR1:/
 B1=-B2 .EVEN
 B4: .ASCII /\$100,1046/
 B3=-B4 .EVEN
 B6: .ASCII /MATRIX.I10/
 B5=-B6 .EVEN
 .EVEN
ERRORS: .ASCII /Read error at *** DR1:\$100,1046MATRIX.S10 ***/
 .ASCII /Rewr error at *** DR1:\$100,1046MATRIX.S10 ***/
 .ASCII /Writ error at *** DR1:\$100,1046MATRIX.I10 ***/
 .ASCII /Open error at *** DR1:\$100,1046MATRIX.S10 ***/
 .ASCII /Open error at *** DR1:\$100,1046MATRIX.I10 ***

COD:	.BYTE	0,0,0,0,0,0,0,0,1,0,0,0,1,0,0,0,0,0,1,1
	.BYTE	0,0,1,0,0,0,0,1,0,1,0,0,1,1,0,0,0,1,1,1
	.BYTE	0,1,0,0,0,0,1,0,0,1,0,1,0,0,1,0,1,1
	.BYTE	0,1,1,0,0,0,1,1,0,1,0,1,1,1,0,0,1,1,1
	.BYTE	1,0,0,0,0,1,0,0,0,1,1,0,0,1,0,1,0,0,1,1
	.BYTE	1,0,1,0,0,1,0,1,0,1,1,0,1,1,0,1,0,1,1
	.BYTE	1,1,0,0,0,1,1,0,0,1,1,0,1,0,1,1,0,1,1
	.BYTE	1,1,1,0,0,1,1,1,0,1,1,1,1,0,1,1,1,1,1
MTX:	.WORD	M01,M02,M03,M04,M05,M06,M07,M08,M09,M10
M01:	.BLKB	10.
M02:	.BLKB	10.
M03:	.BLKB	10.
M04:	.BLKB	10.
M05:	.BLKB	10.
M06:	.BLKB	10.
M07:	.BLKB	10.
M08:	.BLKB	10.
M09:	.BLKB	10.
M10:	.BLKB	10.
GTX:	.WORD	G01,G02,G03,G04,G05,G06,G07,G08,G09,G10
G01:	.BLKB	10.
G02:	.BLKB	10.
G03:	.BLKB	10.
G04:	.BLKB	10.
G05:	.BLKB	10.
G06:	.BLKB	10.
G07:	.BLKB	10.
G08:	.BLKB	10.
G09:	.BLKB	10.
G10:	.BLKB	10.
LTX:	.WORD	L01,L02,L03,L04,L05,L06,L07,L08,L09
L01:	.BLKB	100.
L02:	.BLKB	100.
L03:	.BLKB	100.
L04:	.BLKB	100.
L05:	.BLKB	100.
L06:	.BLKB	100.
L07:	.BLKB	100.
L08:	.BLKB	100.
L09:	.BLKB	100.
DNX:	.BLKW	10.
LVX:	.BLKW	10.
CLV:	.BLKW	10.
BUF:	.BLKB	100.
HSL:	.BLKW	12.
ADR:	.BLKW	2
POZ:	.WORD	
PAR:	.WORD	
KEY:	.WORD	
CPY:	.WORD	

HLR:	.WORD
HLC:	.WORD
RDN:	.WORD
NDG:	.WORD
CHG:	.WORD
 OPEN:	 FINIT\$
OPEN\$M	#FDBIO,,,,,,EROIO
OPEN\$W	#FDBWR,,,,,,EROWR
MOV	#HSL,ADR
MOV	#SLG,ADR+2
CLR	POZ
RDIO:	INC POZ
GET\$R	#FDBIO,,,POZ,,ERRIO
CMPB	#'*,SLG
BEQ	RDIO
PUT\$	#FDBWR,,,ERRWR
CLR	RO
HOLD:	MOV SLG(RO),HSL(RO)
ADD	#2,RO
CMP	#30,RO
BNE	HOLD
MOV	POZ,KEY
CLR	CPY
RDIN:	INC POZ
GET\$R	#FDBIO,,,POZ,,ERRIN
CMPB	#'*,SLG
BEQ	RDIN
CMP	SLG+2,HSL+2
BEQ	PAIR
MOV	KEY,POZ
JMP	RDIO
PAIR:	CALL CODS
CALL	COPY
CLR	RO
TST	CPY
BNE	SETP
MOV	#1,CPY
CALL	CODS
CALL	COPY
CLR	RO
CALL	CLRS
CLR	RO
JMP	SETP
CODS:	MOV CPY,RO
ASL	RO
MOV	ADR(RO),R4
ADD	#4,R4
MOV	#BUF,R1
CLR	RO
DCOD:	MOVB (R4)+,R3
SUB	#101,R3
MUL	#5,R3
CLR	R2
ECOD:	MOVB COD(R3),(R1)+
	INC R3

	INC	R2
	CMP	#5,R2
	BNE	ECOD
	INC	R0
	CMP	#24,R0
	BNE	DCOD
	RTS	PC
COPY:	CLR	R0
	CLR	R3
NEXT:	TST	CPY
	BEQ	THAT
	MOV	GTX(R0),R1
	CLR	R2
	JMP	LOOP
THAT:	MOV	MTX(R0),R1
	CLR	R2
LOOP:	CMP	#5,R2
	BEQ	NEWA
	MOV	BUF(R3),(R1)+
	INC	R2
	ADD	#2,R3
	JMP	LOOP
NEWA:	ADD	#2,R0
	CMP	#24,R0
	BNE	NEXT
	RTS	PC
CLRS:	CLR	DNX(R0)
	CLR	LVX(R0)
	ADD	#2,R0
	CMP	#24,R0
	BNE	CLRS
	CLR	R0
	CLR	R1
MOVE:	MOV	MTX(R0),R2
	CLR	R3
	CLR	R4
LEVL:	CMPB	R3,SLG
	BEQ	ROWS
	INC	R3
	CMPB	#1,(R2)+
	BNE	LEVL
	INC	R4
	INC	LVX(R0)
	JMP	LEVL
ROWS:	DEC	R4
	ASL	R4
	INC	DNX(R4)
	ADD	#2,R0
	INC	R1
	CMPB	R1,SLG
	BNE	MOVE
	RTS	PC
SETP:	CLR	CLV(R0)
	ADD	#2,R0
	CMP	#24,R0
	BNE	SETP

	CLR	PAR
	CLR	R0
	CALL	SUBC
	JMP	CHGR
SUBC:	INC	CLV(R0)
	MOV	R0,R1
	SUB	#2,R1
	MOV	R0,R2
	CLR	RDN
SUBR:	ADD	#2,R1
	MOV	GTX(R1),R3
	CLR	NDG
	CLR	R4
NUMD:	CMPB	R4,SLG
	BEQ	ROWD
	INC	R4
	CMPB	#1,(R3)+
	BNE	NUMD
	INC	NDG
	JMP	NUMD
ROWD:	CMP	NDG,LVX(R0)
	BNE	SUBR
	INC	RDN
	CMP	RDN,CLV(R0)
	BNE	SUBR
	RTS	PC
CHGR:	CLR	CHG
	CMP	R1,R2
	BEQ	CHGA
	CLR	PAR
	MOV	GTX(R1),R3
	MOV	GTX(R2),R4
	CLR	R5
ROWC:	MOV	(R3),-(SP)
	MOV	(R4),(R3)+
	MOV	(SP)+,(R4)+
	INC	R5
	CMP	#5,R5
	BNE	ROWC
	CLR	R5
	ASR	R1
	ASR	R2
COLC:	ASL	R5
	MOV	GTX(R5),R3
	MOV	R3,R4
	ADD	R1,R3
	ADD	R2,R4
	MOVB	(R3),-(SP)
	MOVB	(R4),(R3)
	MOVB	(SP)+,(R4)
	ASR	R5
	INC	R5
	CMPB	R5,SLG
	BNE	COLC
CHGA:	MOV	GTX(R0),R3
	MOV	MTX(R0),R4

	MOV	R0,R1
	ASR	R1
	INC	R1
	ADD	R1,R3
	ADD	R1,R4
EQUI:	CMPB	(R3)+, (R4)+
	BNE	EQUL
	INC	R1
	CMPB	R1,SLG
	BNE	EQUI
	MOV	LTX(R0),R3
	CLR	R5
HOLG:	MOV	GTX(R5),R1
	CLR	R2
HOLR:	MOV	(R1)+, (R3)+
	INC	R2
	CMP	#5,R2
	BNE	HOLR
	ADD	#2,R5
	CMP	#24,R5
	BNE	HOLG
	ADD	#2,R0
	ASR	R0
	INC	R0
	CMPB	R0,SLG
	BEQ	REWR
	DEC	R0
	ASL	R0
	CALL	SUBC
	CMP	R1,R2
	BNE	PARS
	JMP	CHGR
PARS:	MOV	#1,CHG
	MOV	#1,PAR
	MOV	R1,HLR
	ASR	R1
	ASR	R2
	CLR	R5
	JMP	EQUA
REWR:	MOVB	#'* ,SLG
	PUT\$R	#FDBIO,, ,POZ,,ERREW
	JMP	RDIN
EQUL:	MOV	R1,R2
	MOV	R3,R5
	DEC	R5
EQUC:	INC	R1
	CMPB	(R3),(R5)
	BNE	CMPN
	INC	R3
	INC	R4
	JMP	EQUC
CMPN:	CMPB	(R3)+, (R4)+
	BEQ	EQUC
	TST	R0
	BEQ	ASLR
	CLR	R5

EQUA:	MOV	GTX(R5),R3
	MOV	R3,R4
	ADD	R1,R3
	ADD	R2,R4
	CMPB	(R3),(R4)
	BNE	TSTC
	ADD	#2,R5
	CMP	R0,R5
	BEQ	ASLR
	JMP	EQUA
ASLR:	ASL	R1
	ASL	R2
	JMP	CHGR
TSTC:	TST	CHG
	BEQ	CHGN
	CLR	RDN
	CLR	R5
	JMP	CMPL
CHGN:	MOV	GTX(R0),R3
	MOV	MTX(R0),R4
	MOV	R1,HLC
	MOV	R3,R5
	ADD	R1,R3
	ADD	R1,R4
	ADD	R2,R5
	INC	R1
	CMPB	R1,SLG
	BEQ	BACK
	INC	R3
	INC	R4
	CMPB	(R3),(R5)
	BEQ	CMPR
	CMPB	(R3),(R4)
	BEQ	CMPR
	CLR	R5
	JMP	EQUA
BACK:	MOV	HLC,R1
	CLR	RDN
	CLR	R5
CMPL:	CMP	LVX(R5),LVX(R0)
	BNE	CMPD
	INC	RDN
CMPD:	ADD	#2,R5
	CMP	R5,R0
	BNE	CMPL
	ADD	CLV(R0),RDN
	MOV	LVX(R0),R5
	DEC	R5
	ASL	R5
	CMP	RDN,DXN(R5)
	BEQ	CMPX
	TST	PAR
	BNE	PART
	MOV	R0,R5
	SUB	#2,R5
	MOV	LTX(R5),R1

	CLR	R2
COPL:	MOV	GTX(R2),R3
	CLR	R5
COPR:	MOV	(R1)+,(R3)+
	INC	R5
	CMP	#5,R5
	BNE	COPR
	ADD	#2,R2
	CMP	#24,R2
	BNE	COPL
	CALL	SUBC
	JMP	PARS
PART:	MOV	CLV(R0),RDN
	INC	CLV(R0)
	MOV	HLR,R1
	ASL	R2
	CALL	SUBR
	JMP	PARS
CMPX:	CLR	PAR
	CLR	CLV(R0)
	SUB	#2,RO
	MOV	LVX(R0),R5
	DEC	R5
	ASL	R5
	TST	RO
	BEQ	CMPY
	CLR	RDN
	CLR	R5
	JMP	CMPL
CMPY:	CMP	CLV(R0),DNX(R5)
	BNE	CMPZ
	JMP	RDIN
CMPZ:	CALL	COPY
	CLR	RO
	CALL	SUBC
	JMP	CHGR
ERRIN:	CMPB	#IE.EOF,F.ERR(RO)
	BEQ	RDEND
	MOV	#ERORS,RO
	QIOW\$S	#IO.WLB,#5,,,<RO,#50.>
	JMP	EXIT
RDEND:	MOV	KEY,POZ
	JMP	RDIO
ERREW:	MOV	#ERORS,RO
	ADD	#50.,RO
	QIOW\$S	#IO.WLB,#5,,,<RO,#50.>
	JMP	EXIT
ERRWR:	MOV	#ERORS,RO
	ADD	#100.,RO
	QIOW\$S	#IO.WLB,#5,,,<RO,#50.>
	JMP	EXIT
ERRIO:	CMPB	#IE.EOF,F.ERR(RO)
	BEQ	EXIT
	MOV	#ERORS,RO
	QIOW\$S	#IO.WLB,#5,,,<RO,#50.>
	JMP	EXIT

```
ERIOIO: MOV      #ERRORS,RO
        ADD      #150.,RO
        QIOW$S  #IO.WLB,#5,,,,,<RO,#50.>
        JMP      EXIT
EROWR:  MOV      #ERRORS,RO
        ADD      #200.,RO
        QIOW$S  #IO.WLB,#5,,,,,<RO,#50.>
        JMP      EXIT
EXIT:   CLOSE$  #FDBIO
        CLOSE$  #FDBWR
        EXIT$S
        .END    OPEN
```

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Brnja *Dž. Č.*

IDENTIFICATION DIVISION.

PROGRAM-ID. LISTGRAF.

AUTHOR. MIRKO LEPOVIC.

ENVIRONMENT DIVISION.

INPUT-OUTPUT SECTION.

FILE-CONTROL.

SELECT DAT-1 ASSIGN TO "DR1:\$100,104cMATRIX.L10".
SELECT DAT-2 ASSIGN TO "DR1:\$100,104cMATRIX.LST".

DATA DIVISION.

FILE SECTION.

FD DAT-1 LABEL RECORD IS STANDARD.

01 SLOG-1.

02 NUM-CVOR PIC X.
02 NUM-GRANA PIC X.
02 FILLER PIC XX.
02 MATRIX PIC X OCCURS 20 TIMES.

FD DAT-2 LABEL RECORD IS STANDARD.

01 RED PIC X(75).

WORKING-STORAGE SECTION.

01 I PIC 99.
01 J PIC 99.
01 L PIC 99.

01 SLOG-2.

02 FILLER PIC XXX.
02 LIS-RED PIC 999.
02 FILLER PIC X.
02 LIS-CVOR PIC 99.
02 FILLER PIC X.
02 LIS-GRANA PIC 99.
02 FILLER PIC XXX.
02 LIS-ELEM PIC X OCCURS 60 TIMES.

01 FUN-COD PIC S999 COMP VALUE 512.
01 LUN-TI PIC S99 COMP VALUE 5.
01 EVENT-FLAG PIC S99 COMP VALUE 1.
01 PROCES-WORD PIC S99 COMP VALUE 0.
01 STATUS-WORD PIC S99 COMP VALUE 0.

01 PAR.

02 ADRESA PIC S99 COMP.
02 NUM-CHAR PIC S99 COMP.
02 COD-RETURN PIC S99 COMP VALUE 13.
02 FILLER PIC X(6).

01 END-STATUS PIC S99 COMP VALUE 0.

01 POLJE-MATRIX.

02 P-M PIC X(10) OCCURS 10 TIMES.

01 MATRIX-POLJE REDEFINES POLJE-MATRIX.

02 M-P PIC X(5) OCCURS 20 TIMES.

01 ROW-MATRIX.

02 R-M PIC X OCCURS 10 TIMES.

01 CVOR-NUM PIC 99.

01 GRANA-NUM PIC 99.

01 RED-SLOG PIC 999 VALUE ZERO.

01 RED-BROJ PIC 99.

01 FOLJE-CVOR PIC XX.

01 NASLOV-LISTE.

02 N-L PIC X OCCURS 60 TIMES.

01   NASLOV-NASLOV.
 02   N-N   PIC X OCCURS 72 TIMES.
 01   ENCODE-MATRIX.
 02   E-M   PIC X(5) OCCURS 32 TIMES.
 01   MATRIX-ENCODE REDEFINES ENCODE-MATRIX PIC X(160).
 01   SKOK   PIC 9.
 01   POLJE-SPACE   PIC X(80) VALUE SPACE.
 01   COD-CHAR   PIC S999 COMP.
 01   CHAR-COD REDEFINES COD-CHAR PIC X.
 01   ESCAPE PIC S999 COMP VALUE 27.
 01   ESC REDEFINES ESCAPE PIC X.

PROCEDURE DIVISION.

ABC.

STRING "0000000001000100001100100001010011000111"
 "0100001001010100101101100011010111001111"
 "10000100011001010011101001010110110101111"
 "1100011001110101101111100111011111011111"
 DELIMITED BY SIZE INTO MATRIX-ENCODE.

*

OPEN INPUT DAT-1 OUTPUT DAT-2.
 DISPLAY ESC "<" ESC "(S" ESC "š0;7m" ESC "š2J"
 WITH NO ADVANCING.
 DISPLAY ESC "š1;1H" POLJE-SPACE ESC "š1;2H"
 "Author : Mirko Lepovic"
 WITH NO ADVANCING.
 DISPLAY ESC "š2;1H" ESC "#6" " " ESC "š2;40H" " "
 ESC "š0m" ESC "š2;10H" "Lista matrica susedstva"
 WITH NO ADVANCING.
 DISPLAY ESC "š7m" ESC "š3;1H" POLJE-SPACE ESC "š3;2H"
 "Broj upisanih slogova : " RED-SLOG
 ESC "š0m" WITH NO ADVANCING.
 MOVE ALL "q" TO POLJE-SPACE.
 DISPLAY ESC "(O" ESC "š5;1H" POLJE-SPACE ESC "š5;1H" "1"
 ESC "š5;17H" "w" ESC "š5;80H" "k"
 WITH NO ADVANCING.
 DISPLAY ESC "š6;1H" "x" ESC "š6;17H" "x" ESC "š6;80H" "x"
 WITH NO ADVANCING.
 DISPLAY ESC "š7;1H" POLJE-SPACE ESC "š7;1H" "m"
 ESC "š7;17H" "v" ESC "š7;80H" "j" ESC "(S"
 WITH NO ADVANCING.

*

MOVE SPACE TO NASLOV-LISTE.
 DISPLAY ESC "š0;1;7m" ESC "š6;2H" " Naslov liste :"
 ESC "š0m" ESC "š6;19H" WITH NO ADVANCING.
 CALL "GETADR" USING ADRESA NASLOV-LISTE.
 MOVE 60 TO NUM-CHAR.
 CALL "WTQIO" USING FUN-COD LUN-TI EVENT-FLAG PROCES-WORD
 STATUS-WORD PAR END-STATUS.
 DISPLAY ESC "š8;1H" WITH NO ADVANCING.
 MOVE ZERO TO I.
 MOVE ZERO TO J.

L1.

COMPUTE I = I + 1.
 IF N-L(I) NOT = SPACE MOVE I TO J.
 IF I NOT = 60 GO TO L1.
 MOVE SPACE TO NASLOV-NASLOV.

COMPUTE I = (72 - J) / 2.
 IF J = ZERO MOVE 1 TO J.
 MOVE ZERO TO L.

L2.

COMPUTE L = L + 1.
 COMPUTE I = I + 1.
 MOVE N-L(L) TO N-N(I).
 IF L NOT = J GO TO L2.
 MOVE ALL SPACES TO RED.
 STRING " " NASLOV-NASLOV DELIMITED BY SIZE INTO RED.
 WRITE RED AFTER PAGE.
 MOVE SPACES TO RED.
 WRITE RED AFTER 2 LINES.
 MOVE ALL "#" TO POLJE-CVOR.
 MOVE 3 TO RED-BROJ.

L3.

READ DAT-1 AT END GO TO L7.
 MOVE ZERO TO COD-CHAR.
 MOVE NUM-CVOR TO CHAR-COD.
 MOVE COD-CHAR TO CVOR-NUM.
 MOVE NUM-GRANA TO CHAR-COD.
 MOVE COD-CHAR TO GRANA-NUM.
 COMPUTE GRANA-NUM = GRANA-NUM / 2.
 MOVE ZERO TO I.

L4.

COMPUTE I = I + 1.
 MOVE MATRIX(I) TO CHAR-COD.
 MOVE COD-CHAR TO L.
 COMPUTE L = L - 64.
 MOVE E-M(L) TO M-P(I).
 IF I NOT = 20 GO TO L4.
 MOVE ALL SPACES TO SLOG-2.
 COMPUTE RED-SLOG = RED-SLOG + 1.
 MOVE RED-SLOG TO LIS-RED.
 MOVE CVOR-NUM TO LIS-CVOR.
 MOVE GRANA-NUM TO LIS-GRANA.
 IF CVOR-NUM NOT = POLJE-CVOR MOVE CVOR-NUM TO POLJE-CVOR
 MOVE 2 TO SKOK.

MOVE ZERO TO L.
 MOVE 1 TO I.

L5.

COMPUTE I = I + 1.
 MOVE P-M(I) TO ROW-MATRIX.
 MOVE ZERO TO J.

L6.

COMPUTE J = J + 1.
 COMPUTE L = L + 1.
 MOVE R-M(J) TO LIS-ELEM(L).
 IF J NOT = (I - 1) GO TO L6.
 IF I NOT = CVOR-NUM COMPUTE L = L + 1
 GO TO L5.
 IF RED-BROJ NOT < 60 MOVE 1 TO SKOK
 MOVE ZERO TO RED-BROJ
 WRITE RED FROM SLOG-2 AFTER PAGE ELSE
 WRITE RED FROM SLOG-2 AFTER SKOK LINES.
 COMPUTE RED-BROJ = RED-BROJ + SKOK.

MOVE 1 TO SKOK.

DIVIDE 100 INTO RED-SLOG GIVING I REMAINDER I.

IF I NOT = ZERO GO TO L3.

DISPLAY ESC "§7m" ESC "§3;27H" RED-SLOG ESC "§0m"
ESC "§8;1H" WITH NO ADVANCING.

GO TO L3.

L7.

DISPLAY ESC "§7m" ESC "§3;27H" RED-SLOG ESC "§0m"
ESC "§8;1H" WITH NO ADVANCING.

CLOSE DAT-1 DAT-2.

STOP RUN.

```
PROGRAM LAMDA
DIMENSION A(200),R(200)
LOGICAL *1 X(24)
INTEGER FILE
DATA FILE/1/
OPEN(UNIT=FILE,TYPE='OLD',NAME='DR1:$100,104cMATRIX.L10',
      RECORDSIZE=24,RECORDTYPE='FIXED')
1      READ(FILE,10,END=20)(X(I),I=1,24)
      FORMAT(24A1)
      CALL SUBL(N,X,A,R)
      MV=1
      CALL EIGEN(A,R,N,MV)
      J=0
      TYPE *,'
      DO 15 I=1,N
         J=J+I
         TYPE *,A(J)
15     CONTINUE
      GO TO 5
      CALL EXIT
20      END
```

```

.TITLE LEPOVIC
.IDENT /MIRKO/
.GLOBL SUBL

COD:   .BYTE 0,0,0,0,0,0,0,0,1,0,0,0,1,0,0,0,0,1,1
       .BYTE 0,0,1,0,0,0,0,1,0,1,0,0,1,1,0,0,0,1,1,1
       .BYTE 0,1,0,0,0,0,1,0,0,1,0,1,0,1,0,0,1,0,1,1
       .BYTE 0,1,1,0,0,0,1,1,0,1,0,1,1,1,0,0,1,1,1,1
       .BYTE 1,0,0,0,0,1,0,0,0,1,1,0,0,1,0,1,0,0,1,1,1
       .BYTE 1,0,1,0,0,1,0,1,0,1,1,0,1,1,0,1,0,1,1,1
       .BYTE 1,1,0,0,0,1,1,0,0,1,1,1,0,1,0,1,1,0,1,1,1
       .BYTE 1,1,1,0,0,1,1,1,0,1,1,1,1,0,1,1,1,1,1,1

BUF:   .BLKB 100.
ONE:   .WORD 0,40200

SUBL:: MOV    4(R5),R0
         CLR    $2(R5)
         MOVB   (R0),$2(R5)
         ADD    #4,R0
         MOV    #BUF,R1
         CLR    R4
DCOD:  MOVB   (R0)+,R3
         SUB    #101,R3
         MUL    #5,R3
         CLR    R2
ECOD:  MOVB   COD(R3),(R1)+.
         INC    R3
         INC    R2
         CMP    #5,R2
         BNE    ECOD
         INC    R4
         CMP    #24,R4
         BNE    DCOD
         MOV    6(R5),R0
         MOV    10(R5),R1
         CLR    R2
CLRS:  CLR    (R0)+
         CLR    (R0)+
         CLR    (R1)+
         CLR    (R1)+
         INC    R2
         CMP    #200.,R2
         BNE    CLRS
         MOV    6(R5),R0
         CLR    R1
LOOP:  MOV    R1,R3
         MUL    #12,R3
         INC    R1
         CLR    R2
FULL:  MOVB   BUF(R3),R4
         ASL    R4
         MOV    ONE(R4),(R0)+
         CLR    (R0)+
```

INC R3
INC R2
CMP R1,R2
BNE FULL
CMP R1,22(R5)
BNE LOOP
RTS PC
.END

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Broj _____ *Datum* _____

LITERATURA

- [1] D. Cvetković, M. Doob, H. Sachs - "Spectra of graphs - Theory and Application", VEB Deutch. Verl.Wiss., Berlin, 1980; Academic Press, New York, 1980.
- [2] D. Cvetković, M. Doob, I. Gutman, A. Torgašev: "Recent results in the theory of Graph Spectra", North-Holland, Amsterdam, 1988.
- [3] I. Gutman, O.E. Polansky: "Mathematical Concepts in Organic Chemistry", Springer-Verlag, Berlin, 1986.
- [4] M. Lepović: The characterization of normal digraphs with 6 and 7 vertices, Graph Theory, Proc. Eight Seminar on Graph Theory, Novi Sad, April 18-19, 1987, Inst. Novi Sad, 1989, str. 90-98.
- [5] M. Lepović: Maximal canonical graphs with 6 nonzero eigenvalues, Glasnik Mat. (Zagreb), 25 (1) (1990), str. 683-686.
- [6] M. Lepović: Certain results on normal digraphs, prihvázeno za štampu u Radovi Matematički ANU BiH Inst. Mat. (Sarajevo).
- [7] M. Lepović: On graphs whose energy does not exceed 4, prihvázeno za štampu u Publ. Inst. Mat. (Beograd) 49(63) (1990).
- [8] M. Lepović: Some results about the reduced energy of graphs, I, poslato u Univ. Novi Sad, Review of Research Fac. Sci. (Ser. Mat.).

- [9] M. Lepović: Some results about the reduced energy of graphs, II, prihvaćeno za štampu u Bull. Serb. Acad. Sci. Arts (Ser. Mat.).
- [10] M. Lepović: Some results about the reduced energy of graphs, III, poslato u Mat. Vesnik, (Beograd).
- [11] M. Lepović: Some kinds of energies of graphs, poslato u Discrete Mat. .
- [12] M. Lepović, I. Gutman, M. Petrović, N. Mizoguchi: Some contributions to the theory of cyclic conjugation, J. Serb. Chem. Soc. 55 (4) (1990), str. 193-198.
- [13] N. Mizoguchi: Circuit resonance energy. On the roots of circuit characteristic polynomial, Bull. Chem. Soc. Japan 63 (1990), str. 765-769.
- [14] M. Petrić: Some operations on normal digraphs, Univ. Novi Sad, Review of Research (Ser. Mat.) 17(No 1) (1987) str. 57-67.
- [15] Petrović M. M.: On graphs whose spectral spread does not exceed 4, Publ. Inst. Math. (Beograd), 34(48) (1983), str. 169-174.
- [16] Petrović M. M.: Graphs with bounded reduced positive energy, U Proc. Fourth Yugoslav Sem. Appl. Mat., Split, Maj 28-30, 1984, str. 147-153.
- [17] J. H. Smith: Some properties of the spectrum of a graph, U Combinatorial Structures and Their Applications, Gordon and Breach, New York, 1970; str. 403-406.
- [18] A. Torgašev: Spectra of infinite graphs, Publ. Inst. Mat. (Beograd) 29(43) (1981), str. 269-282.

- [19] A. Torgašev: On infinite graphs with three and four non-zero eigenvalues, Bull. Acad. Serbe Sci. Arts. (Sci. Mat.) (76) 11(1981), str. 39-48.
- [20] A. Torgašev: On infinite graphs with five nonzero eigenvalues, Bull. Acad. Serbe Sci. Arts. (Sci. Mat.) (79) 12 (1982), str. 31-38.
- [21] A. Torgašev: Graphs whose energy does not exceed 3, Czech. Mat. J. 36 (111) (1986), (No 2), str. 167-171.
- [22] A. Torgašev: The spectrum of a normal digraph, Univ. Novi Sad, Review of Research Fac. Sci. (Ser. Math.) 17(No 1) (1987), str. 187-200.
- [23] A. Torgašev: Normal digraphs whose degrees do not exceed 3, Graph Theory, Proc. Eight Yugoslav Seminar on Graph Theory, Novi Sad, April 18-19, 1987, Inst. Math., Novi Sad, 1989, str. 113-122.
- [24] A. Torgašev: A property of canonical graphs, prihvaćeno za štampu u Publ. Inst. Mat. (Beograd).

Univerzitet u Beogradu
Prirodno-matematički fakultet
MATEMATIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

Br. .... Datum .....